

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพฯ

สารนิพนธ์
ของ
จิตวิไล ประมัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๒.๑๕๐๗๘
๙๔๖๔๗
๕.๗

การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพฯ

บทคัดย่อ
ของ
จิตวิไล ประมัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2548

h 277516

จิตวิไล ประไมย์. (2547). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
กิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร และ
(3) เพื่อเปรียบเทียบการรู้คิดของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิด
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 117 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการใช้ชุดการสอน และชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของชุดสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดแต่ละ
ชุดตามเกณฑ์ E_1 / E_2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การคิด
สร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นมีจำนวน 16 ชุด ชุดการสอนแต่ละชุดมีค่า
ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 อยู่ระหว่าง 69.75 – 97.18

2. ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 มีการรู้คิด เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

CONSTRUCTING GUIDANCE ACTIVITY TEACHING PACKAGE
FOR COGNITION DEVELOPMENT OF SECOND
LEVEL – PRIMARY STUDENTS OF SUANBUA
SCHOOL IN PHAYATHAI DISTRICT , BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
CHITWILAI PRAMAI

Present in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in
Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2005

Chitwilai Pramai. (2004). *Constructing Guidance Activity Teaching Package for Cognition Development of Second Level – Primary Students of Suanbua School In Phayathai Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr. Tossaporn Prasartsuk.

The purposes of this research were : (1) to construct the guidance activities teaching package for developing cognition of the students in the second level – primary education, (2) to evaluate the efficiency of each guidance activities teaching package for developing cognition of the students in the second level – primary education , and (3) to compare the differences in cognition of the students before and after participation in the program of the guidance activities teaching package for developing cognition. One hundred and seventeen subjects of this study were stratified randomly selected from the students in the second level – primary education (Prathom Suksa IV - VI) of Suanbua School, Phayathai district in Bangkok in the academic year 2004. The research instruments were the exercises and the assessment of the opinions of the students towards the guidance activities teaching package for developing cognition of the students in the second level – primary education, and the guidance activities teaching package for developing cognition of the students. The efficiency of each package was analyzed by E_1 / E_2 . The data were analyzed by means, standard deviation and t – test for dependent samples.

The results of the study were as follows :

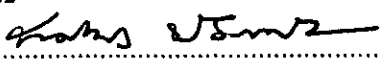
1. Sixteen guidance activities teaching packages for developing cognition : the creative thinking and the basic thinking process of the students in the second level – primary education were constructed. The efficiencies E_1 / E_2 of each package existed between 69.75-97.18
2. Statistically significant differences in the cognition : the creative thinking and the basic thinking process of the students in the second level – primary

education existed before and after participated in the program of the guidance activities teaching package at 0.01 level.

3. The opinions of the students in the second level- primary education towards the guidance activities teaching package for developing cognition : the creative thinking and the basic thinking process were high.

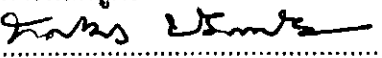
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 2 ของ จิตวิไล ประไมย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

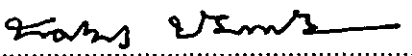
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

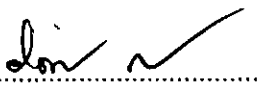

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

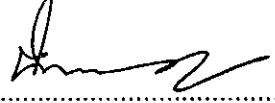
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

 กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

 กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชูชาติ)

วันที่ ๕๕ เดือน พฤษภาคม พ. ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เอื้อมเดือน กิจบำรุงรัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ หัวหน้างานวิชาการ และคุณครูทุกท่านของโรงเรียนสวนบัว ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2547 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ขอบคุณพี่ๆ น้องๆ หลานๆ และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจที่ดีเยี่ยมแก่ผู้วิจัยมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์ใดๆที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณความดีของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

จิตวิไล ประมัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัยการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด.....	10
ความหมายของการรู้คิด.....	10
กระบวนการรู้คิด.....	11
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด.....	13
การวัดการรู้คิด.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด.....	17
การคิดสร้างสรรค์.....	19
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	27
พัฒนาการด้านการรู้คิดของวัยเด็กตอนปลาย.....	37
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	39
ความหมายของชุดการสอน.....	39
ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	39
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดการสอน.....	40
ส่วนประกอบของชุดการสอน.....	43
ระบบผลิตชุดการสอน.....	44
ประเภทของชุดการสอน.....	49
คุณค่าของชุดการสอน.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	54
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	55
ความหมายของกิจกรรมแนะแนว.....	55
กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	56
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมแนะแนว.....	57
กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	58
กรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การดำเนินการทดลอง.....	73
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 อภิปราย สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	96
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	96
ความสำคัญของการวิจัย.....	96
ขอบเขตของการวิจัย.....	96
สมมุติฐานในการวิจัย.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ) การดำเนินการทดลอง.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล	98
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	106
 บรรณานุกรม.....	 107
 ภาคผนวก.....	 118
ภาคผนวก ก.....	119
ภาคผนวก ข.....	354
ภาคผนวก ค.....	401
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 406

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
2	ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	74
3	ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 16 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น.....	80
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ของคะแนน ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้ คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด และทั้งชุดของแต่ละระดับชั้น.....	85
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำแนกรายกิจกรรม และทั้งชุด.....	91
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำแนกรายข้อ และรวมทุกข้อ.....	94
7	คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้คิด ของกลุ่มตัวอย่าง.....	356
8	คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้คิด ทั้ง 16 ชุด.....	362
9	ผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา การรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	363
10	ผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา การรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	365
11	ผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา การรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	367

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 1 เรื่อง การคิดริเริ่ม.....	369
13	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่อง การคิดละเอียดลออ.....	371
14	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	373
15	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 4 เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว.....	375
16	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 5 เรื่อง การคิดยืดหยุ่น.....	377
17	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 6 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	379
18	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 7 เรื่อง การคิดริเริ่ม.....	381
19	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 8 เรื่อง การคิดละเอียดลออ.....	383

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
20	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 9 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	385
21	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การคิดริเริ่ม.....	387
22	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	389
23	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	391
24	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 13 เรื่อง การคิดริเริ่ม.....	393
25	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 14 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	395
26	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 15 เรื่อง การคิดริเริ่ม.....	397
27	เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 16 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน.....	399

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แผนภูมิผลิตชุดการสอน.....	48
-----------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ปัญหาต่างๆในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดช่วงชีวิต การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลเพราะมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข การพัฒนาคนจะต้องเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความพร้อมอยู่ในสภาวะที่พึ่งพาตนเองได้ ซึ่งเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้บรรลุเป้าหมายก็คือ การศึกษา ดังพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อ ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสาน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรยาลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการ จัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. 2543 : 6) นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนนั้นสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กรมวิชาการ. 2545 : 1)

ปัจจุบันนักการศึกษาได้หันมาสนใจ และเห็นความสำคัญของการพัฒนาการคิดของเด็กอย่าง แพร่หลายด้วยตระหนักว่า คุณลักษณะพิเศษที่สุดที่ทำให้มนุษย์เหนือกว่าสัตว์ประเภทอื่น และมนุษย์ เหมือนมนุษย์ด้วยกันก็คือ ความสามารถทางการคิด ผู้ที่มีการคิดระดับสูง มีเหตุผล มีหรือมีการคิด สร้างสรรค์ จะได้รับการยกย่องจากสังคมและเป็นผู้นำสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้า สังคมที่มีนักคิด มากๆจะเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้า (อรพรรณ พรศรีมา. 2543 : 1) ประเทศที่พัฒนาแล้วต่าง สนใจและใช้งบประมาณมหาศาลในการพัฒนานักคิด ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากคำขวัญวันเด็กแห่งชาติเกือบจะทุกปีจะเน้นให้เด็กคิดเป็น แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการคิด ซึ่งควรจะมีปลูกฝังให้รู้จักคิดเป็นตั้งแต่เด็กๆ การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงได้มุ่งพัฒนาศักยภาพ ทางความคิดของคน การพัฒนาคุณภาพการคิดหรือการสอนทักษะการคิดเป็นมโนคติที่นักการศึกษา ของไทยและต่างประเทศเคยมีความสนใจร่วมกันมาแล้ว การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงเป็น

สิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งดังที่ คอสตา (Costa. 1984 : 62) กล่าวว่า การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการคิดเป็นการค้นพบทางการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดระดับสูง ที่เป็นกลยุทธ์ทางความคิดที่ซับซ้อน ลึกซึ้ง สร้างสรรค์ มีหลักเกณฑ์ที่ต้องอาศัยคุณภาพการคิดขั้นสูงในการประมวลองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ อาจใช้วิธีการคิดเชิงสร้างสรรค์ กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่คำตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือสถานการณ์ที่จะต้องนำกลยุทธ์ทางด้านใดไปใช้ที่นอกเหนือจากคุณภาพทางความคิดที่ได้จากการจำเท่านั้น (อุษณีย์ โพธิ์สุข. 2537 : 29) การคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานนับว่าเป็นการคิดระดับสูง ซึ่งมีคุณลักษณะทางความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็ก นักการศึกษา และนักจิตวิทยาการศึกษานหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรจะเริ่มพัฒนาการคิดตั้งแต่ก้าวแรกที่เด็กย่างเข้าสู่โรงเรียน เพราะว่าเด็กมีธรรมชาติของการอยากรู้อยากเห็นอยู่แล้ว ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมตั้งแต่เริ่มต้นก็จะเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพทางการคิดที่เด็กมีอยู่ภายในตนให้ก้าวขึ้นสู่ขีดสูงสุด (Brandt. 1983)

การคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มิประโยชน์และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรให้การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้ได้มากที่สุด การคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะการคิดที่แปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ ซึ่งจะเห็นผลงานต่างๆ ที่เป็นประโยชน์เกิดขึ้นในสังคมมากมาย ล้วนมาจากการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ โดยการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ จัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมประเภทต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น การเล่นเกม เพลง บทบาทสมมุติ นิทาน ปริศนาคำทาย เป็นต้น ทองเลิศ บุญเชิด (2541 : 5) และอารี รังสินันท์ (2527 : 73) กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน สามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน อบรม และสร้างบรรยากาศการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะการฝึก มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทอร์แรนซ์ (ประสาธ อิศรปริดา. 2532 : 10 ; อ้างอิงจาก Torrance. 1962) เชื่อว่าเราสามารถพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยกระบวนการฝึก

ทักษะการคิดอีกอย่างหนึ่งที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นในปัจจุบันและได้นำมาใช้ในด้านการมุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการคิดก็คือ กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นสมรรถภาพทางความคิดที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร เป็นความคิดที่ใช้การไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นปัญหา ข้อโต้แย้ง หรือข้อมูลที่คลุมเครือโดยอาศัยความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเองในการหาหลักฐานเพื่อตัดสินใจและนำไปสู่ข้อยุติที่สมเหตุสมผล กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจึงนับเป็นกระบวนการคิดสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนากันอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นกระบวนการคิดที่มีเป้าหมาย เป็นการ

คิดที่ผ่านการพิจารณาข้อมูล หลักฐาน และเหตุผลอย่างรอบคอบ การคิดที่ได้สามารถนำไปใช้ในกระบวนการคิดอื่นๆ ได้ (ทิตนา ขมมณี. 2544) ดังคำกล่าวที่ว่า คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และยังต้องเป็นการคิดอย่างถูกวิธีตามหลักโยนิโสมนสิการด้วย กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจึงเป็นทักษะการคิดที่สำคัญและจำเป็นในภาวะสังคมปัจจุบัน และในระบบการศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการพัฒนา ผักผ่อนเยาวชน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้มีโอกาสฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาให้มากขึ้น (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2543 : 103)

ทุกคนรู้ว่าเด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า และจะเป็นผู้สืบทอดความเป็นชาติในอนาคต การเตรียมเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นนักคิด ตั้งแต่ยังเด็กจะเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญให้แก่อนาคตของชาติได้เป็นอย่างดี (เยาวพา เดชะคุปต์. 2536 : บทนำ) ดังนั้น พ่อ แม่ และครู จึงควรเข้าใจว่าการเรียนรู้ และความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ นั้นแม้ว่าจะเกิดขึ้นได้เองบ้างตามสภาพแวดล้อมของแต่ละคน แต่จะเกิดขึ้นดีที่สุดเมื่อมีสิ่งกระตุ้นเร้า ให้โอกาสเด็กได้สังเกต สัมผัส ทดลอง แก้ปัญหาให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามที่เพียเจต์ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2536 : 2) กล่าวว่า พื้นฐานพัฒนาการด้านการคิดของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับกิจกรรม กลไกของกล้ามเนื้อ และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาการเรียนรู้โดยการสะสมภาพและเหตุการณ์ต่างๆ เข้าไว้ในสมอง สิ่งแวดล้อมที่สำคัญต่อเด็กอีกประการหนึ่งก็คือตัวบุคคลอันได้แก่ พ่อ แม่ และครู ควรมีส่วนและมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทางด้านการคิดควบคู่ไปกับการพัฒนาการด้านอื่นๆ

กิจกรรมอย่างหนึ่งที่มีส่วนช่วยพัฒนาการรู้คิดตามที่กล่าวมาคือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างเยาวชนทั้งในด้านอารมณ์ สังคม เชาว์ปัญญา และร่างกาย (จินดาภรณ์ อังสุวรรณโชติ. 2525 : 7) ซึ่งพัฒนาการด้านต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้นกิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้ ความสนุกสนาน ความสนใจ รู้คิด รู้จัก และเข้าใจตนเอง รวมไปถึงการมีทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และเรียนรู้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสถานศึกษาไม่ควรละเลย ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมบุคคลในทุกช่วงวัยของชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยเรียนให้รู้จักตนเอง หักตนเอง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต อยู่ดีมีสุข สามารถพัฒนาตนและสังคมได้เต็มตามศักยภาพ อันจะเป็นการช่วยเหลือกอบกู้วิกฤตของสังคมและประเทศชาติได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 2)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่สังกัดกรุงเทพมหานครหลายโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องทักษะการคิด

สร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานของเด็กนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นสรุปได้ว่า นักเรียนมักจะตอบคำถามที่ครูถามซ้ำๆกับเพื่อนหรือตอบตามเพื่อน ครูจะต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดและตอบคำถามในสิ่งที่แปลกใหม่ หากเป็นคำถามที่เกี่ยวกับการให้คิดวิเคราะห์นักเรียนส่วนใหญ่จะยังไม่ถึงงและตอบคำถามไม่ได้

จากความสำคัญที่กล่าวข้างต้นและด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ด้านการรู้คิด คือ การคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครู หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาตลอดจนผู้ที่สนใจนำไปใช้ในการเสริมสร้างปรับปรุง พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถพัฒนาการรู้คิดของตนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการด้านการรู้คิดที่สมบูรณ์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบการรู้คิดของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60
2. คะแนนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนการได้รับการสอน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัย ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จำนวน 117 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ การรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรู้คิด หมายถึง กระบวนการคิดของบุคคลในการค้นหา ค้นหา คัดเลือก การรับรู้ การจำ การคิดแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนมีการตรวจสอบความคิด และเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อจะไปสู่จุดหมาย
2. การพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง การพัฒนานักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ให้เกิดการพัฒนาระบวนการภายในสมองที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์ กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยการคิดดังต่อไปนี้
 - 2.1 การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิดของนักเรียนโดยคิดได้แปลกใหม่ กว้างไกล หลายทิศทาง มีการดัดแปลง ปُرุงแต่ง ผสมผสาน ความคิด ประสบการณ์ เปลี่ยนวิธีการคิดได้หลากหลาย เพื่อให้เกิดความคิดที่แปลกใหม่หรือคิดค้นสิ่งใหม่ๆ รวมถึงการคิดแก้ปัญหา ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยความคิดสร้างสรรค์ใน 4 ลักษณะ คือ
 - 2.1.1 การคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างไปจากการคิดธรรมดาหรือการคิดง่าย ๆ การคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งที่แปลกใหม่
 - 2.1.2 การคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

2.1.3 การคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนของการคิดในสถานการณ์ต่างๆ

2.1.4 การคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่างๆอย่างมีความหมาย

2.2 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน (Basic Thinking Process) หมายถึง การคิดที่ต้องดำเนินไปตามขั้นตอนที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการคิดนั้นๆ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนต้องอาศัยเทคนิคดังต่อไปนี้

2.2.1 สังเกต หมายถึง การเน้นให้ทำกิจกรรมรับรู้แบบปรัญจน เกิดความเข้าใจ ได้ความคิดรวบยอด สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และสรุปเป็นใจความสำคัญครบถ้วนตรงตามหลักฐานข้อมูล

2.2.2 อธิบาย หมายถึง ให้ผู้เรียนตอบคำถามแสดงความคิดเห็น เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่กำหนด เน้นการใช้เหตุผลด้วยหลักการ กฎเกณฑ์ หรือหลักฐาน ข้อมูลประกอบให้น่าเชื่อถือ

2.2.3 รับฟัง หมายถึง ให้ผู้เรียนได้ฟังความคิดเห็น ได้ตอบคำถาม วิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นที่มีต่อความคิดเห็นของตน เน้นการปรับเปลี่ยนความคิดเดิมของตนตามเหตุผล หรือข้อมูล โดยไม่ใช้อารมณ์หรือดื้อแพ่งต่อความคิดเดิม

2.2.4 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ หมายถึง ให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบ ความแตกต่าง และความคล้ายคลึงของสิ่งต่างๆ ให้สรุปจัดกลุ่มสิ่งที่เป็นพวกเดียวกัน เชื่อมโยง เหตุการณ์เชิงสาเหตุและผล หากกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงในลักษณะอุปมาอุปไมย

2.2.5 วิจักษ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้วิเคราะห์เหตุการณ์ คำกล่าว แนวคิด หรือการกระทำ แล้วให้จำแนกหาจุดเด่น – จุดด้อย ส่วนดี – ส่วนเสีย ส่วนสำคัญ – ไม่สำคัญ ด้วยการยกเหตุผล หลักการมาประกอบการวิจักษ์

2.2.6 สรุป หมายถึง การจัดกิจกรรมให้พิจารณาส่วนประกอบของการกระทำหรือข้อมูลต่างๆที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน แล้วให้สรุปผลอย่างตรงและถูกต้องตามหลักฐานข้อมูล

3. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่2 หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบด้วย รูปภาพ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน แบบประเมินชุดการสอน ที่เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาความรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดมีพัฒนาการเกี่ยวกับการรู้คิด (Cognition) การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้คิดนั้น ผู้วิจัยใช้

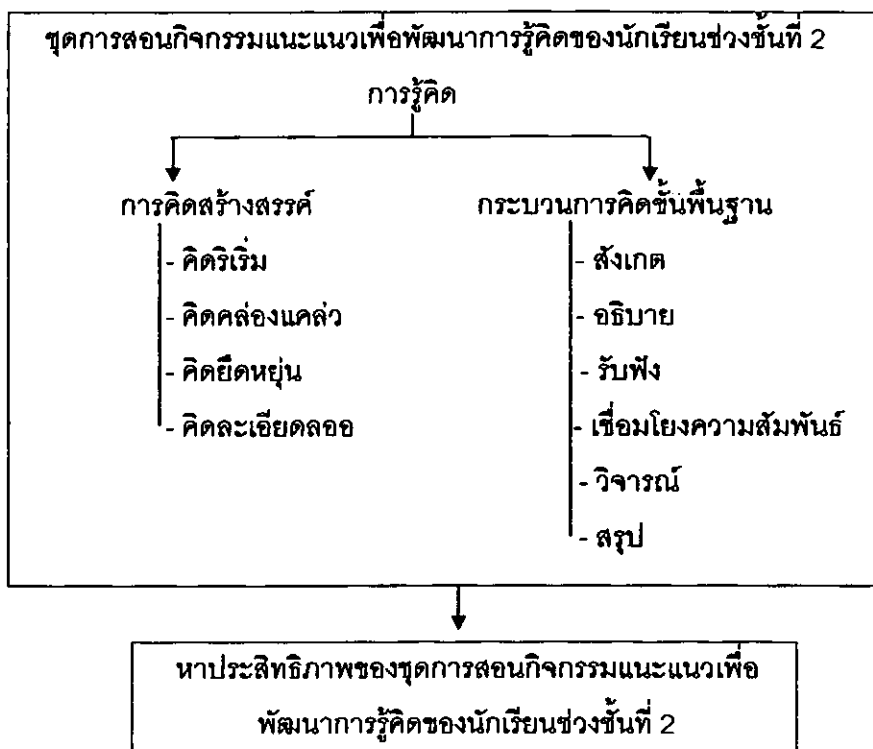
เทคนิคต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม บทบาทสมมติ การใช้คำถาม การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง และ
 ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความรู้คิดแต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดการ
 สอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการเรียนรู้ แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน และแบบประเมินชุดการสอน

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสวนบัว สังกัด
 สำนักงานการศึกษาเอกชน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547

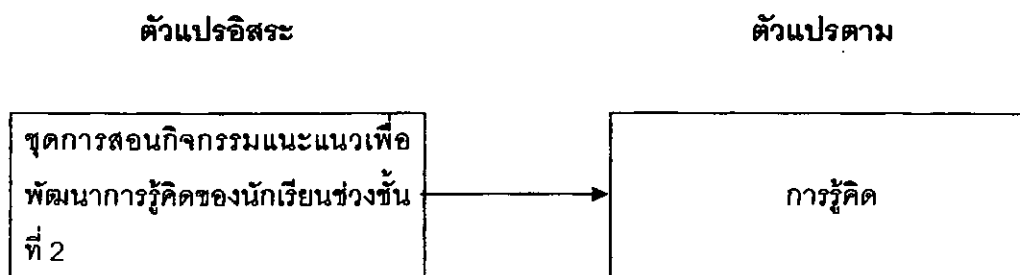
5. ช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาที่ 4-6
 โรงเรียนสวนบัว สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

2. เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดเรียงลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด
 - 1.1 ความหมายการรู้คิด
 - 1.2 กระบวนการการรู้คิด
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด
 - 1.4 การวัดการรู้คิด
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด
 - 1.6 การคิดสร้างสรรค์
 - 1.6.1 ความหมายของการคิดสร้างสรรค์
 - 1.6.2 องค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์
 - 1.6.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์
 - 1.6.4 การวัดการคิดสร้างสรรค์
 - 1.6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์
 - 1.7 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
 - 1.7.1 ความหมายของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
 - 1.7.2 กระบวนการของการคิดขั้นพื้นฐาน
 - 1.7.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
 - 1.7.4 การวัดกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
 - 1.7.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
 - 1.8 พัฒนาการการรู้คิดของวัยเด็กตอนปลาย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
 - 2.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 2.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 หลักการและทฤษฎีของชุดการสอน
 - 2.4 ส่วนประกอบของชุดการสอน
 - 2.5 ระบบผลิตชุดการสอน
 - 2.6 ประเภทชุดการสอน

- 2.7 คุณค่าของชุดการสอน
- 2.8 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
- 3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว
 - 3.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2 กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.3 จุดประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
 - 3.4 กระบวนการของกิจกรรมแนะแนว
 - 3.5 กรอบแนวคิดของกิจกรรมแนะแนว
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด

1.1 ความหมายของการรู้คิด

ปัจจุบันการเป็นผู้รู้จักคิดมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ใครคิดได้มาก ได้ดีมีประโยชน์จะมีโอกาสพัฒนาตนในสังคมได้มากกว่าผู้ที่คิดไม่เป็น ยิ่งการรู้คิด (Cognition) เป็นความสามารถของมนุษย์และมีอยู่ในแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ได้มีการศึกษาการรู้คิดไว้อย่างแพร่หลาย และมีผู้ให้ความหมายของการรู้คิดไว้หลายทัศนะดังต่อไปนี้

เลวิน (Lewin. 1972 : 42) นักทฤษฎีกลุ่มเกสตัลต์ (Gestalt) เชื่อว่า ความคิดของบุคคลเกิดจากการรับรู้สิ่งเร้า ซึ่งบุคคลมักรับรู้ในลักษณะภาพรวมหรือส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย

บลูม (Bloom. 1981 : 39) ได้จำแนกการรู้คิด (Cognition) ออกเป็น 5 ชั้น ได้แก่ การรู้ชั้นความรู้ การรู้ชั้นเข้าใจ การรู้ชั้นวิเคราะห์ การรู้ชั้นสังเคราะห์ และการรู้ชั้นประเมิน

บรูเนอร์ (Bruner. 1966 : 82) กล่าวว่า เด็กเริ่มต้นเรียนรู้จากการกระทำ ต่อไปจึงจะสามารถจินตนาการ สร้างภาพในใจหรือในความคิดขึ้นได้ แล้วจึงถึงขั้นการคิดและเข้าใจในสิ่งที่เรื่อนามธรรม

บราวน์ และสมิเลย์ (Brown & Smilay. 1977 : 1 – 8) ได้ให้ความหมายของการรู้คิด ว่าเป็นการรู้ว่าเรารู้สิ่งใด และเข้าใจสิ่งใด ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลพยายามควบคุมกระบวนการคิดของตนเอง หรืออาจสรุปได้ว่า เป็นความสามารถในการตรวจสอบความคิดของตนเอง หรือเป็นการคิดเกี่ยวกับการคิด (Thinking about Thinking)

ฟลาวเวลล์ (Flavell. 1979 : 906) ให้ความหมายว่า เป็นความรู้ของบุคคลเกี่ยวกับกระบวนการคิดของตน และผลผลิตการคิดหรือสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการคิด อาจปรากฏเป็นความรู้ กิจกรรมการคิดใด ๆ ที่มีเป้าหมาย มีทิศทาง

เอลาวาร์ (Elawar. 1992 : 109) ได้กล่าวว่า การรู้คิดเป็นแง่มุมหนึ่งของความคิด วิจารณ์ญาณ และครอบคลุมถึงความสามารถของบุคคลในอันที่จะพัฒนากระบวนการอันเป็นระบบในระหว่างการแก้ปัญหา และการทบทวนและประเมินความสำเร็จของกระบวนการคิดของตนเองได้

กองวิจัยทางการศึกษา (2531 : 39) การรู้คิดเป็นรูปแบบของกระบวนการทางปัญญา หมายถึง กระบวนการภายในสมองที่เกี่ยวข้องกับการค้นหา การคิดเลือก การรับรู้ การจำ การคิด และการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยผ่านประสาทสัมผัสและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม

บุญศิริ สุวรรณเพชร (2535 : 78) กล่าวว่า การรู้คิดหมายถึง การรู้ทุกชนิด รวมทั้งการรับรู้ การจำได้ การใช้จินตนาการ การตัดสินใจ และการให้เหตุผล เป็นกระบวนการทางจิตใจที่ทำให้บุคคลรู้ และได้รับความรู้

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536 : 236) ได้กล่าวว่า การรู้คิดหมายถึง การค้นพบ การค้นคว้า การรับรู้และการจดจำได้

สมจิตร ทรัพย์อัประโมย (2540 : 10) กล่าวสรุปไว้ว่า โดยทั่วไป การรู้คิด หมายถึงการตระหนักรู้ (Awareness) เกี่ยวกับความรู้ และความสามารถของตนเองในอันที่จะเข้าใจ ควบคุม และจัดการกับกระบวนการทางพุทธิปัญญาของตนเองได้ รวมถึงความรู้ในระยะยาวอันเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานทางพุทธิปัญญา (Cognition Task) ยุทธวิธี (Strategies) ภาวะทางความจำในปัจจุบัน (Current Memory States) และความรู้ลึกซึ่งอยู่ภายในจิตสำนึก ที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางพุทธิปัญญา

สุทิน คงโรจนวงศา (2543 : 16) ได้กล่าวว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการคิด พิจารณา กระบวนการคิดของตนเอง ได้รู้ถึงกระบวนการคิด และผลที่เกิดจากการใช้ความคิด มีการตรวจสอบความคิด และเลือกใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสม เพื่อจะไปสู่จุดหมาย

จากความหมายของการรู้คิดพอสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการคิดของบุคคล ในการค้นหา ค้นหา คิดเลือก การรับรู้ การจำ การคิดแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนมีการตรวจสอบความคิด และเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อจะไปสู่จุดหมาย

1.2 กระบวนการรู้คิด

กระบวนการรู้คิดมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสติปัญญา ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการรู้คิดไว้หลายทัศนะดังนี้คือ

เพียเจต์ (Piaget. 1964 : 76) ได้อธิบายพัฒนาการทางสติปัญญาว่าเป็นผลเนื่องมาจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลพยายามปรับตัวโดยใช้กระบวนการการดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับให้เหมาะ (Accommodation) โดยการพยายามปรับความรู้ ความคิดเดิมกับสิ่งแวดล้อมใหม่ซึ่งทำให้บุคคลอยู่ในภาวะสมดุล สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของบุคคลจนเกิดเป็นกระบวนการรู้คิด

กาเย (Gagne.1965 : 117 – 191) ได้อธิบายว่า ผลการเรียนรู้ของมนุษย์มี 5 ประเภท ได้แก่

1. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ 4 ระดับ คือ การจำแนกแยกแยะ การสร้างความคิดรวบยอด การสร้างกฎ และการสร้างกระบวนการหรือกฎขั้นสูง

2. กลวิธีในการเรียนรู้ (Cognition Strategies) หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการคิด ซึ่งได้แก่ การรับรู้และเข้าใจ (Cognition) การจำ การคิดแบบอเนกนัย การคิดแบบเจกนัย และการประเมินค่า

3. มิติด้านผลผลิต (Products) หมายถึง ผลของการคิด ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นหน่วย (Unit) เป็นกลุ่มหรือพวกของสิ่งต่าง ๆ (Classes) เป็นความสัมพันธ์ (Relation) เป็นระบบ (System) เป็นกระบวนการแปลงรูป (Transformation) และการประยุกต์ (Implication) ความสามารถทางการคิดของบุคคลเป็นผลจากการผสมผสานมิติด้านเนื้อหาและด้านปฏิบัติการเข้าด้วยกัน

การ์ตเนอร์ (Gardner. 1993 : 76) เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดใหม่เกี่ยวกับสติปัญญาของมนุษย์ คือ ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ซึ่งแต่เดิมทฤษฎีทางสติปัญญามักกล่าวถึงความสามารถเพียงหนึ่งหรือสองด้าน แต่การ์ตเนอร์เสนอไว้ถึง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านดนตรี ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ ด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านภาษา ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านความเข้าใจในธรรมชาติ

มิเชนบาม (Meichenbaum. 1986 : 346 – 350) ได้อธิบายกระบวนการทางปัญญา โดยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กระบวนการทางปัญญาในความหมายของ “สิ่งที่เกิดขึ้นในการรู้คิด” (Cognitive Events) ซึ่งมีลักษณะเป็นการคิดและการมีภาพในใจโดยรู้สึกตัวของบุคคล และสามารถดึงออกมาใช้ได้เมื่อต้องการ เป็นตัวกลางประสานระหว่างความเป็นเหตุเป็นผล ความคิดหวัง และงานที่เกี่ยวกับความคิด ดังนั้น การคิดแบบอัตโนมัติจึงรวมถึงภาพในใจ คำสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่ง

รวมทั้งความรู้สึกต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อบุคคลเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ สถานการณ์ที่จะต้องตัดสินใจหรือเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. กระบวนการทางปัญญาในลักษณะของการรู้คิด (Cognitive Process) เป็นกระบวนการที่เราจัดการกับข้อมูลจำนวนมากที่เข้ามาสู่บุคคล จึงเกิดการเลือกที่จะให้ความสนใจเรื่องใดบ้าง ในเวลาใด และเลือกวิธีการประเมินข้อมูล ทำความเข้าใจในข้อมูลที่น่าสนใจและอื่น ๆ โดยกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นอย่างเป็นอัตโนมัติ และบุคคลไม่ทราบว่าตนเองมีกระบวนการจัดการกับข้อมูลของตนเองอย่างไร

3. กระบวนการทางปัญญาในลักษณะของโครงสร้าง (Cognitive Structure) ซึ่งโครงสร้างของการคิดประกอบด้วย บุคลิกลักษณะนิสัยส่วนตัวของบุคคล การตระหนักในสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ความต้องการที่ซ่อนแฝงอยู่ ความเชื่อ การให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ คำสัญญา และเป้าหมายส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการประเมินผลข้อมูล และการจัดการกับพฤติกรรมของตนเอง และอิทธิพลต่อกระบวนการประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ อีกด้วยโดยจะเน้นตัวกรอง และเลือกข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเข้าไปในกระบวนการจัดการกระทำกับข้อมูล

จะเห็นว่ากระบวนการรู้คิดของมนุษย์ประกอบด้วยทักษะหลายอย่างประกอบกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะเลือกทักษะใดมาใช้ให้เหมาะกับตนและเกิดประโยชน์มากที่สุด

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิดที่น่าสนใจศึกษาที่กล่าวถึงในงานวิจัยครั้งนี้คือ เพียเจต์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาซึ่งสอดคล้องกับนักจิตวิทยาอีกกลุ่มหนึ่ง ก็คือ บรูเนอร์ ซึ่งได้กล่าวถึงพัฒนาการทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีนักจิตวิทยาอีกหลายท่านได้กล่าวถึงแนวโน้มทางพัฒนาการด้านการรู้คิดในลักษณะของการประมวลข้อมูลเป็นขั้นตอนอย่างเชื่อมโยงกัน แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ

เพียเจต์ (Piaget, 1979 : 94 – 96) ได้สร้างทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่ใช้อธิบายพัฒนาการทางความคิด โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางการคิด 4 ประการคือ

1.1 วุฒิภาวะ (Maturation) คือ ขั้นตอนการพัฒนาการที่มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางสติปัญญา และความคิดให้เหมาะสมกับระดับอายุ

1.2 พัฒนาการโครงสร้างทางสติปัญญาและความคิด ซึ่งในที่นี้เป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

1.3 การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม (Social Transmission) คือ การอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่เด็ก อันจะส่งผลต่อประสบการณ์ส่วนตัวของเด็ก

1.4 ความสมดุล (Equilibratio) เป็นกระบวนการที่มีสิ่งเร้ามากระตุ้นให้เด็กได้คิด กระบวนการทางสติปัญญาของเด็กจะเริ่มทำงานโดยการปรับเข้าโครงสร้างและการปรับขยายโครงสร้าง ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะสมดุลทางความคิด

2. โครงสร้างของพัฒนาการทางสติปัญญา เป็นการจัดการภายในเพื่อรวบรวมกระบวนการต่าง ๆ เข้าเป็นระบบโดยการดูดซึม (Assimilation) สิ่งแวดล้อมเข้าสู่ตน และการปรับตัว (Accommodation) ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอก โครงสร้างนี้จะซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับวุฒิภาวะ พัฒนาการเกี่ยวกับความคิดความเข้าใจของเด็กจึงเป็นสิ่งที่ค่อยเป็นค่อยไป โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องช่วยให้เด็กเกิดความคิดขึ้นทีละน้อย ในขณะที่เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพราะในระหว่างที่เด็กปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลนั้นจะทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีความคิดเกิดขึ้นมาในกระบวนการปรับตัวด้วย ดังนั้นพัฒนาการเกี่ยวกับความคิดความเข้าใจของบุคคลจึงเกิดจากการที่บุคคลพยายามปรับตัวให้อยู่ในภาวะสมดุลเมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งการปรับตัวนี้ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 2 กระบวนการคือ

2.1 การดูดซึม เมื่อเด็กมีการปะทะกับสิ่งแวดล้อมเด็กจะดูดซึมเอาสิ่งแวดล้อมนั้นไว้โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เพราะคิดว่าสิ่งใหม่นี้เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์เดิม เช่น เด็กที่รู้จักสุนัขว่ามี 4 ขา เมื่อเด็กไปเห็นแมวมี 4 ขา ก็จะคิดว่าเป็นสุนัข

2.2 การปรับความเข้าใจ เมื่อเด็กรับรู้สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมเด็กก็จะปรับความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ เช่น เมื่อเด็กเห็นแมวเป็นครั้งแรกเด็กจะนึกถึงสุนัขที่เขารู้จักและคิดว่าแมวตัวนั้นเป็นสุนัข แต่เมื่อได้ยินเสียงร้องที่ต่างออกไปเด็กก็จะเข้าใจว่าแมวไม่ใช่สุนัข ทำให้เกิดการจัดพวกหรือพฤติกรรมใหม่ คือ ถ้าเด็กสามารถปรับความรู้สึกเดิมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้เด็กก็จะอยู่ในภาวะสมดุล แต่ความสมดุลนั้นจะอยู่ได้ไม่นานเพราะเด็กต้องมีการปะทะกับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ดังนั้นเด็กจึงต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอเพื่อรักษาสมดุลไว้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทางสติปัญญา

3. ขั้นตอนของการพัฒนาการทางสติปัญญา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) ตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี เกิดการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวจากสภาพแวดล้อมรอบตัว พฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นปฏิกิริยาสะท้อน

3.2 ขั้นคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperation Stage) อายุระหว่าง 2-7 ปี มีการใช้เหตุผลเบื้องต้น เริ่มสังเกตเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำของตนเองและผลที่เกิดจากการกระทำนั้น ลักษณะความคิดมีพื้นฐานอยู่บนการรับรู้ของตนเองมากกว่าที่จะอยู่บนพื้นฐานของความจริง มีความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

3.3 ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (Concrete Operation Stage) อายุ 7- 11 ปี เด็กเริ่มมีพัฒนาการความคิดที่มีเหตุผลตามความเป็นจริง มีการจัดระบบความคิด ทำให้เริ่มมีวิธีหรือแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา โดยไม่ต้องใช้ประสบการณ์เดิมเพียงอย่างเดียว เริ่มเรียนรู้จากการสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เข้าใจทักษะของผู้อื่น เริ่มลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เริ่มนำเหตุผลรอบตัวมาตัดสินใจ มีความคิดด้านการอนุรักษ์พื้นที่ ความยาว ปริมาตร และเรียงลำดับสิ่งของตามลำดับและขนาดได้

3.4 ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal Operation Stage) อยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี โดยมีโครงสร้างทางการคิดพัฒนาเต็มที่ และสามารถให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ และเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรมได้ดีขึ้น มีการคิดแก้ปัญหาโดยใช้ตรรกศาสตร์ การตั้งสมมติฐาน และค้นหาวิธีการแก้ปัญหา

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ดังกล่าวได้อธิบายว่า ความคิดความเข้าใจของบุคคลเกิดจากการที่บุคคลพยายามปรับตัวให้อยู่ในภาวะสมดุลเมื่อมีการปะทะกับสิ่งแวดล้อม และสติปัญญาของบุคคลจะมีพัฒนาการไปตามลำดับขั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 121 – 122) ได้กล่าวไว้ว่านอกจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์แล้ว ยังมีนักจิตวิทยาที่สำคัญอีกท่านหนึ่งก็คือ บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner) ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบด้วยกัน คือ

1.การเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Enactive Representation) เป็นขั้นที่การเรียนรู้เกิดจากประสาทสัมผัส คู่ตัวอย่างและทำตามเป็นช่วง ตั้งแต่เกิดจนถึง 2 ขวบ ซึ่งจะตรงกับขั้น Sensory Motor ของเพียเจต์

2. การเรียนรู้ (Iconic Representation) เป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้ในการมองเห็นและการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ขั้นนี้ตรงกับขั้น Concrete Representation ของเพียเจต์

3. การเรียนรู้ (Symbolic Representation) เป็นขั้นที่เด็กสามารถจะเข้าใจการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมต่าง ๆ ได้ เป็นขั้นที่สูงสุดของการพัฒนาทางด้านความรู้ความเข้าใจ เด็กสามารถคิดหาเหตุผล และในที่สุดจะเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ขั้นนี้ตรงกับขั้น Formal Operation ของเพียเจต์

จะพบว่าทฤษฎีที่เกี่ยวกับการรู้คิดจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของพัฒนาการแต่ละขั้นตอน

1.4 การวัดการรู้คิด

มีนักจิตวิทยาเสนอการวัดการรู้คิดไว้ คือ

การ์เนอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Gamer & Alexander. 1989 : 149 – 158) ได้เสนอแนะวิธีการวัดการรู้คิดว่าเป็นการอธิบายวิธีการเรียนรู้ของคนในด้านความสามารถที่เป็นความรู้และการควบคุมกระบวนการคิดของตนเอง จากการศึกษางานวิจัยสรุปวิธีการวัดการรู้คิดได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ (Interview Method) เป็นการรายงานย้อนหลังถึงกระบวนการคิดและสิ่งที่ได้กระทำ หลังจากการคิดและการกระทำดังกล่าวเสร็จสิ้น งานวิจัยที่ใช้การสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความรู้ทางด้านการรู้คิดเกี่ยวกับการอ่าน เช่น งานวิจัยของ ไมเยอร์ส และปารีส (Myers & Paris. 1978 : 680 – 690) ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่ “อะไรที่ทำให้คนเราเป็นนักอ่านที่ดี” “ท่านเคยย้อนกลับไปอ่านประโยคแรก ๆ ของบทความเพื่อทำความเข้าใจกับความหมายของประโยคใดประโยคหนึ่งหรือไม่ เพราะเหตุใด” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 และเกรด 6 ผลการวิจัยพบว่าความรู้ในการรู้คิดของเด็กทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน เด็กโตจะมีความรู้ในการรู้คิดมากกว่าเด็กเล็ก การ์เนอร์ได้ชี้ให้เห็นปัญหาสำคัญบางประการของการสัมภาษณ์ คือ บางครั้งการสัมภาษณ์กระทำภายหลังกิจกรรมการคิดนานเกินไป ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่สามารถจำรายละเอียดต่าง ๆ ได้ครบ หรือจำผิดพลาด หรือรายงานได้น้อยกว่าความเป็นจริง บางครั้งคำถามที่ใช้เป็นตัวชี้แนะให้ผู้ตอบ ตอบตามสมมติฐานของผู้วิจัย ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจรายงานกระบวนการคิดที่ตนมิได้ใช้จริงก็ได้

2. การคิดออกเสียง (Think Aloud Method) เป็นวิธีการที่สัมพันธ์กับการสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ผู้วิจัยเสนองานให้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างคิดออกเสียงในทุกสิ่งที่คิด และทุกสิ่งที่คิดออกเสียงจะได้รับการบันทึกเสียงไว้เพื่อวิเคราะห์และตีความ ต้องมีการจัดประเภทและแยกแยะสิ่งสำคัญและไม่สำคัญออกจากกันได้ วิธีการนี้มีข้อจำกัดคือ กระบวนการคิดที่ต้องพูดออกมาจะเป็นกระบวนการคิดที่ด้อยประสิทธิภาพ กว่ากระบวนการคิดที่ผู้คิดได้นั่งคิดคนเดียว หรือต้องมีการใช้สมาธิมาก ๆ ก็ไม่สามารถพูดออกมาได้ การเก็บข้อมูลโดยการรายงานด้วยถ้อยคำมีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย

3. การใช้แบบสอบถาม มีทั้งข้อคำถามปลายเปิด ข้อคำถามเลือกตอบ และมาตราส่วนประมาณค่า ตัวอย่างข้อคำถามปลายเปิดที่ใช้วัดการรู้คิด เช่น รายงานการวิจัยของสวอนสัน (Swanson. 1990 : 306 – 314) ได้ศึกษาผลของการรู้คิดและความถนัดทางการเรียนต่อการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยสวอนสันแบ่งการรู้คิดออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านงาน ด้านบุคคล และด้านยุทธวิธี ตัวอย่างข้อคำถามปลายเปิดด้านงาน เช่น ในชั้นเรียนนักเรียนต้องแก้ปัญหาโดยใช้คอมพิวเตอร์ มีนักเรียนที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้าน 1 คน คุณคิดว่า ผู้ที่ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านจะแก้ปัญหาได้ง่ายหรือยากกว่า ทำไม โดยให้คะแนน 1 – 5 ตามน้ำหนักการแสดงความคิดเห็นในการตอบปัญหา ตัวอย่างการวัดการรู้คิดที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เช่นงานวิจัยของ โอนิลและอะเบดี (O'Neil&Abedi. 1996 : 234 – 245) โดยแบ่งการรู้คิดออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้าน

การตระหนักรู้ (Awareness) ยุทธวิธีทางการคิด (Cognitive Strategy) การวางแผน (Planning) และการตรวจสอบตนเอง (Self Checking) ตัวอย่างข้อความในด้านการวางแผน เช่น “ข้าพเจ้าพยายามทำความเข้าใจปัญหาก่อนที่จะแก้ปัญหา”

ปารีส และจาคอบส์ (Paris & Jacobs. 1984 : 2083 – 2093) ได้สร้างเครื่องมือแบบลิเคิร์ตเพื่อวัดระดับความเข้มของการใช้ยุทธวิธีในการอ่าน โดยแบ่งการประมาณค่าออกเป็น 7 ช่วง ตัวอย่างคำถามของมาตรวัด ได้แก่

1. ท่านเคยย้อนกลับไปอ่านสิ่งที่อ่านมาแล้ว ข้าไปซ้ำมาหรือไม่
2. ขณะกำลังอ่าน ท่านเคยหยุดและพยายามทายว่า จะเกิดอะไรขึ้นต่อไปหรือไม่
3. ท่านเคยบันทึกสิ่งที่อ่าน ชัดเจนได้คำสำคัญ หรือลองจินตนาการว่า ตนเองอยู่ในเรื่องนั้นด้วย ในขณะที่อ่านหรือไม่
4. ท่านเคยลองคิดถึงความหมายของประโยค และพิจารณาว่า ประโยคเหล่านั้นเชื่อมโยงกันได้อย่างไร หรือไม่

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้คิด

1.5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แวนบาซ – ชมิดท์ (Wambach – Schmidt.1988 : 2269) ศึกษากระบวนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และกระบวนการของการรู้คิดของนักเรียนเกรด 6 ผลการศึกษาพบว่า เด็กในวัยนี้สามารถกำกับควบคุมกระบวนการแก้ปัญหาของตนเองได้ วิเคราะห์การอ่านใจของตนได้ ประเมินตนเอง ประเมินงาน และวิธีการที่ตนใช้อย่างสม่ำเสมอ เด็กพูดถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของตนและรู้ว่าควรทำอย่างไรเมื่อต้องการความช่วยเหลือ เด็กแสดงให้เห็นถึงความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการแก้ปัญหาของตนเอง และอภิปรายถึงยุทธวิธีที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง กระบวนการในการแก้ปัญหา และกระบวนการทางการรู้คิดของเด็กเป็นตามสถานการณ์มากกว่าจะเป็นขั้นตอนตายตัว แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับปัญหาแต่ละข้อด้วย

สวานสัน (Swanson. 1990 : 306 – 314) ได้ศึกษาวิจัยผลของความรู้ในการรู้คิด และความถนัดทางการเรียนที่มีต่อการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความถนัดทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความถนัดทางการเรียนต่ำ (High – Low Aptitude Student) และมีความสามารถในการรู้คิดสูง กับที่มีความสามารถในการรู้คิดต่ำ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ในการรู้คิด เป็นตัวทำนายความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าความถนัดทางการเรียน โดยผู้ที่มีความรู้ในการรู้คิดสูง แต่มีความถนัดทางการเรียนต่ำ สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่มีความถนัดด้านการเรียนสูง แต่มีความรู้ในการรู้คิดต่ำ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะว่า การฝึกความรู้ด้านการรู้คิดสามารถนำไปใช้กับผู้ที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ เพื่อช่วยสร้างให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นได้

โคลทาร์พ (Coltharp, 1991 :48 – 49) ได้ศึกษาผลของการใช้ยุทธวิธีทางการรู้คิด ต่อการปรับปรุงความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนที่เน้นในด้านยุทธวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้การรู้คิด กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยวิธีสอนตามปกติ ผลของการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างในความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยที่โคลทาร์พได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้วิธีการอื่นร่วมกับวิธีสอนยุทธวิธีทางการรู้คิด ก็จะช่วยให้การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของเด็กดีขึ้น มีข้อสังเกตว่า โคลทาร์พใช้เวลาในการฝึกเพียง 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง วิธีการฝึกนั้นใช้เพียงวิธีการอธิบายของครูและการอภิปรายร่วมกันของนักเรียน โดยมีได้มีการลงมือปฏิบัติกันอย่างแท้จริง จึงเชื่อว่าผลของการฝึกยุทธวิธีทางการรู้คิดในการศึกษานี้ ไม่น่าจะเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

1.5.2 งานวิจัยในประเทศ

พรจิตร ธนจิตศิริพงศ์ (2543 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยศึกษาผลการใช้ศิลปะบำบัดร่วมกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์เพื่อพัฒนาความรู้คิดและอารมณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนในสถานฝึกอบรมบ้านกุณาสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางจำนวน 12 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ โปรแกรมการใช้ศิลปะบำบัดร่วมกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ และแบบทดสอบการรู้คิดและอารมณ์ของซิลเวอร์ SDT สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทระหว่างกลุ่ม 1 ตัวแปร และภายในกลุ่ม 1 ตัวแปร การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม ระหว่างระยะต่าง ๆ ของการทดลอง การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำของฮาวเวล และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน – คูลส์ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนฯ ที่ได้รับศิลปะบำบัดร่วมกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ มีพัฒนาการด้านการรู้คิดและอารมณ์สูงกว่าเยาวชนฯที่ไม่ได้รับศิลปะบำบัดร่วมกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ในระยะหลังทดลองและติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

กันตรัตน์ ไพรินทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการรู้คิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กออทิสติกโดยใช้กิจกรรมศิลปะ กลุ่มเด็กตัวอย่างเป็นเด็กออทิสติกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดเวตวันธรรมวาสสังกัดสำนักงานประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในชั้นเรียนรวม อายุระหว่าง 9–14 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนกิจกรรมศิลปะมีผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพที่มีต่อการรู้คิดและการแสดงออกทางอารมณ์สูงกว่าก่อนเรียน เมื่อศึกษารายละเอียดจากแบบทดสอบย่อย การวาดภาพจาก

การคาดการณ์ การวาดภาพจากการสังเกต การวาดภาพจากจินตนาการ พบว่ามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.6 การคิดสร้างสรรค์

1.6.1 ความหมายของการคิดสร้างสรรค์

การคิดจะต้องอาศัยทักษะการคิดในลักษณะต่างๆกันไป สำหรับการคิดสร้างสรรค์มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นาตยา ภัทรแสงไทย (2537 : 198) ได้ให้ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการมีความคิดเห็นใหม่ๆหรือความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ

อารี รังสินันท์ (2527 : 50) ได้ให้ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ว่า หมายถึงความสามารถในการค้นพบสิ่งแปลกๆใหม่ๆที่มีประโยชน์และเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่สังคม และผลจากการค้นพบสิ่งนี้ก็必将นำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกๆใหม่ๆติดตามด้วย

ดวงเดือน วังสินธ์ (2537 : 29) อธิบายว่าการคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆโดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันไป

ทอร์แรนซ์ (กุลนิษฐ์ สอนวิทย์. 2534 : 44 – 45 ; อ้างอิงจาก Torrance. 1962. *Guiding Creative Talent.*) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นกระบวนการของการคิดหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีปัญหา แล้วบุคคลเปลี่ยนความคิดนั้นออกมาเป็นการกระทำ หรือผลผลิตที่แปลกใหม่สิ่งที่เกิดขึ้นนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1972 : 284) ได้อธิบายความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นคุณลักษณะที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในแนวทางใหม่ๆ

โรเบิร์ตสัน (Robertson. 1999 : 41) กล่าวว่า คำจำกัดความของการคิดสร้างสรรค์ส่วนมากจะเน้นที่ผลิตผลของการคิดซึ่งก็คือความคิดที่แปลกใหม่และเป็นความคิดที่สามารถใช้ประโยชน์ได้

สรุปความหมายของการคิดสร้างสรรค์ได้ว่า เป็นกระบวนการทางความคิดของสมองที่คิดในลักษณะอนาณัยเพื่อสร้างสรรค์ผลิตผลหรือสิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น หรือพัฒนาสิ่งเก่าให้ดีขึ้นกว่าเดิม เป็นความคิดและผลิตผลที่เกิดจากประสบการณ์ ความรู้ และสถานการณ์ใหม่ๆมาผสมผสานกัน

1.6.2 องค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์ไว้อย่างหลากหลายตามแนวคิดของแต่ละคนดังนี้

กิลลอร์ด และฮอฟเนอร์ (Guilford and Hoepfner. 1971 : 125 – 143) กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 8 องค์ประกอบ คือ

1. การคิดริเริ่ม (Originality)
2. การคิดคล่องตัว (Fluency)
3. การคิดยืดหยุ่น (Flexibility)
4. การคิดละเอียดลออ (Elaboration)
5. ความไวต่อปัญหา (Sensitivity of kproblem)
6. ความสามารถในการให้นิยามใหม่ (Redefinition)
7. ความซึมซาบ (Penetration)
8. ความสามารถในการทำนาย (Perdiction)

ดาลตัน (อรรถย สุธรกิจวิทยา. 2542 : 18) กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์ควรมี องค์ประกอบ 8 ประการ โดย 4 องค์ประกอบแรกเป็นความสามารถทางสติปัญญา และ 4 องค์ประกอบหลังเป็นความสามารถทางด้านจิตใจและความรู้สึกกล่าวคือ

1. ความคิดริเริ่ม (Originality)
2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)
3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)
4. ความประณีตหรือความละเอียดลออ (Elaboration)
5. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)

อาวี รังสินันท์ (2527 ข : 29 – 34) ได้รวบรวมความหมายและลักษณะของ องค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์ไว้ 3 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. การคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง การคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใครเป็น ความคิดที่แปลกแตกต่างไปจากความคิดธรรมดา การคิดริเริ่มอาจจะมาจากความคิดที่มีอยู่ก่อน แล้วแต่เรานำมาดัดแปลงเพื่อให้กลายเป็นสิ่งใหม่ เช่น การประดิษฐ์คิดทำเครื่องบิน ได้พื้นฐาน ความคิดมาจากเครื่องร่อนที่มีอยู่แล้วบ่อยครั้งที่ความคิดริเริ่มต้องอาศัยจินตนาการแบบประยุกต์ กล่าวคือ เมื่อคิดแล้วจำเป็นต้องคิดสร้างและทำให้เกิดผลงานด้วย เป็นการทดสอบความคิดของตน ดังนั้นจึงต้องกล้าลงทำเพื่อทดสอบความคิดของตน ความคิดจินตนาการและความพยายามที่จะ สร้างผลงานจึงเป็นสิ่งที่คู่กันของผู้ที่มีความคิดริเริ่ม

2. การคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความคล่องแคล่วหรือคล่องตัว ในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือเป็นความสามารถที่จะคิดหาคำตอบ ที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ดังนั้นจึงเน้นในเรื่องปริมาณความคิด ความคิดยังมีปริมาณมากเท่าไรย่อมแสดงว่าผู้นั้นมีความคิดคล่องแคล่วช่วยในการเลือกคำตอบที่ดีและเหมาะสม ช่วยจัดหาทางเลือกอื่นๆที่อาจเป็นไปได้ซึ่งในวิธีที่ 2 ก็อาจนำมาทดลองใช้ได้หรือวิธีที่ 3 ก็ยังเป็นที่น่าสนใจถ้าวิธีที่ 2 ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ดังนั้นความคิดคล่องแคล่วนอกจากจะช่วยให้มีข้อมูลมากพอในการเลือกแล้วก็ยังมิช่องทางอื่นที่เป็นไปได้ให้เลือกอีกด้วย

3. การคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ยืดหยุ่นทั้งความคิดและการกระทำ เป็นความสามารถในการปรับสภาพของความคิดในสถานการณ์ต่างๆได้ การคิดยืดหยุ่นจะเป็นปริมาณของจำนวนหรือกลุ่มของประเภทที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าเช่นเดียวกับความคิดคล่องตัว คือเน้นในเรื่องของปริมาณที่เป็นประเภทใหญ่ๆซึ่งในแต่ละแขนงของประเภทใหญ่นั้นก็จะเป็นความคิดแบบคล่องตัวนั่นเอง ความคิดยืดหยุ่นเป็นตัวเสริมให้ความคิดคล่องตัวมีความแปลกที่แตกต่างออกไป หลีกเลียงการซ้ำซาก จำเจ เป็นการเพิ่มคุณภาพของความคิดให้มากขึ้น ด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่ และมีหลักเกณฑ์มากยิ่งขึ้น

อาร์ พันธ์มณี (2540 : 33 – 41) ได้อธิบายว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง หรือการคิดแบบบอบอกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งประกอบด้วยความคิด 4 ลักษณะดังนี้ คือ

1. การคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ การคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น

2.การคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

3. การคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพของการคิดในสถานการณ์ต่างๆได้ การคิดยืดหยุ่นเน้นในเรื่องของปริมาณที่เป็นประเภทใหญ่ๆของการคิดแบบคล่องแคล่วนั่นเอง เป็นตัวเสริมและเพิ่มคุณภาพของการคิดคล่องแคล่วให้มากขึ้นด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

4.การคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่างๆอย่างมีความหมาย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการคิดสร้างสรรค์จะประกอบด้วย การคิดคล่องแคล่ว การคิดริเริ่ม การคิดยืดหยุ่น และการคิดละเอียดลออ

1.6.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

กิลฟอร์ด (ประสาธ อิศรปริดา. 2532 : 69 – 73 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1971)

ได้เสนอทฤษฎีโครงสร้างเชาวน์ปัญญา (Structure of Intellect Theory) โดยอธิบายความหมายทางสมองของมนุษย์เป็นแบบจำลอง 3 มิติ (Three Dimension Model) ดังนี้

มิติที่ 1 เนื้อหา (Content) หมายถึง มิติแทนเนื้อหา ข้อมูล หรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิด สมองรับเข้าไปคิด แบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ

ก. ภาพ (Figural เขียนย่อว่า F) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรม หรือรูปที่แน่นอน ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้และทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดได้ เช่น ภาพ เป็นต้น

ข. สัญลักษณ์ (Symbolic เขียนย่อว่า S) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของเครื่องหมายต่างๆเช่น ตัวอักษร ตัวเลข ไนต์ดนตรี รวมทั้งสัญญาณต่างๆด้วย

ค. ภาษา (Semantic เขียนตัวย่อว่า M) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของถ้อยคำที่มีความหมายต่าง ๆ กัน สามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้ เช่น พ่อ แม่ ชอบ โกรธ ดีใจ เสียใจ เป็นต้น

ง. พฤติกรรม (Behavioral เขียนตัวย่อว่า B) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นการแสดงออก กิริยา อากักร การกระทำที่สามารถสังเกตเห็น รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ การคิด เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การสั่นศีรษะ การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

มิติที่ 2 การคิด (Operation) หมายถึง มิติที่แสดงถึงลักษณะกระบวนการทำงานของสมองแบ่งออกตามลำดับได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

ก. การรู้ เข้าใจ (Cognition เขียนย่อว่า C) หมายถึง ความสามารถในการตีความของสมองเมื่อเห็นสิ่งเร้าแล้วเกิดการรับรู้เข้าใจในสิ่งนั้น และบอกได้ว่าเป็นอะไร เช่น เมื่อเห็นของเด็กเล่นรูปร่างกลมทำด้วยยางผิวเรียบก็บอกได้ว่าเป็นลูกบอล

ข. การจำ (Memory เขียนย่อว่า M) หมายถึง ความสามารถในการเก็บสะสมความรู้ ข้อมูลต่างๆไว้ได้ และสามารถระลึกได้เมื่อต้องการ เช่น การจำสูตรคูณ การจำหมายเลขประจำตัว การชี้ตัวคนร้ายได้

ค. การคิดแบบบอบเนกนัยหรือความคิดกระจาย (Divergent Thinking เขียนย่อว่า D) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้หลายรูปแบบหลายแง่หลายมุมแตกต่างกันไป เช่น หนังสือพิมพ์ใช้ทำอะไรได้บ้าง บอกมาให้มากที่สุด ผู้ที่คิดได้มาก แปลก มี

เหตุมีผล คือผู้ที่มีความคิดแบบอเนกนัย และกิลฟอร์ดได้อธิบายว่าความคิดอเนกนัย ก็เป็นความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง

ง. การคิดแบบเอกนัย หรือความคิดรวม (Convergent Thinking เขียนย่อว่า N) หมายถึง ความสามารถในการหาคำตอบที่ดีที่สุดจากข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่กำหนดและคำตอบที่ถูกต้องก็มีเพียงคำตอบเดียว

จ. การประเมินค่า (Evaluation เขียนย่อว่า E) หมายถึง ความสามารถในการตีความลงโดยอาศัยเกณฑ์ที่ดีที่สุด

มิติที่ 3 ผลของการคิด หมายถึง มิติที่แสดงถึงผล (Product) ที่ได้จากการทำงานของสมอง เมื่อสมองได้รับข้อมูลจากมิติที่ 1 และใช้ความสามารถในการตอบสนองต่อข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่ได้รับในมิติที่ 2 แล้วผลที่ได้จะออกมาในมิติที่ 3 หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า ผลของการคิดเกิดจากการทำงานของมิติที่ 1 และมิติที่ 2 นั่นเอง ซึ่งผลของการคิดแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะดังนี้

ก. หน่วย (Units เขียนย่อว่า U) หมายถึง สิ่งที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัวและแตกต่างไปจากที่อื่นๆ เช่น คน แมว สุนัข เป็นต้น

ข. จำพวก (Classes เขียนย่อว่า C) หมายถึง ประเภท จำพวก หรือกลุ่มของหน่วยที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะร่วมกัน เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ คน สุนัข ช้าง หรือประเภทผลไม้ ได้แก่ เงาะ กล้วย ลำไย ลิ้นจี่ เป็นต้น

ค. ความสัมพันธ์ (Relations เขียนย่อว่า R) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดของประเภท หรือหลายประเภทเข้าด้วยกันโดยอาศัยลักษณะบางประการเป็นเกณฑ์ ความสัมพันธ์นี้อาจจะอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วย จำพวกกับจำพวก หรือระบบกับระบบก็ได้ เช่น คนคู่กับบ้าน นกคู่กับรัง ปลาคู่กับน้ำ เสือคู่กับป่า เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งมีชีวิตกับที่อยู่อาศัย

ง. ระบบ (System เขียนย่อว่า S) หมายถึง การจัดประเภทของสิ่งเร้าต่างๆให้เป็นระบบแบบแผน เช่น 1 3 5 7 9 เป็นระบบเลขคี่

จ. การแปรรูป (Transformation เขียนย่อว่า T) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือการจัดองค์ประกอบของสิ่งเร้า หรือข้อมูลออกมาในรูปใหม่ เช่น การเปลี่ยนรูปสี่เหลี่ยมเป็นเส้นตรงสี่เส้น

ฉ. การประยุกต์ (Implication เขียนย่อว่า I) หมายถึง ความเข้าใจในการนำข้อมูลไปใช้ขยายความเพื่อพยากรณ์หรือคาดคะเนข้อความในตรรกวิทยา “ประเภทถ้า...แล้ว...” ก็เป็นพวกใช้การคาดคะเนโดยอาศัยเหตุและผล

เดวิส (กรณวิชาการ. 2537 : 6 -7) ได้รวบรวมทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์โดยแบ่งได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการคิดสร้างสรรค์เชิงจิตวิเคราะห์ นักจิตวิทยาทางจิตวิเคราะห์หลายคนเช่น ฟรอยด์ (Freud) และคริส (Kris) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดของการคิดสร้างสรรค์ว่าการคิดสร้างสรรค์เป็นผลมาจากความขัดแย้งภายในจิตใต้สำนึกระหว่างแรงขับทางเพศ (Libido) กับความรู้สึกผิดชอบทางสังคม (Social Conscience) ส่วน คิวบี (Kubie) และรุคค์ (Rugg) ซึ่งเป็นนักจิตวิเคราะห์แนวใหม่กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์นั้นเกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้กับจิตใต้สำนึกซึ่งอยู่ระหว่างการรับรู้กับจิตใต้สำนึกอยู่ในขอบเขตของจิตส่วนที่เรียกว่าจิตก่อนสำนึก

2. ทฤษฎีการคิดสร้างสรรค์เชิงพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องของการคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้โดยเน้นที่ความสำคัญของการเสริมแรง การตอบสนองที่ถูกต้องกับสิ่งเร้าเฉพาะหรือสถานการณ์ นอกจากนี้ยังได้เน้นความสัมพันธ์ทางปัญญา คือ การโยงความสัมพันธ์จากสิ่งเร้าหนึ่งไปยังสิ่งต่างๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่เกิดขึ้น

3. ทฤษฎีการคิดสร้างสรรค์เชิงมนุษยนิยม นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวคิดว่า การคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มนุษย์มีติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้ที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์ออกมาใช้ได้คือผู้ที่มีสัจการแห่งตน คือ รู้จักตนเอง พอใจตนเองและใช้ตนเองเต็มตามศักยภาพของตน มนุษย์จะสามารถแสดงการคิดสร้างสรรค์ของตนออกมาได้อย่างเต็มที่นั้น ขึ้นอยู่กับการสร้างสภาวะหรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวย ได้กล่าวถึงบรรยากาศที่สำคัญในการสร้างสรรค์ว่า ประกอบด้วยความปลอดภัยในเชิงจิตวิทยา ความมั่นคงของจิตใจ ความปรารถนาที่จะเล่นกับความคิดและการเปิดกว้างที่จะรับประสบการณ์ใหม่

4. ทฤษฎี AURA ทฤษฎีนี้เป็นรูปแบบของการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยมีแนวคิดว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นมีอยู่ในมนุษย์ทุกคน และสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์นั้นจะบอกถึงจุดกำเนิดการคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่างกัน เช่น นักจิตวิทยาทางจิตวิเคราะห์กล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์เกิดจากความขัดแย้งระหว่างจิตใต้สำนึกและแรงขับทางเพศ แต่นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมกล่าวว่า การคิดสร้างสรรค์เกิดจากการเรียนรู้ ในขณะที่ทฤษฎีโครงสร้างทางเขาวนปัญญาของกิลฟอร์ดจะเน้นไปที่กระบวนการคิดซึ่งแบ่งเป็นสามมิติ จะเห็นได้ว่ากระบวนการคิดของกิลฟอร์ดนี้จะเริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมเช่น ภาพ แสง เสียง เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่เป็นนามธรรม

1.6.4 การวัดการคิดสร้างสรรค์

การศึกษาเรื่องแบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์ในประเทศไทย ได้มีการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงในด้านการคิดสร้างสรรค์ของต่างประเทศเช่น กิลฟอร์ด (Guilford) ทอร์เรนซ์ (Torrance) เป็นต้น โดยนำเอาแบบทดสอบเดิมมาดัดแปลงให้เหมาะกับเด็กไทย เช่น ในเรื่องคำสั่ง คำชี้แจง การดัดแปลงสิ่งเร้าที่กำหนด เป็นต้น แต่ยังคงเน้นหลักการเดิมคือ เน้นการกำหนดสิ่งเร้าที่ช่วยให้เด็กคิด และวัตถุประสงค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดริเริ่ม และการคิดละเอียดลออเช่นกัน

แบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์ในประเทศไทยที่มีใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ

1. แบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ (Torrance) แบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์ชุดนี้ อารี พันธุ์มณี ได้นำมาดัดแปลงคำชี้แจงเป็นภาษาไทยและนำไปทดสอบเด็กไทยในระดับอนุบาล – ป.4 , ป.5 – ม.ศ.3 และระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ชุดซึ่งได้วัดองค์ประกอบของการคิดสร้างสรรค์ 3 ด้านคือ การคิดคล่องแคล่ว (Fluency) การคิดริเริ่ม (Originality) การคิดละเอียดลออ (Elaboration) และคู่มือฉบับภาษาไทยได้มาจากกลุ่มตัวอย่าง 3,210 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จาก 4 เขตภูมิศาสตร์ของประเทศไทยและจาก 4 ประเภทโรงเรียน คือ โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนในสังกัดเทศบาล และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. แบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์จากผลการวาดภาพ TCT – DP (The Test for Creative Thinking – Drawing Production) ของเยลเลน และเฮอร์บัน (Jellen and Urban) เป็นแบบทดสอบที่ใช้กระดาษและดินสอ ใช้ทดสอบเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยมีสิ่งที่กำหนดให้เป็นสิ่งเร้าที่จัดไว้ในรูปแบบของชิ้นส่วนเล็กๆ ที่มีขนาดและรูปร่างแตกต่างกัน มีรูปครึ่งวงกลม รูปมุมจากรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสแบบที่ไม่สมบูรณ์ รูปรอยเส้นประ รูปเส้นโค้งคล้ายตัว S ซึ่งอยู่ภายในและภายนอกของกรอบสี่เหลี่ยมใหญ่ การตอบสนองสิ่งเร้า ผู้ถูกทดสอบสามารถสนองได้อย่างอิสระตามจินตนาการโดยการวาดภาพขึ้นในขอบเขตของช่วงเวลาที่กำหนดให้ และมีเกณฑ์สำหรับยึดถือเป็นหลักในการประเมิน คุณค่าความคิดสร้างสรรค์จากภาพวาดทั้ง 11 เกณฑ์ (เยาวยา เดชะคุปต์. 2536 : 72)

1.6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์

1.6.5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กัว และแรพพอร์ท (Goor and Rapaport. 1977 : 636 – 643) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก โดยวิธีการออกไปตั้งค่ายพักแรมกับเด็กที่กำลังจะเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนชนบท จำนวน 142 คน

แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 94 คน และกลุ่มควบคุม 48 คน กลุ่มทดลองจะใช้เวลาวันละ 4 ชั่วโมงเล่นเกมที่สร้างสรรค์ ส่วนกลุ่มควบคุมจะเล่นเกมนันทนาการธรรมดา ในการทดลองครั้งนี้ใช้เวลาทั้งหมด 10 วัน เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว นำเด็กทั้งสองกลุ่มมาทดสอบด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุม และหลังจากนั้นอีก 4 เดือน เมื่อนำเด็กทั้งสองกลุ่มมาทดสอบใหม่ด้วยแบบทดสอบเดิมก็ยังพบความแตกต่างนี้

ชีรฟ์ (Sherief, 1979 : 172 – A) ได้ศึกษาเพื่อสำรวจบรรยากาศในห้องเรียน ที่มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาบรรยากาศในห้องเรียนเป็น 2 ลักษณะ คือ บรรยากาศที่เสรี และบรรยากาศที่จำกัดกิจกรรม ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนในบรรยากาศเสรีมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนในบรรยากาศแบบจำกัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.6.5.2 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ สมเสนาะ (2537 : 86) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกระดมพลังสมองและการฝึกคิดเป็นรายบุคคล ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมพิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้โปรแกรมการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการระดมพลังสมอง กลุ่มที่ 2 ใช้โปรแกรมการฝึกความคิดสร้างสรรค์ด้วยวิธีการฝึกคิดเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยวิธีระดมพลังสมองมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกคิดเป็นรายบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนันทา พิมพ์หนู (2540 : 89 -90) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รายการวิธีทัศนแบบคำถามสร้างสรรค์และแบบไม่มีคำถามสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ เป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศึกษบัณฑิต จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริมปราง ใจแน่น (2538 : 90 – 93) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการใช้เกมเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสันยุง จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 40 คน ผลการศึกษพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น

และความคิดริเริ่มของนักเรียนหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนในทุกองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

1.7 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

1.7.1 ความหมายของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำว่า "กระบวนการ" หมายถึง ขั้นตอน สิ่งใดที่มีลักษณะเป็นกระบวนการ สิ่งนั้นจะประกอบไปด้วยขั้นตอนของการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของกระบวนการคิดนั้นๆ (ทศนา แชนมณีและคณะ. 2544 : 148) ส่วนคำว่า "คิด" หมายถึง ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือประกอบกันให้เป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ (ราชบัณฑิต. 2546 : 251) เมื่อรวมเป็น "กระบวนการคิด" ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายความหมายดังนี้

ดิวธี (บุญสม ครุฑฑา. 2525 ; อ้างอิงจาก Dewey. 1933) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการคิดเกี่ยวข้องกับความจริงสนเท่ห์ หรือความรู้สึกยุ่งยากในสมอง และพยายามค้นหา แสงสว่าง หรือการที่จะหาเครื่องมือที่จะช่วยแก้ความสงสัยและขจัดความสงสัยเหล่านั้น

แจเอสเวล (พรพนทิพย์ เทอดพิทักษ์พงษ์. 2529 ; อ้างอิงจาก Jayaswal. 1974) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การคิดเป็นปฏิกิริยาของจิตมนุษย์ยังช่วยให้แต่ละคนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และยังช่วยให้แต่ละคนเกิดความพยายาม และสัมฤทธิ์ผลในจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

แชปลิน (บุญสม ครุฑฑา. 2525 ; อ้างอิงจาก Chaplin. 1968) ได้กล่าวถึงการคิดไว้ว่า เป็นการคิดเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ ส่วนสำคัญที่สุดของการคิดมีพื้นฐานอยู่บนการจำที่เรียกว่า ความทรงจำ (Memories) การระลึก (Recollection) และภาพพจน์ความทรงจำ (Memory Image)

ทศนา แชนมณีและคณะ (2544 : 104) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการคิดที่ต้องดำเนินไปตามขั้นตอนที่จะช่วยให้การคิดนั้นประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการคิดนั้นๆ

กรมวิชาการ (2534) ได้ให้ความหมายของกระบวนการคิดไว้ว่า เป็นกระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความจำ ความเข้าใจ

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง (2544 : 13) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดไว้ว่า เป็นลักษณะการคิดที่ครอบคลุมพฤติกรรมหรือการกระทำหลายประการที่สัมพันธ์กันเป็นลำดับขั้นตอน

สรุปได้ว่า กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นการคิดที่ต้องดำเนินไปตามขั้นตอนเพื่อจะช่วยแก้ความสงสัย ขจัดความสงสัย รวมทั้งช่วยให้การคิดนั้นประสบความสำเร็จ ตามความมุ่งหมายของการคิดนั้นๆ

1.7.2 กระบวนการของการคิดขั้นพื้นฐาน

จากการพิจารณาคำนิยามและความหมายของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจะเห็นว่า กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานนั้น ประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิด ซึ่งมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการคิดนี้ไว้ในลักษณะต่างๆ กัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

เบเยอร์ (Bayer. 1988) ได้เสนอเกี่ยวกับกระบวนการคิดไว้ว่า กระบวนการคิดจะประสบความสำเร็จได้ประกอบด้วยความคิดที่สำคัญ 3 ระดับ คือ

1. ยุทธศาสตร์การคิด (Thinking Strategies) ซึ่งประกอบด้วยทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ

2. ทักษะการคิดวิจารณ์ (Critical Thinking Skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะการแยกแยะความเหมือน ความแตกต่าง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความคลุมเครือสมมติฐาน ความลำเอียง ความตรงไปตรงมา ความผิดพลาด ความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผล และน่าเชื่อถือของเหตุการณ์ เป็นต้น

3. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Information Processing Skills) ได้แก่ทักษะและความสามารถในการเชื่อมโยงการแปลความหมาย การตีความ การประยุกต์ การวิเคราะห์ในลักษณะต่างๆ เป็นต้นว่าการเปรียบเทียบความหมาย ความแตกต่าง การจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การสังเคราะห์ข้อมูล การประเมินข้อมูล และการอภิปรายข้อมูล เป็นต้น

สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน (2524 : 35) ได้อธิบายความหมายของการคิดเป็น หมายถึง การคิดแก้ปัญหาได้สำเร็จตามเป้าหมายของผู้คิด และคิดชอบด้วยหลักจริยธรรมที่ดีงาม ซึ่งจะต้องมี 3 ระดับ ดังนี้

ระดับแรก คือ คิดแก้ปัญหาของตนเองได้โดยไม่เบียดเบียนหรือมุ่งร้ายต่อผู้อื่น

ระดับที่สูงกว่าระดับแรก คือ การคิดแก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อครอบครัวญาติมิตร

ระดับสูงสุดของการคิด คือ การคิดแก้ปัญหาที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาสร้างสรรค์สังคม หรือนำมาซึ่งสันติสุขของโลก และส่งผลสะท้อนมายังความสุขของตนเองด้วย

การคิดทั้งสามระดับดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายของการคิด ซึ่งเริ่มต้นจากตนเองแล้วค่อยๆ ขยายออกไปถึงเป้าหมายของการคิดเพื่อสังคมในอุดมการณ์เป็นอันดับแรก ซึ่งจะส่งผลสะท้อนมายังตนเองภายหลัง นอกจากนั้นยังได้เสนอกระบวนการคิดเป็นในลักษณะของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการคิด ดังนี้

1. การตระหนักในปัญหา อันได้แก่การสำรวจปัญหา การจัดหมวดหมู่ลำดับความสำคัญของปัญหา และจำแนกปัญหาที่จะต้องแก้ไขก่อนหลัง
2. การแสวงหาวิธีการหรือแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาโดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆที่จำเป็นในการแก้ปัญหา
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปหรือการตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด
5. การนำไปปฏิบัติ และตรวจสอบ

จะพบว่ากระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยกระบวนการคิดเป็นขั้นเป็นตอน นับตั้งแต่การตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายจนถึงการนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมาย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้กำหนดกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานแตกต่างกันไปบ้าง แต่ในภาพรวมก็มีส่วนที่คล้ายคลึงกัน

1.7.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานที่น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปคือ

แนวคิดและทฤษฎีของสเติร์นเบิร์ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 127 ; อ้างอิงจาก Sternberg. 1985) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับสติปัญญา โดยใช้ชื่อทฤษฎีของแท่ง ทฤษฎีสามคร (Triachich Theory) ทฤษฎีสามคร เสนอว่า ส่วนประกอบของสติปัญญา มี 3 ส่วน ซึ่งสามารถอธิบายเป็นทฤษฎีย่อย 3 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีด้านบริบทสังคม (Contextual subtheory)
2. ทฤษฎีด้านประสบการณ์ (Experiential subtheory)
3. ทฤษฎีย่อยด้านกระบวนการคิด (Componential subtheory)

ทฤษฎีด้านบริบทสังคม (Contextual subtheory)

ความสามารถทางสติปัญญาด้านบริบทสังคม เป็นความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การเลือกสิ่งแวดล้อม และการปรับแต่งสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินชีวิตของบุคคล

ทฤษฎีด้านประสบการณ์ (Experiential subtheory)

ความสามารถทางสติปัญญาด้านประสบการณ์เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาแปลกใหม่ และความคล่องของการประมวลข้อมูลได้อย่างอัตโนมัติ

ความสามารถในการแก้ปัญหาแปลกใหม่ เป็นความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้แนวคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งต้องอาศัยความสามารถในการเข้าใจปัญหาและการดำเนินการแก้ปัญหาตามความเข้าใจนั้น

ความคล่องในการประเมินผลข้อมูลเป็นความสามารถในการใช้ความเร็วในการประมวลผล ความสามารถในการควบคุมการประมวลผล และความคล่องแคล่วในการประมวลผล

ทฤษฎีย่อยด้านกระบวนการคิด (Componential subtheory)

ความสามารถทางสติปัญญาด้านกระบวนการคิด เป็นกระบวนการประเมินข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งกระทำต่อโครงสร้างของสิ่งของหรือสัญลักษณ์ต่างๆที่อยู่ในการรับรู้ในวิธีการของการส่งผ่านข้อมูลจากการรับรู้เป็นแนวความคิด หรือปรับเปลี่ยนจากแนวความคิดหนึ่งเป็นอีกแนวความคิดหนึ่ง ความสามารถด้านกระบวนการคิดมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ องค์ประกอบด้านการปรับความคิด องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ และองค์ประกอบด้านการแสวงหาความรู้ใหม่

องค์ประกอบด้านการปรับความคิด (Metacomponent) เป็นกระบวนการคิด สั่งการ ซึ่งประกอบด้วยการประมวลความรู้ คิดแก้ปัญหา วางแผนติดตาม และประเมินผลเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างถูกต้อง

องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (Performance component) เป็นกระบวนการลงมือปฏิบัติตามการตัดสินใจสั่งการ องค์ประกอบด้านการปรับความคิด และองค์ประกอบด้านการปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ควบคู่ไปด้วยกัน เพราะการคิดอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา เนื่องจากไม่มีการปฏิบัติ ส่วนการปฏิบัติอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอจะต้องอาศัยองค์ประกอบการคิดที่เหมาะสมมาช่วยองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการคิดย่อยๆ ได้แก่ การเข้ารหัส การรวมและเปรียบเทียบ การตอบสนองและการพัฒนาสติปัญญาในการแก้ปัญหา

องค์ประกอบด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ (Knowledge – Acquisition Component) เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของสติปัญญา จึงต้องอาศัยกระบวนการคัดเลือก มีการเลือกการเข้ารหัส การเลือกการรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในวิธีทางที่เกิดภาพรวมที่ยอมรับได้ การเลือกวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ข้อมูลที่รับมาได้รับการเปรียบเทียบอย่างเหมาะสมกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมเข้าไว้ในระบบความจำ

แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ (กรมวิชาการ. 2534) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดไว้ว่าสามารถพัฒนาได้โดยใช้เทคนิคดังต่อไปนี้

1. สังเกต หมายถึง การเน้นให้ทำกิจกรรมรับรู้แบบปรนัยจนเกิดความเข้าใจ ได้ความคิดรวบยอด สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และสรุปเป็นใจความสำคัญครบถ้วนตรงตามหลักฐานข้อมูล
2. อธิบาย หมายถึง ให้ผู้เรียนตอบคำถามแสดงความคิดเห็นเชิงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่กำหนด เน้นการใช้เหตุผลด้วยหลักการ กฎเกณฑ์ หรือหลักฐานข้อมูลประกอบให้น่าเชื่อถือ
3. รับฟัง หมายถึง ให้ผู้เรียนได้ฟังความคิดเห็น ได้ตอบคำถาม วิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นที่มีต่อความคิดเห็นของตน เน้นการปรับเปลี่ยนความคิดเดิมของตนตามเหตุผลหรือข้อมูล โดยไม่ใช้อารมณ์หรือดีใจแพ้ต่อความคิดเดิม
4. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ หมายถึง ให้ผู้เรียนได้เปรียบเทียบความแตกต่างและความคล้ายคลึงของสิ่งต่างๆ ให้สรุปจัดกลุ่มสิ่งที่เป็นพวกเดียวกัน เชื่อมโยงเหตุการณ์เชิงหาเหตุและผล หากกฎเกณฑ์การเชื่อมโยงในลักษณะอุปมาอุปไมย
5. วิจาร์ณ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้วิเคราะห์เหตุการณ์ คำกล่าวแนวคิด หรือการกระทำ แล้วให้จำแนกหาจุดเด่น – จุดด้อย ส่วนดี – ส่วนเสีย ส่วนสำคัญ – ไม่สำคัญ ด้วยการยกเหตุผล หลักการมาประกอบการวิจาร์ณ
6. สรุป หมายถึง การจัดกิจกรรมให้พิจารณาส่วนประกอบของการกระทำหรือข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน แล้วให้สรุปผลอย่างตรงและถูกต้องตามหลักฐานข้อมูล

แนวคิดของทิสนา แชมมณี (ทิสนา แชมมณีและคณะ. 2544) กล่าวว่า เพื่อให้ได้การคิดที่รอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกลลึกซึ้ง การคิดควรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการคิด และวิธีคิด ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการคิด ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. สามารถกำหนดเป้าหมายในการคิดอย่างถูกทาง
2. สามารถระบุประเด็นในการคิดได้อย่างชัดเจน
3. สามารถประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิดทั้งทางกว้าง ทางลึก และไกล
4. สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และเลือกข้อมูลที่จะใช้ในการคิดได้
5. สามารถประเมินข้อมูลได้

6. สามารถใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูล และเสนอคำตอบ
ทางเลือกที่สมเหตุสมผลได้
7. สามารถเลือกทางเลือก / ลงความเห็นในประเด็นที่คิดได้
วิธีคิด ประกอบด้วย
 1. ตั้งเป้าหมายในการคิด
 2. ระบุประเด็นในการคิด
 3. ประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็น
ที่คิดทั้งทางกว้าง ทางลึก และไกล
 4. วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูล และเลือก
ข้อมูลที่จะนำมาใช้
 5. ประเมินข้อมูลที่จะใช้ในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความ
น่าเชื่อถือ
 6. ใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลเพื่อแสวงหาทางเลือก / คำตอบที่
สมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มี
 7. เลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมา และพิจารณา
ถึงคุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น
 8. ชั่งน้ำหนักผลได้ – ผลเสีย คุณ – โทษ ในระยะสั้นและระยะยาว
 9. ไตร่ตรอง ทบทวนกลับไปมาให้รอบคอบ
 10. ประเมินทางเลือกและลงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมา สามารถนำมาสังเคราะห์สรุปได้ว่า กระบวนการ
คิดขั้นพื้นฐานจะต้องอาศัยทักษะการคิดพื้นฐานต่างๆจำนวนมากเข้าไปช่วยให้การดำเนินการคิดแต่ละ
ขั้นตอนของกระบวนการประสบความสำเร็จ เช่น การคิดแยกแยะ จำแนก จัดหมวดหมู่ข้อมูล การ
ตั้งเป้าหมายการคิด การรับฟัง การวิจารณ์ การอธิบาย ตลอดจนการไตร่ตรอง ประเมินอย่าง
รอบคอบ ซึ่งแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนากระบวนการคิด
ขั้นพื้นฐานจะคล้ายคลึงกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและทิศนา แชมมณี

1.7.4 การวัดกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

การวัดความสามารถในการคิดสามารถวัดได้หลากหลายวิธี แต่ถ้าพิจารณาถึง
รูปแบบและแนวทางของการวัดความสามารถในการคิดทั้งในอดีตและปัจจุบัน พอที่จะจำแนกประเภท
ของการวัดออกเป็น 2 แนวทางสำคัญ (ทิศนา แชมมณีและคณะ. 2544 : 169 - 174) ดังนี้

1. แนวทางของนักวัดกลุ่มจิตมิติ (Psychometrics) แนวทางการวัดจิตมิตินี้ เป็นของกลุ่มนักวัดทางการศึกษาและนักจิตวิทยาที่พยายามศึกษา และวัดคุณลักษณะภายในของ มนุษย์มาเกือบศตวรรษแล้ว เริ่มจากการศึกษาและวัดเชาวน์ปัญญา (Intelligence) ศึกษาโครงสร้าง ทางสมองของมนุษย์ด้วยความเชื่อว่ามีลักษณะเป็นองค์ประกอบ และมีระดับความสามารถที่แตกต่าง กันในแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดได้โดยการใช้แบบสอบถามมาตรฐาน ต่อมาได้ขยายแนวคิดของการวัด ความสามารถทางสมองสู่การวัดผลสัมฤทธิ์บุคลิกภาพ ความถนัด และความสามารถในด้านต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการคิด

2. แนวทางของการวัดจากการปฏิบัติจริง (Authentic Performance Measurement) แนวทางการวัดนี้เป็นทางเลือกใหม่ที่เสนอโดยกลุ่มนักวัดการเรียนรู้ในบริบทที่เป็น ธรรมชาติ โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติในชีวิตจริง หรือคล้ายจริงที่มีคุณค่าต่อตัวผู้ปฏิบัติ มิติของ การวัดทักษะการคิดซับซ้อนในการปฏิบัติงาน ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและการประเมินตนเอง เทคนิคการวัดใช้การสังเกตสภาพงานที่ปฏิบัติจากการเขียนเรียงความ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ เหมือนโลกแห่งความเป็นจริง และการรวบรวมงานในแฟ้มสะสมงาน / หรือพัฒนางาน (Portfolio)

การวัดความสามารถในการคิดตามแนวทางนักวัดกลุ่มจิตมิติ

การวัดความสามารถในการคิดตามแนวทางนักวัดกลุ่มจิตมิติในที่นี้จะเสนอ การวัดความสามารถในการคิดเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดความสามารถใน การคิดซึ่งมีผู้สร้างไว้แล้ว กับแบบสอบสำหรับวัดความสามารถในการคิดที่สามารถสร้างขึ้นใช้เอง คือ

1. แบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดความสามารถในการคิด

แบบสอบถามมาตรฐานที่มีผู้สร้างไว้แล้ว สำหรับวัดความสามารถใน การคิด สามารถจัดกลุ่มได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบการคิดทั่วไป และแบบสอบการคิดเฉพาะ ด้าน (ทศนา แชมมณีและคณะ. 2544 ; อ้างอิงจาก Ennis. 1985 ; Norris และ Ennis : 1989)

1.1 แบบสอบการคิดทั่วไป

แบบสอบการคิดทั่วไปนี้ เป็นแบบสอบที่มุ่งวัดให้ครอบคลุม ความสามารถการคิดโดยเป็นความคิดที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้ความรู้ทั่วไป แบบสอบลักษณะนี้ ส่วนใหญ่เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ แบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดความสามารถในการคิดทั่วไป ที่สำคัญมีดังนี้

1. Watson-Glaser Critical Thinking

Appraisal

2. Comell Critical Thinking Test, Level X

and Level Z

3. Ross Test of Higher Cognitive

Processes

4. New Jersey Test of Reasoning Skills

5. Judgment : Deductive Logic and

Assumption Recognition

6. Test of Enquiry Skills

7. The Ennis-Weir Critical Thinking Essay

Test

1.2 แบบสอบความสามารถในการคิดลักษณะเฉพาะ

แบบสอบการคิดประเภทนี้ เป็นแบบสอบที่มุ่งวัดความสามารถในการคิดเฉพาะแบบที่แสดงถึงลักษณะของการคิด เช่น การคิดแบบนิรนัย (Deductive) ความสามารถประเมินข้อมูลที่ได้จากการสังเกต เป็นต้น แบบสอบมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดความสามารถในการคิด ลักษณะเฉพาะที่สำคัญ มีดังนี้

1. Cornell Class Reasoning Test, Form X

2. Cornell Conditional Reasoning Test,

Form X

3. Logical Reasoning

4. Test on Appraising Observation

2. การสร้างแบบวัดการคิดขึ้นใช้เอง

ถ้าแบบสอบมาตรฐานสำหรับการคิดที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการวัด เช่น จุดเน้นที่ต้องการ ขอบเขตความสามารถทางการคิดที่มุ่งวัด หรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการใช้แบบสอบ เป็นต้น คงจะต้องหาวิธีสร้างแบบวัดการคิดขึ้นเอง เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการวัดอย่างแท้จริง คือ

2.1 หลักการสร้างแบบวัดความสามารถทางการคิด

การคิด (Thinking) เป็นกิจกรรมทางสมองที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การคิดที่สนใจในที่นี้เป็นการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Directed thinking) ซึ่งเป็นการคิดที่นำไปสู่เป้าหมายโดยตรง หรือคิดค้นข้อสรุปอันเป็นคำตอบสำหรับตัดสินใจหรือแก้ปัญหาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การคิดจึงเป็นความสามารถอย่างหนึ่งทางสมอง การคิดเป็นนามธรรมที่มีลักษณะซับซ้อน ไม่สามารถมองเห็น ไม่สามารถสังเกต สัมผัสวัดได้โดยตรง จึงต้องอาศัยหลักการวัดทางจิตมิติ (Psychometrics) มาช่วยในการวัด

การวัดความสามารถทางการคิดของบุคคล ผู้สร้างเครื่องมือจะต้องมีความรอบรู้ในแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการคิด เพื่อนำมาเป็นกรอบหรือโครงสร้างของการคิด เมื่อมีการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของโครงสร้างหรือองค์ประกอบการคิดแล้ว จะทำให้ได้ตัวชี้วัดหรือลักษณะพฤติกรรมเฉพาะที่เป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงโครงสร้างหรือองค์ประกอบการคิด จากนั้นจึงเขียนข้อความตามตัวชี้วัดหรือลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของแต่ละองค์ประกอบของการคิดนั้นๆ

2.2 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดความสามารถทางการคิด

ในการพัฒนาแบบวัดความสามารถทางการคิด มีขั้นตอน

ดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด

การกำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญของการสร้างแบบวัดความสามารถทางการคิด ผู้พัฒนาแบบวัดจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการนำแบบวัดไปใช้ด้วยว่า ต้องการใช้วัดความสามารถทางการคิดทั่วไป หรือต้องการวัดความสามารถทางการคิดเฉพาะวิชา (Aspect - Specific) การวัดนั้นมุ่งติดตามความก้าวหน้าของความสามารถทางการคิด (Formative) หรือต้องการเน้นการประเมินผลสรุปรวม (Summative) สำหรับการตัดสินใจ รวมทั้งการแปลผลการวัดเน้นการเปรียบเทียบกับมาตรฐานของกลุ่ม (Norm - Referenced) หรือต้องการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ (Criterion - Referenced)

2.2.2 กำหนดกรอบของการวัดและนิยามเชิงปฏิบัติการ

ผู้พัฒนาแบบวัดควรศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการคิดตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

2.2.3 สร้างผังข้อสอบ

การสร้างผังข้อสอบเป็นการกำหนดเค้าโครงของแบบวัดความสามารถทางการคิดที่ต้องการสร้างว่าต้องการให้ครอบคลุมโครงสร้าง หรือองค์ประกอบใดบ้าง และแต่ละส่วนมีน้ำหนักความสำคัญมากน้อยเพียงใด

2.2.4 เขียนข้อสอบ

กำหนดรูปแบบของการเขียนข้อสอบ ตัวคำถาม ตัวคำตอบ และวิธีการตรวจให้คะแนน จากนั้นก็ลงมือร่างข้อสอบตามผังข้อสอบที่กำหนดไว้จนครบทุกองค์ประกอบ ตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้โดยผู้เขียนข้อสอบเองและผู้ตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญในการสร้างข้อสอบ

2.2.5 นำแบบวัดไปทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ

และปรับปรุง

วิเคราะห์ข้อสอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ เป็นรายข้อในด้านความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ และปรับปรุงข้อสอบที่ไม่เหมาะสม

2.2.6 นำแบบวัดไปใช้จริง

1.7.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

1.7.5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โอเวอร์ตัน (Overton, 1993) ได้ศึกษาอิทธิพลของทักษะการคิดที่มีต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการทางการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, 6 ของโรงเรียนในรัฐอลาบามา ด้วยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มทดลองได้รับบทเรียนด้านทักษะการคิดติดต่อกันนาน 26 สัปดาห์ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านสร้างสรรค์ การสื่อความหมาย และการพยากรณ์อนาคต นอกจากนี้ยังพบว่าการสอนวิชาการคิดช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โจนส์ (Jones, 1993) ศึกษาอิทธิพลของการสอนการคิดแทรกในวิชาสังคมต่อการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้ววัดทักษะทางการคิดของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดของมหาวิทยาลัยคอร์เนล พบว่า กลุ่มทดลองทำคะแนนแบบวัดทักษะการคิดได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนทักษะการคิดหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนทักษะการคิดของกลุ่มก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าการสอนทักษะการคิดแบบแทรกไปในวิชาอื่นสามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้ และไม่พบข้อแตกต่างของคะแนนทักษะการคิดระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

1.7.5.2 งานวิจัยในประเทศ

มณฑล ไตรรัตน์สิงหนุล (2525) ได้วิจัยการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนตามหลักอริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ 4 ครบทั้ง 4 ขั้น ในขั้นทุกข์เน้นไปในขั้นทุกข์ทางกายมากกว่าทุกข์ทางใจ ขั้นสมุทัยมีการคำนึงถึงสาเหตุหรือไม่ได้แก่ที่สาเหตุของปัญหา แต่จะไปคิดหาวิธีการต่างๆที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น ขั้นนิโรธส่วนใหญ่

แสดงเจตนาที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยนำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา และต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมากที่สุด ขึ้นมรรคทุกคนให้ความสำคัญในเรื่อง การดำรงชีพ การงานชอบ และเพียรชอบ คือนักเรียนทุกคนคิดที่จะต่อสู้กับอุปสรรค และคิดวิธีแก้ปัญหาโดยไม่ย่อท้อ

สุภานันท์ เสถียรศรี (2536) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม จำนวน 100 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนตามกิจกรรมที่ระบุในคู่มือครู ส่วนกลุ่มทดลองให้มีการเสริมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมส่งเสริมการคิด ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.8 พัฒนาการด้านการรู้คิดของวัยเด็กตอนปลาย

วัยเด็กตอนปลายเป็นวัยที่มีความสำคัญวัยหนึ่ง เป็นวัยที่พัฒนาการด้านต่างๆอยู่ในช่วงระหว่างวัยเด็กกับวัยรุ่นตอนต้น หากพัฒนาการของวัยนี้ได้รับการตอบสนองที่สมบูรณ์และถูกต้องก็จะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุชา จันทน์เอม (2527:49) ได้กล่าวถึงพัฒนาการการรู้คิดของวัยเด็กตอนปลายไว้ว่า เป็นวัยที่เด็กมีอายุตั้งแต่ 10-12 ปี เป็นระยะที่เด็กชายเด็กหญิงจะแสดงความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านพฤติกรรม และความสนใจ เด็กหญิงโตกว่าเด็กชายในวัยนี้ ลักษณะพัฒนาการด้านต่างๆที่เห็นได้ชัดคือ มีทักษะในการใช้ภาษาดีขึ้น สามารถใช้สติปัญญาแก้ปัญหาในระดับความสามารถของตนได้ สามารถทำตามคำสั่งได้ และเด็กพยายามเรียนรู้และแสดงบทบาทที่เหมาะสมกับเพศของตน

ทฤษฎีพัฒนาการการรู้คิดของเพียเจต์ (Piaget's Cognitive Development Theory or Piagetian Developmental Theory) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวสวิส เป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการชั้นนำของโลกที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่ง เขาได้ศึกษาค้นคว้าทดลองอย่างจริงจัง กว้างขวางและลึกซึ้งเกี่ยวกับพัฒนาการทางความคิด เขาวินิจฉัย ภาษา ศิลธรรมจรรยาของเด็ก เพียเจต์ได้กล่าวถึงขั้นพัฒนาการการรู้คิดที่เกี่ยวกับเด็กนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 (7-11 ปี) ไว้ว่า เป็นขั้นระยะของการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ระยะ 7 -11 ปี ในขั้นนี้เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผล แต่กระบวนการคิดและการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาจะต้องอาศัยสิ่งที่เป็นรูปธรรม วัตถุ หรือ เหตุการณ์ที่ประจักษ์จริงๆ เริ่มรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รู้จักจินตนาการ คาดการณ์ สามารถคิดกลับไปกลับมาได้ เริ่มมีการคิดยืดหยุ่น มองเหตุการณ์และสิ่งต่างๆได้หลายแง่มุมขึ้น รู้จักขนาด สามารถเรียงลำดับ จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ จำแนกประเภทได้ รู้จักหาความสัมพันธ์ รับความคิดของผู้อื่นได้ สรุปกฎเกณฑ์ได้ สามารถเข้าใจถึงการเปรียบเทียบ คิดในเชิงอุปมานได้ (เปรมจิต เอกธรรมชลาสัย. 2531 : 101)

ทฤษฎีพัฒนาการการรู้คิดของบรูเนอร์ (Bruner) บรูเนอร์เห็นด้วยกับเพียเจต์ที่ว่า การ

เรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์ (Organism) ซึ่งจะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก (พิศนา ชามมณี และคนอื่นๆ. 2535 : 63) และยังได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางการรู้คิดของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้นด้วยกัน ซึ่งคล้ายคลึงกับขั้นพัฒนาการการรู้คิดของเพียเจต์ และได้กล่าวถึงขั้นพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 (10-12 ปี) ไว้ว่าเป็นขั้นพัฒนาการทางการคิดที่ขึ้นอยู่กับกรมองเห็น (Iconic representation) พัฒนาการในขั้นนี้ขึ้นอยู่กับกรมองเห็นและการใช้ประสาทสัมผัส พัฒนาการในขั้นนี้เปรียบได้กับขั้น Concrete operation ของเพียเจต์ ซึ่งเด็กจะถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ด้วยการมีภาพแทนในใจ และเด็กยิ่งโตก็จะสร้างภาพในใจได้มากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจของคนเราจะเพิ่มขึ้นตามอายุ และส่งผลช่วยให้เด็กที่โตรู้จักการถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นสัญลักษณ์ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพัฒนาการทางความรู้ ความเข้าใจ ได้เพิ่มขึ้นตามอายุ (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542 : 6)

จรัล พรหมคำตัน (2529 : 146 – 147) กล่าวว่า พัฒนาการทางด้านการรู้คิดไม่ใช่ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้ แต่พัฒนาการของเด็กวัยนี้ตั้งอยู่บนรากฐานของการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม หากเด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี ไม่มีปัญหาขัดแย้งกับบิดามารดาหรือครู เด็กก็จะมีโอกาสฝึกฝนพัฒนาการด้านการรู้คิดของตน ยิ่งเด็กสามารถปรับตัวทางด้านสังคมได้ดีเพียงใดก็ยิ่งเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการทางด้านการรู้คิดเพียงนั้น นั่นคือ พัฒนาการทางสังคมและพัฒนาการทางด้านการรู้คิดต่างก็มีอิทธิพลส่งเสริมซึ่งกันและกัน เด็กในวัยนี้ จะมีความเข้าใจในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ได้พบเห็นมากขึ้น เห็นความถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น โดยจะไม่ใช้วิธีการรับรู้แต่เพียงอย่างเดียว เด็กจะใช้กระบวนการคิดเปรียบเทียบหลายๆ ด้าน หลายมิติ ประกอบกับการเรียนรู้ภายนอกเพื่อช่วยในการสร้างความเข้าใจในสิ่งที่ได้พบเห็น นอกจากนี้ เด็กวัยนี้ยังมีความสามารถแยกแยะมองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่างๆ สามารถเรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมสำคัญที่สุดซึ่งแสดงออกในรูปของสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวอักษร รูปภาพ และตัวเลข จะช่วยพัฒนาความคิดรวบยอด (Concept) ของเด็ก เด็กที่รู้ศัพท์มาก มีความคล่องแคล่วในการอ่าน การเขียนและการพูด จะเป็นเครื่องมือช่วยให้เด็กได้พัฒนา เพิ่มพูนความรู้และความคิดได้มากที่สุด เด็กจะเข้าใจเรื่องเลข คิดเลข บวก ลบ ได้ รู้จักใช้เหตุผล คิดเรื่องราวทางวิทยาศาสตร์ได้ และเริ่มรู้จักใช้เหตุผลวิพากษ์วิจารณ์ในด้านผิด ชอบ ชั่ว ดี หรือในเรื่องมโนธรรมด้วยตัวเด็กเองได้แล้ว เด็กวัยนี้สามารถที่จะแก้ปัญหาที่พบเห็น หรือปัญหาในชีวิตประจำวันได้ง่ายๆ ได้ สามารถจดจำคำบอกเล่าหรือเหตุการณ์ที่ผ่านพบมาได้ และจะแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ออกมาในรูปของการวาดรูป หรือเล่านิทาน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

2.1 ความหมายของชุดการสอน

แอสบี (Ashby, 1972 : 15 – 17) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นเครื่องมือช่วยสอนที่ประกอบด้วย รูปภาพ สไลด์ เพลง และเทปเสียง ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนจบแต่ละบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถจะทราบความก้าวหน้าของตนเองจากการทำแบบทดสอบที่มีอยู่ในชุดการสอน

กู๊ด (Good, 1973 : 306) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง โปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละชุดการสอน ซึ่งได้แก่ คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้ครบถ้วน

เปรี๊ญ กุมุท (2518 : 1) กล่าวถึงชุดการสอนว่า ชุดการสอนเป็นของสื่อประสม (Multi-Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย หัวข้อ เนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วย โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่อง หรือซอง ภายในจะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วย รายละเอียดและคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 118) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จากกระบวนการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่องและวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนรู้หลายอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนรู้หนึ่งอาจนำมาใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ส่วนสื่อการเรียนรู้อีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนรู้เหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อประสม การนำสื่อการเรียนรู้มาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดการสอน คือ หน่วยหรือซองซึ่งบรรจุสื่อการเรียนรู้ต่างๆ พร้อมทั้งคำแนะนำในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนซึ่งเป็นสื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เปรี๊ญ กุมุท (2518 : 1) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อการสอนประสมที่สอดคล้องกับวิชาแนะแนว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อันจะทำให้ผู้เรียน

เปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 66-67) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมประกอบด้วย รูปภาพ เทปเพลง วีดิทัศน์ เกม แบบฝึกหัด โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือซอง ภายในประกอบด้วยคู่มือครู คู่มือนักเรียน รวมทั้งสื่อในการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

จากความหมายของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่เป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย วีดิทัศน์ รูปภาพ เทปเสียง เกม

2.3 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับชุดการสอน

แนวความคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพมีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ คือ (วิเชียร สุคันธี. 2537 : 44 – 45 ; อ้างอิงจาก Kemp and Dayton. 1985 : 13 – 14)

1. กลุ่มพฤติกรรมนิยม(Behaviorism) เป็นกลุ่มที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ว่า เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) บางทีจึงเรียกว่า การเรียนรู้แบบ S-R สิ่งเร้า ก็คือข่าวสารหรือเนื้อหาวิชาที่ส่งไปให้ผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน โปรแกรมการเรียนการสอนอิงหลักทฤษฎีนี้มาก โดยจะแตกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ และเมื่อผู้เรียนเกิดการตอบสนอง ก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าตอบสนองถูกต้องก็จะมีเสริมแรง โปรแกรมการสอนเป็นรายบุคคลอิงทฤษฎีนี้มาก

2. กลุ่มเกสตัลท์หรือสนาม หรือความรู้ความเข้าใจ (Gestalt, Field or Cognitive Theories) เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการความรู้ความเข้าใจหรือการรู้จักคิด อันได้แก่การรับรู้อย่างมีความหมาย ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดกระทำ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของสติปัญญาและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3. กลุ่มจิตวิทยาทางสังคม หรือการเรียนรู้ทางสังคม (Social Psychology of Social Learning Theory) เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการกระทำ ประสบการณ์โดยตรง หรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

เคมปี และ เดตัน (Kemp and Dayton. 1985 : 14 -15) กล่าวว่าทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่มมีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอนดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motivation)

ถ้านักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ก็จะทำให้การเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ ถือประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายหรือน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference)

นักเรียนแต่ละคนต่างมีอัตราและวิธีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงประการนี้ด้วย

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective)

ในการจัดการเรียนการสอน หากนักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ก็จะทำให้ นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์การเรียนรู้ยังช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of Content)

การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5. การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Pre – Learning Preparation)

บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่งๆ จำเป็นจะต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นในการสร้างชุดการสอนควรคำนึงถึงธรรมชาติและลำดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มผู้เรียน

6. อารมณ์ (Emotion)

การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation)

การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว และคงทนหากนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญา และทางกายภาพและควรจัดเป็นเวลายาวนานกว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือการดู

8. การสะท้อนกลับ (Feedback)

การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement)

เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้ก็เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition)

บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการกระทำซ้ำอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

นอกจากนี้ เสาวนีย์ สิกขามันฑิต (2528 : 282 – 293) กล่าวว่า การสร้างชุดการสอน อาศัยหลักการและทฤษฎีหลายประการดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้นไม่สามารถปั้นผู้เรียนให้เป็นแม่พิมพ์เดียวกันได้ในเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิถีของเขา และใช้เวลาเรียนเป็นเรื่องราวหนึ่งที่แตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้มีความแตกต่างในด้านความสามารถ (Ability) สติปัญญา (Intelligence) ความต้องการ (Need) ความสนใจ (Interest) ทางกาย (Physical) อารมณ์ (Emotion) และสังคม (Social) ด้วยเหตุผลที่คนเรามีความแตกต่างกันดังกล่าว ผู้สร้างชุดการสอนจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดนั้นๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่งก็คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการจัดการสอนตามเอกัตภาพหรือการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งล้วนแต่เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างของแต่ละคน

2. การนำสื่อประสมมาใช้ (Multi – Media Approach) เป็นการนำเอาสื่อการสอนหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ความพยายามอันนี้ก็เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง ใช้แหล่งความรู้จากสื่อ

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) จิตวิทยาการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้

3.1 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 ตรวจสอบผลการเรียนของตนเองว่าถูกหรือผิดได้ทันที

3.3 มีการเสริมแรง คือผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจ ตีใจที่ตนเองทำได้ ถูกต้องเป็นการให้กำลังใจที่จะเรียนต่อ ถ้าตนเองทำไม่ถูกต้องจะได้ทราบว่าที่ถูกต้องนั้นคืออะไร จะได้ไตร่ตรองพิจารณาทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือสิ้นหวังในการเรียน เพราะเราจะมีโอกาสที่จะสำเร็จได้เหมือนคนอื่นเหมือนกัน

3.4 เรียนไปที่ละขั้นตามความสามารถและความสนใจตนเอง

4. การใช้วิธีวิเคราะห์ (Systems Analysis) เป็นการนำเอาการวิเคราะห์ระบบมาใช้จัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของวัยผู้เรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในชุดการสอนจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบ จะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอนและทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือได้จึงจะนำออกใช้

2.4 ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาวั เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล (2524 : 105 – 106) ได้กล่าวว่าชุดการสอนประกอบด้วยส่วนต่างๆ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
2. คำสั่งหรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน
3. เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมทางการเรียนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคลที่กำหนดไว้ให้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการได้แก่แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า ผลงานที่ทำสำเร็จซึ่งเป็นผลของการเรียนรู้

สุมานัน รุ่งเรืองธรรม (2526 : 114 -115) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. หัวเรื่อง เป็นการแบ่งหน่วยงานออกเป็นส่วยย่อยให้ผู้เรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งหัวเรื่องนี้ต้องตรงกับความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน อีกทั้งมีคุณค่าทางด้านการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2. คู่มือการใช้ชุดการสอน เป็นสิ่งที่จำเป็นมากซึ่งผู้ใช้ชุดการสอนนั้นจะต้องศึกษาจากคู่มือเป็นอันดับแรก ดังนั้นคู่มือการใช้ชุดการสอนจึงประกอบด้วย

- 2.1 หัวเรื่อง กำหนดเวลาเรียนและจำนวนผู้เรียน
- 2.2 เนื้อหา สาระสำคัญจากรายละเอียดของเนื้อเรื่องทั้งหมด ควรจะบรรยายเนื้อหาอย่างสั้นๆ และกว้างๆ ส่วนรายละเอียดควรนำไปรวมไว้ในเอกสารประกอบการเรียน
- 2.3 ความคิดรวบยอด (Concept) กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น
- 2.4 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่มุ่งจะให้ผู้เรียนได้รับ

- 2.5 สื่อการเรียนหรือวัสดุประกอบการเรียน ระบุรายการศึกษาค้นคว้าและผู้สอนจะใช้ประกอบการสอน

- 2.6 กิจกรรมการเรียนเป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้อุปกรณ์

2.7 การประเมินผล

3. วัสดุประกอบการเรียนหรือสื่อการเรียน รายการที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้ชุดการสอนจะต้องมีไว้ในชุดการสอนจริงๆ และต้องรายงานวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อที่มีอยู่ด้วยหมายเลขให้แน่ชัด

4. การประเมินผล แบบประเมินผล เพื่อดูพฤติกรรมของนักเรียน อาจเป็นลักษณะของแบบทดสอบหรือการให้แสดงผลงาน ซึ่งต้องกำหนดและออกแบบมาให้เข้าใจ

5. สิ่งที่ใช้บรรจุ ขนาดรูปแบบของชุดการสอนไม่ควรจะใหญ่เกินไป ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการขนย้ายและการนำไปใช้

6. กิจกรรมสำรวจ ถ้าเป็นชุดการสอนแบบกิจกรรมควรจัดกิจกรรมสำรวจไว้สำหรับนักเรียนบางคนที่ทำเสร็จก่อนผู้อื่นได้มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ

7. ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำออกไปใช้ประกอบการสอน

ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอน ได้แก่ หัวเรื่อง คู่มือ เนื้อหา วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน การประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.5 ระบบผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 123) ได้เสนอการผลิตชุดการสอนโดยใช้ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ (Chula Plan) โดยแบ่ง 10 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่องโดยสรุปแนวหลักการ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อนและเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและผลิตสื่อการสอน "กิจกรรมการเรียน" หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน บัตรคำตอบ คำถาม เขียนภาพ เล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมิน ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากการผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า "ชุดการสอน"

9. หาประสิทธิภาพชุดการสอนเพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุ

10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้สามารถนำไปสอนผู้เรียนตามประเภทของชุดการสอน และตามระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นประเมินผลก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลา 10 – 14 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนหรือให้มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผลหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 289 – 192) เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนไว้ 10 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาทั้งหมดอย่างละเอียดว่าสิ่งที่เราจะนำมาทำเป็นชุดการสอนนั้นจะมุ่งเน้นให้เกิดหลักการของการเรียนรู้อะไรบ้างให้กับผู้เรียน นำวิชาการที่ได้จากการศึกษาในแต่ละชุดมาแบ่งเป็นหน่วยของการเรียนการสอนโดยเรียงลำดับขั้นตอนของเนื้อหาสาระให้ถูกต้องว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ก่อน อันเป็นพื้นฐานตามขั้นตอนของความรู้และลักษณะธรรมชาติของวิชานั้น

2. กำหนดว่าผู้เรียนคือใคร (Who Learner) จะให้อะไรกับผู้เรียน (Give What Condition) จะให้ทำกิจกรรมอย่างไร (Does What Activities) และจะทำได้ดีอย่างไร (How Well Criterion) สิ่งเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์ในการกำหนดการเรียนรู้

3. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามชั่วโมงที่กำหนด โดยคำนึงว่าเป็นหน่วยที่น่าสนใจ น่าเรียนรู้ ให้ความรู้ ให้ความรู้แก่ผู้เรียน หาสื่อการเรียนรู้ได้ง่าย วิเคราะห์หลักการและความคิดรวบยอด และหัวข้อเรื่องย่อย ๆ ที่รวมอยู่ในหน่วย พยายามดึงเอาแก่นของหลักการเรียนรู้ออกมาให้ได้

4. กำหนดความคิดรวบยอดให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิดสาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยความคิดรวบยอด โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ดังนั้นจึงควรตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อให้ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาสาระของการเรียนรู้

6. นำจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อมาทำการวิเคราะห์งาน เพื่อหาและจัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ละข้อ

7. เรียงลำดับกิจกรรมของแต่ละข้อ เพื่อให้เกิดการประสานกลมกลืนของกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียน โดยคำนึงถึงพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน (Entering Behavior) วิธีการดำเนินการให้เกิดมีการเรียนการสอนขึ้น (Instructional Procedures) ตลอดจนการติดตามผลและการประเมินผลพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมามีเมื่อมีการเรียนการสอนแล้ว (Performance Assessment)

8. สื่อการสอน คือ วัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องกระทำ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งครูจัดทำขึ้นหรือจัดหาไว้ให้เรียบร้อย โดยเขียนบอกไว้ให้ชัดเจนในคู่มือครู หากเป็นสื่อที่ใหญ่หรือมีคุณค่า เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องบันทึกเสียงหรือของที่เกิดจากการนำเสนอได้ เช่น ใบไม้ พืช สัตว์ ฯลฯ ว่าจะจัดหาได้ ณ ที่ใด

9. การประเมิน คือ การตรวจสอบดูว่าหลังการเรียนการสอนแล้วมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดหรือไม่ โดยการประเมินผลนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

10. การทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อหาประสิทธิภาพ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก ๆ ดูก่อน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงอย่างดีแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับเด็กทั้งชั้น หรือกลุ่มใหญ่ โดยกำหนดขั้นตอนดังนี้

10.1 ชุดการสอนนี้ต้องการความรู้เพิ่มเติมของผู้เรียนหรือไม่

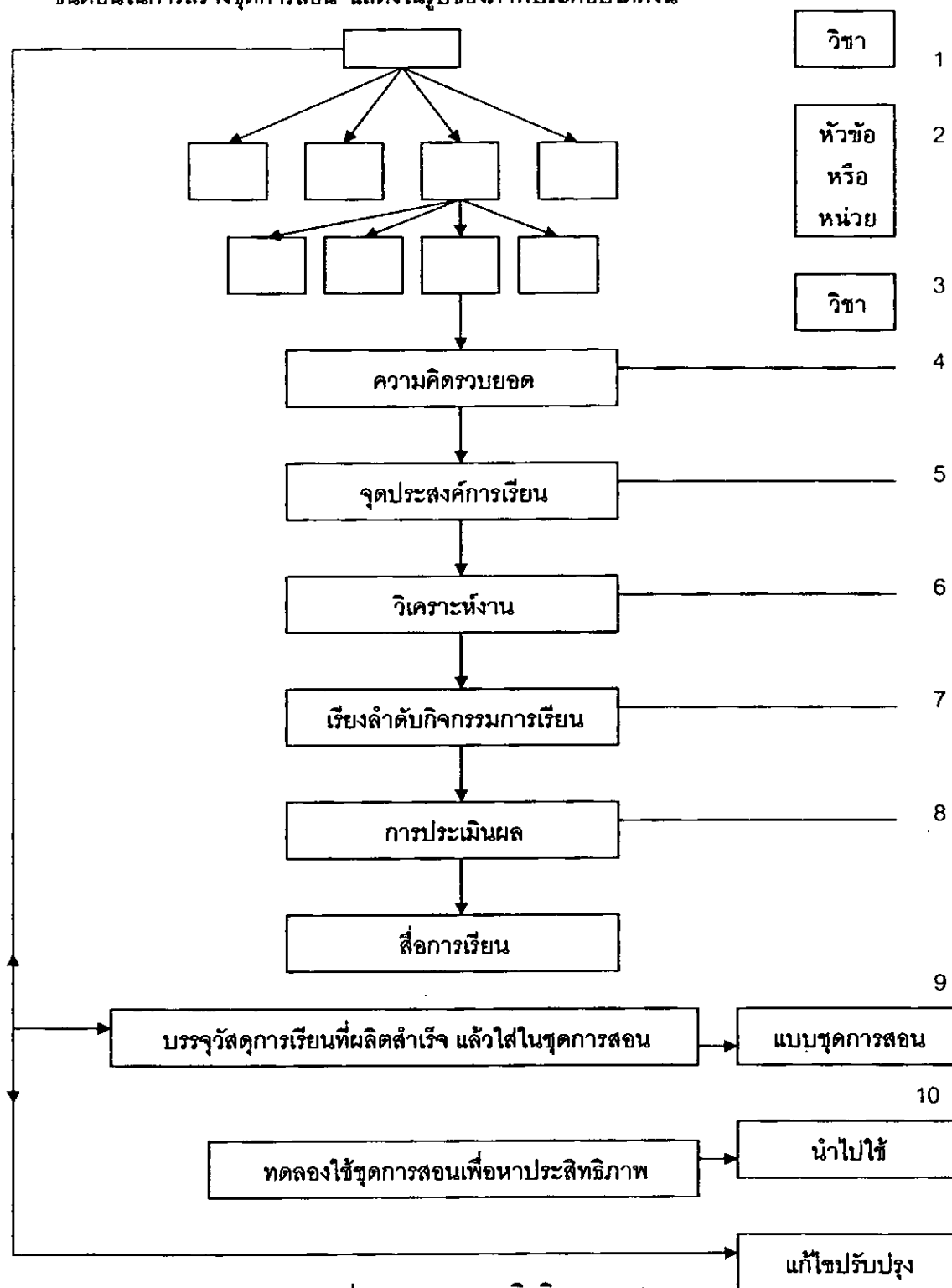
10.2 การนำเข้าสู่บทเรียนของชุดการสอนนี้เหมาะสมหรือไม่

10.3 การประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสับสนวุ่นวายกับผู้เรียน และดำเนินไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่

10.4 การสรุปผลการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความคิดรวบยอดหรือหลักสำคัญของการเรียนรู้ในหน่วยนั้น ๆ ดีหรือไม่ หรือจะต้องตรวจปรับเพิ่มเติมอย่างไร

10.5 การประเมินผลหลังการเรียนเพื่อตรวจสอบดูว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นนั้นให้ความเชื่อมั่นได้มากน้อยแค่ไหนกับผู้เรียน

ขั้นตอนในการสร้างชุดการสอน แสดงในรูปของภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิผลิตชุดการสอน

(วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525 : 194)

2.6 ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (ธีระชัย บุรณโชติ. 2532 : 418 – 419)

1. ชุดการสอนแบบบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาโดยครูเป็นผู้บรรยาย แล้วให้ชุดการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งแล้วแต่ครูผู้สอน ชุดการสอนแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมหรือศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ หรือศูนย์ แล้วให้นักเรียนหมุนเวียนทำกิจกรรมในชุดการสอนที่จัดไว้ประจำแต่ละกลุ่มหรือศูนย์ต่าง ๆ จนครบทุกศูนย์ ซึ่งตามปกติมีประมาณ 4 – 5 ศูนย์ โดยเนื้อหาและกิจกรรมที่กระทำในแต่ละศูนย์แตกต่างกัน

3. ชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นหลักในการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ในชุดการสอนแบบรายบุคคลนี้ โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

ประหยัด จิระวรพงษ์ (2529 : 244 – 245) ได้จำแนกชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ได้แก่ ชุดการสอนที่มีจุดประสงค์ให้ครูใช้ประกอบการบรรยายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะมีคู่มืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ

2. ชุดการสอนแบบกิจกรรมหรือกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนในลักษณะศูนย์การเรียนรู้หรือแก้ปัญหาแบบกลุ่มสัมพันธ์ โดยอาศัยบัตรงานหรือบัตรคำสั่งสำหรับการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้เรียน

3. ชุดการสอนแบบรายบุคคล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนตามอัตราภาพด้วยตนเอง โดยอาศัยบทเรียนสำเร็จรูปหรือโมดูล

4. ชุดการสอนทางไกล ได้แก่ ชุดการสอนมุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นหลัก ประกอบด้วยสิ่งพิมพ์ แถบเสียง รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

จากการแบ่งประเภทของชุดการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดการสอนแบ่งได้ดังนี้ คือ ชุดการสอนแบบบรรยาย ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม ชุดการสอนแบบรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล ซึ่งในการที่ครูจะเลือกชุดการสอนแบบใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน สภาพแวดล้อม และเนื้อหาของแต่ละวิชา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

2.7 คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 121) กล่าวว่า ชุดการสอนมีคุณค่าพอสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง
2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน นักเรียนสามารถทำตามคำแนะนำที่บอกไว้ในชุดการสนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาและตอบคำถามด้วยตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า
5. ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพขัดข้องทางอารมณ์เพียงใด
6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาเรียบร้อยแล้ว
7. ในกรณีของครูหรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้โดยใช้ชุดการสอน มีไชนิ่งอยู่ในชั้นเฉย ๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้ว และครูแทบไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

เปรี๊ยะ กุมุท (2518 : 12) กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ทำให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนที่สร้างขึ้นได้รับการวิเคราะห์ระบบ มีการตรวจแก้ไขอย่างดี
2. ทำให้การเรียนรู้มีความสมบูรณ์และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง เพราะเป็นบทเรียนที่สำเร็จอยู่ในตัว
3. ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง และได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของตนเอง
4. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู และคุณภาพของการเรียนได้
5. ให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอน จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการทำงาน

จากการที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณค่าของชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เข้าใจความสนใจ แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพของผู้สอน สร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน รวมทั้งใช้ชุดการสอนแทนในกรณีที่ขาดครู ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.8 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

สื่อการสอนที่ผลิตได้ดังกล่าวแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อเพื่อเป็นหลักประกันได้ว่า สื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน (ฉลงชัย สุขวัฒน์ บุรณ์. 2538 : 213)

การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Developmental Testing" (การตรวจสอบพัฒนาการเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ) หมายถึง การนำชุดการสอนไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การทดลองใช้ หมายถึง การนำชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การทดลองสอนจริง หมายถึง การนำชุดการสอนที่ได้ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียนที่แท้จริงเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย

ธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนาเศรษฐ์ (ม.ป.ป. : 88) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของสื่อไว้ดังนี้

1. ปรีกษาหาหรือผู้เชี่ยวชาญในการสร้างสื่อ ส่งสื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด
2. นำไปทดลองเดี่ยว (One to One Testing) กับนักเรียนที่เรียนอ่อน กลาง และเก่ง ในระดับชั้นนั้นอย่างละ 1 คน คำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
3. ทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) ทดลองกับนักเรียนกลุ่มเล็ก 6 – 10 คน เก่ง 3 คน กลาง 4 คน อ่อน 3 คน ในระดับชั้นนั้น คำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุง คะแนนที่ได้จะใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
4. ทดลองกลุ่มใหญ่ (Field Testing) ทดลองกับนักเรียนกลุ่มใหญ่อาจจะ 1 ห้องเรียน หรือ 40 – 100 คน ในระดับชั้นนั้น คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์เกิน 5 %

แต่ละขั้นตอนของการทดลองให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้นักเรียนถามได้ตลอดเวลา ครูอาจจะถามนักเรียนว่าทำได้ไหม ยากไหม ตรงไหนยาก ตรงไหนทำไม่ได้ ตรงไหนทำไม่เข้าใจ และจะต้องจดบันทึกปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 129 – 130) ได้กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพสื่อ สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

1. ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์

การประเมินชุดการสอนนั้น เป็นการตรวจสอบหรือประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนที่นิยมประเมินจะเป็นชุดการสอนสำหรับกลุ่มกิจกรรมหรือชุดการสอนที่ใช้ในศูนย์การเรียนโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 เป็นเกณฑ์ประเมินสำหรับเนื้อหาประเภทความรู้ความจำและใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สำหรับเนื้อหาที่เป็นทักษะความหมายของตัวเลขเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว มีความหมายดังนี้ คือ 80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของประสิทธิภาพในด้านกระบวนการชุดการสอน ซึ่งประกอบด้วยผลของการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ เช่น งานและแบบฝึกของผู้เรียน โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลภารกิจทั้งหลาย ทั้งรายบุคคลและกลุ่มย่อยทุกชิ้นมารวมกัน แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วน 80 ตัวหลังนั้นหมายถึงคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ของผู้เรียนทั้งหมด นำมาคำนวณหาค่าร้อยละ ก็จะได้อัตราตัวเลขทั้งสอง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

2. ประเมินโดยไม่ต้องตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า

การประเมินโดยไม่ต้องตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการประเมินประสิทธิภาพของสื่อด้วยการเปรียบเทียบผลการสอบของผู้เรียนภายหลังจากสื่อนั้นแล้ว (Post-test) ว่าสูงกว่าผลสอบก่อนเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หากผลการเปรียบเทียบพบว่าผู้เรียนได้คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพ

การประเมินสื่อในลักษณะนี้ อาจทำได้โดยการวิจัยเปรียบเทียบกับการใช้สื่ออื่น ๆ

การคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

กระทำโดยใช้สูตรต่อไปนี้ (เสาวนีย์ สิกขามันต. 2528 : 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{n}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและหรือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
Σx	คือ	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดและหรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและหรือกิจกรรมการเรียนรู้
N	คือ	จำนวนผู้เรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma F}{n}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน หลังจากการเรียนรู้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการกระทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน)
ΣF	คือ	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทดสอบหลังเรียนและหรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
B	คือ	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนและหรือกิจกรรมการเรียนรู้
N	คือ	จำนวนผู้เรียน

ในการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนนิยามตั้งไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ และเนื้อหาวิชาที่เป็นทักษะหรือเจตคติไม่ต่ำกว่า 80/80 เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคิดตามระยะเวลาไม่สามารถเปลี่ยนและวัดได้ทันทีที่เรียนเสร็จไปแล้ว (อรพรรณ พรสีมา. 2530 : 131)

เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนที่ผลิตได้นั้น จลองชัย สุขวัฒนบุรณ (2538 : 215) ได้กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกินกว่า 2.5% ขึ้นไป
2. เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่เกิน 2.5%

3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การสอนต่ำกว่าเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 2.5%

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้การสอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสร้างชุดการสอนเป็นการนำเอาวัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมมาจัดให้เป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และมีการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นชุดการสอนจึงสามารถช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน และทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ซึ่งมีลักษณะของการใช้สื่อประสม การกำหนดหัวเรื่อง วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผล เมื่อสร้างเสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แล้วจึงนำไปหาประสิทธิภาพเครื่องมือ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

2.9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาร์เปอร์ (Harper. 1972 : 5669 – A) ได้ทดลองสร้างชุดการสอนประกอบการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เมื่อสอนไปได้หนึ่งภาคเรียน จึงสรุปผลได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ ความก้าวหน้าของนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนมีความก้าวหน้ากว่านักเรียนกลุ่มปานกลาง

ฟราเซียร์ (Frazier. 1975 : 2589) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอนอบรมครูในโปรแกรมการอบรมครูประถมศึกษาระดับ 1 เพื่อให้ครูนำความรู้จากการอบรมไปใช้สร้างชุดการสอนสำหรับสอนเด็กระดับ 1 โดยทำการทดลองกับครูจำนวน 66 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 26 คน กลุ่มทดลอง 40 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างชุดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.9.2 งานวิจัยในประเทศ

ประสิทธิ์ โตอ่อน (2526 : 51) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้จากการใช้ชุดการสอนด้วยตนเองที่ให้ผลป้อนกลับแบบต่าง ๆ จากนักเรียน จำนวน 105 คน จังหวัดสิงห์บุรี ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลการเรียนรู้ต่างกัน โดยกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

วิเชียร สุคันธี (2537 : 90) ได้ศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนเขียนย่อความกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการทดลองพบว่า ชุดการสอนเขียนย่อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการกับผลลัพธ์ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 80.91/81.26

อิทธิพงษ์ ดุสิตพันธ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และตรวจสอบพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และตรวจสอบพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้ขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาตามแบบวิธีการสอนแบบวรรณิ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย และเกณฑ์พัฒนาของผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลงานการวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนที่กล่าวมานี้ ชุดการสอนสามารถนำมาพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ได้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ต้องการพัฒนาและสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว

3.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 1) กำหนดความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ การพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 231) กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวว่า เป็นบริการหรือกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่น และสิ่งแวดล้อมตรงตามความเป็นจริง อันจะเป็นผลทำให้บุคคลนั้นสามารถช่วยตนเอง ปรับตนเอง แก้ไขปัญหา วางแนวชีวิต และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2538 : 297) กล่าวว่า บริการแนะแนวเป็นงานที่สำคัญที่โรงเรียนควรจัดให้มีขึ้น เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ตลอดจนให้ตระหนักในศักยภาพของตนเองอย่างถ่องแท้

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 3) กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจได้ว่าจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

กู๊ด (Good. 1973 : 3) ให้ความหมายการแนะแนวว่า หมายถึง การให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ นอกเหนือไปจากการสอนนักเรียนหรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อม สามารถใช้ความรู้ ความสามารถนั้นนำตนเองไปสู่ความสำเร็จ และดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

สติเวิร์ด (Steward. 1979 : 3) ให้ความหมายว่า การแนะแนวคือกระบวนการให้การช่วยเหลือบุคคล โดยการให้ข้อมูลและช่วยกระตุ้นให้บุคคลสามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอนาคตของตนได้อย่างฉลาดและเหมาะสม

จากความหมายของการแนะแนว ตามที่กรมวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว คือ กระบวนการหรือบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ ตระหนักในคุณค่าตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม วางแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเอง ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาตนไปสู่ความสำเร็จ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรมวิชาการ (2545 : 1) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กรมวิชาการ (2544 : 5 - 6) กำหนดขอบข่ายการแนะแนวมีสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้ และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวด้านการเรียนและมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
2. การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน มีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามความถนัด ความสนใจ
3. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่า

ในตนเองและผู้อื่น มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กิจกรรมแนะแนวเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

3.3 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544 : 2) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการแนะแนว เป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพตนเอง มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีภูมิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรมจรรยา รู้จักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาในช่วงวิกฤติ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 233-234) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของบริการแนะแนวไว้ว่า

- 1) เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและระบบการศึกษา
- 2) เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ทั้งด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและความเข้าใจสภาพแวดล้อมของตนเอง
- 3) เพื่อช่วยให้รู้จักโลกของงาน อาชีพต่าง ๆ ตลอดจนสภาพของตลาดแรงงาน
- 4) เพื่อช่วยให้สามารถเลือกอาชีพ เลือกสาขาวิชาเรียนได้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง และสภาพตามต้องการของตลาดแรงงาน
- 5) เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่มีความวิตกกังวล ความตึงเครียด และความทุกข์ใจ สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้
- 6) เพื่อช่วยให้นักศึกษาพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ
- 7) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษา อาชีพและตลาดแรงงานที่ทันสมัย
- 8) เป็นแหล่งวิชาการและศูนย์กลางในการช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักศึกษา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันปัญหา ก่อนที่จะเกิดปัญหา ทั้งนี้ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งทางบ้าน โรงเรียน และชุมชน และถ้านักเรียนเกิดมีปัญหขึ้นแล้ว ครูจะมีหน้าที่ช่วยเหลือแก้ไข หาสาเหตุและวิธีแก้ปัญหา ซึ่งอาจต้องขอรับบริการจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะในกรณีที่ครูไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ด้วยตนเอง เพื่อให้การบริหารงานแนะแนวมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องทราบถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวดังกล่าวร่วมกัน

3.4 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2544 : 3) กล่าวถึงกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดย

1. รู้จักและเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
2. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งส่งเสริมและเติมเต็ม ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้และพัฒนาศักยภาพที่ตนเองมีอยู่อย่างเต็มที่

พรณี เกษกมล (2535 : 72) กล่าวถึงกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ และทักษะรวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพและเน้นความเป็นพลเมืองดี การจัดกิจกรรมแนะแนวจึงต้องเน้น 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ การปรับตัว

1. ด้านการศึกษา

- 1.1 รู้จักโครงสร้างของหลักสูตร การประเมินผล เกณฑ์การจบหลักสูตร
- 1.2 รู้จักการเรียนรู้ประโยชน์ของรายวิชา เทคนิคการเรียนรู้ การสอบ
- 1.3 มองกว้างทางการศึกษา สถาบันการศึกษาต่างๆ
- 1.4 การแบ่งเวลาเรียน การใช้เวลาว่างในการเรียน

2. ด้านอาชีพ

- 2.1 รู้จักตนเองเพื่อการเลือกอาชีพ
- 2.2 รู้จักอาชีพต่างๆอย่างหลากหลาย
- 2.3 รู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตน
- 2.4 รู้จักตลาดแรงงาน การประกอบอาชีพอิสระ
- 2.5 รู้จักวางแผนเพื่อเข้าสู่โลกอาชีพของงาน

3. ด้านการปรับตัว

- 3.1 การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม
- 3.2 การใช้เวลาอย่างเหมาะสม
- 3.3 การทำงานเป็นกลุ่ม
- 3.4 มนุษยสัมพันธ์
- 3.5 การพัฒนาตนเอง
- 3.6 การกล้าแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมออกมา
- 3.7 การมีคุณธรรม จริยธรรม

3.8 การแก้ปัญหาต่างๆ

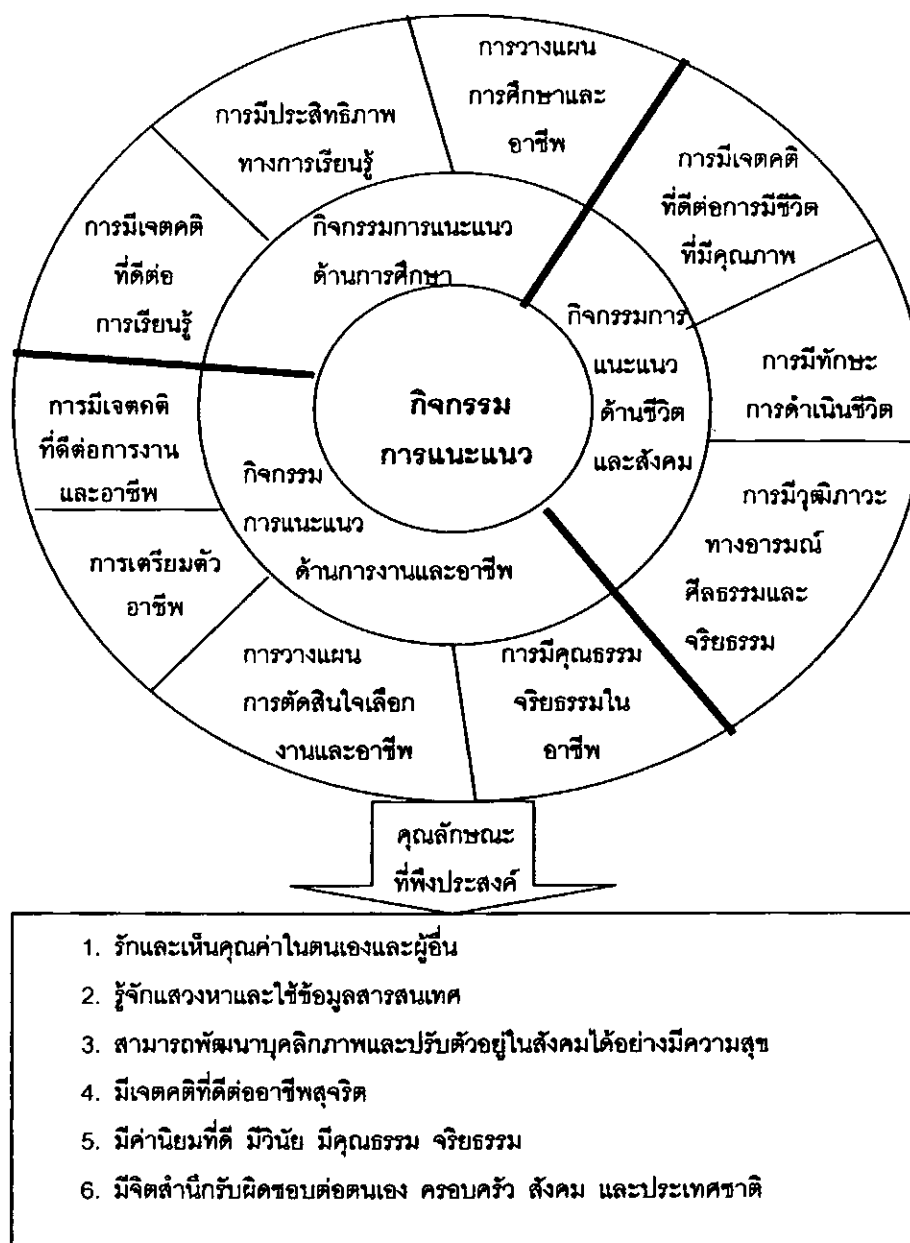
3.9 การเสริมสร้างค่านิยมที่จำเป็น

กรมวิชาการ (2544 : 14) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้ คือ

1. สำรวจปัญหา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดเนื้อหา และแผนการจัดกิจกรรม
2. วิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการสำรวจเพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และความสนใจ
3. กำหนดสัดส่วนเนื้อหา กำหนดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ การศึกษา อาชีพ ส่วนตัว โดยยึดสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียนเป็นหลัก
4. กำหนดแผนการจัดกิจกรรม
5. ทำรายละเอียดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ เวลา เนื้อหา วิธีดำเนินการ สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้
6. ดำเนินการจัดกิจกรรม ควรมีหลากหลาย เช่น การอภิปราย กิจกรรมกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ
7. ประเมินผลกระบวนการจัดกิจกรรม ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม

3.5 กรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามสถานศึกษาที่กำหนดและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งด้านการศึกษา ด้านการทำงานและอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม โดยมีกรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

จากกรอบความคิดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมีขอบข่ายครอบคลุมด้านการศึกษาด้านการงานและอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ในการจัดกิจกรรมจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทั้ง 3 ด้านไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นจึงได้ผสมผสานและบูรณาการเป็นกิจกรรมใหญ่ ๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. กิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา

4. กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิต

กิจกรรมกลุ่มที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้จักตนเองและเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย นิสัย อารมณ์ ความภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

กิจกรรมกลุ่มที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาและใช้ ข้อมูลสารสนเทศเป็น กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ และวิธีการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ รวบรวมและจัดระเบียบข้อมูล สามารถจัดระบบ กลั่นกรอง เลือกใช้ข้อมูลอย่างฉลาด เหมาะสม และเห็นคุณค่าในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

กิจกรรมกลุ่มที่ 3 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจและ แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ตลอดจนปรับปรุงแผนการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูล คุณธรรม และ จริยธรรม เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

กิจกรรมกลุ่มที่ 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวและการ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจยอมรับตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์แสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2546 : 30 - 31)

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

3.6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคโคลแมน (McColman. 1975 : 109-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุด การสอนและกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา มากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เทอร์ค (Turk. 1985 : 2436) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนายุทธวิธีการฟังจังหวะและ ทำนองดนตรีของนักเรียน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลัง การใช้ชุดการสอนนักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจจังหวะและทำนองดนตรีได้อย่างรวดเร็ว

วิลสัน (Wilson. 1989 : 4161) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลของการใช้ชุดการสอนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กพิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

3.6.2 งานวิจัยในประเทศ

กมล ประทีปธีรานันท์ (2530 : 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลนง มังศรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง สังคหวัตถุ 4 มีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525 : 62) ได้ทำการทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีการบรรยาย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพมีคะแนนปัญหาในการเลือกอาชีพทุกด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร จำนวน 560 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร โดยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ห้อง ป.4/3 เป็นกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร โดยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ห้อง ป. 5 /4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร โดยการจับฉลากหมายเลขห้อง ได้ห้อง ป. 6 / 4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน นักเรียน	ระดับชั้น	จำนวน นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	5	201	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 / 3	40
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	5	184	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 / 4	39
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	5	175	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 / 4	38
รวม	15	560	3	117

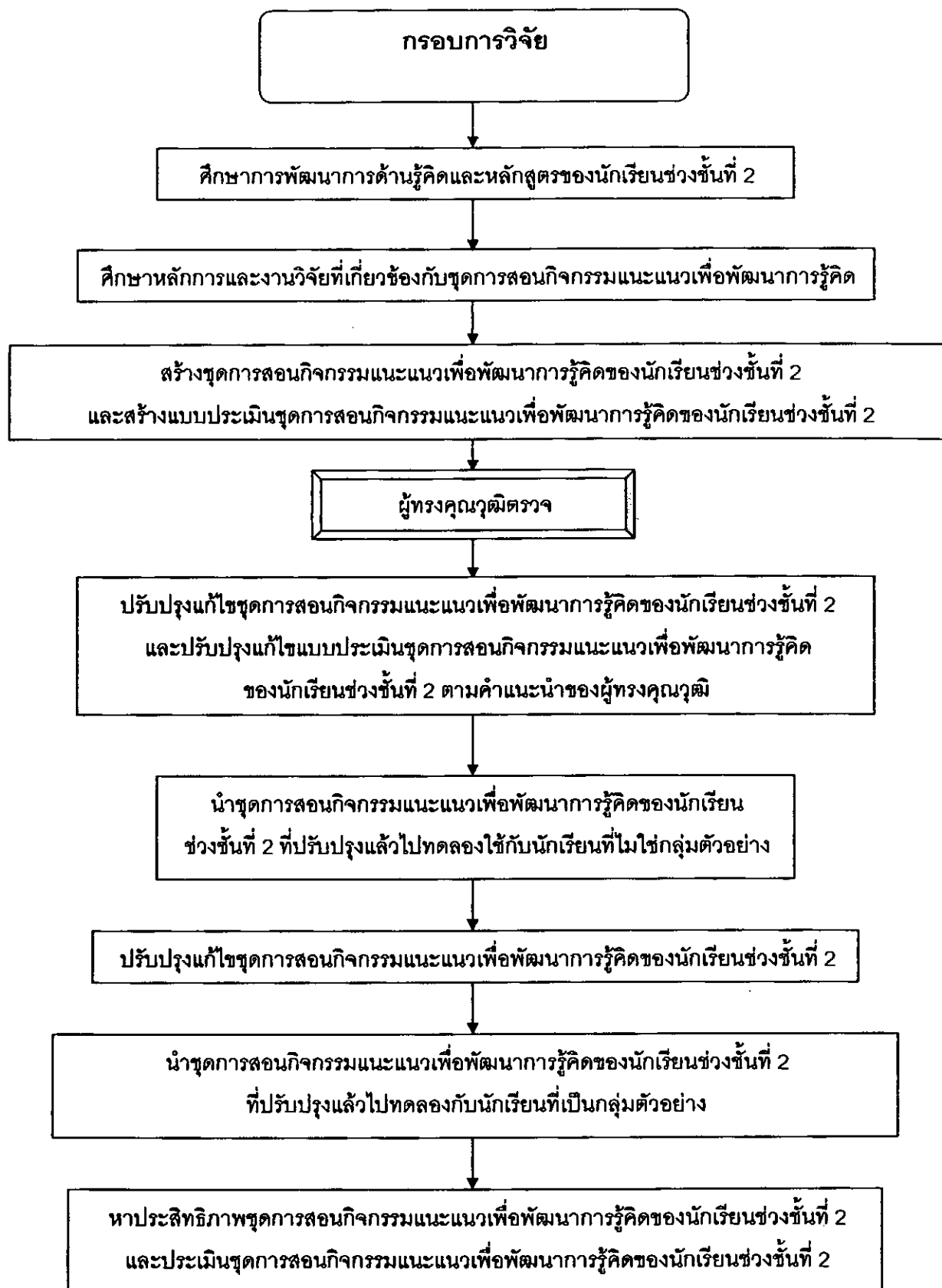
ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด จำนวน 16 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 12.30 -13.30 น. การทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548 สิ้นสุดวันศุกร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดโดยศึกษาพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ช่วงชั้นที่ 2) ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ช่วงชั้นที่ 2)

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในหัวข้อเรื่อง ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1

1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)

กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา (1 ชั่วโมง)

2. การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)

กิจกรรม อะไรเอ่ย (1 ชั่วโมง)

3. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม คิดก่อนทำ (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2

1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว)

กิจกรรม ปริศนาทายทำ (1 ชั่วโมง)

2. การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น)

กิจกรรม มองต่างมุม (1 ชั่วโมง)

3. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม คิด...คิดดี (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)

กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง (1 ชั่วโมง)

2. การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)

กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้ (1 ชั่วโมง)

3. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2

1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)

กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย (1 ชั่วโมง)

2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล (1 ชั่วโมง)

3. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม บอกเรื่อง (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1

1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)

กิจกรรม บทถูกใจ (1 ชั่วโมง)

2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ (1 ชั่วโมง)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)

กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด (1 ชั่วโมง)

2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม ช่วยกันหน่อย (1 ชั่วโมง)

ขั้นตอนที่ 4 สร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย และนัยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 3 โดยใช้เทคนิค การทำงานกลุ่ม บทบาทสมมติ การใช้คำถาม การอภิปราย การสนทนา การเล่า นิทาน (ช่อลัดดา ชวัญเมือง. 2541 : 87,136) การวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหา ดังมีรายละเอียดตามภาคผนวก โดยชุดการสอนแต่ละชุดประกอบไปด้วย

4.1 คำชี้แจง

4.2 คู่มือครู

4.3 คู่มือนักเรียน

- 4.4 ใบงานและใบความรู้
- 4.5 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.6 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
นอกจากนี้แต่ละชุดประกอบไปด้วย
- 4.7 ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา
- 4.8 ชื่อกิจกรรม
- 4.9 จุดประสงค์
- 4.10 สารการเรียนรู้
- 4.11 กระบวนการจัดกิจกรรม
- 4.12 กระบวนการวัดและประเมินผล
- 4.13 แหล่งการเรียนรู้
- 4.14 สื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ และ อาจารย์ เอี่ยมเดือน กิจบำรุงรัตน์ ตรวจสอบรายละเอียดของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนา นิยามศัพท์เฉพาะ จุดประสงค์ สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมด้านการรู้คิด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับรายละเอียดของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงในภาคผนวก ก

ขั้นตอนที่ 6 นำชุดการสอนกิจกรรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว เขต พญาไท กรุงเทพมหานคร เพื่อหาสิ่งที่ควรปรับปรุง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

ลักษณะของแบบฝึกหัดในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบฝึกหัดในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็น ข้อความเรื่องที่จะพัฒนา จุดประสงค์ สารสำคัญ สารการเรียนรู้ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละ

กิจกรรม โดยมีจำนวน 16 แบบฝึกหัด แต่ละแบบฝึกหัดมี 10 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม

ตัวอย่างแบบฝึกหัดในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ปรัชญาอักษรไขว้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

01. ข้อใดเป็นความหมายของการคิดละเอียดลออ ก. การคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ข. การคิดในรายละเอียดคิดเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน ค. การคิดให้ได้หลายอย่างในเวลาสั้นๆ ง. การคิดหาเหตุผล	03. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการคิดละเอียดลออ ก. ทำงานกลุ่มได้ดี ข. มีสุขภาพดี พอใจในตนเอง ค. หากจะทำอะไรแล้วจะทำให้ดีที่สุด ง. ถูกทุกข้อ
02. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของการคิดอย่างละเอียดลออ ก. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ข. ไม่ชอบการทำงานตามลำพัง ค. มีอารมณ์ขัน ง. ถูกทุกข้อ	04. หากนักเรียนอยากเป็นผู้ที่มีลักษณะการคิดละเอียดลออ ต้องปฏิบัติตัวในข้อใด ก. ชอบเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนอื่น ข. เล่นเกมให้เยอะๆ ค. ไปดูหนังบ่อยๆ ง. ไม่ก่อความสงบสุขของกลุ่ม

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด คือ (เรณู พินิจการ. 2545 : 28)

คำตอบถูกให้ 1 คะแนน

คำตอบผิดให้ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนน	การแปลความหมาย	
9 – 10	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านการรู้คิดในระดับมากที่สุด
7 – 8	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านการรู้คิดในระดับมาก
5 – 6	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านการรู้คิดในระดับปานกลาง
3 – 4	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านการรู้คิดในระดับน้อย
1 – 2	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจด้านการรู้คิดในระดับน้อยที่สุด

2. แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินชุดการสอน และการประเมินสื่อการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 16 ชุด แต่ละชุดมี 12 ข้อ โดยยึดหลักในการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสำนักงานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 8-9) และยึดเนื้อหาในชุดการสอน ได้แก่ เรื่องที่จะพัฒนา จุดประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และขั้นตอนการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นจำนวน 16 ชุด แต่ละชุดมี 12 ข้อ ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ และอาจารย์เอี่ยมเดือน กิจบำรุงรัตน์ ตรวจสอบข้อคำถามที่สร้างขึ้น ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอน ได้แก่ เรื่องที่จะพัฒนา นิยามศัพท์เฉพาะ จุดประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อ

การเรียนรู้ และขั้นตอนการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ลักษณะของแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่จะพัฒนา จุดประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และขั้นตอนการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม โดยมีจำนวน 16 ชุด แต่ละชุดมี 12 ข้อ ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม

ตัวอย่างแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

เรื่อง การคิดละเอียดลออ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
01.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิด ละเอียดลออ					
02.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่ง พัฒนานักเรียนให้รู้จักการสังเกตภาษา ท่าทางของ เพื่อนๆ					
03.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนา นักเรียนให้รู้จักรับฟัง พุทธสรุปใจความสำคัญ เสนอ ความคิดเห็น ข้อวิจารณ์					
04.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
05.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการ แสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
การรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
การรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
การรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
การรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
การรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับน้อยที่สุด

การดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่2 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 12.30 -13.30 น. การทดลองเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548 สิ้นสุดวันศุกร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

1.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการรู้จักมากน้อยเพียงใด

1.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการรู้จัก

1.3 ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎกติกา และวิธีปฏิบัติกิจกรรม

1.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ

1.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการรู้จักมากน้อยเพียงใด

1.6 ขั้นประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก

ตาราง 2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน / เดือน / ปี	ระดับชั้น	เวลา	สถานที่	รายการทดลอง
จ 17 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 4/3	12.30 -13.30	ห้อง 403	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
พ 19 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 4/3	12.30 -13.30	ห้อง 403	การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม อะไรเอ๋ย
พ 20 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 4/3	12.30 – 13.30	ห้อง 403	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดก่อนทำ
ค 21 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 4/3	12.30 -13.30	ห้อง 403	การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว) กิจกรรม ปริศนาทายท่า
จ 24 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 4/3	12.30 -13.30	ห้อง 403	การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น) กิจกรรม มองต่างมุม
พ 26 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 4/3	12.30 -13.30	ห้อง 403	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิด...คิดดี
พ 27 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 5/4	12.30 – 13.30	ห้อง 504	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง
ค 28 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 5/4	12.30 – 13.30	ห้อง 504	การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้
จ 31 ม.ค. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 5/4	12.30 – 13.30	ห้อง 504	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ

ตาราง 2 (ต่อ)

พ 2	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 5/4	12.30 – 13.30	ห้อง 504	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย
พญ 3	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 5/4	12.30 – 13.30	ห้อง 504	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล
ศ 4	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 5/4	12.30 -13.30	ห้อง 504	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม บอกเรื่อง
จ 7	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 6/4	12.30 -13.30	ห้อง 604	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม บทลูกโซ่
พ 9	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 6/4	12.30 -13.30	ห้อง 604	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์
พญ 10	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 6/4	12.30 -13.30	ห้อง 604	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ ความมืด
ศ 11	ก.พ. 2548	ประถมศึกษาปีที่ 6/4	12.30 -13.30	ห้อง 604	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ช่วยกันหน่อย

2. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และเปรียบเทียบคะแนนการรู้คิดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และหาค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่นักเรียนตอบแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอนนั้นๆ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 16 ชุด
2. ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด
3. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
4. ศึกษาคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
5. เปรียบเทียบการรู้คิดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

หาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (เลวานีเย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum x}{n} \times 100$$

A

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{n} \times 100}{B}$$

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบการรู้คิดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2540 : 248)

$$\text{ใช้สูตร } t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

d	=	ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด กับก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
n	=	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\sum d^2$	=	ผลรวมของ d แต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum d)^2$	=	การนำผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ มาใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum_f$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
$\sum d$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$(\sum d)^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t- Distribution
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 16 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้นจำนวน 16 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. เปรียบเทียบคะแนนการรู้คิดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t - test for Dependent Samples
3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 16 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้นข้อมูลแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
แต่ละชุด จำนวน 16 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	Σx	A	E_1	ΣF	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2							
ประถมศึกษาปีที่ 4 (n = 40)							
1. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)							
กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา)	280	10	70.00	380	10	95.00	73.68
2. การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)							
กิจกรรม อะไรรอเอย	292	10	73.00	368	10	92.00	79.35

ตาราง 3 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	Σx	A	E_1	ΣF	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
3. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม คิดก่อนทำ	289	10	72.25	376	10	94.00	76.86
4. การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว)							
กิจกรรม ปรินาทายท่า	287	10	71.75	346	10	86.50	82.95
5. การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น)							
กิจกรรม มองต่างมุม	279	10	69.75	372	10	93.00	75.00
6. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม คิด...คิดดี	296	10	74.00	381	10	95.25	77.69
รวม	1153	10	430.75	1365	10	555.75	77.51
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n = 39)							
7. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)							
กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง	297	10	76.15	358	10	91.79	82.96
8. การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)							
กิจกรรม ปรินาอักษรไขว้	285	10	73.08	349	10	89.49	81.66
9. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ	325	10	83.33	379	10	97.18	85.75
10. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)							
กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย	297	10	76.15	344	10	88.21	86.33
11. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล	320	10	82.05	374	10	95.90	85.56
12. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม บอกเรื่อง	305	10	78.21	354	10	90.77	86.16
รวม	1829	10	468.97	2158	10	553.34	84.75

ตาราง 3 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	Σx	A	E_1	Σf	B	E_2	$E_1/E_2 \times 100$
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2							
ประถมศึกษาปีที่ 6 (n = 38)							
13. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)							
กิจกรรม บทลูกโซ่	288	10	75.79	348	10	91.58	82.76
14. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์	292	10	76.84	350	10	92.11	83.42
15. การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)							
กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำ							
และมีแต่ความมืด	277	10	72.89	322	10	84.74	86.02
16. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน							
กิจกรรม ช่วยกันหน่อย	296	10	77.89	345	10	90.79	85.79
รวม	1153	10	303.42	1365	10	359.21	84.47
$\Sigma (E_1 / E_2) \times 100 / 16 = 82.00$							

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 69.75 – 97.18 และประสิทธิภาพของ ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดรวมทุกชุดมีค่าเท่ากับ 82.00 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 1 เรื่อง การ คิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มี ค่าเท่ากับ 70.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 95.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่อง การ คิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม อะไรเอ่ย พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่า เท่ากับ 73.00 ส่วน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 92.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดก่อนทำ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 72.25 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 94.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 4 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว) กิจกรรม ปริศนาทายทำ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 71.75 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.50

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 5 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น) กิจกรรม มองต่างมุม พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 69.75 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 93.00

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 6 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิด...คิดดี พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 74.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 95.25

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 7 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 76.15 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 91.79

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 8 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 73.08 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 89.49

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 9 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 83.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 97.18

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ทายทำ...คำพังเพย พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 76.15 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.21

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.05 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 95.9

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่12 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม บอกเรื่อง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 82.21 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.77

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่13 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม บทลูกโซ่ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 75.79 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 91.58

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่14 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 76.84 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 92.11

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่15 เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 72.89 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 84.74

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่16 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ช่วยกันหน่อย พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 77.89 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.79

2. เปรียบเทียบคะแนนการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ข้อมูลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ของคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด และทั้งชุดของแต่ละระดับชั้น

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2					
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (n = 40)					
1. การคิดสร้างสรรค์					
1.1 การคิดริเริ่ม กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.00	2.67			
			100	462	6.78**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.50	1.26			
1.2 การคิดละเอียดลออ กิจกรรม อะไรเอ๋ย					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.30	0.97			
			76	160	19.00**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.20	0.99			
1.3 การคิดคล่องแคล่ว กิจกรรม ปริศนายายท่า					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.18	1.50			
			59	123	9.71**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	8.65	1.44			

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2					
1.4 การคิดยืดหยุ่น กิจกรรม มองต่างมุม					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	6.98	1.33			
			93	273	12.19**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.30	0.76			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	27.80	3.59			
รวมคะแนนการคิดสร้างสรรค์			328	3018	17.87**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	36.50	2.10			
.....					
2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.1 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.1.1 กิจกรรม คิดก่อนทำ					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.23	1.87			
			87	233	12.98**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.40	1.22			
.....					
2.1.2 กิจกรรม คิด...คิดดี					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.40	1.34			
			85	219	13.55**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.53	0.72			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.31	1.36			
รวมคะแนนกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน			86	207.50	17.86**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.46	0.81			
.....					

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	35.76	4.38			
รวมคะแนนการคิดของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4			414	4677.50	20.63**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	46.11	2.93			
.....					
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (n = 39)					
1. การคิดสร้างสรรค์					
1.1 การคิดริเริ่ม					
1.1.1 กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.62	1.04			
			61	117	12.96**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.18	0.76			
.....					
1.1.2 กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.62	1.21			
			47	65	16.05**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	8.82	1.07			
.....					
1.2 การคิดละเอียดลออ กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.31	1.13			
			64	132	12.16**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	8.95	0.83			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	14.92	1.44			
รวมคะแนนการคิดสร้างสรรค์			119	395	20.08**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	17.97	1.09			
.....					

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2					
2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.1 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.1.1 กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	8.33	0.81			
			54	94	12.15**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.72	0.51			
.....					
2.1.2 กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	8.21	0.86			
			54	86	15.91**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.59	0.68			
.....					
2.1.3 กิจกรรม บอกเรื่อง					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.82	0.91			
			49	71	15.75**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.08	0.90			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	8.12	0.51			
รวมคะแนนกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน			52.70	75.45	25.27**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.47	0.43			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	23.04	1.66			
รวมคะแนนการคิดของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5			171.70	795.85	26.82**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	27.45	1.32			

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	$\bar{x}$	S.D.	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2					
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (n = 38)					
1. การคิดสร้างสรรค์					
1.1 การคิดริเริ่ม					
1.1.1 กิจกรรม บทลูกโซ่					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.58	1.11			
			60	112	14.25**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.16	0.86			
.....					
1.1.2 กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและ					
มีแต่ความมืด					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.29	0.87			
			45	59	18.58**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	8.47	0.86			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.43	0.67			
รวมคะแนนการคิดสร้างสรรค์			52.50	80.75	18.07**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	8.82	0.56			
.....					
2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.1 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.1.1 กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.68	1.90			
			58	106	13.69**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.21	0.66			
.....					

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	Σd	$(\Sigma d)^2$	t
เพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2					
2.1.2 กิจกรรม ช่วยกันหน่อย					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.79	1.26			
			49	75	14.07**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.08	1.00			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	7.74	0.70			
รวมคะแนนกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน			53	80.50	20.39**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	9.13	0.61			
.....					
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอน	15.17	1.00			
รวมคะแนนการคิดของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6			105.50	303.25	32.36**
คะแนนแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอน	17.95	0.87			
.....					

$$t_{(0.01; df 29)} = 2.462$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอน กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนมีพัฒนาการรู้คิด คือ นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงชั้นที่ 2 มีการรู้คิดในเรื่อง การคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การคิดริเริ่ม การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดละเอียดลออ เพิ่มขึ้น และมีการรู้คิดในเรื่องกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นทุกชั้นปีเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบ คะแนน ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกชุดของแต่ละชั้นปี พบว่า ภายหลังการเข้าร่วม กิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนน

แบบฝึกหัดหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการรู้คิดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงชั้นที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการรู้คิดเพิ่มขึ้น

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ข้อมูลแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำแนกรายกิจกรรม และทั้งชุด

ชื่อพัฒนาการคิด	ชื่อกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล ระดับความคิดเห็น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4				
การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	1.ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา	4.51	0.61	มากที่สุด
การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)	2.อะไรเอ่ย	4.37	0.76	มาก
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	3.คิดก่อนทำ	4.54	0.67	มากที่สุด
การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว)	4.ปริศนายายท่า	4.52	0.60	มากที่สุด
การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น)	5.มองต่างมุม	4.52	0.62	มากที่สุด
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	6.คิด...คิดดี	4.50	0.64	มาก
รวม		4.50	0.65	มาก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5				
การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	7.สร้างภาพจากเรื่อง	4.51	0.64	มากที่สุด
การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)	8.ปริศนาคหกรไขว้	4.52	0.64	มากที่สุด
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	9.ลำดับดีมีความสำเร็จ	4.59	0.64	มากที่สุด
การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	10.ทายท่า...คำพังเพย	4.64	0.56	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อพัฒนาการคิด	ชื่อกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล ระดับความคิดเห็น
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	11.ทางเลือกนี้...มีเหตุผล	4.53	0.71	มากที่สุด
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	12.บอกเรื่อง	4.36	0.68	มาก
รวม		4.53	0.65	มากที่สุด
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6				
การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	13.บทลูกโซ่	4.34	0.67	มาก
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	14.คิดดีมีประโยชน์	4.32	0.70	มาก
การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	15.เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำ และมีแต่ความมืด	4.34	0.70	มาก
กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	16.ช่วยกันหน่อย	4.38	0.67	มาก
รวม		4.35	0.69	มาก
รวมทุกกิจกรรม (16 กิจกรรม)		4.47	0.66	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียน รวมทุกกิจกรรมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในรายกิจกรรมนักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ชุดที่ 1 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา ชุดที่ 3 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดก่อนทำ ชุดที่ 4 การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว) กิจกรรม ปรินดาทนายท่า ชุดที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น) กิจกรรม มองต่างมุม ชุดที่ 7 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)

กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง ชุดที่ 8 การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้ ชุดที่ 9 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ ชุดที่ 10 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย ชุดที่ 11 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล ส่วนกิจกรรมอื่นๆนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ชุดการสอนชุดที่ 2 การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม อะไรเอ่ย ชุดที่ 6 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิด...คิดดี ชุดที่ 12 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม บอกเรื่อง ชุดที่ 13 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม บทลูกโซ่ ชุดที่ 14 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ ชุดที่ 15 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด ชุดที่ 16 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ช่วยกันหน่อย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ที่มีต่อการสอนกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำแนกรายข้อ และรวมทุกข้อ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหา เกี่ยวกับการรู้จัก	4.50	0.57	มาก
2. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้จัก	4.45	0.61	มาก
3. เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนา นักเรียนให้เกิดการรู้จัก	4.48	0.62	มาก
4. เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา	4.36	0.69	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น	4.47	0.68	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรู้จัก	4.51	0.67	มากที่สุด
7. ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.44	0.69	มาก
8. สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย	4.43	0.69	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำ ไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา	4.41	0.71	มาก
10. การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำ ของนักเรียนอย่างแท้จริง	4.44	0.66	มาก
11. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.50	0.67	มาก
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้	4.59	0.62	มากที่สุด
รวม	4.47	0.66	มาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ 6 กิจกรรมการเรียนนี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความสามารถในการรู้คิด และข้อที่ 12 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้ง 2 ข้อ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในข้ออื่นๆอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 หลังทำ กิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับการคิด ข้อที่ 2 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้คิด ข้อที่ 3 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนเหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้คิด ข้อที่ 4 เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนและเนื้อหา ข้อที่ 5 กิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น ข้อที่ 7 ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย ข้อที่ 8 สื่อต่างๆที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย ข้อที่ 9 กิจกรรมการเรียน และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไป และสามารถทำได้ทันเวลา ข้อที่ 10 การวัดและการประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง และข้อที่ 11 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

บทที่ 5

อภิปราย สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการรู้คิดของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่จะนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว กรุงเทพมหานคร จำนวน 551 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 117 คน ประกอบด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนสวนบัว เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากรด้วยการจับฉลากหมายเลขห้องได้ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง ป.4/3 มีนักเรียนจำนวน 40 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง ป.5/4 มีนักเรียนจำนวน 39 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง ป.6/4 มีนักเรียนจำนวน 38 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 16 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที คือ วันจันทร์ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ ตั้งแต่ เวลา 12.30 - 13.30 น. การทดลองเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 17 มกราคม 2548 สิ้นสุดวันศุกร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2548

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60
2. คะแนนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนการได้รับการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
2. แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลา 12.30 - 13.30 น. การทดลองเริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ 17 มกราคม พ.ศ.2548 สิ้นสุดวันศุกร์ที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการรู้คิดมากน้อยเพียงใด
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการรู้คิด
3. ขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกฎกติกา และวิธีปฏิบัติกิจกรรม

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านการรู้คิดมากน้อยเพียงใด

6. ขั้นประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

2. นำคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน และแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แต่ละชุด จำนวน 16 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น จำนวน 16 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2

2. เปรียบเทียบคะแนนการรู้คิดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t - test for Dependent Samples

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนอยู่ระหว่าง 69.75 – 97.18 โดยทุกกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 (เรณู พินิจการ. 2545 : 24) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และคะแนนหลังได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนได้รับการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกชุด ซึ่งมีจำนวน 16 ชุด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.00 ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานของ
กรมวิชาการ 60 / 60

2. เปรียบเทียบการรู้คิดที่ได้จากคะแนนการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้สถิติ t - test for Dependent Samples พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนมีพัฒนาการรู้คิด คือ นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงชั้นที่ 2 มีการรู้คิดในเรื่อง การคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การคิดริเริ่ม การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดละเอียดลออ เพิ่มขึ้น และมีการรู้คิดในเรื่องกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้นทุกชั้นปีเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกชุด พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนแบบฝึกหัดหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการรู้คิดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการรู้คิดเพิ่มขึ้น

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียน รวมทุกชุดอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม นักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ชุดที่ 1 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา ชุดที่ 3 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดก่อนทำ ชุดที่ 4 การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว) กิจกรรม ปริศนายายท่า ชุดที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น) กิจกรรม มองต่างมุม ชุดที่ 7 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง ชุดที่ 8 การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม ปริศนาคณิตศาสตร์ ชุดที่ 9 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ ชุดที่ 10 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย ชุดที่ 11 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล ส่วนกิจกรรมอื่นๆนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ชุดการสอนชุดที่ 2 การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม อะไรเอ่ย ชุดที่ 6 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิด...คิดดี ชุดที่ 12 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม บอกเรื่อง ชุดที่ 13 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม บทลูกโซ่ ชุดที่ 14 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ ชุดที่ 15 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด ชุดที่ 16 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ช่วยกันหน่อย

เมื่อวิเคราะห์แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทุกข้อ และจำแนกรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นใน ข้อที่ 6 กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรู้คิด และข้อที่ 12 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับการที่กิจกรรมการเรียนรู้นี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรู้คิด และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความในข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ 1 หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้คิด ข้อที่ 2 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้คิด ข้อที่ 3 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้คิด ข้อที่ 4 เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา ข้อที่ 5 กิจกรรมการเรียนรู้เปิด โอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น ข้อที่ 7 ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย ข้อที่ 8 สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย ข้อที่ 9 กิจกรรมการเรียนรู้ และใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา ข้อที่ 10 การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง และข้อที่ 11 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

จากการวิจัยการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 16 กิจกรรม โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพชุดการสอน E_1 / E_2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพชุดการสอน อยู่ระหว่าง 69.75 - 97.18 โดยทุกกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60 / 60 (เรณู พินิจการ. 2545 : 24) เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 และคะแนนหลังได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนสูงกว่า คะแนนก่อนการได้รับการสอน เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับอิทธิพงษ์ ดุสิตพันธ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้ขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาตามแบบวิธีการสอนแบบวรรณี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย และเกณฑ์พัฒนาของผู้เรียน

ทั้งนี้ทุกกิจกรรมของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการเนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศเป็นกันเอง สนับสนุนกันและกัน และยอมรับซึ่งกันและกัน นักเรียนเกิดการใฝ่รู้และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม กล่าวแสดงออก โดยนักเรียนจะร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมหลังการทำกิจกรรมเสร็จสิ้นลงทุกกิจกรรม และกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน นักเรียนสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงตนเอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตได้ ซึ่งเป็นไปตามที่ทฤษฎีของมาลี จุฑา (2544 : 116) กล่าวว่า ควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิด คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูด และแสดงความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการคิด ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และยังเป็นไปตามที่ทฤษฎีของพงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544 : 129) กล่าวว่า ในบรรยากาศการเรียนการสอนควรมีการไต่ถาม มีการอภิปราย และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น มีการรับฟังและทำความเข้าใจ ตลอดถึงการยอมรับซึ่งกันและกัน

สำหรับเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด มีหลายเทคนิค ได้แก่ เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม การสนทนา การอภิปรายกลุ่ม การเขียนบรรยาย และการใช้คำถาม ซึ่งนักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม การอภิปราย

กลุ่ม และการใช้คำถาม นักเรียนจะสนใจมากที่สุดเพราะเป็นกิจกรรมที่มีบรรยากาศในการร่วมกิจกรรมที่เป็นกันเอง ทำให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคย และได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่ทุกคน

ประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60 / 60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ผลการวิจัยพบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทั้งชุด ซึ่งมีจำนวน 16 ชุด มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกชุด เป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการด้านการรู้คิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 2 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นอกจากนี้ยังศึกษาหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อีกทั้งกำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และนำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน ได้ตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ว่ามีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนา นิยามศัพท์เฉพาะ จุดประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และขั้นตอนการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในแต่ละกิจกรรม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ

นอกจากนี้ได้นำชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสิ่งที่ควรปรับปรุง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเป็นไปตามที่ทฤษฎีของเสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 294) กล่าวว่า ในการสร้างชุดการสอนก่อนที่จะนำไปใช้จริง ควรจะมีการทดลอง แก้ไขปรับปรุงให้ได้มาตรฐานเสียก่อน เพื่อให้ได้ทราบว่าชุดสอนนั้นมีคุณภาพเพียงใด มีสิ่งใดที่ยังบกพร่องอยู่ โดยผู้วิจัยนำชุดการสอนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสิ่งที่ควรปรับปรุง แล้วนำชุดการสอนมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำชุดการสอนไปทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนทดสอบก่อนกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้คิดมากน้อยเพียงใด ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการรู้คิด ขั้นกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว และให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว ขั้น

สรุปกิจกรรม ผู้วิจัยร่วมสรุปกับนักเรียน เกี่ยวกับสาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมแนะแนว ขั้นตอนสอบหลังกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้คิดมากน้อยเพียงใด ขึ้นประเมินชุดการสอนกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนเห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอยู่ในระดับใด และในชุดการสอนแต่ละชุดประกอบไปด้วยคำชี้แจงการใช้ชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการสอน แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว จึงทำให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามที่ทฤษฎีของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 – 497) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้วชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนการรู้คิดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด โดยใช้สถิติ $t - test$ for Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการรู้คิด เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แสดงว่า ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้คิด เรื่อง การคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละชุดใช้เทคนิคต่างๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น เทคนิค การสนทนา การอภิปรายกลุ่ม บทบาทสมมุติ การใช้คำถาม ซึ่งเป็นการทำให้การจัดกิจกรรมไม่ซ้ำซาก ได้รับความสนใจผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักคิด รู้จักตัดสินใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมจัดอย่างมีระบบ ขั้นตอน และนักเรียนได้มีโอกาสตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองจากการทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน อันเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้นักเรียนสนใจในการร่วมกิจกรรม และทำให้นักเรียนมีการรู้คิดในเรื่องการคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทองเลิศ บุญเชิด (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษามลของ

การใช้ชุดกิจกรรมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านซับนุ่น จ. สระบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้าร่วมการใช้ชุดกิจกรรม นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในด้าน ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับสุภานันท์ เสถียรศรี (2536) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม จำนวน 100 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนตามกิจกรรมที่ระบุในคู่มือครู ส่วนกลุ่มทดลองให้มีการเสริมการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมส่งเสริมการคิด ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทุกชุด พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก แสดงว่า นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 เห็นด้วยกับการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกชุด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชุด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ชุดที่ 1 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา ชุดที่ 3 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดก่อนทำ ชุดที่ 4 การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว) กิจกรรม ปริศนาทายท่า ชุดที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น) กิจกรรม มองต่างมุม ชุดที่ 7 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง ชุดที่ 8 การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้ ชุดที่ 9 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ ชุดที่ 10 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย ชุดที่ 11 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ทางเลือกนี้...มีเหตุผล ส่วนกิจกรรมอื่นๆนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ชุดการสอนชุดที่ 2 การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ) กิจกรรม อะไรเอ่ย ชุดที่ 6 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิด...คิดดี ชุดที่ 12 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม บอกเรื่อง ชุดที่ 13 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม บทลูกโซ่ ชุดที่ 14 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ ชุดที่ 15 การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม) กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด ชุดที่ 16 กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน กิจกรรม ช่วยกันหน่อย

ส่วนแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทุกข้อ และจำแนกรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 รวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเป็นรายข้อ ดังนี้ กิจกรรมการเรียนนี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรู้คิด และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับการที่กิจกรรมการเรียนนี้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรู้คิด และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความในข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลังทำกิจกรรมแนะแนวนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้คิด เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้คิด เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนเหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดการรู้คิด เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนและเนื้อหา กิจกรรมการเรียนเปิด โอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น ข้อความในใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด และแบบประเมิน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจนและเข้าใจง่าย สื่อต่างๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนมีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย กิจกรรมการเรียนและใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้สอนชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้จากการเรียนชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว จึงทำให้นักเรียนเห็นด้วยกับชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในแต่ละกิจกรรมใช้เทคนิคแตกต่างกันไป ได้แก่ เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ การอภิปราย บทบาทสมมุติ การใช้คำถาม (ชลลัดดา ขวัญเมือง, 2541) ในแต่ละกิจกรรมผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคต่างกันตามความเหมาะสม ซึ่งนักเรียนให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเทคนิคการอภิปรายกลุ่ม นักเรียนมีความสนใจมากที่สุด เพราะเป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง ทำให้เกิดความสนิทสนม คั่นเคย และอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามที่ทฤษฎีของมอนตรี แยมกลีกร และคนอื่นๆ (2528 : 12) ที่กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ว่า ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด ฝึกการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการรู้คิดของนักเรียน เรื่อง การคิด

สร้างสรรค์ ได้แก่ คิดริเริ่ม คิดคล่องแคล่ว คิดละเอียดลออ คิดยืดหยุ่น และกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานได้เพิ่มขึ้น นักเรียนรู้จักฝึกใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างสมเหตุสมผล คิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ รวมทั้งร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคิด และเป็นผู้รู้จักคิดได้อย่างเหมาะสม อย่างถูกต้อง อันจะส่งผลให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้สอนควรได้ศึกษาคำชี้แจง คู่มือครู คู่มือนักเรียน วิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ใช้ในการสอน อีกทั้งควรจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด จัดสถานที่และเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง

1.2 ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาของกิจกรรม แบบฝึกหัด ขั้นตอนการสอนกิจกรรม สื่อ - อุปกรณ์ในการสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เวลา และสถานที่ได้ตามความเหมาะสม

1.3 ในการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้สอนควรติดตามพฤติกรรมของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวไปแล้ว เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรู้คิดว่ามีเหมาะสมเพียงใด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดครั้งต่อไป สำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการปรับเนื้อหาและแบบฝึกหัดของกิจกรรมที่มีคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันน้อย ได้แก่ กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและความมืด กิจกรรม ทายท่า...คำพังเพย กิจกรรม ช่วยกันหน่อย ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดทำใบงาน และใบความรู้ให้มีความน่าสนใจ อาจใช้รูปภาพต่างๆมาเป็นส่วนประกอบของใบงาน และใบความรู้ เพื่อให้มีความน่าสนใจ จะทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงในใบงาน และการศึกษาเนื้อหาในใบความรู้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. (2530). **ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม**. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2538). **การบริหารกิจการนักเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลนิษฐ์ สอนวิทย์. (2534, กันยายน). "สมรรถภาพต้องส่งเสริมและสร้างสรรค์," *มิตรครู*. 33 (6).
- กันตรัตน์ ไพรินทร์. (2545). **การศึกษาความสามารถในการรู้คิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กออทิสติกโดยใช้กิจกรรมศิลปะ**. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2534 , กุมภาพันธ์ - มีนาคม). " วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการในการพัฒนาการศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539)," *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 19 : 33.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว**. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2537). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัดการประเมินผล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **แผนพัฒนาการแนะแนวฉบับที่ 9 (2545 - 2549)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2531). **รายงานผลการประชุมเกี่ยวกับกระบวนการคิดและความรู้สึกละการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้านความรู้คิด**. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

- จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ. (2525). *การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส พรหมคำตัน. (2529). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. วิทยาลัยครูเชียงใหม่. เชียงใหม่ : สอนวิทยาลัย
ล้านนา : ถ่ายเอกสาร.
- ฉลองชัย สุวัฒนบุรณ. (2538). *การเลือกและการใช้สื่อการสอน*. กรุงเทพฯ : คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชาลินี เข้มศรี. (2536). *การพัฒนาแบบสอนการคิดวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2525). "การประเมินผลสื่อการสอน," *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการ
สอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 11 – 15*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ , สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สินสกุล. (2524). *ระบบสื่อการสอน*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). *หลักการ ทฤษฎีเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา*.
พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลลัดดา ขวัญเมือง. (2541). *กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- ดวงเดือน วังสินธุ์. (2537, มีนาคม). "พัฒนาความคิดสร้างสรรค์," *มติครู*. 1 (3) : 29.
- ทศนา แรมมณี และคณะ. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์
กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด.
- ทองเลิศ บุญเชิด. (2541). *ผลของการใช้ชุดกิจกรรมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสระบุรี*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระชัย บุรณโชติ. (2532). *การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ. (ม.ป.ป.). *การหาประสิทธิภาพของสื่อบางประเภท : ครูสบายเมื่อใช้
สื่อ*. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- นาดยา ภัทรแสงไทย. (2537). "การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์," *เอกสารรวมบทความการ
พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นวลนง มังตรีสรรค์. (2530). **ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคมวัตถุ 4 ที่มีต่อคุณธรรมสังคมวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2530). **นวัตกรรมการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญศิริ สุวรรณเพชร. (2535). **พจนานุกรมจิตวิทยาฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ : เอส.เค.บี.ค.
- บุญสม ครุฑทา. (2525). **การสร้างแบบวัดการคิดเป็น**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2543). **คิดเก่ง สมองไว**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2532). **รายงานการวิจัยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการฝึก**. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- ประหยัด จิระวพงษ์. (2529). **หลักและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา**. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ โตอ่อน. (2526). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนทางการเรียนรู้วิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เกิดจากชุดการเรียนด้วยตนเองที่ใช้ผลป้อนกลับแบบต่างๆ**. ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปริมปราง ใจแน่น. (2538). **การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการใช้เกมเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสันตยง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- เป็รื่อง ภูมิท. (2518). **ชุดการสอน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เปรมจิต เอกชลาลัย. (2531). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูลำปาง สหวิทยาลัยล้านนา. ลำปาง : ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : วิสิทธิ์พัฒนา.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

พรณี เกษมกล. (2535, พฤศจิกายน). "การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์," *สารพัฒนานักศึกษ*.

11 (107) : 75 – 76.

พรนทิพย์ เท็ดพิทักษ์พงษ์. (2529). *การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะแห่งการคิดเป็นตามธรรมชาติของนักศึกษาผู้ใหญ่*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษานักผู้ใหญ่).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์เดอะบุคส์. ถ่ายเอกสาร.

พจิตร ธนจิตรศิริพงศ์. (2543). *ผลการใช้ศิลปะบำบัดร่วมกับการให้คำปรึกษาตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์เพื่อพัฒนาความรู้คิดและอารมณ์ของเยาวชนในสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณาสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ถ่ายเอกสาร.

มาลี จุฑา. (2544). *การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

มณฑล ไตรรัตน์สิงห์กุล. (2525). *การวิเคราะห์วิธีแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักอริยสัจสี่*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

มนตรี แย้มกสิกร และคนอื่นๆ. (2528). *รายงานผลโครงการผลิตสื่อการสอนสำหรับโรงเรียนกัณดาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี 2528*. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2536). *ความสามารถทางสติปัญญา กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิต. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิต พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ :

ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

เรณู พิณการ. (2545). *การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลิ่ววิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2540). *สถิติและการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : สุวีวิทยาสาส์น.

- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2525). **พัฒนาหลักสูตรและการสอน – มิติใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วิเชียร สุคันธี. (2537). **การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2531). **การแนะแนวในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วลัย อรุณี. (2531). (ตุลาคม - ธันวาคม). “บทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะความคิดวิเคราะห์วิจารณ์”, **จดหมายข่าวครูสังคมศึกษา**. (8 - 9) : 809.
- ศิริกาญจน์ โกศลภูมิและดารณี คำวัจน์. (2544). **สอนเด็กให้คิดเป็น**. กรุงเทพฯ : บริษัทจำกัด ก. พล (1996).
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). **จิตวิทยาพัฒนาการพฤติกรรมศาสตร์ตลอดช่วงชีวิต**. สาขาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบวนการคิดค้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2538). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1-2**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บัณฑิต.
- สุชา จันทร์เอม. (2527). **จิตวิทยาการแนะแนว**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สุทิน คงโรจนวงศา. (2543). **ผลของรูปแบบคำถามของข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ที่มีต่อการอภิมาณ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา พิมพ์หนู. (2540). **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รายการวิดิทัศน์แบบคำถามสร้างสรรค์**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภานันท์ เสถียรศรี. (2536). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมการคิดกับการสอนตามคู่มือครู**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมานัน รุ่งเรืองธรรม. (2526). **กลวิธีการสอนฯ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองการพิมพ์.

สมจิตร ทรัพย์อัประไมย. (2540). **ผลของการใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาเมตาคอนิชั่น ที่มีต่อเมตาคอนิชั่นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.**

วิทยานิพนธ์ ค.ด. (จิตวิทยาทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สมบุญ ศาลยาชีวิน. (2524 , ธันวาคม). " การคิดเป็น ทำเป็น," **สารพัฒนาหลักสูตร**. 34 : 8.

สมศักดิ์ สมเสนาะ. (2537). **การเปรียบเทียบผลของการฝึกกระดุมสมองและการฝึกคิดเป็นรายบุคคลที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัด**

อุบลราชธานี. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). **เทคโนโลยีทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์

เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

อารี พันธุ์ณี. (2540). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.

อารี รังสินธ์. (2526). **ความคิดสร้างสรรค์.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารี รังสินธ์. (2527). **ความคิดสร้างสรรค์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธนะการพิมพ์.

อิทธิพงศ์ ดุสิตพันธ์. (2538). **การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา**

ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (การ

ประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุษณี โพธิสุข. (2537). **เอกสารประกอบการสอน กพ554 วิธีสอนเด็กปัญญาเลิศ.** ภาควิชา

การศึกษาพิเศษ กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรรถัย สุทธิกิจวิทยา. (2542). **การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนา**

ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินุญานิพนธ์

กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

อรรถพร พรศรีมา. (2530). **เอกสารประกอบการสอนวิชาเทคโนโลยี 437 : บทเรียนด้วยตนเอง.**

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อรรถพรณ พงศ์ริมา. (2543). *การคิด*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ashby, Sir Eric. (1972). *The Fourth Revelations Instructional Technology in Higher Education*. New York : McGraw – Hill.
- Bernard, Harold w. (1972). *Psychology of Learning and Teaching*. New York : McGraw – Hill Book.
- Beyer , Barry K. (1988 , October). "Developing a Scope and Sequence for Thinking Skills," *Instruction Education Leadership*. 45(7) : 18.
- Bodi, S. (1988, July). "Critical Thinking and Biographic Instruction : the Relationship", *The Journal of Academic Librarianship*. 14(3) : 150 – 153.
- Bloom, H.G. (1981). *Cognitive capacity and cognitive competence*. In American Journal of Mental Deficiency. pp. 39. New York : Plenum Press.
- Brandt , Ron. (1983 , May). "Teaching of Thinking," *Education Leadership*. 40(8) : 3.
- Brown, A.L. & Smiley, S.S. (1977, March). "Rating the Importance of Structural Units of Prose Passages : A Problem of Metacognitive Development," *Child Development*. 48 : 1 – 8.
- Burner, J.S. (1966). *Studies in Cognitive Growth*. New York : John Wiley and Son.
- Coltharp, H.I.K. (1991, November). "The Effects of Metacognitive Strategies upon Mathematical Problem Solving Ability," *Dissertation Abstracts International*. 51 (5) : 1491 – A.
- Costa , Arthur L. (1984 , November). "Mediating the Metacognitive," *Education Leadership*. 42(3) : 57 - 62.
- Decaroli, J. (1973, January). "What Research Say to the Classroom Teacher : Critical Thinking," *Social Education*. 37 (1) : 67 – 68.
- Dewey, Johm. (1976). *Moral Principle in Education*. Boston : Houghton Miff in Co.
- Dressel, P.L. and Mayhew, L.B. (1975). *General Education : Exploration in Evalution*. Washington D.C. : American Council on Education.
- Elawar, M.C. (1992, April). "Effects of Teaching Metacognitive Skills to Students with Low Mathematics Ability", *Teaching and teacher Education*. 8 (2) : 109 – 121.

- Ennis, R.H. (1985). *"A Teconomy of Critical Thinking Dispositions and Abilities,"*
in Teaching Thinking Skills : Theory and Practice. Edited by Joan Boykoff
 Boron and Robert J. Sternberg. pp. 9 – 25. New York : W.H. Freeman.
- Flavell, J.H. (1979, October). "Metacognition and Cognitive Monitoring : A New Area of
 Cognitive Development Inquiry", *American Psychologist*. 34 (10) : 906 – 911.
- Frazier, Jenice Gregory. (1975, April). "Effect of Systematic Inservice Training Model on
 Teaching Performance and Skill of a Group of Frist Grade Teacher,"
Dissertation Abstracts International. 36 (5) : 2589 – A.
- Gagne, R.M. (1965). *Contributions of learning to human development*. In
 Psychological Review. pp. 43. New York : Academic Press.
- Gardner, H. (1993). *The mind's new science*. New York : Basic Books.
- Gardner, R & Alexander, P.A. (1989, May). "Metacognition. Cognitive Monitoring. And
 Mathematical Performance", *Journal for Research in Mathematics Education*.
 16 (3) : 163 – 176.
- Glasser, R.E. (1984, February). "Education and Thinking : The Role of Knowledge",
American Psychologist. 39 : 93 – 104.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill.
- Goor and Rapaport. (1977, October). "Enhancing Creativity and Informal Education
 Franewrok," *Journal of Education Psychology*. 69(5) : 636 – 643.
- Guilford, J.P. and Hoepfner Ralph . (1971). *The Analysis of Intelligence*. New York
 : McGraw Hill.
- Happer, Martha and Janc Armstrong. (1972, April). "The Development and Evaluation of
 Multimedia Self – Instructional Packages in Begin French at Tarent
 Country Junior College", *Dissertation Abstract International*. 32(16) : 5669 – A.
- Jones , Helen Elizabeth. (1993 , May). "The Effect of Direct Instruction of Thinking Skills in
 Elementary Social Studies on the Development of Thinking Skills," *Dissertation
 Abstracts : Memphis State University*. 38 : 21.
- Kemp and Dayton. (1985). *Planning and Producing Instructional Media*. 5th ed.
 New York : Harper and Row.

- Lewin, M. (1972). *Social cognition and the acquisition of self*. New York : Plenum Press.
- Lumpkin, C.R. (1991, May). "Effect of Teaching Critical Thinking Skill on the Critical Thinking ability, Achievement, and Retention of Social Studies Content by Fifth and Sixth – Graders," *Dissertation Abstracts International*. 51 (11) : 3694 - A.
- McColman, James Westley. (1975, July). "Relationship between the Use of Learning Activity Packages, Group Activity and the Preferences of Student toward the Social Study Course", *Dissertation Abstracts International*. 36 (1) : 109 – A.
- Meichenbaum, D.H. (1986). *Cognitive Behavior Modification*. New York : Pergamon Press. Miller.
- Myers II, M.& Paris, S.G. (1978, October). "Children's Metacognitive Knowledge about Reading", *Journal of Educational Psychology*. 70 (5) : 680 – 690.
- Norris, S.P. (1985, May). "Synthesis of Research of Critical Thinking", *Education Leadership*. 42 (8) : 40 – 45.
- O' Neil, H.F.& Abedi, J. (1996, March – April). "Reliability and Validity of a State Metacognition Inventory : Potential for Alternative Assessment", *Journal of Educational Research*. 89 (4) : 234 – 235.
- Overton , June Cainesan. (1993 , March). "Investigation of the Effect of Thinking Skills Instruction on Academic Achievement and the Development of Critical and Creative Thinking Skills of Second -, Fourth -, and Sixth – Grade Student (Second – Grade , Fourth - Grade)," *Dissertation Abstracts : The University of Alabama*. 42 : 11 - 12
- Paris, S.F. & Jacob, J.E. (1984, December). "The Benefits of Informed Instruction for Children's Reading Awareness and Skills", *Child Development*. 55 (6) : 2083 -2093.
- Piaget, J. (1979). *The Child Conception of the World*. New York : Basic Books.
- Piaget, J. (1964). *Piaget's Theory in P.H. Mussel (Ed.) Carmichael's manual of child Psychology*. (Vol.1). New York : Wiley.
- Riley, V.M. (1992, September). "Teacher's Questioning for Improvement of Critical Thinking Skill," *Dissertation Abstracts International*. 53 (03) : 740.
- Robertsob, S. Ian. (1999). *Types of Thinking*. New York : Routledge.

- Sherief. (1979, July). "The Effects of Creativity Training, Classroom Atmosphere and Cognitive Style on Creative Thinking Abilities of Egyptian Elementary School Children." *Dissertation Abstracts International*. 40(1) : 172 – A.
- Skinner, S.B. (1976, March). "Cognitive Development : A prerequisite for Critical Thinking," *The Clearing House*. 7 (4) : 292 – 299.
- Steward, N.R. (1979). *Principle of Guidance*. New Celhi : Meddrew – Hill publishing Company.
- Swanson, H.L. (1990, June). "Influence of Metacognitive Knowledge and Aptitude on Problem Solving", *Journal of Educational psychology*. 82 (2) : 306 – 314.
- Torrance, E.Paul. (1962). *Guiding Creative Talent*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hill.
- Turk, Gayla Claire. (1985, February). "Development of the Music Listening Strategy Tempo : Computer Assisted Instruction in Music Listening," *Dissertation Abstracts International*. 45 (8) : 2436 – A.
- Wambach – Schmidt, C.M. (1988, March). "An Instructional Model of Mathematical Problem Solving / Metacognition Derived from Sixth Graders' Solution to Non – Routine Problems", *Dissertation Abstracts International*. 48 (9) : 2269 – A.
- Watson, and Glaser. (1964). *Watson – Glaser Critical Thinking Appraisal Manual For Forms Am and Bm*. Great Britain : World Book.
- Willson, Cynthia Louise. (1989, August). "An Analysis of a Direct Instruction Procedure in Teaching Word Problem – Solving to Learning Disabled Student", *Dissertation Abstracts International*. 50 (2) : 416 – A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดช่วงชั้นที่ 2

ครั้งที่	วันที่	เวลา	สถานที่	รายการชุดการสอน	หมายเหตุ
1	จ 17 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 403	การคิดริเริ่ม	
2	พ 19 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 403	การคิดละเอียดลออ	
3	พ 20 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 403	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	
4	ศ 21 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 403	การคิดคล่องแคล่ว	
5	จ 24 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 403	การคิดยืดหยุ่น	
6	พ 26 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 403	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	
7	พ 27 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 504	การคิดริเริ่ม	
8	ศ 28 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 504	การคิดละเอียดลออ	
9	จ 31 มค. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 504	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	
10	พ 2 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 504	การคิดริเริ่ม	
11	พ 3 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 504	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	
12	ศ 4 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 504	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	
13	จ 7 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 604	การคิดริเริ่ม	
14	พ 9 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 604	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	
15	พ 10 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 604	การคิดริเริ่ม	
16	ศ 11 กพ. 48	12.30 – 13.30 น.	ห้อง 604	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	

**ตารางการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2**

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	กิจกรรม	เทคนิค : กิจกรรมกลุ่ม
ประถมศึกษาปีที่ 4			
ภาคเรียนที่ 1			
1.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา	อภิปราย
2.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)	อะไรเอ่ย	บทบาทสมมุติ
3.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	คิดก่อนทำ	ใช้คำถาม
ภาคเรียนที่ 2			
4.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว)	ปริศนายายท่า	บทบาทสมมุติ
5.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น)	มองต่างมุม	อภิปราย
6.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	คิด...คิดดี	อภิปราย
ประถมศึกษาปีที่ 5			
ภาคเรียนที่ 1			
7.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	สร้างภาพจากเรื่อง	อภิปราย
8.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)	ปริศนาอักษรไขว้	การใช้คำถาม
9.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	ลำดับดีมีความสำเร็จ	อภิปราย
ภาคเรียนที่ 2			
10.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	ทายท่า...คำพังเพย	บทบาทสมมุติ
11.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	ทางเลือกนี้...มีเหตุผล	ใช้คำถาม
12.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	บอกเรื่อง	อภิปราย
ประถมศึกษาปีที่ 6			
ภาคเรียนที่ 1			
13.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	บทลูกโซ่	อภิปราย
14.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	คิดดีมีประโยชน์	อภิปราย
ภาคเรียนที่ 2			
15.	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด	อภิปราย
16.	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	ช่วยกันหน่อย	อภิปราย

**โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6**

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
1	การคิดริเริ่ม หมายถึง การคิด ที่มีลักษณะแปลก ใหม่ แตกต่างไป จากการคิด ธรรมดา ไม่ซ้ำ การคิดที่มีอยู่ ทั่วไป	ประดิษฐ์ สวดยด้วยมือ เรา	อภิปราย	1. เพื่อให้นักเรียน ฝึกการคิดริเริ่ม สร้างความคิด ใหม่ 2. เพื่อให้นักเรียน รู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูนำวัสดุและเศษวัสดุ เหลือใช้ให้นักเรียนดูหลาย ๆ ชนิด และสนทนาซักถาม นักเรียนว่าเคยนำวัสดุและ เศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นของ ใช้หรือไม่ และทำในช่วงเวลา ใด - ขั้นตอนกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนในแต่ละ กลุ่มช่วยกันคิดว่าวัสดุ และ เศษวัสดุที่กลุ่มได้รับนั้นได้มา จากอะไร และบันทึกลงใน ใบงาน 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันคิด วางแผน กำหนด ขั้นตอนการประดิษฐ์จากวัสดุ และเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับ โดยใช้เวลา 20 นาที 4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนรายงานให้เพื่อน ๆ ใน ชั้นฟังพร้อมนำเสนอผลงาน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ของกลุ่ม - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
2	การคิดละเอียดลออ หมายถึง การคิดพิจารณาในรายละเอียด เพื่อตกแต่งขยายความคิดหลักให้มีสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการสังเกตสูงจะมีความสามารถในการคิดละเอียดลออสูงเช่นกัน	อะไรเอ๋ย	บทบาทสมมติ	1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการสังเกตภาษา ท่าทางของสมาชิกในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกการรับฟังและพูดสรุปใจความสำคัญเสนอความคิดเห็น ข้อวิจารณ์ ด้วยความจริงใจเปิดเผย	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูให้อาสาสมัครที่นัดหมาย มาแสดงท่าทาง เช่น แสดงท่าทางอาชีพนักมวย ขอทาน นักร้อง จิตรกร ฯลฯ แล้วให้นักเรียนทายว่าเป็นอาชีพอะไร - ชี้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ แล้วบันทึกลงในใบงานให้ได้มากที่สุด ให้เวลา 15 นาที 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดการแสดงท่าทางประกอบ พร้อมทั้งเล่าเรื่องประกอบคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ จากใบงาน 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าห้องเรียน และกลุ่มอื่นๆเป็นผู้สังเกตท่าทาง ฟังเนื้อเรื่อง และทายคำหรือข้อความนั้นๆให้ถูกต้อง

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					- ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูให้นักเรียนช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
3	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง การ คิดถึงความสม เหตุ สมผล / ควร / ไม่ควร อีกทั้งยัง เป็นความสามารถ ของกระบวนการ ทางปัญญาที่ เกี่ยวข้องกับการ รับรู้ ความจำ ความเข้าใจ จนถึงขั้นการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และ ประเมินค่า เพื่อ นำกระบวนการคิด มาใช้ในการ แก้ปัญหาที่พบ	คิดก่อนทำ	ใช้คำถาม	1. เพื่อให้นักเรียน ฝึกทักษะการคิด อย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้นักเรียน ฝึกทักษะการหา เหตุผลมาอธิบาย คำตอบได้อย่าง เป็นเหตุเป็นผล กัน	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม 1. ครูสนทนากับนักเรียนว่า ถ้านักเรียนมีเงิน 500 บาท นักเรียนจะนำเงินไปทำ อะไรบ้าง 2. ครูสรุปว่า นักเรียนมี ทางเลือกหลายทางในการใช้ เงินได้อย่างคุ้มค่าและมี ประโยชน์ แสดงว่านักเรียนมี ความสามารถในการคิด รู้จัก คิดหาเหตุผลมาประกอบใน การตัดสินใจ - ชี้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนทุกคนทำใบ งาน เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น ให้เวลา 15 นาที 2. ครูและนักเรียนร่วมกัน สนทนาถึงผลงานของตน ความสวยงาม สาระใน ภาพ ซึ่งเป็นผลงานจากการ ใช้ความคิดของนักเรียน 3. ครูซักถามนักเรียน เพื่อ เปรียบเทียบงานทั้ง 3 ชิ้น ให้นักเรียนฟังว่า ภาพที่ 1 คนวาดต้องคิดว่า จะวาดภาพอะไรที่มีความ

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					หมายคล้ายกับภาพที่ให้มา ภาพที่ 2 คนวาดต้องคิดว่า จะต่อเติมเส้นอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดเป็นภาพตามที่คนอยากให้เป็น ภาพที่ 3 คนวาดภาพต้องคิดเองทั้งหมดตามคำสั่งว่า จะต้องเป็นภาพของตนเอง แต่จะวาดภาพแบบไหน ลักษณะใด อย่างไร 4. ให้นักเรียนบอกว่า ภาพไหนวาดง่ายที่สุด ภาพไหนวาดยากที่สุด เพราะเหตุใด และนักเรียนชอบภาพใดของตนมากที่สุด ชอบเพราะอะไร - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
4	การคิด คล่องแคล่ว หมายถึง การคิด ที่หลากหลาย รวดเร็ว ได้ ปริมาณมากใน เวลาที่จำกัด โดย แบ่งออกเป็นความ คล่องในการคิด การโยง ความสัมพันธ์ การแสดงออก เป็นต้น	ปริศนาทาย ทำ	บทบาทสมมุติ	1. เพื่อให้นักเรียน ฝึกคิดหาคำตอบ จากทำทางที่ เพื่อนแสดงให้เห็น ถูกต้อง 2. เพื่อให้นักเรียน เกิดความคล่อง ในการคิด แสดง ทำทางต่างๆจาก คำที่ได้รับ	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูให้อาสาสมัครที่นัด หมายมาแสดงทำทาง ให้ นักเรียนทายว่าเป็นอะไร หลังจากนั้นครูสรุปว่าคำตอบ ที่ตอบถูกหรือตอบผิดเพราะ อะไร ที่ตอบถูกเพราะดูจาก อะไร และอธิบายถึง ประโยชน์ของการดูทำทาง - ชี้นำกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน 3. นำบัตรคำ 4 หมวด คือ อาชีพ กีฬา สัตว์ และ ทำทาง ที่บรรจุอยู่ในกล่อง เป็นชุด แจกให้ตัวแทนกลุ่ม ละ 1 ชุด 4. ให้ตัวแทนกลุ่มบอก สมาชิกในกลุ่มว่าได้บัตรคำ ประเภทใด 5. ให้ตัวแทนกลุ่มแสดง ทำทางประกอบคำต่างๆที่ ได้รับ เพื่อให้สมาชิกภายใน กลุ่มทายว่าเป็นคำอะไร

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					6. ให้ตัวแทนกลุ่มพยายามแสดงท่าทางให้เร็วที่สุด คำใดยากให้ข้ามไปก่อน ถ้ามีเวลาเหลือจึงกลับมาใช้คำที่ยังไม่ได้ 7. ให้เวลากลุ่มละ 8 นาที เมื่อหมดเวลาครูจะเป่านกหวีด ผู้แสดงท่าทางจะต้องหยุดทันที 8. ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ที่ละกลุ่มจนครบ กลุ่มใดท่ายท่าทางได้มากกว่าภายในเวลาที่กำหนดถือว่าชนะ - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
5	การคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถที่จะ ใช้วิธีการคิดที่ แตกต่างกันต่อ ปัญหาใดปัญหา หนึ่ง เป็นความคิดที่ หลากหลาย หรือ มีหลายมุมมอง	มองต่างมุม	อภิปราย	1. เพื่อให้นักเรียน มีการคิดยืดหยุ่น ในการตั้งชื่อที่ไม่ ซ้ำกัน และใหม่ จากนิทานที่ได้ฟัง 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะ การคิด โดยฟัง เนื้อเรื่องอย่าง ละเอียดลออ แล้วสามารถดึง เอาแต่ละตอน ของเรื่องมาตั้งชื่อ เรื่องเพื่อให้ น่าสนใจ	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนถึง การตั้งชื่อของสินค้าต่างๆที่มี อยู่ในปัจจุบัน เช่น การตั้งชื่อ ภาพยนตร์ การตั้งชื่ออาหาร การตั้งชื่อเครื่องใช้ไม้สอย เป็นต้น ซึ่งสินค้าแต่ละชนิด จะพยายามตั้งชื่อเพื่อโฆษณา ให้ดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ อย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์ ทางการค้า - ชี้นกิจกรรม 1. ครูนำภาพโปสเตอร์การ โฆษณาภาพยนตร์ น้ำมันพืช น้ำอัดลม มาให้นักเรียนดู พร้อมทั้งสนทนากับนักเรียน ถึงแผ่นภาพโปสเตอร์เหล่านั้น 2. ให้นักเรียนแต่ละคนบอก ชื่อสินค้าที่นักเรียนคิดว่ามี การตั้งชื่อแปลก น่าสนใจ และดึงดูดความสนใจของ นักเรียนให้อยากซื้อสินค้า นั้นๆคนละ 1 ชนิด 3. ครูเล่านิทานให้นักเรียน ฟัง 1 เรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งการเล่านิทานของครูนั้น

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					ครูจะใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น หุ่นนิ้ว หุ่นมือ และสิ่งประกอบอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในเนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่า 4. ให้นักเรียนพยายามตั้งชื่อนิทานที่ครูเล่าให้ได้ชื่อที่ไม่ซ้ำกัน โดยเขียนลงในกระดาษให้มากที่สุดภายในเวลา 5 นาที 5. ให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านชื่อเรื่องที่แต่งได้ และให้เหตุผลว่าทำไมจึงตั้งชื่อเรื่องเช่นนั้น - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
6	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการคิดที่ ผู้คิดต้องคิดกว้าง คิดลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิด ถูกต้องอย่างมี เหตุผล โดยการ วิเคราะห์จาก ข้อความหรือ เหตุการณ์ที่ กำหนดให้	คิด...คิดดี	อภิปราย	1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดและตอบได้อย่างรวดเร็ว 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะในการคิดแยกแยะ คิดหาเหตุผล และคิดแก้ปัญหา 3. เพื่อให้นักเรียนปรับเปลี่ยนความคิดได้ตามเหตุผล และความจำเป็น	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม 1. ครูคิดแผนภูมิเพลงเพลินชมไพร แล้วสอนนักเรียนร้องจนร้องได้ 2. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนคิดและตอบ - เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ไหน - ในเพลงกล่าวถึงอะไรบ้าง เพลงเพลินชมไพร กล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด อะไรบ้าง - เป็นสัตว์สองเท้ากี่ชนิด สัตว์สี่เท้ากี่ชนิด อะไรบ้าง - มีสัตว์อะไรบ้างที่น่ากลัวและไม่น่ากลัว - บอกเหตุที่กลัว และไม่กลัวสัตว์เหล่านั้น - ถ้าจะให้นักเรียนเลี้ยงสัตว์สักตัว นักเรียนจะเลี้ยงสัตว์อะไร เพราะเหตุใด - ชี้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน และให้จับบัตรคำคนละ 1 แผ่น

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					3. ให้ตัวแทนกลุ่มบอกเพื่อนสมาชิกว่าได้บัตรคำอะไร และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดถึงประโยชน์และโทษของสัตว์เหล่านั้นเขียนลงในใบงาน แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน 4. ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันว่า สัตว์ทุกตัวมีทั้งคุณและโทษ สิ่งต่างๆก็เช่นกันมีทั้งคุณและโทษ ดังนั้นเวลาคิดอะไรให้คิดทั้ง 2 ด้านเสมอ 5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่า ถ้ากลุ่มของตนจะเลี้ยงสัตว์ตามหัวข้อที่ได้ จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง (เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ การยอมรับของคนในบ้าน และเพื่อนบ้าน ฯลฯ) 6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกถึงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นถ้าต้องเลี้ยงสัตว์เหล่านั้น (เช่น ความสะอาด โรคภัย คนเลี้ยง เวลาที่ดูแล วิธีการเลี้ยง ฯลฯ)

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันตัดสินใจว่า ควรจะ เลี้ยงสัตว์นั้นหรือไม่ เพราะ เหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงานหน้าชั้นให้ เพื่อนๆฟัง - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
7	การคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะ การคิดที่ทำให้เกิด การเริ่มต้น เป็น ลักษณะการคิด แปลกใหม่ แตกต่างจากการ คิดง่าย ๆ ธรรมดา และเป็นการคิดที่ มีประโยชน์ทั้งต่อ ตนเองและสังคม	สร้างภาพ จากเรื่อง	อภิปราย	1. เพื่อให้ นักเรียนมีการคิด ริเริ่มในการวาด ภาพตามเนื้อเรื่อง ของนิทานที่ได้รับ ฟังตาม จินตนาการของ ตนเอง 2. เพื่อให้ นักเรียนฝึกทักษะ การคิดและนำ การคิดมาใช้ในการ แต่ง รายละเอียดของ ภาพที่วาดเพื่อให้ เกิดความจริง และน่าสนใจ	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ประโยชน์ของการคิด สร้างสรรค์ พร้อมยกตัวอย่าง ให้เป็นรูปธรรม - ชี้นกิจกรรม 1. แจกใบงานให้นักเรียน คนละ 1 แผ่น ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 4 ช่อง 2. ครูเล่านิทานเรื่องเด็กโง่ ให้นักเรียนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ 3. เมื่อฟังจบแล้วให้ นักเรียนพยายามหา จุดสำคัญของเรื่องเพียง 4 จุด ที่มีความต่อเนื่องกัน 4. ให้นักเรียนวาดภาพตาม เนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่า เพียง 4 ฉาก ซึ่งแต่ละฉาก จะต้องทำให้ผู้ดูสามารถ ลำดับเนื้อเรื่องของนิทานเรื่อง นั้นได้โดยไม่ต้องมีคำบรรยาย ในการวาดภาพของนักเรียน จะไม่เน้นในเรื่องความ สวยงาม หรือความจริงสม จริงของภาพ แต่จะเน้นใน เรื่องการใช้จินตนาการในการ วาดภาพเท่านั้น

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					5. ให้เวลาในการวาดภาพและตกแต่งรายละเอียดของภาพ 10 นาที 6. เมื่อเสร็จแล้วให้นักเรียนนำภาพของตนออกนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆในห้องฟัง 7. ครูนำภาพที่นักเรียนวาดติดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานของนักเรียน - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
8	การคิดละเอียดลออ หมายถึง การคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน อธิบายภาพพจน์ ให้ชัดเจนจะช่วยให้เกิดเป็นผลงาน ที่สมบูรณ์ การคิดละเอียดลออจะพัฒนาขึ้นตามวัย ผู้ที่มีการคิดละเอียดลออสูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง	ปริศนาอักษรไขว้	การใช้คำถาม	1.เพื่อให้ นักเรียนเกิดการคิดละเอียดลออ ในการวิเคราะห์ ข้อความที่กำหนดให้ เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง 2. เพื่อให้ นักเรียนเกิดการคิดริเริ่มในการหาคำตอบต่างๆ เพื่อตอบปริศนา จากข้อความที่กำหนด	- นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าเคยเห็นหรือเคยเล่นเกมเกี่ยวกับการเติมคำในช่องว่างให้ได้ข้อความที่สมบูรณ์หรือไม่ หากเคยเห็นหรือเคยเล่น ที่ไหน กับใคร - ชี้นกิจกรรม 1. ครูนำแผนภูมิปริศนาอักษรไขว้ติดบนกระดานดำ 2. ครูอธิบายส่วนต่างๆของตาราง พร้อมทั้งวิธีการของกิจกรรม ดังนี้ 2.1 ตารางนี้เรียกว่าตารางปริศนาอักษรไขว้ ซึ่งจะมีตารางทั้งแนวดิ่งและแนวนอน จุดเริ่มของช่องตารางจะมีตัวเลขกำกับอยู่ 2.2 ให้นักเรียนหาพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ มาเติมลงในช่องว่างตารางช่องละ 1 ตัว เมื่อนักเรียนเติมแล้ว จะได้คำขึ้นมา

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					2.3 ในการเติมพยัญชนะสระ หรือวรรณยุกต์ในแต่ละช่องนั้นบางครั้งคำแต่ละคำทั้งแนวตั้งและแนวนอนจะใช้พยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ร่วมกัน 3. เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีการของกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนทำใบงานตารางปริศนาอักษรไขว้ที่ครูแจกให้ โดยกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม 10 นาที 4. เมื่อหมดเวลาครูนำเอาแผ่นเฉลยปริศนาอักษรไขว้ติดบนกระดานดำ 5. ครูดูว่านักเรียนคนใดหาคำตอบปริศนามาจากตารางปริศนาอักษรไขว้ได้ถูกต้อง และได้ปริมาณข้อมากที่สุดภายในเวลาจำกัด - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					- ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
9	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการคิดที่มี จุดมุ่งหมายของ การคิด เป็นการ ตั้งจุดมุ่งหมาย ของการคิดเพื่อให้ ได้ความคิดที่ รอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณา ถ่วงถ่วง ไตร่ตรอง ทั้งด้าน คุณ / โทษ และ คุณค่าที่แท้จริง	ลำดับดีมี ความสำเร็จ	อภิปราย	1.เพื่อให้ นักเรียนรู้จักคิด เวลาทำงานของ ตนเองในแต่ละวัน ได้ 2. เพื่อให้ นักเรียนรู้จักคิด กำหนดแผนการ ทำงานในแต่ละ เดือนได้ 3. เพื่อให้ นักเรียนจัดลำดับ ความสำคัญของ งานต่างๆที่จะทำ ได้	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับการทำงานในแต่ละ วัน แต่ละเดือน รวมถึง จัดลำดับความสำคัญของ งาน - ชั้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม สรุปงานแต่ละวัน แต่ละ เดือน ตามที่สนทนากัน 3. ครูแจกใบงานแผนการ ทำงานต่างๆให้นักเรียน จัดลำดับความสำคัญ 4. ให้แต่ละกลุ่มรายงานผล การทำงานของตนหน้าชั้น เรียน และร่วมอภิปราย เสนอแนะซึ่งกันและกันกับ กลุ่มอื่นๆ - ชั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ ประกอบกิจกรรม

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
10	การคิดริเริ่ม หมายถึง การคิด แปลกใหม่ ไม่ ลอกเลียนแบบ มี ลักษณะเป็นตัว ของตัวเอง ซึ่งอาจ เกิดจากการคิด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจาก ความคิดเดิมให้ เป็นความคิดที่ แปลกใหม่ และ แตกต่างจาก ความคิดเดิม	ทายท่า... คำพังเพย	บทบาทสมมุติ	1. เพื่อให้นักเรียน เกิดการคิดริเริ่ม ในการคิด 2. เพื่อให้ นักเรียนคิดหา ท่าทางการแสดง จากคำพังเพยที่ ได้รับได้อย่าง เหมาะสม และ สามารถทายท่า คำพังเพยได้ รวดเร็ว	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูให้ผู้ที่นั่งไว้ออกมา แสดงท่าทางไป และให้ นักเรียนช่วยกันตอบว่า หมายถึงอะไร และครูก็ อธิบายถึงประโยชน์ของการ รู้จักสังเกตท่าทางที่คนแสดง ออกมา - ชี้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็น วงกลม 2. แจกซองปริศนาคำ พังเพยให้นักเรียนคนละ 1 ซอง ภายในซองจะมีคำ พังเพยหรือคำสุภาษิตอยู่ของ ละ 1 คำ 3. ให้นักเรียนแต่ละคนแอบ เปิดดูคำที่ตนได้รับ พร้อมทั้ง คิดท่าทางไปประกอบคำๆนั้น 4. ให้นักเรียนแต่ละคนลุก ขึ้นแสดงท่าทางไปประกอบ คำที่ตนเองได้รับ 5. สมาชิกคนใดตอบได้ให้ รับตอบ ถ้าตอบถูกจะได้บัตร คำพังเพยนั้นเป็นของตนเอง

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					6. ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ที่ ละคนจนครบทุกคน 7. นักเรียนคนใดได้บัตรค่า มากที่สุดเป็นผู้ชนะ - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดหลังกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
11	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการคิดที่ ซับซ้อน ประกอบด้วย การรับรู้ การระลึกถึง ความรู้ที่สะสมมา เป็นการคิด ผสมผสานความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเฉพาะ หลายๆอย่างเข้า ด้วยกัน	ทางเลือก นี้...มี เหตุผล	ใช้คำถาม	1.เพื่อให้ นักเรียนฝึกทักษะ การคิดหาเหตุผล 2.เพื่อให้ นักเรียนเลือกวิธี แก้ปัญหาและ บอกเหตุผลได้	- นักเรียนทำ แบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูนำสภาพชีวิตประจำวัน ที่เป็นปัญหาของคนเราใน ด้านต่างๆมายกตัวอย่างให้ นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียน คิดว่าคนเรามีโอกาสเจอ ปัญหาดังกันทุกคน อาจจะ มาน้อยต่างกัน - ขั้นกิจกรรม 1. ครูแจกใบงาน “เราจะ แก้ปัญหาอย่างไร” ให้ นักเรียนทุกคนตอบ พร้อม บอกเหตุผลที่แต่ละคนเลือก วิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง 2. ให้นักเรียนแต่ละคนเล่า ถึงข้อดี ข้อเสีย และเหตุผล ในการเลือกตามใบงาน - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
12	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง การคิด รูปแบบหนึ่งที่สามารถพัฒนา และฝึกฝนได้ด้วยการเรียนรู้ เป็น การคิดวิเคราะห์ พิจารณาแยกแยะ และหาเหตุผล อย่างเหมาะสม	บอกเรื่อง	อภิปราย	เพื่อให้ นักเรียนฝึกทักษะ ในการคิดและ ตัดสินใจอย่างมี เหตุผล	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนถึง เรื่องต่างๆที่ต้องการการ ตัดสินใจ โดยในการตัดสินใจ นั้นต้องมีการคิดถึงข้อดี ข้อเสีย เปรียบเทียบแล้วจึง ตัดสินใจ กิจกรรมนี้จะ กำหนดหัวข้อเรื่องให้ ให้ นักเรียนในแต่ละกลุ่มจับ สลากเลือก 1 หัวข้อ ให้เวลา 2 นาที พร้อมกับแสดง เหตุผลประกอบ - ชี้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนตัวแทนแต่ละ กลุ่มออกมาจับสลากจากครู กลุ่มละ 1 แผ่น หลังจากนั้น ให้อ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟัง ว่ากลุ่มของตนได้เรื่องที่ เท่าไร เกี่ยวกับอะไร และ ให้สมาชิกแต่ละคนพูดตาม หัวข้อเรื่องที่ได้รับโดยใช้เวลา 2 นาที ในการพูด พร้อมให้ เหตุผลประกอบ

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					เรื่องที่ 1 ถ้านักเรียนสามารถเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ 1 วัน นักเรียนจะเป็นสัตว์อะไร เรื่องที่ 2 นักเรียนชอบดูการ์ตูนอะไรมากที่สุด เรื่องที่ 3 ถ้าพรุ่งนี้นักเรียนสามารถทำอะไรต่างกันได้ นักเรียนจะทำอะไร เรื่องที่ 4 ของใช้ที่นักเรียนรักที่สุดคืออะไร เรื่องที่ 5 วันหยุดนักเรียนชอบไปเที่ยวที่ไหน เรื่องที่ 6 ถ้านักเรียนเป็นคนที่มีชื่อเสียงได้ นักเรียนจะเป็นใคร หลังจากที่นักเรียนพูดจบแล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบเพื่อส่งครู 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปให้เพื่อนๆ ในชั้นฟังตามหัวข้อ 3.1 สิ่งที่ได้จากการพูด 3.2 ใครน่าจะมีเหตุผลดีที่สุดในกลุ่ม - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					กิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
13	การคิดริเริ่ม หมายถึง การคิด ที่มีลักษณะแปลก ใหม่ แตกต่างไป จากการคิด ธรรมดา ไม่ซ้ำ ความคิดที่มีอยู่ ทั่วไป และ / หรือ มีลักษณะเป็นการ สรุปผล โดยให้ บอกเหตุการณ์ ต่างๆที่เกิดขึ้น หรือสืบเนื่องจาก เหตุการณ์ที่สมมุติ ขึ้น	บทลูกโซ่	อภิปราย	1. เพื่อให้นักเรียน พัฒนาการคิด ริเริ่มอย่าง สร้างสรรค์ให้เกิด ขึ้นกับตัว 2. เพื่อให้นักเรียน พัฒนา ความสามารถใน การสื่อสาร	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ผลงานการคิดริเริ่มอย่าง สร้างสรรค์ต่างๆ พร้อมทั้ง ยกตัวอย่าง และอธิบายว่าสิ่ง ต่างๆที่เป็นผลงานเกิดขึ้น ล้วนเกิดจากการคิดริเริ่ม - ชี้นำกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน 2. ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่ม พูดถึงเรื่องอะไรก็ได้คนละ 1 นาที และเมื่อคนที่ 2 พูดต่อ จะต้องเริ่มต้นด้วยคำเดียวกัน กับคำที่ลงท้ายของคนที่ 1 โดยคนที่ 2 ไม่จำเป็นต้องพูด เรื่องเดียวกับคนที่ 1 ดำเนิน กิจกรรมเช่นเดียวกันนี้กับคน ต่อไป 3. ก่อนการพูดให้แต่ละ กลุ่มวางแผนร่วมกัน กลุ่มละ 5 นาที 4. ให้นักเรียนพูดทีละกลุ่ม เริ่มจากคนที่ 1 จนถึงคนที่ 6 จากนั้นจึงให้กลุ่มต่อไปพูดจน ครบทุกกลุ่ม

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนพูดสรุปหน้าชั้นในประเด็นต่อไปนี้ - เล่าเรื่องการวางแผนของกลุ่ม - ผลการพูดของสมาชิกในกลุ่ม มีข้อบกพร่องและต้องแก้ไขอะไร - สิ่งที่นักเรียนได้จากกิจกรรมนี้คืออะไร - ขั้นตอนกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
14	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถทาง กระบวนการทาง ปัญญาที่เกี่ยวข้อง กับการรับรู้ ความจำ ความ เข้าใจ จนถึงขั้น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ ประเมินค่า เพื่อ นำกระบวนการคิด มาใช้ในการ แก้ปัญหาที่เจอได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ	คิดดีมี ประโยชน์	อภิปราย	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถแยกแยะ ข้อเท็จจริง ประโยชน์ โทษ ข้อดี ข้อเสีย ของสิ่งที่คิดได้ 2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถ บอกผลกระทบที่ เกิดขึ้นต่อตนเอง และผู้อื่นได้ 3. เพื่อให้ นักเรียนบอก ความรู้สึกของ ตนเองที่สามารถ คิดในสิ่งที่เชื่อ ประโยชน์ต่อผู้อื่น และส่วนรวมได้	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องข่าวต่างๆจาก หนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ และเล่าให้นักเรียนฟังว่า ใน ชีวิตประจำวันเราได้รับข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆมากมาย การโฆษณาสินค้า การชวน เชื่อในรูปแบบต่างๆจาก สื่อสารมวลชน จึงจำเป็นต้อง ฝึกให้คิดเป็น แยกแยะให้ได้ ว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไร เป็นความเห็น ข้อมูลส่วนใด จริง ส่วนใดเท็จ หรือมีข้อมูล เพียงพอไหม ก่อนที่จะลง ความเห็น และตัดสินใจว่าจะ ปฏิบัติตามหรือปฏิเสธ ทั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ นั้นจะต้องคำนึงถึงผลได้ ผลเสียที่จะเกิดกับตนเองและ สังคมด้วย ผู้ที่ตัดสินใจดี ย่อมเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมส่วนรวม และให้ นักเรียน 2-3 คน มาเล่า เกี่ยวกับการโฆษณาสินค้า การชวนเชื่อในรูปแบบต่างๆ หรือเรื่องราวต่างๆที่นักเรียน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					ได้ฟังมา - ชั้นกิจกรรม 1. ครูนำโฆษณาต่างๆมา ติดให้นักเรียนดู ตัวอย่างเช่น การบินไทย รักคุณเท่าฟ้า เครื่องดื่ม เป๊ปซี่ดีที่สุด ให้นักเรียนบอกความรู้สึก เมื่อได้ฟังคำโฆษณานี้ (เช่น อยากขึ้นเครื่องบินของการบิน ไทย อยากดื่มเป๊ปซี่) 2. ชักถามนักเรียนถึงเหตุผล ที่บริษัทใช้คำเหล่านี้โฆษณา (เพื่อให้คนรู้สึกอยากใช้ อยากได้ และซื้อสินค้าของ ตนหลายๆ) 3. ครูและนักเรียนอภิปราย ร่วมกันถึงผลดี ผลเสีย ของ การโฆษณาสินค้าในรูปแบบ ต่างๆ 4. เสนอถึงสินค้าต่างๆใน ตลาดว่ามีคุณภาพเฉพาะ ด้านต่างกัน แต่ ขณะเดียวกันก็มีสิ่งที่ควร พิจารณาควบคู่กันไปด้วย เช่น สายการบินไทย บริการ ลูกค้าได้ดีเยี่ยม เป็นที่รู้จัก และนิยมของทั่วโลก แต่ค่า โดยสารก็แพงด้วยเช่นกัน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
					- ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนี้ 1. การตัดสินใจที่ดีต้องคำนึงถึงประโยชน์ โทษ ข้อดี ข้อเสีย ข้อเท็จจริง และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นด้วย 2. คนที่คิดโดยคำนึงถึงสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวมด้วยย่อมมีความสุข - ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินกิจกรรม
15	การคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะ การคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ มีลักษณะเป็นตัว ของตัวเอง ซึ่งอาจ เกิดจากการคิด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจาก ความคิดเดิมให้ เป็นความคิดที่ แปลกใหม่ก็ได้	เมื่อโลกไร้ ซึ่งน้ำและมี แต่ความ มืด	อภิปราย	เพื่อให้ นักเรียน สามารถที่จะคิด สิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น แตกต่างจาก ความคิดเดิม	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับเรื่อง ภัยพิบัติของ คลื่นสึนามิ ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ใน 6 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อสร้างบรรยากาศ - ชี้นำกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน 2. แจกใบงานให้นักเรียนใน แต่ละกลุ่มๆละ 1 แผ่น 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม พยายามคิดและเขียนให้เร็ว ที่สุดโดยตอบคำถามแล้ว บันทึกลงในใบงาน กิจกรรมที่ 1 จะเกิด อะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีดวง อาทิตย์ (เวลา 5 นาที) กิจกรรมที่ 2 จะเกิด อะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีน้ำ (เวลา 5 นาที) 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เสนอวิธีคิดแก้ปัญหา โดย นักเรียนสามารถคิดได้ อย่างอิสระ และใช้ความรู้ใน วิชาต่างๆแก้ปัญหา

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอแนวความคิดหน้าชั้น เรียนให้เพื่อนๆในชั้นฟัง เกี่ยวกับสิ่งที่กลุ่มคิด - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม - ครูแจกใบความรู้ ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำ แบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินชุดการสอน

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
16	กระบวนการคิด ขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการทาง ปัญญาที่เกี่ยวข้อง กับการรับรู้ ความจำ ความ เข้าใจ จนถึงขั้น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ ประเมินค่า พร้อม ที่จะประมวล ความคิดมาสู่การ ปฏิบัติต่อไป	ช่วยกัน หน่อย	อภิปราย	เพื่อให้ นักเรียน ฝึกทักษะการคิด คิดหลายด้าน คิดอย่างมีเหตุผล	- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนกิจกรรม - ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว อยู่ทั่วไปในปัจจุบัน พร้อม ยกตัวอย่างว่า ชาวนั้น สมควรจะอยู่ตรงไหน ชี้แจง ให้นักเรียนได้เข้าใจ - ขั้นกิจกรรม 1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน 2. แจกใบงานให้นักเรียน กลุ่มละ 1 แผ่น 3. ให้ตัวแทนกลุ่มหยิบบัตร คำถามกลุ่มละ 1 ชุด แล้ว คว่ำบนโต๊ะ 4. ให้นักเรียนในกลุ่มเปิด บัตรคำถามขึ้น แล้วให้เวลา เขียนตอบ 15 นาที ครูจะ เป่าเสียงนกหวีดเมื่อเริ่มต้น และตอนจบ 5. ให้แต่ละกลุ่มรายงานให้ เพื่อนฯในชั้นฟังเกี่ยวกับ คำตอบของกลุ่ม - ขั้นสรุปกิจกรรม - ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม

ที่	เรื่อง/นิยาม	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการกิจกรรม
					- ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม - ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน - ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอน

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 1
เรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อเรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อกิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

เทคนิค แบบอภิปราย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการคิดริเริ่ม สร้างความคิดใหม่
 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้ กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าวัสดุ และเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับนั้น ได้มาจากอะไร แล้วสรุปลงในใบงาน

3.2.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิด วางแผน กำหนดขั้นตอนการประดิษฐ์จาก วัสดุและเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับ โดยใช้เวลา 20 นาที

3.2.5 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อน ๆ ในชั้นฟังเกี่ยวกับผลงานของกลุ่ม

3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

3.2.7 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
- 4.2 ใบงาน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
- 4.5 วัสดุ และเศษวัสดุ ได้แก่ กระป๋องน้ำอัดลม ขวดพลาสติก กระดาษนิตยสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กาว เม็ดกระดุม ฝาขวด กรรไกร มีด เศษไม้ บัตรเติมเงินโทรศัพท์ กล่องกระดาษทิชชู

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนวในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดริเริ่ม เป็นความสามารถทางสมองในการคิดที่มีลักษณะแปลกใหม่ แตกต่างไป จากธรรมดา ไม่ซ้ำการคิดที่มีอยู่ทั่วไป และ / หรือมีลักษณะเป็นการสรุปผล โดยให้บอกเหตุการณ์ ต่างๆที่เกิดขึ้น หรือสืบเนื่องจากเหตุการณ์ที่สมมุติขึ้น เช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนจะเกิดอะไรขึ้น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นครั้งแรก ต้องอาศัยการกล้าคิด กล้าลอง กล้าประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นผลงานที่ไม่ ซ้ำแบบใคร

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการคิดริเริ่ม สร้างความคิดใหม่
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. สารการเรียนรู้

การคิดริเริ่มนอกจากสามารถสร้างความคิดใหม่แล้ว ยังช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูนำวัสดุและเศษวัสดุเหลือใช้ให้นักเรียนดูหลาย ๆ ชนิด

4.2.2 ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าเคยนำวัสดุและเศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นของใช้หรือไม่และทำในช่วงเวลาใด

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

4.3.2 ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าวัสดุ และเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับนั้นนำมาทำอะไร และบันทึกลงในใบงาน

4.3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิด วางแผน กำหนดขั้นตอนการประดิษฐ์จาก วัสดุและเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับ โดยใช้เวลา 20 นาที

4.3.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อน ๆ ในชั้นฟังพร้อมนำเสนอ ผลงานของกลุ่ม

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของการคิดริเริ่ม

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

5.3 ตรวจผลงานจากสิ่งประดิษฐ์

5.4 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.5 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการนำวัสดุ และเศษ

วัสดุมาประดิษฐ์เป็นของใช้

6. แหล่งความรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

7.2 ใบงาน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

7.4 วัสดุ และเศษวัสดุ ได้แก่ กระป๋องน้ำอัดลม ขวดพลาสติก กระดาษนิตยสาร

กระดาษหนังสือพิมพ์ กาว เม็ดกระดุม ฝาขวด กรรไกร มีด เศษไม้ บัตรเติมเงินโทรศัพท์ กล่องกระดาษทิชชู

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าวัสดุ และเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับ ได้มาจากอะไร แล้วสรุปลงในใบงาน
 4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิด วางแผน กำหนดขั้นตอนการประดิษฐ์จากวัสดุและเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับ โดยใช้เวลา 20 นาที
 5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานให้เพื่อน ๆ ในชั้นฟังเกี่ยวกับผลงานของกลุ่ม
 6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
 7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา
 8. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

ชื่อกลุ่ม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก

เรื่อง การคิดริเริ่ม

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและช่วยกันคิดว่าวัสดุ และเศษวัสดุที่กลุ่มได้รับเป็นอะไร และได้มาจากอะไร โดยตอบลงในตารางที่กำหนดให้

ลำดับ	รายชื่อวัสดุ - เศษวัสดุ	นำมาจาก

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง การคิดริเริ่ม ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

การคิดริเริ่มจัดเป็นลักษณะที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเริ่มต้น เป็นความสามารถของสมองที่พยายามคิดให้แตกต่างไปจากเดิม

การคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะการคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากการคิดธรรมดา หรือการคิดง่าย ๆ ซึ่งเป็นการคิดที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

ลักษณะของบุคคลที่มีการคิดริเริ่ม

1. กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าทดลอง
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ช่างสังเกต มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น
4. มักไม่ชอบความซ้ำซาก จำเจ
5. ชอบปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงให้งานมีความแปลกใหม่มากกว่าเดิม
6. เป็นบุคคลที่มุ่งมั่น และมีสมาธิแน่วแนในงานของตน ไม่เห็นแก่สินจ้างและรางวัล
7. เป็นบุคคลที่ทำงานด้วยความศรัทธา มีแรงจูงใจภายใน และพอใจที่ทำงานนั้นๆ
8. มีความเป็นอิสระ
9. กล้าเผชิญกับสิ่งต่างๆ ที่พบ
10. มีความศรัทธาที่จะทำงานที่ค่อนข้างซับซ้อน

บ่อยครั้งที่การคิดริเริ่มจำเป็นต้องอาศัยการคิดจินตนาการ คิดเรื่องและคิดฝันจากจินตนาการ หรือที่เรียกว่าเป็นการจินตนาการประยุกต์ คือไม่ใช่คิดเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องสร้าง และหาทางทำให้เกิดผลงานด้วย

บรรณานุกรม

อารี รั้งสินันท์. (2527). ความคิดสร้างสรรค์. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.ข้อใดเป็นความหมายของการคิดริเริ่ม ก. การคิดสิ่งเดิมๆที่คนอื่นคิดไว้แล้ว ข. การคิดถึงแต่สิ่งที่ผ่านมาแล้ว ค. การคิดที่แปลกใหม่ แตกต่างจากการคิดธรรมดา ง. การคิดให้ได้หลายๆความคิดในเวลาเดียวกัน	4.เด็กชายแก้วเป็นเด็กที่มีความมุ่งมั่นและมีสมาธิ แน่วแน่ในงานของตน ทำงานโดยไม่เห็นแก่สินจ้าง และรางวัล ลักษณะตามที่กล่าวมาแสดงว่าเด็กชาย แก้วเป็นผู้มีวิธีการคิดแบบใด ก. มีวิธีการคิดคล่องแคล่ว ข. มีวิธีการคิดยืดหยุ่น ค. มีวิธีการคิดริเริ่ม ง. มีวิธีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
2.ข้อใดจัดเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการคิดริเริ่ม ก. ชอบความซ้ำซาก จำเจ ข. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ค. กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าทดลอง ง. ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง	5.ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการนำเศษวัสดุมา ประดิษฐ์เป็นของใช้ใหม่อีกครั้ง ก. ช่วยประหยัดเงิน ข. ช่วยลดมลพิษสิ่งแวดล้อม ค. เป็นการใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์ ง. ทำให้เกิดมลพิษมากขึ้นในบรรยากาศ
3.นักเรียนสามารถนำวัสดุ และเศษวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว กลับมาทำเป็นประโยชน์ได้อีกหรือไม่ ก. ไม่ได้ ข. ได้ ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ	6.ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ที่ได้จากการเป็นบุคคลที่มี การคิดริเริ่ม ก. รู้จักดัดแปลงของที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่ ข. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ค. รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม ง. ถูกทุกข้อ

7.บุคคลในข้อใดที่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ก. นาย ก. ไปเดินเที่ยวห้างสรรพสินค้า ข. นาย ข. นำกล่องสบู่ที่ใช้แล้วมาทำกล่องห่อของขวัญให้เพื่อนในวันเกิด ค. นาย ค. ไปดูหนังกับพี่ชาย ง. นาย ง. นอนดูการ์ตูนในโทรทัศน์	9.ใครๆก็พูดกันว่าเด็กหญิงมะละกอเป็นเด็กที่มีการคิดริเริ่ม ลักษณะของเด็กหญิงมะละกอในข้อใดต่อไปนี้น่าบ่งบอกว่าเป็นผู้ที่มีการคิดริเริ่ม ก. ช่างสังเกต กล้าเผชิญกับสิ่งต่างๆที่พบ ข. หากทำสิ่งใดแล้วไม่ชอบให้คนอื่นมาตำหนิ ค. มีความรักครอบครัว และพวกพ้องของตนเองสูง ง. สามารถที่จะทำงานได้ทุกอย่างถ้ามีเงินจ้างและรางวัล
8.ข้อใดจัดเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการคิดริเริ่ม ก. การคิดจินตนาการ ข. การคิดและหาวิธีการกระทำให้เกิดผลงาน ค. ผิดทั้งข้อ ก. และข้อ ข. ง. ถูกทั้งข้อ ก. และข้อ ข.	10.หากนักเรียนมีเศษวัสดุอยู่ที่บ้าน คิดจะนำมาทำสิ่งประดิษฐ์ของใช้ใหม่หรือไม่ ก. ไม่ทำ ข. นำมาทำ ค. ไม่แน่ใจ ง. เก็บเศษวัสดุทิ้ง เพราะทำให้บ้านรกรุงรัง

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง ปรัชษฐ์สวด้วยมือเรา

1. ค	2. ค	3. ข	4. ค	5. ง
6. ง	7. ข	8. ง	9. ก	10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดริเริ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดริเริ่ม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้รู้จักสร้างความคิดใหม่ ผิดการคิดริเริ่ม					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้รู้จักใช้ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ประดิษฐ์สวดยด้วยมือเรา มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีการคิดริเริ่ม และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง การคิดละเอียดลออ

ชื่อเรื่อง การคิดละเอียดลออ

ชื่อกิจกรรม อะไรเอ่ย

เทคนิค แบบบทบาทสมมติ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการสังเกตภาษา ท่าทางของสมาชิกในกลุ่ม
 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกการรับฟัง และพูดสรุปใจความสำคัญ เสนอความ
 คิดเห็น ข้อวิจารณ์ ด้วยความจริงใจ เปิดเผย

ส่วนประกอบในชุดการสอน

5. คำชี้แจง
6. คู่มือครู
7. คู่มือนักเรียน
8. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

3. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

4. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ โดยใช้กิจกรรม อะไรเอ๋ย และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ โดยใช้กิจกรรม อะไรเอ๋ย

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ โดยใช้กิจกรรม อะไรเอ๋ย ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ แล้วบันทึกลงในใบงานให้ได้มากที่สุด ให้เวลา 15 นาที

3.2.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดการแสดงท่าทางประกอบพร้อมทั้งเล่าเรื่องประกอบคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ จากใบงาน

3.2.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าห้องเรียน และกลุ่มอื่นๆ เป็นผู้สังเกตท่าทาง ฟังเนื้อเรื่อง และทายคำหรือข้อความนั้นๆให้ถูกต้อง

3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง อะไรเอ๋ย

3.2.7 ครูให้นักเรียนช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง อะไรเอ๋ย

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง อะไหล่
- 4.2 ใบงาน เรื่อง อะไหล่
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง อะไหล่
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง อะไหล่

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง การคิดละเอียดลออ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดละเอียดลออ คือ การคิดพิจารณาในรายละเอียด เพื่อตกแต่งขยายความคิดหลัก ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การคิดละเอียดลออนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการคิดประดิษฐ์ หรือสร้างผลงานใหม่ๆ โดยเด็กที่มีอายุมากจะมีความสามารถด้านนี้มากกว่าเด็กที่มีอายุน้อย เด็กหญิงจะมีความละเอียดมากกว่าเด็กชายในวัยเดียวกัน และเด็กที่มีความสามารถในการสังเกตสูงจะมีความสามารถในการคิดละเอียดลออสูงด้วยเช่นกัน

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกการสังเกตภาษา ท่าทางของสมาชิกในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกการรับฟัง และพูดสรุปใจความสำคัญ เสนอความคิดเห็น ข้อวิจารณ์ ด้วยความจริงใจ เปิดเผย

3. สารการเรียนรู้

ในการทำงานร่วมกัน การรู้จักสังเกตคำพูด ท่าทาง ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และใช้คำพูด สรุปความให้เหมาะสม จะช่วยให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง อะไรเอ่ย

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูให้อาสาสมัครที่นัดหมาย มาแสดงท่าทาง เช่น แสดงท่าทางอาชีพพนักงานขายของทาน นักร้อง จิตรกร ฯลฯ แล้วให้นักเรียนทายว่าเป็นอาชีพอะไร

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

4.3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ แล้วบันทึกลงในใบงานให้ได้มากที่สุด ให้เวลา 15 นาที

4.3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดการแสดงท่าทางประกอบ พร้อมทั้งเล่าเรื่องประกอบคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ จากใบงาน

4.3.4 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าห้องเรียน และกลุ่มอื่นๆ เป็นผู้สังเกต ท่าทาง ฟังเนื้อเรื่อง และทายคำหรือข้อความนั้นๆให้ถูกต้อง

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง อะไรเอ่ย

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดการสนทนากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง อะไรเอ่ย

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง อะไรเอ่ย

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของการรู้จักสังเกตท่าทางการแสดงออก

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง อะไรเอ่ย

5.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง อะไรเอ่ย

7.2 ใบงาน เรื่อง อะไรเอ่ย

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง อะไรเอ่ย

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง การคิดละเอียดลออ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง อะไรเอ่ย
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ แล้วบันทึกลงในใบงานให้ได้มากที่สุด ให้เวลา 15 นาที
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดการแต่งทำทางประกอบ พร้อมทั้งเล่าเรื่องประกอบคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ จากใบงาน
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าห้องเรียน และกลุ่มอื่นๆเป็นผู้สังเกตทำทาง ฟังเนื้อเรื่อง และทายคำหรือข้อความนั้นๆให้ถูกต้อง
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง อะไรเอ่ย
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง อะไรเอ่ย
8. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง อะไรเอ่ย

ชื่อกลุ่ม _____

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. _____ 4. _____

2. _____ 5. _____

3. _____ 6. _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก

เรื่อง การคิดละเอียดลออ

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน เรื่อง อะไรเอ่ย

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันคิดคำ ข้อความ บุคคล อาชีพ แล้วบันทึกลงในใบงานโดย
ใช้เวลา 15 นาที

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง การคิดละเอียดลออ ภาควิชาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง อะไรเอ่ย

การคิดละเอียดลออ หมายถึง การคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน อธิบายภาพพจน์ให้ชัดเจน ช่วยให้เกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์

การคิดละเอียดลออนี้ พัฒนาขึ้นตามวัย และพบว่าเด็กหญิงมีความละเอียดลออสูงกว่าเด็กชาย เด็กที่มีความคิดละเอียดลออสูงจะเป็นเด็กที่มีความสามารถทางด้านการสังเกตสูง

พฤติกรรมทางการคิดละเอียดลออ

สำหรับเด็กชาย จะมีลักษณะดังนี้

1. ชอบผจญภัย	6. มีสุขภาพดี
2. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น	7. ชอบเสี่ยงภัย
3. มีอารมณ์ขัน	8. ไม่ชอบทำงานตามลำพัง
4. ปราศรณอย่างแรงกล้าที่จะทำให้ดีที่สุด	9. ไม่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย
5. ไม่ขลาดกลัว และไม่ซื่อาย แต่มักเบื่อง่าย	10. ไม่ชอบก่อความสงบสุขของกลุ่ม

สำหรับเด็กหญิง จะมีลักษณะดังนี้

1. ชอบผจญภัย	4. มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย
2. มีอารมณ์รุนแรง	5. มีอารมณ์ขัน
3. หยิ่ง และมีความพอใจในตนเอง	6. ไม่เบื่อง่ายง่าย

บรรณานุกรม

อารี รั้งสินธ์. (2527). ความคิดสร้างสรรค์. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ด้ายเอกสาร.

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง อะไรเอ่ย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.ข้อใดจัดเป็นความหมายของการคิดละเอียดลออ ก. การคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน ข. การคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร ค. การคิดให้ได้หลายๆอย่างในเวลาสั้นๆ ง. การคิดที่เป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร	4.นักเรียนพบคนนั่งวาดภาพ และขายภาพอยู่ริมถนน นักเรียนคิดว่าเขามีอาชีพอะไร ก. นักร้อง ข. ขอทาน ค. จิตรกร ง. นักมวย
2.ข้อใดจัดเป็นลักษณะของผู้ที่มีการคิดละเอียดลออ ก. มีความเป็นกลางทุกเรื่อง ข. ชอบก่อความไม่สงบของผู้อื่น ค. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ง. เบื่อหน่ายง่าย	5. ...ชายสี่ ...บะหมี่เกี๊ยว... ข้อความนี้กล่าวถึงผู้มีอาชีพอะไร ก. ขายผลไม้ ข. ขายก๋วยเตี๋ยว ค. ขายโรตีสายไหม ง. ขายยำวันเส้น
3.บุคคลใดต่อไปนี้อาจจัดว่าเป็นผู้ที่มีการคิดละเอียดลออ ก. นาย ก. ชอบก่อความวุ่นวายทำงานกลุ่ม ข. นาย ข. ไม่ชอบทำงานกับเพื่อนๆเพราะรำคาญ ค. นาย ค. ชอบให้ความร่วมมือกับเพื่อนๆในการทำงาน ง. นาย ง. เป็นคนซึ่กแล้ว และเบื่อกง่าย	6. ...จิ้นตรามาแล้วจ้า ... เนื้อแดง หวานจ๋า อร่อย ราคาไม่แพง ... ข้อความนี้กล่าวถึงคนพูดว่ามีอาชีพอะไร ก. ขายเนื้อวัว ข. ขายเนื้อหมู ค. ขายแตงโม ง. ขายมะละกอสุก

7. ... ผลิตภัณฑ์นี้ใช้แล้วดี ค่ะค่ากับที่ท่าน จ่ายเงินซื้อ อยากให้ท่านลองซื้อไปใช้ดู ... ข้อความนี้กล่าวถึงคนพูดว่ามีอาชีพอะไร ก. ทหาร ข. ครู ค. พนักงานขาย ง. พยาบาล	9. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการเป็นผู้รู้จักสังเกตท่าทาง ของผู้อื่น ก. วางตัวเป็นกลางได้ในทุกเรื่อง ข. เห็นความผิดของผู้อื่นชัดเจนขึ้น ค. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ และมีความสุข ง. โยนความผิดให้ผู้อื่นได้ง่ายขึ้น
8. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการคิดละเอียดลออ ก. หากตั้งใจจะทำอะไรแล้ว จะทำให้ดีที่สุด ข. มีความพอใจในตนเอง มีสุขภาพดี ค. ทำงานกับกลุ่มคนได้อย่างมีความสุข ง. ถูกทุกข้อ	10. หากนักเรียนอยากเป็นผู้มีการคิดละเอียดลออ ต้องปฏิบัติตนอย่างไร ก. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ข. มีความพอใจในตนเอง ค. ขอบฉกฉวย ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง อะไหล่ยนต์

1. ก

2. ค

3. ค

4. ค

5. ข

6. ค

7. ค

8. ง

9. ค

10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดละเอียดลออ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดละเอียดลออ					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้รู้จักการสังเกตภาษา ท่าทางของเพื่อนๆ					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเขียนเหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้รู้จักกับ ฟัง ทดสรุปใจความสำคัญ เสนอความคิดเห็น ข้อวิจารณ์					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ละครเวที มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีการคิดละเอียดลออ					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 3
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	คิดก่อนทำ
เทคนิค	แบบใช้คำถาม
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการหาเหตุผลมาอธิบายคำตอบได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน
ส่วนประกอบในชุดการสอน	1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิดก่อนทำ

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิดก่อนทำ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิดก่อนทำ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนทุกคนทำใบงาน เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น ให้เวลา 15 นาที

3.2.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงผลงานของตน ความสวยงาม สาระในภาพ ซึ่งเป็นผลงานจากการใช้ความคิดของนักเรียน

3.2.4 ครูซักถามนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบงานทั้ง 3 ชิ้น ให้นักเรียนฟังว่า
ภาพที่ 1 คนวาดต้องคิดว่าจะวาดภาพอะไรที่มีความหมายคล้ายกับภาพที่นำมา
ภาพที่ 2 คนวาดต้องคิดว่าจะต่อเติมเส้นอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดเป็นภาพตามที่คนอยากให้เป็น
ภาพที่ 3 คนวาดภาพต้องคิดเองทั้งหมดตามคำสั่งว่า จะต้องเป็นภาพตนเอง แต่จะวาดภาพแบบ

ไหน ลักษณะใด อย่างไร

3.2.5 ครูให้นักเรียนบอกว่า ภาพไหนวาดง่ายที่สุด ภาพไหนวาดยากที่สุด เพราะเหตุใด และนักเรียนชอบภาพใดของตนมากที่สุด ชอบเพราะอะไร

3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ

3.2.7 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง คิดก่อนทำ

4. สิ่งที่เราต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง คิดก่อนทำ
- 4.2 ใบงาน เรื่อง เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง คิดก่อนทำ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เป็นการคิดถึงความสมเหตุ สมผล / ควร / ไม่ควร อีกทั้งยังเป็นความสามารถของกระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความจำ ความเข้าใจ จนถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เพื่อนำกระบวนการคิดมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เจอในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นทักษะสำคัญของการแก้ปัญหา เป็นการคิดอย่างมีเหตุผล

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดการอย่างมีเหตุผล
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการหาเหตุผลมาอธิบายคำตอบได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน

3. สารการเรียนรู้

คนทุกคนมีความสามารถในการคิดหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตนได้ ดังนั้นหากทุกคนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติการคิดหาเหตุผลบ่อยๆ ก็จะเป็นคนคิดเก่งขึ้น

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูสนทนากับนักเรียนว่า ถ้านักเรียนมีเงิน 500 บาท นักเรียนจะนำเงินไปทำอะไรบ้าง

4.2.2 ครูสรุปว่า นักเรียนมีทางเลือกหลายทางในการใช้เงินได้อย่างคุ้มค่าและมีประโยชน์ แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการคิด รู้จักคิดหาเหตุผลมาประกอบในการตัดสินใจ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนทุกคนทำใบงาน เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น ให้เวลา 15 นาที

4.3.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงผลงานของตน ความสวยงาม สาระในภาพ ซึ่งเป็นผลงานจากการใช้ความคิดของนักเรียน

4.3.3 ครูซักถามนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบงานทั้ง 3 ชิ้น ให้นักเรียนฟังว่า

ภาพที่ 1 คนวาดต้องคิดว่าจะวาดภาพอะไรที่มีความหมายคล้ายกับภาพที่นำมา

ภาพที่ 2 คนวาดต้องคิดว่าจะต่อเติมเส้นอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดเป็นภาพตามที่คนอยากให้เป็น

ภาพที่ 3 คนวาดภาพต้องคิดเองทั้งหมดตามคำสั่งว่า จะต้องเป็นภาพของตนเอง แต่จะวาดภาพแบบไหน ลักษณะใด อย่างไร

4.3.4 ครูให้นักเรียนบอกว่า ภาพไหนวาดง่ายที่สุด ภาพไหนวาดยากที่สุด เพราะเหตุใด และนักเรียนชอบภาพใดของตนมากที่สุด ชอบเพราะอะไร

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง คิดก่อนทำ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง คิดก่อนทำ

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น

5.3 สังเกตจากการทำงานเป็นรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น เรื่อง คิดก่อนทำ

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง คิดก่อนทำ

7.2 ใบงาน เรื่อง เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง คิดก่อนทำ
2. ให้นักเรียนทุกคนทำใบงาน เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น ให้เวลา 15 นาที
3. ให้นักเรียนแต่ละคนพูดถึงผลงานของตน ความสวยงาม สาระในภาพ ซึ่งเป็นผลจากการใช้ความคิดของตน
4. ให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามเกี่ยวกับผลงานของตนว่า ภาพไหนวาดง่ายที่สุด ภาพไหน วาดยากที่สุด เพราะเหตุใด และนักเรียนชอบภาพใดของตนมากที่สุด ชอบเพราะอะไร
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คิดก่อนทำ
7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง คิดก่อนทำ

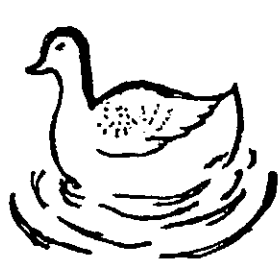
ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน เรื่อง เพราะคิด ... จึงอยากให้เป็น

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพตามคำสั่งของแต่ละข้อ โดยใช้เวลา 15 นาที

1. วาดภาพให้มีความหมายคล้ายกับภาพที่เห็น (ห้ามซ้ำภาพเดิมนะจ๊ะ)

2. ภาพอะไรเอ๋ย ช่วยต่อเติมให้ด้วย และบอกด้วยว่าเป็นภาพอะไร

ภาพที่ได้เป็นภาพ ที่วาดภาพนี้เพราะ.....

3. วาดภาพตัวของคุณเองในอนาคตอีกประมาณ 20 - 30 ปีข้างหน้า

ประกอบอาชีพ ที่เลือกอาชีพนี้เพราะ.....

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดก่อนทำ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เป็นความสามารถของกระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความจำ ความเข้าใจ จนถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เป็นกระบวนการเริ่มจากสัญลักษณ์ทางภาษาจนโยงเป็นความคิดรวบยอด เป็นกฎเกณฑ์และนำกฎเกณฑ์ไปใช้ การพัฒนากระบวนการคิดในขั้นพื้นฐานนี้ สามารถใช้เทคนิคดังต่อไปนี้

1. สังเกต เน้นการให้ทำกิจกรรมรับรู้แบบปฏิกิริยาจนเกิดความเข้าใจ ได้ความคิดรวบยอด สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และสรุปเป็นใจความสำคัญครบถ้วนตรงตามหลักฐานข้อมูล
2. อธิบาย ให้ทำกิจกรรมตอบคำถามแสดงความคิดเห็นเชิงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่กำหนด เน้นการใช้เหตุผล ด้วยหลักการ กฎเกณฑ์ หรือหลักฐานข้อมูลประกอบให้น่าเชื่อถือ
3. การฟัง เน้นการปรับเปลี่ยนความคิดเดิมของตนตามเหตุผลหรือข้อมูล โดยไม่ใช้อารมณ์หรือดื้อแพ่งต่อความคิดเดิม
4. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่าง และความคล้ายคลึงของสิ่งต่างๆ ให้สรุปจัดกลุ่มสิ่งที่เป็นพวกเดียวกัน เชื่อมโยงเหตุการณ์เชิงหาเหตุผลและหากฎเกณฑ์การเชื่อมโยงในลักษณะอุปมาอุปไมย
5. วิจาร์ณ เป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์ คำกล่าว แนวคิด หรือการกระทำแล้วให้จำแนกหาจุดเด่น – จุดด้อย ส่วนดี – ส่วนเสีย ส่วนสำคัญ – ไม่สำคัญ ด้วยการยกเหตุผล หลักการมาประกอบการวิจารณ์
6. สรุป เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของการกระทำหรือข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน แล้วให้สรุปผลอย่างตรงและถูกต้องตามหลักฐานข้อมูล

บรรณานุกรม

ทศนา แรมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.).
กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นต์ จำกัด.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง คิดก่อนทำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดมีความหมายตรงกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมากที่สุด ก. กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ข. กระบวนการคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำของเดิม ค. กระบวนการคิดเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น ง. กระบวนการที่คิดได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน	4. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เป็นผู้ที่มักง่าย สบายๆ ข. เป็นผู้ที่รู้จักหาเหตุผล มีเหตุผล ค. เป็นผู้ที่เอาแต่ใจตนเอง ง. เป็นผู้ที่ดีใจ
2. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานประกอบด้วยเทคนิคอะไรบ้าง ก. การสังเกต ข. การอธิบาย ค. การรับฟัง และวิจารณ์ ง. ถูกทุกข้อ	5. บุคคลใดที่มีลักษณะกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมากที่สุด ก. นาย ก. ชอบกินลูกอมเพราะมีรสหวาน ข. นาย ข. ชอบกินลูกอมเพราะมีสีสวย ค. นาย ค. ไม่ชอบกินลูกอมเพราะมีรสหวานมากเกินไป ง. นาย ง. ไม่ชอบกินลูกอมแม้จะชอบรสหวาน แต่ถ้ากินมากๆแล้วจะทำให้ฟันผุ
3. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. การคิดหาจุดเด่น - จุดด้อย ข. การคิดหาส่วนดี - ส่วนเสีย ค. การคิดถึงส่วนสำคัญ - ไม่สำคัญ ง. ถูกทุกข้อ	6. หากนักเรียนอยากจะเรียนวิชาคณิตศาสตร์ให้เก่งควรทำอย่างไร ก. เข้าเรียนบ้างไม่เข้าเรียนบ้าง ข. เข้าเรียนทุกครั้งและเรียนอย่างตั้งใจ ค. คุยกับเพื่อนเวลาครูสอน ง. นอนหลับเวลาเรียน

7.หากนักเรียนอยากจะเรียนพิเศษ จะสมัครเรียนเพราะอะไร ก. อยากจะเข้าใจเนื้อหาวิชาต่างๆให้มากขึ้น ข. ตามเพื่อนเพราะเพื่อนก็เรียน ค. อยากได้รับคำชมว่าเป็นคนชอบเรียนหนังสือ ง. ได้แต่งตัวสวยๆไปเรียน	9.หากนักเรียนจะเลือกชื่อของ 1 อย่าง นักเรียนจะเลือกชื่อข้อใดต่อไปนี้ ก. ชื่อน้ำอัดลม เพราะเทห์เป็นคนรุ่นใหม่ ข. ชื่อตัวต่อรูปการ์ตูนมาเล่นต่อเกม ค. ชื่อสีน้ำมาระบายภาพทำการ์ด ส.ค.ส. ง. ชื่อเกมกดมาเล่นกับเพื่อน
8.หากนักเรียนมีเงินในกระเป๋า 100 บาท นักเรียนจะนำไปทำอะไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. นำเงินไปเที่ยวดูหนังกับพี่สาว ข. นำไปฝากธนาคารไว้เป็นทุนการศึกษาของตน ค. นำไปซื้อขนมขบเคี้ยว ง. นำไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่ร้านเกม	10.นักเรียนคิดว่าสามารถนำวิธีการคิดแบบกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ ก. ได้ เพราะในชีวิตประจำวันต้องเจอเรื่องที่ต้องคิดหาคำตอบ ข. ไม่ได้ เพราะในชีวิตประจำวันไม่เจออะไรเลย ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง คิดก่อนทำ

1. ก

2. ง

3. ง

4. ข

5. ง

6. ข

7. ก

8. ข

9. ค

10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเอง ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเอง ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังจากกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิดหาเหตุผลมาอธิบายคำตอบได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม คิดก่อนทำ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 1
เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว

ชื่อเรื่อง การคิดคล่องแคล่ว

ชื่อกิจกรรม ปริศนายายท่า

เทคนิค แบบบทบาทสมมุติ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดหาคำตอบจากท่าทางที่เพื่อนแสดงให้เห็น
ถูกต้อง 2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความคล่องในการคิด แสดงท่าทางต่างๆจากคำที่ได้รับ
ได้รับ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว โดยใช้กิจกรรม ปริศนาทายท่า และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว โดยใช้กิจกรรม ปริศนาทายท่า

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว โดยใช้กิจกรรม ปริศนาทายท่า ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน

3.2.4 ครูนำบัตรคำ 4 ประเภท คือ อาชีพ กีฬา สัตว์ และท่าทาง บรรจุไว้ในกล่องเป็นชุด แจกให้ตัวแทนกลุ่มละ 1 ชุด

3.2.5 ครูให้ตัวแทนกลุ่มบอกสมาชิกในกลุ่มว่าได้บัตรคำประเภทใด

3.2.6 ให้ตัวแทนกลุ่มแสดงท่าทางประกอบคำต่างๆที่ได้รับ เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มทายว่าเป็นคำอะไร

3.2.7 ให้ตัวแทนกลุ่มพยายามแสดงท่าทางให้เร็วที่สุด คำใดยากให้ข้ามไปก่อน ถ้ามีเวลาเหลือจึงกลับมาใช้คำที่ยังไม่ได้

3.2.8 ให้เวลากลุ่มละ 8 นาที เมื่อหมดเวลาครูจะเป่านกหวีด ผู้แสดงท่าทางจะต้องหยุดทันที

3.2.9 ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ทีละกลุ่มจนครบ กลุ่มใดทายท่าทางได้มากกว่าภายในเวลาที่กำหนดถือว่าชนะ

- 3.2.10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนายายท่า
- 3.2.11 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้
- 3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
- 3.2.13 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้

คิด เรื่อง ปริศนายายท่า

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ปริศนายายท่า
- 4.2 ใบงาน เรื่อง ปริศนายายท่า
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรมเรื่อง ปริศนายายท่า
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ปริศนายายท่า
- 4.5 บัตรคำ 4 หมวด คือ

หมวดอาชีพ ได้แก่ ตำรวจ หมอ ครู ขอทาน นักร้อง จราจร ค้าขาย
ผู้พิพากษา ช่างปั้น นุราชไปรษณีย์

หมวดกีฬา ได้แก่ ว่ายน้ำ ขกมวย ฟุตบอล บิงปอง แบดมินตัน กระโดด
เชือก ชักคะเย่อ วอลเลย์บอล วิ่งเบียร์ ตะกร้อ

หมวดสัตว์ ได้แก่ ลิง เป็ด ช้าง ด้สือ คางคก ปลา ไก่ แมว งู
ยีราฟ

หมวดท่าทาง ได้แก่ ร้องไห้ เป็นลม โกรธ หิว ง่วงนอน คิดถึง เบื่อ
ดีใจ กลัว ตื่นเต้น

4.6 นกหวีด

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดคล่องแคล่วมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย รวดเร็ว ได้ปริมาณมากในเวลาจำกัด โดยแบ่งออกเป็นความคล่องในการคิดคำ การโยงความสัมพันธ์ การแสดงออก เป็นต้น การคิดคล่องแคล่วจะเกิดขึ้นได้ในบรรยากาศที่ปลอดภัยและวิธีการฝึกฝนที่ถูกต้อง

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดหาคำตอบจากท่าทางที่เพื่อนแสดงให้ถูกต้อง
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความคล่องในการคิด แสดงท่าทางต่างๆจากคำที่ได้รับ

3. สารการเรียนรู้

การอยู่ร่วมกันในสังคม การเป็นคนรู้จักสังเกตกิริยาท่าทางของผู้อื่นจะทำให้สามารถเข้าใจความรู้สึก ความต้องการของกันและกัน อันจะเป็นประโยชน์ให้เกิดความเข้าใจและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ปริศนายายท่า

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูให้อาสาสมัครที่นัดหมาย มาแสดงท่าทาง ให้นักเรียนทายว่าเป็นอะไร หลังจากนั้นครูสรุปว่าคำตอบที่ตอบถูกหรือตอบผิดเพราะอะไร ที่ตอบถูกเพราะดูจากอะไร และอธิบายถึงประโยชน์ของการดูท่าทาง

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

4.3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน

4.3.3 ครูนำบัตรคำ 4 หมวด คือ อาชีพ กีฬา สัตว์ และท่าทาง ที่บรรจุอยู่ในกล่องเป็นชุด แจกให้ตัวแทนกลุ่มละ 1 ชุด

4.3.4 ครูให้ตัวแทนกลุ่มบอกสมาชิกในกลุ่มว่าได้บัตรคำประเภทใด

4.3.5 ครูให้ตัวแทนกลุ่มแสดงท่าทางประกอบคำต่างๆที่ได้รับ เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มทายว่าเป็นคำอะไร

4.3.6 ให้ตัวแทนกลุ่มพยายามแสดงท่าทางให้เร็วที่สุด คำใดยากให้ข้ามไปก่อน ถ้ามีเวลาเหลือจึงกลับมาใช้คำที่ยังไม่ได้

4.3.7 ให้เวลากลุ่มละ 8 นาที เมื่อหมดเวลาครูจะเป่านกหวีด ผู้แสดงท่าทาง จะต้องหยุดทันที

4.3.8 ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ทีละกลุ่มจนครบ กลุ่มใดทายท่าทางได้มากกว่าภายในเวลาที่กำหนดถือว่าชนะ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปรีศนาทายท่า

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง ปรีศนาทายท่า

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ปรีศนาทายท่า

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 จากการตอบคำถามเกี่ยวกับการทายท่าคำจากบัตรคำ

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง ปรีศนาทายท่า

5.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม เรื่อง ปรีศนาทายท่า

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ปรีศนาทายท่า

7.2 ใบงาน เรื่อง ปรีศนาทายท่า

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปรีศนาทายท่า

7.4 บัตรคำ 4 หมวด คือ

หมวดอาชีพ ได้แก่ ตำรวจ หมอ ครู ขอทาน นักร้อง จราจร ค้าขาย
ผู้พิพากษา ช่างปั้น บุหรี่ไปรษณีย์

หมวดกีฬา ได้แก่ ว่ายน้ำ ชกมวย ฟุตบอล ปิงปอง แบดมินตัน
กระโดดเชือก ชักคะเย่อ วอลเลย์บอล วิ่งเบียร์ ตะกร้อ

หมวดสัตว์ ได้แก่ ลิง เป็ด ช้าง ผีเสื้อ คางคก ปลา ไก่ แมว งู
ยีราฟ

หมวดทำทาง ได้แก่ ร่องไม้ เป็นลม โกรธ หิว ง่วงนอน คิดถึง เบื่อ
ตี่ใจ กลัว ตื่นเต้น

7.5 นกหวีด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง การคิดคลองแคลว ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ปริศนายายทำ
 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
 3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน และให้มารับบัตรคำจากครูคนละ 1 ชุด
 4. ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มบอกสมาชิกภายในกลุ่มว่าได้บัตรคำประเภทใด
 5. ให้ตัวแทนกลุ่มแสดงท่าทางประกอบคำต่างๆที่ได้รับ เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มทายว่าเป็นคำอะไร
 6. ให้ตัวแทนกลุ่มพยายามแสดงท่าทางให้เร็วที่สุด คำใดยากให้ข้ามไปก่อน ถ้ามีเวลาเหลือจึงกลับมาใช้คำที่ยังไม่ได้
 7. ให้ตัวแทนกลุ่มหยุดแสดงท่าทางเมื่อได้ยินเสียงนกหวีดจากครู ซึ่งจะเป่าเมื่อครบ 8 นาที
 8. นักเรียนกลุ่มใดทายท่าทางได้มากที่สุด ถือว่าชนะ
 9. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนายายทำ
 10. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ปริศนายายทำ
 11. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ปริศนายายทำ

ชื่อกลุ่ม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. _____ 4. _____
 2. _____ 5. _____
 3. _____ 6. _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก

เรื่อง การคิดคลองแคลว

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน เรื่อง ปริศนาทายทำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มเขียนคำตอบที่ทายถูกต้องในใบงาน

บัตรคำ หมวด _____

ลำดับ	คำตอบ	เฉลย
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

ตอบถูก _____ ข้อ

ตอบผิด _____ ข้อ

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง การคิดคล่องแคล่ว ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปรัชญาพายทา

การคิดคล่องแคล่ว มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหา เพราะในการแก้ปัญหาจะต้องแสวงหาคำตอบ หรือวิธีการแก้ไขหลายวิธีในการที่จะพยายามเลือกเฟ้นให้ได้ความคิดที่ดี และเหมาะสมที่สุด

การคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น

1. การคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่วนั่นเอง
2. การคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด
3. ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก เป็นความสามารถในการใช้วลีหรือประโยค กล่าวคือสามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ
4. ความคล่องแคล่วในการคิด เป็นความสามารถที่จะคิดสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ให้คิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐมาให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจจะเป็น 5 นาที หรือ 20 นาที

การคิดคล่องแคล่วนับว่าเป็นความสามารถอันดับแรกที่จะพยายามเลือกเฟ้นให้ได้ความคิดที่ดี และเหมาะสมที่สุด

บรรณานุกรม

อารี รังสินันท์. (2527). ความคิดสร้างสรรค์. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ปริศนายาคา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.ข้อใดจัดเป็นความหมายของการคิดคล่องแคล่ว ก. การคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำความคิดเดิม ข. ปริมาณความคิดที่มาก และไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน ค. ความสามารถในการอธิบายอย่างมีเหตุผล ง. การคิดอย่างตรงไปตรงมา	4.บุคคลในข้อใดจัดเป็นผู้ที่มีการคิดคล่องแคล่ว ก. นาย ก. คิดจะนำกระป๋องน้ำอัดลมที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ได้ 10 อย่าง ข. นาย ข. คิดจะเดินไปซื้อน้ำอัดลมที่ร้านค้า ค. นาย ค. คิดเทน้ำอัดลมใส่แก้ว ง. นาย ง. คิดจะทิ้งกระป๋องน้ำอัดลมที่ใช้แล้ว
2.ข้อใดจัดเป็นประเภทของการคิดคล่องแคล่ว ก. การคิดคล่องแคล่วในด้านถ้อยคำ ข. ความคล่องในการคิดด้านการแสดงออก ค. การคิดคล่องแคล่วในด้านการโยงสัมพันธ์ ง. ถูกทุกข้อ	5.นักเรียนเห็นชายผู้หนึ่งในห้างสรรพสินค้า และเดินเข้าไปในแผนกเครื่องใช้ครัวเรือน นักเรียนคิดว่าชายผู้นี้จะไปซื้ออะไร ก. โพรแท็คน์ ข. คอมพิวเตอร์ ค. กระทะ ง. นมชั้นหวาน
3.ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการคิดคล่องแคล่ว ก. ช่วยให้คิดเอาตัวรอดเก่ง ข. ช่วยให้คิดได้หลายๆคำตอบ ค. ช่วยให้เป็นผู้ที่รักในการคิด ง. ช่วยให้เป็นผู้ที่คิดประดิษฐ์สิ่งของเก่ง	6.จากข้อ 5 หากชายผู้นั้นถือมีดขนาดใหญ่ติดตัวมา 1 ด้ามนักเรียนคิดว่าเขาจะนำไปทำอะไร ก. ตัดต้นไม้ ข. สับเนื้อชิ้นใหญ่ ค. สับกระดูกหมูทำน้ำซุป ง. ถูกหมดทุกข้อ

7. หากนักเรียนไปเจอคนอยู่กลางป่า ทำทาง อ่อนเพลียมาก ปากแห้ง เขยื้อนมือมาหานักเรียน ในมือมีกระดิกน้ำเล็กๆ 1 ใบ นักเรียนคิดว่าเขา ต้องการอะไร ก. ยกกระดิกน้ำให้ ข. ให้ดูกระดิกน้ำ เขาว่าสวยไหม ค. ขอน้ำดื่ม ง. บอกให้นักเรียนรีบออกจากป่าโดยด่วน	9. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับการคิดคล่องแคล่ว ก. เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่าง คล่องแคล่ว ข. เป็นความสามารถที่คิดจะหาถ้อยคำที่เหมือนกัน หรือคล้ายกันให้ได้มากที่สุด ค. เป็นความสามารถที่จะคิดสิ่งที่ต้องการภายใน เวลาที่กำหนด ง. ถูกทุกข้อ
8. จากข้อ 7 นักเรียนจะอย่างไร ก. รับหาน้ำให้เขาดื่ม ข. รับกระดิกน้ำมาเพราะถือว่าเขายกให้ ค. รีบออกจากป่า ง. ชมเขาว่ากระดิกน้ำสวย	10. นักเรียนสามารถนำวิธีการคิดคล่องแคล่วไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ ก. ได้ ข. ไม่ได้ ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง ปรัชญาท้าว

1. ข

2. ง

3. ข

4. ก

5. ค

6. ง

7. ค

8. ก

9. ง

10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดคลองแคลว

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดคลองแคลว					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิดหาคำตอบจากท่าทางที่เพื่อนแสดง					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดความคล่องในการคิด และแสดงท่าทางต่างๆจากคำที่ได้รับ					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ปริตินาทายท่า มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีการคิดคลองแคลว					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบบาง อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 2
เรื่อง การคิดยืดหยุ่น

ชื่อเรื่อง การคิดยืดหยุ่น

ชื่อกิจกรรม มองต่างมุม

เทคนิค แบบอภิปราย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนมีการคิดยืดหยุ่นในการตั้งชื่อที่ไม่ซ้ำกัน และใหม่จาก
นิทานที่ได้ฟัง 2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดโดยฟังเนื้อเรื่องอย่างละเอียดลออ แล้ว
 สามารถตั้งเอาแต่ละตอนของเรื่องมาตั้งชื่อเรื่องเพื่อให้น่าสนใจ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดยืดหยุ่น โดยใช้กิจกรรม มองต่างมุม

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดยืดหยุ่น โดยใช้กิจกรรม มองต่างมุม

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดยืดหยุ่น โดยใช้กิจกรรม มองต่างมุม ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูนำภาพโปสเตอร์การโฆษณา ภาพยนตร์ น้ำมันพืช น้ำอัดลม มาให้นักเรียนดู พร้อมทั้งสนทนากับนักเรียนถึงแผ่นภาพโปสเตอร์เหล่านั้น

3.2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกข้อสินค้าที่นักเรียนคิดว่าการตั้งชื่อแปลก น่าสนใจ และดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้อยากซื้อสินค้านั้นๆคนละ 1 ชนิด

3.2.4 ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง 1 เรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งการเล่านิทานของครูนั้น ครูจะใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น หุ่นนิ้ว หุ่นมือ และสิ่งประกอบอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในเนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่า

3.2.5 ครูให้นักเรียนพยายามตั้งชื่อนิทานที่ครูเล่าให้ได้ชื่อที่ไม่ซ้ำกัน โดยเขียนลงในกระดาษให้มากที่สุดภายในเวลา 5 นาที

3.2.6 ครูให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านชื่อเรื่องที่แต่งได้ และให้เหตุผลว่าทำไมจึงตั้งชื่อเรื่องเช่นนั้น

3.2.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม

3.2.8 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง มองต่างมุม

3.2.10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้

คิด เรื่อง มองต่างมุม

4. สิ่งที่เราต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มองต่างมุม
- 4.2 ใบงาน เรื่อง มองต่างมุม
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง มองต่างมุม
- 4.5 ภาพโปสเตอร์โฆษณา น้ำอัดลม น้ำมันพืช และภาพยนตร์
- 4.6 หุ่นนิ้ว หุ่นมือ และฉากต่างๆประกอบการเล่านิทาน
- 4.7 นิทานเรื่อง

คืนหนึ่งชายตัดพินฝันว่าได้เห็นนางไม้ปรากฏกายออกจากโพรงไม้ที่ต้นไม้ใหญ่ นางยิ้มและโบกมือให้เขาอย่างเป็นมิตร

เช้าวันรุ่งขึ้น คนตัดพินก็เข้าไปในป่าเหมือนเช่นเคย พลังครุ่นคิดถึงเรื่องที่เขาฝันไป คนตัดพินจึงมองหาตุรอบ ๆ อย่างพิถีพิถัน เพราะคิดว่าเขาอาจจะพบต้นไม้ใหญ่ที่เขาเห็นในความฝัน หลังจากที่เขาเดินเข้าไปได้สักครู่ คนตัดพินก็พบต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งซึ่งมีกิ่งก้านหนาทึบ และใบสีเขียวขจี และมีโพรงใหญ่อยู่ตรงกลาง คนตัดพินรู้ได้ทันทีว่าต้นไม้ต้นนี้เป็นต้นไม้ที่เขาเห็นในความฝันนั่นเอง เขาเชื่อว่านางไม้คงจะสิงอยู่ที่ต้นไม้ต้นนี้แน่นอน

ตั้งแต่นั้นมา คนตัดพินก็เอาของไปเช่นไหว้บูชาที่ต้นไม้ต้นนั้นทุก ๆ วัน นางไม้จึงรู้สึกเมตตา และตั้งใจจะให้รางวัลคนตัดพินเพื่อตอบแทนความรักภักดีที่เขามีต่อนาง

เมื่อคนตัดพินนำของที่เช่นไหว้มาวางที่ต้นไม้ เขาก็เห็นรังนกหนึ่งมีไข่อยู่สามใบซึ่งเป็นไข่นกทองคำสุกปลั่ง

คนตัดพินรู้สึกดีใจมาก จึงคุกเข่าลงกราบไหว้ขอบคุณนางไม้อยู่หลายครั้งหลายหน คนตัดพินหยิบไข่ทองคำทั้งสามใบมาถือไว้แล้วเดินกลับบ้านด้วยความดีใจ

ในขณะนั้นเอง มีเหยี่ยวตัวหนึ่งบินโฉบลงมาจากต้นไม้แล้วคาบเอาไข่ใบหนึ่งไปจากมือของเขา เสร็จแล้วมันก็บินหนีหายไป คนตัดพินเลยเสียไข่ทองไปใบหนึ่ง

คนตัดพินเดินไปอย่างเศร้า ๆ พลังถึงไชนกที่ยังเหลืออยู่อีกสองใบไว้อย่างแน่น เมื่อเดินผ่านลำธารเขาจึงแวะดื่มน้ำ คนตัดพินวางไข่สองใบลงบนพื้นหญ้าอย่างระมัดระวัง แต่บังเอิญคนตัดพินเกิดลื่นเสียหลักมือไปปิดเอาไข่ทองใบหนึ่งตกลงไปในน้ำ มีปลาตัวใหญ่โผล่ขึ้นมาบนผิวน้ำแล้วสูบไข่ใบนั้นลงไปทันที คนตัดพินจึงเสียไข่ทองไปอีกใบหนึ่ง เขาเสียใจจนแทบร้องไห้ ในที่สุดคนเก็บพินก็เก็บไข่ใบที่เหลือขึ้นมาถอดไว้แบบอก แล้วรีบวิ่งกลับบ้านโดยเร็วที่สุด

คนตัดพินกลับไปถึงบ้านโดยปลอดภัย ในมือยังถือไ้ทองไว้แน่น เมื่อคนตัดพินเอาไ้ไ้บ้นั้นให้เมียและลูก ๆ ของเขาดู ต่างก็ชื่นชมไ้ทองเป็นการใหญ่ เพื่อนบ้านคนหนึ่งได้ยินเสียงคนตัดพินและลูกเมียของเขาพูดถึงเรื่องไ้ทอง พอคนตัดพินและลูกเมียของเขานอนหลับสนิทแล้วชายเพื่อนบ้านก็แอบย่องเข้าไปในบ้านคนตัดพิน แล้วขโมยเอาไ้ทองของคนตัดพินไปสุดท้ายไป

พอรุ่งเช้าคนตัดพินรู้ว่าไ้ทองของเขาหายไปก็รู้สึกเสียใจเป็นกำลัง เมื่อคนตัดพินไปหานางไม้ที่ต้นไม้ต้นเดิม เขาก็เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้นางไม้ฟัง แต่คนตัดพินเป็นคนขี้เกรงใจจึงไม่กล้าขอของอื่นใดจากนางไม้อีก เขาได้แต่ตำหนิตัวเองว่าเป็นเพราะความไม่รอบคอบของเขาเอง

ขณะที่เดินกลับบ้านคนตัดพินได้เดินผ่านต้นมะม่วงต้นหนึ่ง เขาเงยหน้าขึ้นดูเห็นมีมะม่วงสุกอยู่หลายใบจึงปีนขึ้นไปเก็บมะม่วงบนต้น เผอิญมือไปปัดเอารังนกเข้ารังหนึ่ง คนตัดพินก้มลงไปดูในรังนั้น ก็รู้สึกดีใจมากที่ได้เห็นไ้ทองใบแรกของเขาอยู่ในรังนั้น

“ ข้าแต่นางไม้ผู้ใจอารี ข้าขอขอบคุณท่าน ” เขาร้องตะโกนด้วยความสำนึกในบุญคุณของนางไม้ แล้วคนตัดพินก็เก็บไ้ทองมาจากรังนกแล้วรีบวิ่งกลับไปบ้าน พอถึงบ้านเขาก็ได้พบกับสิ่งที่ทำให้ประหลาดใจอีก

ลูกชายคนโตของคนตัดพินได้ออกไปตกปลาที่แม่น้ำ แล้วจับปลาตัวใหญ่ได้ตัวหนึ่ง พอภรรยาของคนตัดพินผ่าท้องปลาออกมาเพื่อจะล้างให้สะอาด ก็พบไ้ทองใบที่สองที่หายไปนั่นเอง คนตัดพินจึงได้ไ้ทองกลับคืนมาสองใบ

คนตัดพินและครอบครัวร้องตะโกนออกมาด้วยความตื่นเต้นดีใจ จนกระทั่งชาวบ้านหลายคนพากันมาที่บ้าน แล้วถามว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้น คนตัดพินกำลังดีใจจึงเล่าเรื่องไ้ทองให้ชาวบ้านฟังโดยตลอด

ชายที่ขโมยไ้ไ้บ้สามของคนตัดพินไปอยู่ในกลุ่มชาวบ้านเหล่านั้นด้วย พอเขาได้ยินเรื่องเหตุการณ์มหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นทั้งสองครั้ง เกิดความกลัวจึงย่องเข้าไปที่กระท่อมของคนตัดพิน แล้วเอาไ้ทองใบที่สามหย่อนลงไปใต้ตมข้าวสารดังเดิม ดังนั้นคนตัดพินจึงได้ไ้ทองเขาใบที่สามกลับคืนมา คนตัดพินนำไ้ทองทั้งสามใบเข้าไปขายในเมืองได้เงินมากมาย จนกลายเป็นเศรษฐี คนตัดพินจึงสร้างศาลให้นางไม้ และไม่เคยลืมที่จะไปกราบไหว้บูชานางอยู่เสมอมาจนตลอดชีวิต

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดยืดหยุ่น ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดยืดหยุ่น เป็นความสามารถที่จะใช้วิธีการคิดที่แตกต่างต่อปัญหาใดปัญหานึง เป็น การคิดที่หลากหลาย หรือมีหลายมุมมอง การคิดยืดหยุ่นจะทำให้แบบแผนการคิดออกนอกกรอบ ทางความคิดแบบธรรมชาติ ถ้าคนเราขับรถจากที่ทำงานกลับบ้านในแต่ละวันโดยใช้เส้นทางเดิม เขาก็ จะได้ทัศนียภาพเดิมๆ แต่ถ้าเขาใช้เส้นทางที่แตกต่างออกไป เขาก็จะได้เห็นทัศนียภาพใหม่ เปรียบ เปรียบเหมือนกับการคิดยืดหยุ่นที่ช่วยสร้างทัศนียภาพใหม่

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีการคิดยืดหยุ่นในการตั้งชื่อที่ไม่ซ้ำกัน และใหม่จากนิทานที่ได้ฟัง
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดโดยฟังเนื้อเรื่องอย่างละเอียดลออ แล้วสามารถดึงเอาแต่ละ ตอนของเรื่องมาตั้งชื่อเรื่องเพื่อให้น่าสนใจ

3. สารการเรียนรู้

การรู้จักฟังและคิดจับใจความที่สำคัญนำมาสรุป นำมาเรียบเรียง นำมาคิดสังเคราะห์ใน หลายมุมมอง จะทำให้เป็นคนที่มีคิดเป็น และรู้จักนำความคิดนั้นมาปรับตัวให้เข้ากับสังคมปัจจุบันซึ่ง เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีความสุข

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนถึงการตั้งชื่อของสินค้าต่างๆที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น การตั้งชื่อ ภาพยนตร์ การตั้งชื่ออาหาร การตั้งชื่อเครื่องใช้ไม้สอย เป็นต้น ซึ่งสินค้าแต่ละชนิดจะพยายามตั้งชื่อ เพื่อโฆษณาให้ดึงดูดความสนใจของผู้ซื้ออย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์ทางการค้า

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูนำภาพโปสเตอร์การโฆษณา ภาพยนตร์ น้ำมันพืช น้ำอัดลม มาให้ นักเรียนดู พร้อมทั้งสนทนากับนักเรียนถึงแผ่นภาพโปสเตอร์เหล่านั้น

4.3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกชื่อสินค้าที่นักเรียนคิดว่ามี การตั้งชื่อแปลก น่าสนใจ และดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้อยากซื้อสินค้านั้นๆคนละ 1 ชนิด

4.3.3 ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง 1 เรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งการเล่านิทานของครู

นั้น ครูจะใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น หุ่นนิ้ว หุ่นมือ และสิ่งประกอบอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานในเนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่า

4.3.4 ครูให้นักเรียนพยายามตั้งชื่อนิทานที่ครูเล่าให้ได้ชื่อที่ไม่ซ้ำกัน โดยเขียนลงในกระดาษให้มากที่สุดภายในเวลา 5 นาที

4.3.5 ครูให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านชื่อเรื่องที่แต่งได้ และให้เหตุผลว่าทำไมจึงตั้งชื่อเรื่องเช่นนั้น

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง มองต่างมุม

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง มองต่างมุม

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุผลในการตั้งชื่อเรื่องนิทาน

5.2 ตรวจผลจากใบงานในชื่อเรื่องที่แต่ง

5.3 ตรวจปริมาณชื่อเรื่องที่แต่ง

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง มองต่างมุม

7.2 ใบงาน เรื่อง มองต่างมุม

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม

7.4 ภาพโปสเตอร์โฆษณา น้ำอัดลม น้ำมันพืช และภาพยนตร์

7.5 หุ่นนิ้ว หุ่นมือ และจากต่างๆ ประกอบการเล่นนิทาน

7.6 นิทานเรื่อง

คืนหนึ่งชายตัดฟันฝันว่าได้เห็นนางไม้ปรากฏกายออกจากโพรงไม้ที่ต้นไม้ใหญ่ นางยิ้มและโบกมือให้เขาอย่างเป็นมิตร

เช้าวันรุ่งขึ้น คนตัดพินก็เข้าไปในป่าเหมือนเช่นเคย พลังครุ่นคิดถึงเรื่องที่เขาฝันไป คนตัดพินจึงมองหาตุรุษ ๗ อย่างพิณิจพิจารณา เพราะคิดว่าเขาอาจจะพบต้นไม้ใหญ่ที่เขาเห็นในความฝัน หลังจากที่เขาได้เดินเข้าไปได้สักครู่ คนตัดพินก็พบต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งซึ่งมีกิ่งก้านหนาทึบ และใบสีเขียวขจี และมีโพรงใหญ่อยู่ตรงกลาง คนตัดพินรู้ได้ทันทีว่าต้นไม้ต้นนี้เป็นต้นไม้ที่เขาเห็นในความฝันนั่นเอง เขาเชื่อว่านางไม้คงจะสิงอยู่ที่ต้นไม้แน่นอน

ตั้งแต่นั้นมา คนตัดพินก็เอาของไปซ่อนไว้บูชาที่ต้นไม้ต้นนั้นทุก ๆ วัน นางไม้จึงรู้สึกเมตตา และตั้งใจจะให้รางวัลคนตัดพินเพื่อตอบแทนความรักภักดีที่เขามีต่อนาง

เมื่อคนตัดพินนำของที่ซ่อนไว้มาวางที่ต้นไม้ เขาก็เห็นรังนกหนึ่งมีไข่อยู่สามใบซึ่งเป็นไข่นกทองคำสุกปลั่ง

คนตัดพินรู้สึกดีใจมาก จึงคุกเข่าลงกราบไหว้ขอบคุณนางไม้อยู่หลายครั้งหลายหน คนตัดพินหยิบไข่ทองคำทั้งสามใบมาถือไว้แล้วเดินกลับบ้านด้วยความดีใจ

ในขณะนั้นเอง มีเหยี่ยวตัวหนึ่งบินโฉบลงมาจากต้นไม้แล้วคาบเอาไข่ใบหนึ่งไปจากมือของเขา เสร็จแล้วมันก็บินหนีหายไป คนตัดพินเลยเสียไข่ทองคำไปใบหนึ่ง

คนตัดพินเดินไปอย่างเศร้า ๆ พลังถึงไชนกที่ยังเหลืออยู่อีกสองใบไว้แน่น เมื่อเดินผ่านลำธารเขาจึงแวะดื่มน้ำ คนตัดพินวางไข่สองใบลงบนพื้นหญ้าอย่างระมัดระวัง แต่บังเอิญคนตัดพินเกิดลื่นเสียหลักมือไปปิดเอาไข่ทองคำใบหนึ่งตกลงไปในน้ำ มีปลาตัวใหญ่โผล่ขึ้นมาบนผิวน้ำแล้วสูบไข่ใบนั้นลงไปทันที คนตัดพินจึงเสียไข่ทองคำไปอีกใบหนึ่ง เขาเสียใจจนแทบร้องไห้ ในที่สุดคนเก็บพินก็เก็บไข่ใบที่เหลือขึ้นมากอดไว้แนบอก แล้วรีบวิ่งกลับบ้านโดยเร็วที่สุด

คนตัดพินกลับไปที่บ้านโดยปลอดภัย ในมือยังถือไข่ทองคำไว้แน่น เมื่อคนตัดพินเอาไข่ใบนั้นให้เมียและลูก ๆ ของเขาดู ต่างก็ชื่นชมไข่ทองคำเป็นการใหญ่ เพื่อนบ้านคนหนึ่งได้ยินเสียงคนตัดพินและลูกเมียของเขาพูดถึงเรื่องไข่ทองคำ พอลคนตัดพินและลูกเมียของเขานอนหลับสนิทแล้วชายเพื่อนบ้านก็แอบย่องเข้าไปในบ้านคนตัดพิน แล้วขโมยเอาไข่ทองคำคนตัดพินใบสุดท้ายไป

พอรุ่งเช้าคนตัดพินรู้ว่าไข่ทองคำของเขาหายไปก็รู้สึกเสียใจเป็นกำลัง เมื่อคนตัดพินไปหานางไม้ที่ต้นไม้ต้นเดิม เขาก็เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้นางไม้ฟัง แต่คนตัดพินเป็นคนขี้เกรงใจจึงไม่กล้าขอของอื่นใดจากนางไม้อีก เขาได้แต่ตำหนิตัวเองว่าเป็นเพราะความไม่รอบคอบของเขาเอง

ขณะที่เดินกลับบ้านคนตัดพินได้เดินผ่านต้นมะม่วงต้นหนึ่ง เขาเงยหน้าขึ้นดูเห็นมีมะม่วงสุกอยู่หลายใบจึงปีนขึ้นไปเก็บมะม่วงบนต้น เผอิญมือไปปิดเอารังนกเข้ารังหนึ่ง คนตัดพินก้มลงไปดูในรังนั้น ก็รู้สึกดีใจมากที่ได้เห็นไข่ทองคำใบแรกของเขาอยู่ในรังนั้น

“ ข้าแต่นางไม้ผู้ใจอารี ข้าขอขอบคุณท่าน ” เขาร้องตะโกนด้วยความสำนึกในบุญคุณของนางไม้ แล้วคนตัดฟืนก็เก็บไผ่ทองมาจากรั้งนกแล้วรีบวิ่งกลับไปบ้าน พอถึงบ้านเขาก็ได้พบกับสิ่งที่ทำให้ประหลาดใจอีก

ลูกชายคนโตของคนตัดฟืนได้ออกไปตกปลาที่แม่น้ำ แล้วจับปลาตัวใหญ่ได้ตัวหนึ่ง พอภรรยาของคนตัดฟืนผ่าท้องปลาออกมาเพื่อจะล้างให้สะอาด ก็พบไผ่ทองใบที่สองที่หายไปในนั่นเอง คนตัดฟืนจึงได้ไผ่ทองกลับคืนมาสองใบ

คนตัดฟืนและครอบครัวร้องตะโกนออกมาด้วยความตื่นเต้นดีใจ จนกระทั่งชาวบ้านหลายคนพากันมาที่บ้าน แล้วถามว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้น คนตัดฟืนกำลังดีใจจึงเล่าเรื่องไผ่ทองให้ชาวบ้านฟังโดยตลอด

ชายที่ขโมยไผ่ใบที่สามของคนตัดฟืนไปอยู่ในกลุ่มชาวบ้านเหล่านั้นด้วย พอเขาได้ยินเรื่องเหตุการณ์มหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นทั้งสองครั้ง เกิดความกลัวจึงยอมเข้าไปที่กระท่อมของคนตัดฟืน แล้วเอาไผ่ทองใบที่สามหย่อนลงไปในตุ่มข้าวสารดังเดิม ดังนั้นคนตัดฟืนจึงได้ไผ่ของเขาใบที่สามกลับคืนมา คนตัดฟืนนำไผ่ทองทั้งสามใบเข้าไปขายในเมืองได้เงินมากมาย จนกลายเป็นเศรษฐี คนตัดฟืนจึงสร้างศาลให้นางไม้ และไม่เคยมิมที่จะไปกราบไหว้บูชานางอยู่เสมอมาจนตลอดชีวิต

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง การคิดยืดหยุ่น ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง มองต่างมุม
2. ให้นักเรียนแต่ละคนบอกข้อสินค้าที่นักเรียนคิดว่าการตั้งชื่อแปลกน่าสนใจ และดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้อยากซื้อสินค้านั้นๆ คนละ 1 ชนิด
3. ให้นักเรียนพยายามตั้งชื่อนิทานจากเรื่องที่ครูเล่าให้ฟังตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง โดยตั้งชื่อไม่ให้ซ้ำกัน แล้วเขียนลงในกระดาษให้มากที่สุดภายใน 5 นาที
4. ให้นักเรียนแต่ละคนออกมาอ่านชื่อเรื่องที่แต่งได้ และให้เหตุผลว่า ทำไมจึงตั้งชื่อเช่นนั้น
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง มองต่างมุม
7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง มองต่างมุม

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง การคิดยืดหยุ่น

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบงาน เรื่อง มองต่างมุม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งชื่อนิทานเรื่องนี้ให้ได้ชื่อที่แปลกและน่าสนใจมากที่สุด

ชื่อเรื่อง

1. _____	11. _____
2. _____	12. _____
3. _____	13. _____
4. _____	14. _____
5. _____	15. _____
6. _____	16. _____
7. _____	17. _____
8. _____	18. _____
9. _____	19. _____
10. _____	20. _____

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง การคิดยืดหยุ่น

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง มองต่างมุม

การคิดยืดหยุ่น เป็นการคิดพื้นฐานที่จะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดที่เกิดขึ้นในลักษณะของการปรับหรือดัดแปลงความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อน

การคิดยืดหยุ่น หมายถึง ประเภท หรือแบบของการคิด แบ่งออกเป็น

1. การคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลายอย่าง อย่างอิสระ เช่น คนที่มีการคิดยืดหยุ่นในด้านนี้ จะคิดได้ว่าประโยชน์ของก้อนหินมีอะไรบ้างหลายอย่าง ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงอย่างเดียว หรือสองอย่างเท่านั้น

2. การคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา คนที่มีการคิดยืดหยุ่นจะคิดไม่ซ้ำกัน ตัวอย่าง เช่น ในเวลา 5 นาที ท่านลองคิดว่าท่านสามารถใช้หอยทำอะไรได้บ้าง คำตอบ กระบุง กระจาด ตะกร้า กล้องใส่ดินสอ กระอมเก็บน้ำ เป็ด เตียงนอน ตู้ โต๊ะ เครื่องแปรง แก้ว ถัง อื่นๆ เล่น โขง ตะกร้อ ชะลอม กรอบรูป กีบเสียบผม ด้ามไม้เทนนิส ไม้แบดมินตัน เป็นต้น หรือหากนำเอาคำตอบดังกล่าวมาจัดเป็นประเภทก็จะจัดได้ 5 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 เฟอริเจอร์ ตู้ เตียงนอน โต๊ะ แก้ว โขง

ประเภทที่ 2 เครื่องใช้ กระบุง กระจาด ตะกร้า กระอม

ประเภทที่ 3 เครื่องกีฬา ตะกร้อ ด้ามไม้เทนนิส ด้ามไม้แบดมินตัน

ประเภทที่ 4 เครื่องประดับ กีบเสียบผม

ประเภทที่ 5 เครื่องเขียน กล้องใส่ดินสอ

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการคิดยืดหยุ่นจะเป็นการคิดที่มีความแปลกแตกต่างออกไป หลีกเลียงการซ้ำซ้อน หรือเพิ่มคุณภาพการคิดให้มากขึ้นด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่ และหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

อารี รังสินนท์. (2527). *ความคิดสร้างสรรค์*. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง มองต่างมุม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.ข้อใดจัดเป็นความหมายของการคิดยืดหยุ่น ก. การคิดที่ได้คำตอบหลากหลาย หลายประเภท ข. การคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำ ไม่จำเจ ค. การคิดหาสาเหตุที่เป็นเหตุเป็นผล ง. การคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ	4.นักเรียนคิดว่าการตั้งชื่อเรื่องนิทาน ชื่อควรมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องหรือไม่ ก. ควรมี ข. ไม่ควรมี ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ
2.ข้อใดเป็นประเภทของการคิดยืดหยุ่น ก. การคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที ข. การคิดยืดหยุ่นทางด้านการดัดแปลง ค. ถูกทั้งข้อ ก. และข้อ ข. ง. ผิดทั้งข้อ ก. และข้อ ข.	5.ข้อใดถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับความสำคัญ หรือไม่สำคัญของการตั้งชื่อเรื่อง หรือการตั้งชื่อสินค้าต่างๆ ก. ไม่สำคัญ เพราะสินค้ามีคนอื่นซื้ออยู่แล้ว ข. สำคัญ เพราะชื่อสินค้าจะบ่งบอกว่าเป็นสินค้านิดใด ค. ไม่สำคัญ เพราะคนซื้อที่ตัวสินค้าไม่ใช่ชื่อเพราะชื่อ ง. ผิดทุกข้อ
3.ข้อใดจัดเป็นลักษณะของการคิดยืดหยุ่น ก. นาย ก. นำผักสดที่ขายไม่ได้มาทำผักดอง ข. นางสาว ข. นำปลาที่ตายแล้วไปทิ้ง ค. นางสาว ค. นำมะม่วงสุกที่กินไม่หมดไปทิ้งก่อนที่จะเน่าส่งกลิ่นเหม็น ง. นางสาว ง. นำลำไยที่ขายไม่ได้ไปทิ้งเพราะปล่อยไว้จะเน่า	6.นักเรียนคิดว่าหากดูเฉพาะชื่อสินค้า สามารถบอกได้หรือไม่ว่าเป็นสินค้าประเภทไหน ก. ได้ เพราะชื่อจะสื่อถึงสินค้าประเภทนั้นว่าเป็นอะไร ข. ไม่ได้ เพราะชื่อตั้งเพื่อให้ดู โก้ เก๋ เท่ห์เท่านั้น ค. ไม่ได้ เพราะชื่อตั้งเพื่อให้คนฟังรู้สึกชอบ ให้จำง่าย ง. ไม่แน่นอน เพราะต้องการให้คนซื้อคิดเอง

7. ... การบินไทย รักคุณเท่าฟ้า ... จากข้อความนี้ นักเรียนคิดว่าเขากล่าวถึงเรื่องอะไร ก. ความรักของคนซื้อการบินไทย ข. เครื่องบินสายการบินไทย ค. การเปรียบเทียบความรัก ง. รักคนซื้อการบินไทย	9. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการคิดยืดหยุ่น ก. ทำให้คิดได้เพียงคำตอบเดียว ข. ไม่สามารถหาคำตอบที่แน่ชัดได้ ค. ทำให้ได้คำตอบที่หลากหลาย ง. ทำให้ไม่ต้องคิดมาก
8. นักเรียนคิดว่ามะม่วงสุกนำมาทำขนมหวานอะไรได้บ้าง ก. ทำข้าวเหนียวมะม่วง ข. มะม่วงกวนแผ่น ค. รวมมิตรผลไม้ไทย ง. ทำได้ทุกข้อที่กล่าวมา	10. นักเรียนคิดว่าจะนำวิธีการคิดยืดหยุ่นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ ก. ไม่ได้ เพราะไม่มีประโยชน์อะไรเลย ข. ได้ เพราะสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง มองต่างมุม

1. ก

2. ค

3. ก

4. ก

5. ข

6. ก

7. ข

8. ง

9. ค

10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดยืดหยุ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดยืดหยุ่น					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้มีการคิดยืดหยุ่น					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะ การคิดโดยฟังเนื้อเรื่องอย่างละเอียดลออ แล้วสามารถนำเนื้อเรื่อง บางตอนมาตั้งชื่อเรื่อง					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม มองต่างมุม มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีการคิดยืดหยุ่น					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 3
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	คิด ... คิดดี
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด และตอบได้อย่างรวดเร็ว
	2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะในการคิดแยกแยะ คิดหาเหตุผล และคิด
แก้ปัญหา	3. เพื่อให้นักเรียนปรับเปลี่ยนความคิดได้ตามเหตุผลและความจำเป็น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิด ... คิดดี และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิด ... คิดดี

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิด ... คิดดี ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน และให้จับบัตรคำคนละ 1 แผ่น

3.2.4 ให้ตัวแทนกลุ่มบอกเพื่อนสมาชิกว่าได้บัตรคำอะไร และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดถึงประโยชน์และโทษของสัตว์เหล่านั้นเขียนลงในใบงาน แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3.2.5 ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันว่า สัตว์ทุกตัวมีทั้งคุณและโทษสิ่งต่างๆก็เช่นกันมีทั้งคุณและโทษ ดังนั้นเวลาคิดอะไรให้คิดทั้ง 2 ด้านเสมอ

3.2.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่า ถ้ากลุ่มของตนจะเลี้ยงสัตว์ตามหัวข้อที่ได้จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง (เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ การยอมรับของคนในบ้านและเพื่อนบ้าน ฯลฯ)

3.2.7 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกถึงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นถ้าต้องเลี้ยงสัตว์เหล่านั้น (เช่น ความสะอาด โรคภัย คนเลี้ยง เวลาที่ดูแล วิธีการเลี้ยง ฯลฯ)

3.2.8 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตัดสินใจว่า ควรจะเลี้ยงสัตว์นั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 3.2.9 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นให้เพื่อนๆ ฟัง
- 3.2.10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี
- 3.2.11 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้
- 3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คิด ... คิดดี
- 3.2.13 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้

คิด เรื่อง คิด ... คิดดี

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง คิด ... คิดดี
- 4.2 ใบงาน เรื่อง คิด ... คิดดี
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง คิด ... คิดดี
- 4.5 บัตรคำ ได้แก่ นก สุนัข แมว ช้าง ไก่ ลิง เป็ด
- 4.6 แผนภูมิเพลง เพลินชมไพร

เพลงเพลินชมไพร

รื่นรมย์ชมพรรณไม้ในป่า	เมื่อได้มาชมแล้วเพลินใจ
นกเร่าร้องก้องมาแต่ไกล	เสียงกอไม้เสียดกอดดังคล้ายเสียงเพลง
โน่นไม้ยาง นันไม้ยุง	ลิบลิ้วแลสูงเคียงข้างไม้แดง
นี่ไม้สักราคาแพง	แลเห็นชะนีโหนห้อย ต้องแต่งอยู่หลายตัว
น่านเสียด้า นีเสียดาว	ยืนแยกเขี้ยวขาวขายปานากลัว
ช้างตัวใหญ่ยืนสายหัว	แลล่วนนากลัว จันยืนตัวสั้นอยู่หน้าใจ
นันทกยาง นันทกยุง	กาเหว่าบินสูงร้องกู่เสียงดัง
โน่นเสียงไก่ขันนำฟัง	นกเขาคืนรังขุนทองร้องส่งคู่คอย

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจัดเป็นกระบวนการคิดที่ผู้คิดต้องคิดกว้าง คิดลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้องอย่างมีเหตุผล กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นทักษะสำคัญของการแก้ปัญหา จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องฝึกให้ การคิดดังกล่าวก่อเกิดมีในตัวเด็กนักเรียน เช่น ฝึกการวิเคราะห์จากข้อความหรือเหตุการณ์ที่กำหนดให้

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด และตอบได้อย่างรวดเร็ว
2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะในการคิดแยกแยะ คิดหาเหตุผล และคิดแก้ปัญหา
3. เพื่อให้นักเรียนปรับเปลี่ยนความคิดได้ตามเหตุผล และความจำเป็น

3. สารการเรียนรู้

การคิดเป็นทักษะที่ฝึกฝนกันได้ การฝึกทักษะการคิดหาเหตุผล จะช่วยให้แนวคิดของตนเป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง และชุมชนโดยรวม

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูติดแผ่นภูมิเพลง เพลินชมไพร แล้วสอนนักเรียนร้องจนร้องได้

เพลงเพลินชมไพร

รื่นรมย์ชมพรรณไม้ในป่า	เมื่อได้มาชมแล้วเพลินใจ
นกเฝ้าร้องก้องมาแต่ไกล	เสียงกอไม้เสียงดกดังคล้ายเสียงเพลง
โนนไม้ยาง นันไม้ยุง	ลิบล้อแลสูงเคียงช้างไม้แดง
นี้ไม้สักราคาแพง	แลเห็นชะนีโหนห้อย ต่อดั่งอยู่หลายตัว
นั่นเสือดำ นี่เสือดาว	ยืนแยกเขี้ยวขาวชายป่านากลัว
ช้างตัวใหญ่ยืนส่ายหัว	แลลั่นนากลัว ฉั่นยืนตัวสั้นอยู่ห้วนใจ
นั่นนกยาง นันนกยูง	กาเหว่าบินสูงร้องกู่เสียงดัง

โน้มน้าวใจกันนำฟัง

นกเขาคืนรังขุนทองร้องส่งคู่คอย

4.2.2 ครูตั้งคำถามให้นักเรียนคิดและตอบ

- เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ไหน
- ในเพลงกล่าวถึงอะไรบ้าง
- เพลงเพลินชมไพร กล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด อะไรบ้าง
- เป็นสัตว์สองเท้ากี่ชนิด สัตว์สี่เท้ากี่ชนิด อะไรบ้าง
- มีสัตว์อะไรบ้างที่น่ากลัว และไม่กลัว
- บอกเหตุที่กลัว และไม่กลัวสัตว์เหล่านั้น
- ถ้าจะให้นักเรียนเลี้ยงสัตว์สักตัว นักเรียนจะเลี้ยงสัตว์อะไร เพราะเหตุใด

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

4.3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน และให้จับบัตรคำคนละ 1 แผ่น

4.3.3 ให้ตัวแทนกลุ่มบอกเพื่อนสมาชิกว่าได้บัตรคำอะไร และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดถึงประโยชน์และโทษของสัตว์เหล่านั้นเขียนลงในใบงาน แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.3.4 ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันว่า สัตว์ทุกตัวมีทั้งคุณและโทษ สิ่งต่างๆก็เช่นกัน มีทั้งคุณและโทษ ดังนั้นเวลาคิดอะไรให้คิดทั้ง 2 ด้านเสมอ

4.3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่า ถ้ากลุ่มของตนจะเลี้ยงสัตว์ตามหัวข้อที่ได้ จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง (เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ การยอมรับของคนในบ้านและเพื่อนบ้าน ฯลฯ)

4.3.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกถึงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นถ้าต้องเลี้ยงสัตว์เหล่านั้น (เช่น ความสะอาด โรคภัย คนเลี้ยง เวลาที่ดูแล วิธีการเลี้ยง ฯลฯ)

4.3.7 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตัดสินใจว่า ควรจะเลี้ยงสัตว์นั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

4.3.8 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นให้เพื่อนๆฟัง

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี

4.6 ชั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง คิด ... คิดดี

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุผลที่เลือกชนิดของสัตว์ที่นำมาเลี้ยง

5.2 สังเกตจากความสามารถในการคิดแยกแยะหาเหตุผลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกว่าจะเลี้ยงสัตว์ที่เลือกหรือไม่

5.3 สังเกตจากความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเลี้ยงสัตว์

5.4 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.5 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง คิด ... คิดดี

7.2 ใบงาน เรื่อง คิด ... คิดดี

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี

7.4 บัตรคำ ได้แก่ นก สุนัข แมว ช้าง ไก่ ลิง เป็ด

7.5 แผนภูมิเพลง เพลินชมไพร

เพลงเพลินชมไพร

รื่นรมย์ชมพรรณไม้ในป่า	เมื่อได้มาชมแล้วเพลินใจ
นกเฝ้าร้องก้องมาแต่ไกล	เสียงกอไม้เสียดกอดดังคล้ายเสียงเพลง
โน่นไม้ยาง นันไม้ยุง	ลิบล้อแลสูงเคียงข้างไม้แดง
นี้ไม้สักราคาแพง	แลเห็นชะนีโหนห้อย ต้องแต่งอยู่หลายตัว
นั่นเสือดำ นี่เสือดาว	ยืนแยกเขี้ยวขวายพาน่ากลัว
ช้างตัวใหญ่ยืนสายหัว	แลลั่นน่าน่ากลัว จันยืนตัวสั้นอยู่หน้าใจ
นั่นนกยาง นี้นกยูง	กาเหว่าบินสูงร้องกู่เสียงดัง
โน่นเสียงไก่ขันนำฟัง	นกเขาคินรังขุนทองร้องส่งคู่คอย

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง คิด ... คิดดี
 2. ให้นักเรียนช่วยกันร้องเพลง เพลินชมไพร
 3. ให้นักเรียนคิดและตอบคำถามที่ครูเป็นคนถามจากเนื้อเพลง เพลินชมไพร
 4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
 5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน และให้จับบัตรคำคนละ 1 แผ่น
 6. ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มบอกเพื่อนสมาชิกว่าได้บัตรคำอะไร และให้ช่วยกันคิดถึง ประโยชน์และโทษของสัตว์ชนิดนั้น เขียนลงในใบงาน และนำเสนอหน้าชั้น
 7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่า ถ้ากลุ่มของตนจะเลี้ยงสัตว์ตามหัวข้อที่ได้ จะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง (เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ การยอมรับของคนในบ้านและเพื่อนบ้าน ฯลฯ)
 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกถึงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นถ้าต้องเลี้ยงสัตว์เหล่านั้น (เช่น ความสะอาด โรคภัย คนเลี้ยง เวลาที่ดูแล วิธีการเลี้ยง ฯลฯ)
 9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตัดสินใจว่า ควรจะเลี้ยงสัตว์นั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
 10. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นให้เพื่อนๆ ฟัง
 11. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี
 12. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คิด ... คิดดี
 13. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง คิด ... คิดดี

ชื่อกลุ่ม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. _____ 4. _____
 2. _____ 5. _____
 3. _____ 6. _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ใบงาน เรื่อง คิด ... คิดดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่าจะเลี้ยงสัตว์อะไร และให้บอกถึงประโยชน์และโทษ
 ที่จะได้รับหากเลี้ยงสัตว์ชนิดนั้นๆ

ชื่อสัตว์

ประโยชน์

โทษ

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิด ... คิดดี

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจัดเป็นกระบวนการคิดที่ผู้คิดต้องคิดกว้าง คิดลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้องอย่างมีเหตุผล กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการคิดแก้ปัญหา โดยกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นทักษะสำคัญของการแก้ปัญหา กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจึงเป็นการคิดอย่างมีเหตุผล โดยมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. จุดหมาย คือ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ทางการคิด คือคิดเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา หรือคิดเพื่อหาความรู้
2. ประเด็นคำถาม คือ ปัญหาหรือคำถามที่ต้องการรู้ คือผู้คิดสามารถระบุคำถามของปัญหาต่างๆ รวมทั้งระบุปัญหาสำคัญที่ต้องการแก้ไข หรือคำถามสำคัญที่ต้องการรู้
3. สารสนเทศ คือ ข้อมูลความรู้ต่างๆเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลต่างๆที่ได้มาควรมีความกว้างลึก ชัดเจน ยึดหยุ่นได้ และมีความถูกต้อง
4. ข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ข้อมูลที่ได้มานั้นต้องเชื่อถือได้ มีความชัดเจน ถูกต้อง และมีความเพียงพอต่อการใช่ เป็นพื้นฐานของการคิดอย่างมีเหตุผล
5. แนวคิดอย่างมีเหตุผล คือ แนวคิดทั้งหลายที่มีอาจรวมถึง กฎ ทฤษฎี หลักการ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความจำเป็นสำหรับการคิดอย่างมีเหตุผล และแนวคิดที่ได้มานั้นต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา หรือคำถามที่ต้องการหาคำตอบ และต้องเป็นแนวคิดที่ถูกต้อง
6. ข้อสันนิษฐาน เป็นองค์ประกอบสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผล เพราะผู้คิดต้องมีความสามารถในการตั้งข้อสันนิษฐานให้มีความชัดเจน สามารถตัดสินใจได้ เพื่อประโยชน์ในการหาข้อมูลมาใช้ในการคิดอย่างมีเหตุผล
7. การนำไปใช้และผลที่ตามมา เป็นองค์ประกอบสำคัญของการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งผู้คิดต้องคำนึงถึงผลกระทบ คือต้องมีความสามารถคิดไกล คือมองถึงผลที่ตามมา รวมทั้งการนำไปใช้ได้เพียงใดหรือไม่

บรรณานุกรม

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. (2544). สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ : บริษัทจำกัด
ก. พล(1966).

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง คิด ... คิดดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ก. การคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ข. การคิดในรายละเอียดต่างๆ ค. การคิดอย่างคล่องแคล่ว ง. การคิดที่คิดกว้าง คิดถูกต้องอย่างมีเหตุผล	4.หากนักเรียนจะเลี้ยงสัตว์ 1 ตัว ควรคำนึงถึงอะไรบ้าง ก. ที่อยู่อาศัยของสัตว์ ข. อาหาร และน้ำ ค. วิธีการเลี้ยง ง. คำนึงถึงทุกข้อที่กล่าวมา
2.ข้อใดจัดเป็นองค์ประกอบของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. การคิดที่มีจุดหมาย ข. สารสนเทศ ค. แนวคิดอย่างมีเหตุผล ง. ทุกข้อที่กล่าวมา	5.สิ่งที่ควรนึกถึงเป็นอันดับแรกในการตัดสินใจเลี้ยงสัตว์ คือ ก. ชนิดของสัตว์ ข. อันตรายจากสัตว์ ค. วิธีการเลี้ยงสัตว์ ง. ที่อยู่อาศัยของสัตว์
3.ข้อใดจัดเป็นลักษณะของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เป็นการคิดเพื่อหาเหตุผล หาแนวทางแก้ปัญหา ข. เป็นการคิดที่รวดเร็ว คล่องแคล่ว ค. เป็นการคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำความคิดเดิม ง. เป็นการคิดที่หลากหลาย	6.หากนักเรียนจะเลี้ยงสุนัข นักเรียนจะไปหาข้อมูลเกี่ยวกับสุนัขชนิดนี้จากไหน ก. สำนักงานอนามัยใกล้บ้าน ข. สำนักงานปศุสัตว์ใกล้บ้าน ค. สำนักงานที่ดินใกล้บ้าน ง. สำนักงานการเกษตร

7. หากนักเรียนโดนสัตว์ในข้อ 6 ทำร้าย นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร ก. ทำแผลเอง รักษาตัวเอง ข. ทำร้ายสัตว์ตัวนั้นตอบ ค. รีบไปโรงพยาบาล ง. เปลี่ยนสัตว์เลี้ยงใหม่	9. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้ที่มีลักษณะการคิดขั้นพื้นฐาน ก. นาย ก. จะตัดสินใจเลี้ยงสัตว์ชนิดใด ตัดสินที่ความชอบของตนเอง ข. นาย ข. จะตัดสินใจเลี้ยงสัตว์ชนิดใด ต้องศึกษาหาข้อมูลของสัตว์ชนิดนั้นก่อน ค. นาย ค. จะตัดสินใจเลี้ยงสัตว์ชนิดใด ต้องเลี้ยงตามเพื่อน ง. นาย ง. จะตัดสินใจเลี้ยงสัตว์ชนิดใด ต้องดูว่าเป็นสัตว์มีราคาแพง
8. หากสัตว์ที่นักเรียนเลี้ยงป่วย นักเรียนจะทำอย่างไร ก. พาไปรักษากับนักสัตวแพทย์ ข. พาไปรักษาที่โรงพยาบาลสัตว์ ค. พาไปรักษาที่คลินิกรักษาสัตว์ ง. ถูกทุกข้อ	10. ข้อใดเป็นประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. ทำให้เป็นบุคคลที่มีเหตุผล ข. ทำให้เป็นบุคคลที่มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง ค. ทำให้เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ เชื่อถือได้ ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง คิด ... คิดดี

1. ง

2. ง

3. ก

4. ง

5. ข

6. ข

7. ค

8. ง

9. ข

10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการคิดแยกแยะ คิดหาเหตุผล และคิดแก้ปัญหา					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้รู้จักปรับเปลี่ยนการคิดได้ตามเหตุผลและความจำเป็น					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม คิด ... คิดดี มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 1
เรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อเรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อกิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง

เทคนิค แบบอภิปราย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนมีการคิดริเริ่มในการวาดภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานที่ได้รับฟังตามจินตนาการของตนเอง

2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด และนำการคิดมาใช้ในการแต่งรายละเอียดของภาพที่วาดเพื่อให้เกิดความสมจริงและน่าสนใจ

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรมสร้างภาพจากเรื่อง

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรมสร้างภาพจากเรื่อง ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่อง

3.2.3 ครูเล่านิทานเรื่องเด็กโง่ ให้นักเรียนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

3.2.4 เมื่อฟังจบแล้วให้นักเรียนพยายามหาจุดสำคัญของเรื่องเพียง 4 จุดที่มีความต่อเนื่องกัน

3.2.5 ให้นักเรียนวาดภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่าเพียง 4 ฉาก ซึ่งแต่ละฉากจะต้องทำให้ผู้ดูสามารถลำดับเนื้อเรื่องของนิทานเรื่องนั้นได้โดยไม่ต้องมีคำบรรยาย

3.2.6 ในการวาดภาพของนักเรียนจะไม่เน้นในเรื่องความสวยงาม หรือความสมจริงสมจังของภาพ แต่จะเน้นในเรื่องการใช้จินตนาการในการวาดภาพเท่านั้น

3.2.7 ให้เวลาในการวาดภาพและตกแต่งรายละเอียดของภาพ 10 นาที

3.2.8 เมื่อเสร็จแล้วครูให้นักเรียนนำภาพของตนออกนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆในห้องฟัง

3.2.9 ครูนำภาพที่นักเรียนวาดติดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานของนักเรียน

3.2.10 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

3.2.11 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

3.2.13 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ
- 4.2 ใบงาน เรื่อง สร้างภาพจากเรื่อง
- 4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ
- 4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ
- 4.5 นิทานเรื่อง เด็กโง่

ครั้งหนึ่งมีเด็กชายคนหนึ่งอาศัยอยู่กับมารดาซึ่งเป็นหญิงหม้าย ส่งให้เขาไปหาอาหารในป่า เขาได้ไปพบไก่ตัวหนึ่งติดแรวอยู่ หลังจากที่ถูกจาสั่งสอนไก่ให้เดินทางไปหามารดาของตนเรียบร้อยแล้ว เขาก็ปล่อยไก่ออกจากแรวได้ มันก็บินหนีไปทันที เมื่อเขาปล่อยไก่ไปแล้วเขาก็เดินกลับบ้านตามสบาย แต่พอมาถึงบ้านเขาก็รู้สึกแปลกใจ ที่ไก่อายังมาไม่ถึงบ้านเขา จึงเล่าเรื่องให้มารดาฟังโดยตลอด “เจ้าลูกโง่” มารดาอุ “คราวหน้าแกต้องเอามันด้อมๆมันเสียก่อน แล้วก็นำมาบ้านตัวเอง” วันต่อมา เขาไปป่าเพื่อหาอาหารอีก คราวนี้เขาไปพบเห็ดดอกโตอยู่ใต้โคนต้นไม้ เขาจึงรีบตรงเข้าไปใช้มีดตัดยอดมัน พलगหัวเราะลั่น “ฮ่า ฮ่า...คราวนี้เจ้าไม่หันมือซ้ายแน่ ๆ” แล้วก็วิ่งกลับบ้านพร้อมด้วยยอดเห็ด “เจ้าเด็กโง่” มารดาอุอีก “แกทำไมไม่เอามันมาทั้งต้น เอามาแค่นี้จะพอทำอาหารที่ไหน คราวหน้าแกต้องตัดถึงโคนเลยนะ”

วันรุ่งขึ้น เขาเข้าไปในป่าเพื่อหาอาหารอีกเช่นเคย คราวนี้เขาพบรังผึ้งบนต้นไม้ ข้าต้องเอาน้ำผึ้งไปกินให้ได้ “ตามที่แม่ข้าสอนไว้ คิดแล้วก็ป็นขึ้นไปบนต้นไม้ เพื่อจะพยายามดึงรวงผึ้งออกจากขั้วไม้ให้ได้ เขาจึงถูกผึ้งรุมกัดต่อยเต็มไปหมด เขากะโดดลงจากต้นไม้พलगร้องโอดโอยด้วยความเจ็บปวด “แกมันโง่” มารดาอุเขาอีก “คราวหน้าแกต้องก่อไฟให้ควันไฟมันไล่ตัวผึ้งให้หนีไปเสียก่อน จึงไปตัดเอารังมันได้” วันรุ่งขึ้น เขาก็เข้าป่าอีก คราวนี้เขาพบพระรูปหนึ่ง “ข้าต้องจับให้ได้ละคราวนี้” เขาให้คำมั่นสัญญากับตัวเอง เมื่อพระรูปนั้นเห็นท่าทางประหลาดของเขาก็นั่งนิ่งดูอยู่ว่า เขาจะทำอะไร เขาจัดแจงเอาไม้ขีดค่อย ๆ ย่องเข้าไปหาพระ เอาไม้ขีดที่เตรียมไว้จุดที่จีวรพระ พอไฟลุกไหม้ผ้าเหลือง พระก็ล้มตัวลงนอนกึ่งกับพื้นหญ้าเพื่อดับไฟ เขาก็เข้าไปพยายามจะจุดผ้าเหลืองอีก พระเห็นเช่นนั้นก็ลุกขึ้นหยิบไม้ไล่หวดเขา เขาก็ร้องไห้โวยวายกลับไปหามารดา และเล่าเรื่องให้ฟัง “เจ้าทำไมถึงโง่อย่างนี้” มารดาว่าเอา “แกควรจะรู้ว่า ผู้ที่ไหม้ผ้าเหลืองคือพระ คราวหน้าถ้าเห็นคนไหม้ผ้าเหลืองละก็กราบท่านเสีย” วันต่อมา เขาก็เข้าป่าอีก คราวนี้เดินทางเข้าไปในป่าทึบ และได้พบกับเสือตัวหนึ่ง แทนที่เขาจะปีนต้นไม้หนีเพื่อให้พ้นภัย เขากลับยืนมองดูเสืออย่างพิณิจพิเคราะห์ และ

แลเห็นว่ามันมีสี่เหลืงอยู่บ้าง คงเป็นพระอย่างทีมารดาบอกระมัง เขาจึงคุกเข่ากราบตามทีแม่สอน
เสื่อเห็นเข้าจึงวิ่งตรงเข้าตะครุบแล้วลากมากินเสีย

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

การคิดริเริ่มจัดเป็นลักษณะสำคัญของการคิดที่จะทำให้เกิดการเริ่มต้น การคิดริเริ่มจึงเป็น ลักษณะการคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากการคิดง่ายๆธรรมดา และเป็นการคิดที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อ ตนเองและสังคม นอกจากนี้การคิดริเริ่มอาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลงและประยุกต์ให้ เกิดสิ่งใหม่ขึ้น

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีการคิดริเริ่มในการวาดภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานที่ได้รับฟังตาม จินตนาการของตนเอง

2. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด และนำการคิดมาใช้ในการแต่งรายละเอียดของภาพที่วาด เพื่อให้เกิดความสมจริงและน่าสนใจ

3. สาระการเรียนรู้

การเป็นผู้รู้จักคิดและจินตนาการแล้วนำความคิดมาประมวล วางแผนเป็นขั้นตอน จะเป็น ประโยชน์ต่อการนำการคิดไปแก้ปัญหาที่เจอในชีวิตประจำวัน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องประโยชน์ของการคิดสร้างสรรค์ พร้อมยกตัวอย่างให้เป็น รูปธรรม

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูแจกใบงานให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่อง

4.3.2 ครูเล่านิทานเรื่องเด็กโง่ ให้นักเรียนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

4.3.3 เมื่อฟังจบแล้วให้นักเรียนพยายามหาจุดสำคัญของเรื่องเพียง 4 จุดที่มีความ ต่อเนื่องกัน

4.3.4 ครูให้นักเรียนวาดภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่าเพียง 4 ฉาก ซึ่งแต่ละ ฉากจะต้องทำให้ผู้ดูสามารถลำดับเนื้อเรื่องของนิทานเรื่องนั้นได้โดยไม่ต้องมีคำบรรยาย

4.3.5 ในการวาดภาพของนักเรียนจะไม่เน้นในเรื่องความสวยงาม หรือความ

สมจริงสมจังของภาพ แต่จะเน้นในเรื่องการใช้จินตนาการในการวาดภาพเท่านั้น

4.3.6 ครูใช้เวลาในการวาดภาพและตกแต่งรายละเอียดของภาพ 10 นาที

4.3.7 เมื่อเสร็จแล้วครูให้นักเรียนนำภาพของตนออกนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆในห้องฟัง

4.3.8 ครูนำภาพที่นักเรียนวาดติดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานของนักเรียน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุผลการเลือกจุดสำคัญของเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง เด็กโง่

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง สร้างภาพจากเรื่อง

5.3 ตรวจผลงานการลำดับเรื่องราวรวมทั้งการตกแต่งรายละเอียดในภาพวาดของนักเรียน

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

7.2 ใบงาน เรื่อง สร้างภาพจากเรื่อง

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

7.4 นิทานเรื่อง เด็กโง่

ครั้งหนึ่งมีเด็กชายคนหนึ่งอาศัยอยู่กับมารดาซึ่งเป็นหญิงหม้าย สั่งให้เขาไปหาอาหารในป่า เขาได้ไปพบไก่ตัวหนึ่งติดแหวอยู่ หลังจากที่ถูกจาสั่งสอนไก่ให้เดินทางไปหามารดาของตนเรียบร้อยแล้ว เขาก็ปล่อยไก่ออกจากแหวได้ มันก็บินหนีไปทันที เมื่อเขาปล่อยไก่ไปแล้วเขาก็เดินกลับบ้านตามสบาย แต่พอมาถึงบ้านเขาก็รู้สึกแปลกใจ ที่ไก่อายังมาไม่ถึงบ้านเขา จึงเล่าเรื่องให้มารดาฟังโดยตลอด “เจ้าลูกโง่” มารดาอุ “คราวหน้าแกต้องเอามันดำนามันเสียก่อน แล้วก็นำมาบ้านตัวเอง”

วันต่อมา เขาไปป่าเพื่อหาอาหารอีก คราวนี้เขาไปพบเห็ดดอกโตอยู่ใต้โคนต้นไม้ เขาจึงรีบตรงเข้าไปใช้มีดตัดยอดมัน พลังหัวเราะลั่น “ฮ่า ฮ่า...คราวนี้เจ้าไม่พ่นมือข้าแน่ ๆ” แล้วก็วิ่งกลับบ้านพร้อมด้วยยอดเห็ด “เจ้าเด็กโง่” มารดาอุกอีก “แกทำไมไม่เอามันมาทั้งต้น เอามาแค่นี้จะพอทำอาหารที่ไหน คราวหน้าแกต้องตัดถึงโคนเลยนะ”

วันรุ่งขึ้น เขาเข้าไปในป่าเพื่อหาอาหารอีกเช่นเคย คราวนี้เขาพบรังผึ้งบนต้นไม้ ข้าต้องเอน้ำผึ้งไปกินให้ได้ “ตามที่แม่ข้าสอนไว้ คิดแล้วก็ปีนขึ้นไปบนต้นไม้ เพื่อจะพยายามดึงรวงผึ้งออกจากหัวไม้ให้ได้ เขาจึงถูกผึ้งรุมกัดต่อยเต็มไปหมด เขากะโดดลงจากต้นไม้พลังร้องโอดโอยด้วยความเจ็บปวด “แกมันโง่” มารดาอุกเขาอีก “คราวหน้าแกต้องก่อไฟให้ควันไฟมันไล่ตัวผึ้งให้หนีไปเสียก่อน จึงไปตัดเอารังมันได้” วันรุ่งขึ้น เขาก็เข้าป่าอีก คราวนี้เขาพบพระรูปหนึ่ง “ข้าต้องจับให้ได้ละ คราวนี้” เขาให้คำมั่นสัญญากับตัวเอง เมื่อพระรูปนั้นเห็นท่าทางประหลาดของเขาท่านก็ยืนนิ่งดูอยู่ว่า เขาจะทำอะไร เขาจัดแจงเอาไม้ขีดค่อย ๆ ย่องเข้าไปหาพระ เขาไม้ขีดที่เตรียมไว้จุดที่จีวรพระ พอไฟลุกไหม้ผ้าเหลือง พระก็ล้มตัวลงนอนกลิ้งกับพื้นหญ้าเพื่อดับไฟ เขาก็เข้าไปพยายามจะจุดผ้าเหลืองอีก พระเห็นเช่นนั้นก็ลุกขึ้นหยิบไม้ไล่หวดเขา เขาก็ร้องไห้โวยวายกลับไปหามารดา และเล่าเรื่องให้ฟัง “เจ้าทำไมถึงโง่อย่างนี้” มารดาว่าเอา “แกควรจะรู้ว่า ผู้ที่ไหม้ผ้าเหลืองคือพระ คราวหน้าถ้าเห็นคนไหม้ผ้าเหลืองละก็กราบท่านเสีย” วันต่อมา เขาก็เข้าป่าอีก คราวนี้เดินทางเข้าไปในป่าที่บ และได้พบกับเสือตัวหนึ่ง แทนที่เขาจะปีนต้นไม้หนีเพื่อให้พ้นภัย เขากลับยืนมองดูเสืออย่างพิลึกพิลั่น และแลเห็นว่ามันมีสีเหลืองอยู่บ้าง คงเป็นพระอย่างที่มารดาบอกกระมัง เขาจึงคุกเข่ากราบตามที่แม่สอน เสือเห็นเข้าจึงวิ่งตรงเข้าตะครุบแล้วลากมากินเสีย

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ
2. ให้นักเรียนรับใบงานที่ครูแจกให้คนละ 1 แผ่น
3. ให้นักเรียนตั้งใจฟังนิทานที่ครูเล่าตั้งแต่ต้นจนจบ
4. เมื่อฟังจบแล้วให้นักเรียนพยายามหาจุดสำคัญของเรื่อง 4 จุดที่มีความต่อเนื่องกัน
5. ให้นักเรียนวาดภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานที่ครูเล่าเพียง 4 ฉาก ซึ่งแต่ละฉากจะทำให้ผู้ดูสามารถลำดับเนื้อเรื่องของนิทานเรื่องนั้นได้โดยไม่ต้องมีคำบรรยาย
6. ให้เวลานักเรียนวาดภาพ และตกแต่งรายละเอียดของภาพ 20 นาที
7. ให้นักเรียนมาบรรยายภาพของตนหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆ ในชั้นฟัง
8. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ
9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ
10. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง การคิดริเริ่ม ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

การคิดริเริ่มจัดเป็นลักษณะสำคัญของการคิดที่ทำให้เกิดการเริ่มต้น การคิดริเริ่มจึงเป็นลักษณะการคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากการคิดง่าย ๆ ธรรมดาๆ และเป็นการคิดที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม การคิดริเริ่มอาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลง และประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การคิดเครื่องบินได้สำเร็จ ก็ได้แนวคิดจากการทำเครื่องร่อนเป็นต้น

ลักษณะของการคิดริเริ่ม แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านลักษณะทางกระบวนการคิด คือ เป็นกระบวนการคิด และสามารถแตกความคิดจากของเดิมไปสู่ความคิดแปลกใหม่ ที่ไม่ซ้ำกับของเดิม

2. ด้านลักษณะของบุคคล คือ บุคคลที่มีความคิดริเริ่ม จะเป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์ของตนเองเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ไม่ขาดกลัวต่อความไม่แน่นอน คลุมเครือ แต่เต็มใจและยินดีที่จะเผชิญ และเสี่ยงกับสภาพการณ์ดังกล่าว บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีด้วย

3. ด้านลักษณะทางผลิตภัณฑ์ ผลงานที่เกิดจากการคิดริเริ่ม จึงเป็นงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อน มีคุณค่าทั้งต่อตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยส่วนรวม คุณค่าของงานจึงมีตั้งแต่ระดับต้น เช่น เป็นผลงานที่เกิดจากความต้องการการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจของตนเอง ทำเพื่อสนองความต้องการความพอใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของงาน และค่อยพัฒนาขึ้น โดยเพิ่มทักษะบางอย่าง ต่อมาจึงเป็นขั้นของงานประดิษฐ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่คิดค้นใหม่ ไม่ซ้ำใคร และจากนั้นก็พัฒนางานประดิษฐ์ให้ดีขึ้นจนเป็นขั้นสูงสุด คืองานที่เกิดจากความคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด เป็นทฤษฎีหรือหลักการใหม่ๆ

บรรณานุกรม

อารี รังสินันท์. (2527). รวมบทความการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นความหมายของการคิดริเริ่ม ก. เป็นการคิดที่มีเหตุผล ข. เป็นการคิดที่แปลกใหม่แตกต่างจากการคิดธรรมดา ค. เป็นการคิดหาแนวทางแก้ปัญหา ง. เป็นการคิดอย่างรวดเร็ว คล่องแคล่ว	4. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของผู้ที่มีการคิดริเริ่ม ก. นาย ก. วาดภาพตามภาพในหน้าปกนิตยสาร ข. นาย ข. วาดภาพตามเนื้อหาที่อ่านในหนังสือ ค. นาย ค. วาดภาพรูปลูกมะละกอที่วางอยู่บนโต๊ะในครัว ง. นาย ง. วาดภาพตามเพื่อนที่กำลังวาด
2. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการคิดริเริ่ม ก. เชื้อมั่นในตนเอง ข. กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ค. มีสุขภาพจิตดี ง. ถูกทุกข้อ	5. ... ตัดหางปล่อยวัด ... จากคำพังเพยนี้ หากนักเรียนจะสื่อความหมายด้วยการวาดภาพ นักเรียนจะวาดภาพในข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ก. วาดภาพคนกำลังตัดหางของไก่บริเวณหน้าประตูวัด ข. วาดภาพคน 2 คน หันหลังให้กันเดินไปคนละทาง ค. วาดภาพภายในบริเวณวัดและมีหางของไก่วางอยู่ ง. วาดภาพคนกำลังอุ้มเด็กเข้าไปภายในบริเวณวัด
3. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของงานหรือผลิตภัณฑ์จากการคิดริเริ่ม ก. เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ข. เป็นงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ค. เป็นงานที่มีคุณค่าต่อตนเอง ง. ถูกทุกข้อ	6. หากนักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องนิทานใหม่ จากชื่อเดิมคือเรื่อง เด็กใจ นักเรียนจะตั้งชื่อว่าอะไรจึงจะเป็นผู้มีการคิดริเริ่มมากที่สุด ก. เด็กชายผู้ขาดการคิดริเริ่ม ข. เด็กชายที่รอการพัฒนา ค. เด็กชายผู้ไม่รู้จักคิด ง. จุตจบของเด็กชายใจ

7.... ลูกควรจะรู้ว่า ผู้ที่ห่มผ้าเหลืองนั้นคือพระ ครวหน้าถ้าเห็นคนห่มผ้าเหลืองละก็กราบท่าน เสีย ... แม่สอนลูกชาย แต่ลูกชายไปกราบเสียทำ ให้โดนเสื่อลากไปกิน หากเป็นนักเรียนจะพูดว่า อย่างไร เพื่อให้ลูกชายเข้าใจจะได้ไม่โดนเสื่อกิน ก. หากเจอผู้ชายห่มผ้าเหลือง จุ่มบาตร ก็กราบ เสีย ข. หากเจอผู้ชายห่มผ้าเหลือง ศีรษะโล้นไม่มีผม ก็ กราบเสีย ค. หากเจอผู้ชายห่มผ้าเหลืองเหมือนอยู่ที่วัด ก็ กราบเสีย ง. หากเจอผู้ชายห่มผ้าเหลือง ศีรษะโล้น มีความ สงบ ก็กราบเสีย	9.ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด ก. การคิดริเริ่มถือว่าเป็นพรสวรรค์ที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ บันดาล ข. การคิดริเริ่มเป็นการคิดที่ยิ่งใหญ่ที่คนธรรมดาๆ ไม่มี ค. การคิดริเริ่มทำให้เกิดมีผลงานสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ขึ้นในโลก ง. การคิดริเริ่มเกิดได้ยากมาก
8.จากข้อ 7 หากนักเรียนจะสื่อความหมายด้วย ภาพ นักเรียนจะวาดภาพอะไร ก. วาดรูปเสื่อแล้วขีดเครื่องหมายกากบาททับ ข. วาดรูปพระยืนอยู่ในอาการสงบ ค. วาดรูปบาตรที่พระใช้บิณฑบาต ง. วาดรูปวัดหรือรูปโบสถ์	10.นักเรียนคิดว่าจะนำการคิดริเริ่มมาใช้ประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้หรือไม่ ก. ได้ ข. ไม่ได้ ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง สร้างเรื่องจากภาพ

1. ข

2. ง

3. ง

4. ข

5. ข

6. ก

7. ง

8. ข

9. ค

10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดริเริ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดริเริ่ม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้มีทักษะการคิด และนำความคิดมาใช้ในการแต่ง รายละเอียดของภาพได้อย่างสมจริง					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้มีการ คิดริเริ่มในการวาดภาพตามเนื้อเรื่องของนิทานที่ได้ฟัง					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม สร้างภาพจากเรื่อง มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติ ตนเป็นผู้ที่มีการคิดริเริ่ม					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 2
เรื่อง การคิดละเอียดลออ

ชื่อเรื่อง การคิดละเอียดลออ

ชื่อกิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้

เทคนิค แบบการใช้คำถาม

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้ นักเรียนเกิด การคิดละเอียดลออ ในการวิเคราะห์ข้อความที่กำหนดให้ เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง

 2. เพื่อให้ นักเรียนเกิด การคิดริเริ่ม ในการหาคำตอบต่างๆ เพื่อตอบปริศนาจากข้อความที่กำหนด

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ โดยใช้กิจกรรมปริศนาอักษรไขว้

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ โดยใช้กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ โดยใช้กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูนำแผนภูมิปริศนาอักษรไขว้ติดบนกระดานดำ

3.2.3 ครูอธิบายส่วนต่างๆของตาราง พร้อมทั้งวิธีการของกิจกรรม ดังนี้

- ตารางนี้เรียกว่า ตารางปริศนาอักษรไขว้ ซึ่งจะมีตารางทั้งแนวดิ่งและแนวนอน จุดเริ่มของช่องตารางจะมีตัวเลขกำกับอยู่

- ให้นักเรียนหาพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ มาเติมลงในช่องว่างตารางช่องละ 1 ตัว เมื่อนักเรียนเติมพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ลงในช่องว่างแล้ว จะได้คำขึ้นมา

- ในการเติมพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ในแต่ละช่องนั้นบางครั้งคำแต่ละคำทั้งแนวดิ่งและแนวนอนจะใช้พยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ร่วมกัน

3.2.4 เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีการของกิจกรรมแล้ว ครูจึงให้นักเรียนทำใบงานตารางปริศนาอักษรไขว้ที่ครูแจกให้ โดยกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม 10 นาที

3.2.5 เมื่อหมดเวลาครูนำเอาแผ่นเฉลยปริศนาอักษรไขว้ติดบนกระดานดำ

3.2.6 ครูดูว่านักเรียนคนใดหาคำตอบปริศนามาจากตารางปริศนาอักษรไขว้ได้ถูกต้องและได้ปริมาณข้อมากที่สุดภายในเวลาจำกัด

3.2.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

3.2.8 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

3.2.10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

4.2 ใบงาน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้ และตารางเฉลย

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อ เตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

การคิดละเอียดลออ คือ การคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน อธิบายภาพพจน์ให้ชัดเจน จะช่วยให้เกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์ การคิดละเอียดลออจะพัฒนาขึ้นตามวัย และพบว่าเด็กหญิงมีความละเอียดลออสูงกว่าเด็กชาย เด็กที่มีความคิดละเอียดลออสูงจะเป็นเด็กที่มีความสามารถทางด้านการสังเกตสูง

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดละเอียดลออในการวิเคราะห์ข้อความที่กำหนดให้ เพื่อหาตอบที่ถูกต้อง
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดริเริ่มในการหาคำตอบต่างๆ เพื่อตอบปริศนาจากข้อความที่กำหนด

3. สาระการเรียนรู้

ในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น ต้องอาศัยการคิดด้วยความรอบคอบ คิดจากส่วนประกอบย่อยไปจนกระทั่งเป็นภาพรวมความสำเร็จของงาน หรือจากภาพรวมทั้งหมดไปหาส่วนประกอบย่อย ล้วนแล้วแต่ต้องใช้การคิดที่ละเอียดลออ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนว่าเคยเห็นหรือเคยเล่นเกมเกี่ยวกับการเติมคำในช่องว่างให้ได้ข้อความที่สมบูรณ์หรือไม่ หากเคยเห็นหรือเคยเล่น ที่ไหน กับใคร

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูนำแผนภูมิปริศนาอักษรไขว้ติดบนกระดานดำ

4.3.2 ครูอธิบายส่วนต่างๆของตาราง พร้อมทั้งวิธีการของกิจกรรม ดังนี้

- ตารางนี้เรียกว่า ตารางปริศนาอักษรไขว้ ซึ่งจะมีตารางทั้งแนวนตั้ง

และแนวนอน จุดเริ่มของช่องตารางจะมีตัวเลขกำกับอยู่

- ให้นักเรียนหา พยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ มาเติมลงในช่องว่าง ตารางช่องละ 1 ตัว เมื่อนักเรียนเติมพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ลงในช่องว่างแล้ว จะได้คำขึ้นมา

- ในการเติมพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ในแต่ละช่องนั้นบางครั้ง คำแต่ละคำทั้งแนวตั้งและแนวนอนจะใช้พยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ร่วมกัน

4.3.3 เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีการของกิจกรรมแล้ว ครูจึงให้นักเรียนทำใบงาน ตารางปริศนาอักษรไขว้ที่ครูแจกให้ โดยกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม 10 นาที

4.3.4 เมื่อหมดเวลาครูนำเอาแผ่นเฉลยปริศนาอักษรไขว้ติดบนกระดานดำ

4.3.5 ครูดูว่านักเรียนคนใดหาคำตอบปริศนามาจากตารางปริศนาอักษรไขว้ ได้ถูกต้องและได้ปริมาณข้อมากที่สุดภายในเวลาจำกัด

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 จากความถูกต้องของคำตอบที่นักเรียนตอบเกี่ยวกับตารางปริศนาอักษรไขว้

5.2 ดูจากปริมาณข้อที่นักเรียนตอบถูกต้อง

5.3 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

7.2 ใบงาน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้ และตารางเฉลย

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดละเอียดลออ ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้
 2. ให้นักเรียนตั้งใจฟังครูอธิบายส่วนต่างๆของตารางปริศนาอักษรไขว้พร้อมทั้งวิธีการทำกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ
 3. ให้นักเรียนทำใบงานปริศนาอักษรไขว้ที่ครูแจกให้ โดยใช้เวลา 10 นาที
 4. ให้นักเรียนตรวจคำตอบของตนจากเฉลยปริศนาอักษรไขว้ที่ครูติดบนกระดานดำ
 5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้
 6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเรื่อง ปริศนาอักษรไขว้
 7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

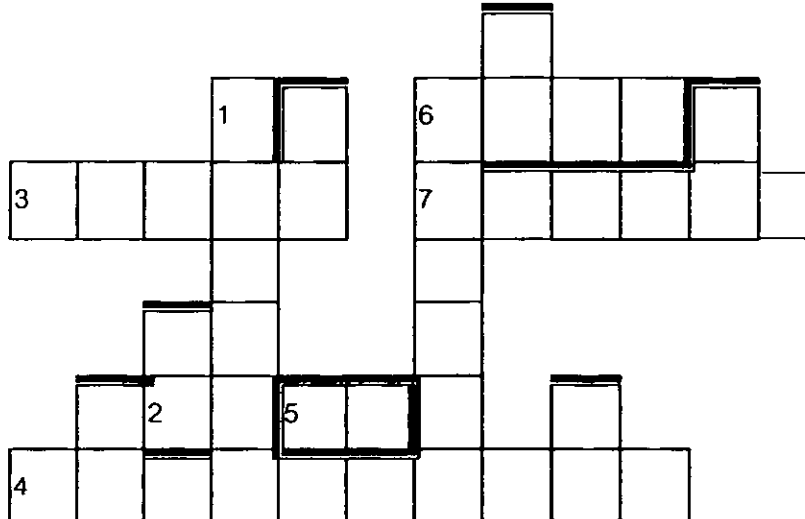
ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง การคิดละเอียดลออ ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมพยัญชนะ สระ หรือวรรณยุกต์ลงในช่องว่างช่องละ 1 ตัว

แนวนอน

2. เพื่อสุขภาพที่ดีต้องดื่มน้ำอย่างน้อยวันละ 6 – 8 แก้ว
3. นักเรียนรู้จักดี ชอบมาคู่กันกับเพลงชาติไทย
4. ในงานวันเกิด เพื่อนๆมักจะนำมาให้
5. โชคดีที่มี ทำให้รู้ว่าดอกกุหลาบที่สวยงามดอกนั้นมีสีแดง
6. ผลไม้ไทยมีดีหลายอย่าง ซื้อง่าย กินง่าย หาได้ทั่วไป คนไทยมักนำมาเปรียบเปรยว่า ทำได้ช่างง่ายจริง
7. ไปด้วยทุกที่ เมื่อมีหนามช่วยป้องกันไม่ให้เท้าเจ็บ

แนวตั้ง

1. เมื่อปล่อยน้ำไหลผ่านจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ไม่สูญเสียน้ำเลย
6. ยกไปได้ทุกที่ ทั้งที่มีต้นไม้

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง การคิดละเอียดลออ ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

การคิดละเอียดลออ คือ การคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน อธิบายภาพพจน์ให้ชัดเจน ช่วยให้เกิดเป็นผลงานที่สมบูรณ์

การคิดละเอียดลออนี้ พัฒนาขึ้นตามวัย และพบว่าเด็กหญิงมีความละเอียดลออสูงกว่าเด็กชาย เด็กที่มีการคิดละเอียดลออสูงจะเป็นเด็กที่มีความสามารถทางด้านการสังเกตสูงด้วย

พฤติกรรมทางการคิดละเอียดลออ

สำหรับเด็กชาย จะมีลักษณะดังนี้

1. ชอบผจญภัย	6. มีสุขภาพดี
2. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น	7. ชอบเสี่ยงภัย
3. มีอารมณ์ขัน	8. ไม่ชอบทำงานตามลำพัง
4. ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้ดีที่สุด	9. ไม่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย
5. ไม่ฉลาดกลัว และไม่ขี้อาย แต่มักเบื่อง่าย	10. ไม่ชอบก่อความสงบสุขของกลุ่ม

สำหรับเด็กหญิง จะมีลักษณะดังนี้

1. ชอบผจญภัย	4. มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย
2. มีอารมณ์รุนแรง	5. มีอารมณ์ขัน
3. หยิ่ง และมีความพอใจในตนเอง	6. ไม่เบื่อง่ายง่าย

บรรณานุกรม

อารี รั้งสินันท์. (2527). ความคิดสร้างสรรค์. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ปริศนาอักษรไขว้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นความหมายของการคิดละเอียดลออ ก. การคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ข. การคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน ค. การคิดให้ได้หลายอย่างในเวลาสั้นๆ ง. การคิดหาเหตุผล	4. เด็กหญิงมาลินีเรียนวิชาภาษาอังกฤษเก่ง จึงช่วยสอนเพื่อนๆ โดยไม่รู้สึกลำบากเหมือนคนอื่นๆ ทั้งยังมีความตั้งใจสอนอย่างมาก อยากทราบว่าเด็กหญิงมาลินีมีวิธีการคิดแบบใด ก. การคิดยืดหยุ่น ข. การคิดละเอียดลออ ค. การคิดคล่องแคล่ว ง. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของการคิดละเอียดลออ ก. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ข. ไม่ชอบการทำงานตามลำพัง ค. มีอารมณ์ขัน ง. ถูกทุกข้อ	5. การที่จะเติมคำปริศนาอักษรไขว้ได้ถูกต้องอย่างสมบูรณ์ต้องอาศัยการคิดข้อใดประกอบด้วย ก. การคิดละเอียดลออ ข. การคิดยืดหยุ่น ค. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ง. การคิดแบบสมัยใหม่
3. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการคิดละเอียดลออ ก. ทำงานกลุ่มได้ดี ข. มีสุขภาพดี พอใจในตนเอง ค. หากจะทำอะไรแล้วจะทำให้ดีที่สุด ง. ถูกทุกข้อ	6. รักดี หามจั่ว รัก หามเสา คำที่นำมาเติมแล้วได้ข้อความที่สมบูรณ์คือข้อใด ก. กัน ข. เพื่อน ค. ชั่ว ง. พี่

7.บุคคลใดจัดเป็นผู้ที่มีการคิดละเอียดลออ ก. เด็กหญิงส้มแป้นเป็นคนขี้อาย ข. เด็กชายแดงโมไม่ชอบผจญภัย ค. เด็กหญิงน้ำหวานชอบทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ง. เด็กชายส้มโอชอบทำงานตามลำพัง	9.กิจกรรมข้อใดต่อไปนี ต้องใช้การคิดละเอียดลออในการทำ ก. กิจกรรมเป่ากบ ข. กิจกรรมอักษรไขว้ ค. กิจกรรมมอญซ่อนผ้า ง. กิจกรรมปิดตาตีหม้อ
8.ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด ก. การคิดละเอียดลออพัฒนาขึ้นตามอายุ ข. ผู้ที่มีการคิดละเอียดลออมักเป็นคนไม่รู้จักลังเกต ค. ในวัยเดียวกันเด็กหญิงและเด็กชายมีการคิดละเอียดลออเท่ากัน ง. ผิดทุกข้อ	10.หากนักเรียนอยากเป็นผู้ที่มีลักษณะการคิดละเอียดลออ ต้องปฏิบัติตัวในข้อใด ก. ชอบเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ยุ่งกับคนอื่น ข. เล่นเกมให้เยอะๆ ค. ไปดูหนังบ่อยๆ ง. ไม่ก่อความสงบสุขของกลุ่ม

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง ปรัชญาอักษรไขว้

1. ข

2. ง

3. ง

4. ข

5. ก

6. ค

7. ค

8. ก

9. ข

10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

เรื่อง การคิดละเอียดลออ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดละเอียดลออ					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิด การคิดละเอียดลออในการวิเคราะห์ข้อความที่กำหนดให้					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดการ คิดหาคำตอบในการตอบปริศนาจากข้อความที่กำหนด					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ปริศนาอักษรไขว้ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีการคิดละเอียดลออ					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 3
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	ลำดับดีมีความสำเร็จ
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดเวลาทำงานของตนเองในแต่ละวันได้ 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดกำหนดแผนการทำงานในแต่ละเดือนได้ 3. เพื่อให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานต่างๆที่จะทำได้
ส่วนประกอบในชุดการสอน	1. คำชี้แจง 2. คู่มือครู 3. คู่มือนักเรียน 4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปงานแต่ละวัน แต่ละเดือน ตามที่สนทนากัน

3.2.4 ครูแจกใบงานแผนการทำงานต่างๆ ให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญ

3.2.5 ให้แต่ละกลุ่มรายงานผลการทำงานของตนหน้าชั้นเรียน และร่วมอภิปรายเสนอแนะซึ่งกันและกันกับกลุ่มอื่นๆ

3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

3.2.7 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4.2 ใบงาน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สาระสำคัญ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการคิดที่มีจุดมุ่งหมายของการคิด เป็นการตั้งจุดมุ่งหมายของการคิดเพื่อให้ได้ความคิดที่รอบคอบสมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกลลึกซึ้ง และผ่านการพิจารณากลับกรอง ไตร่ตรอง ทั้งด้านคุณและโทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้นมาแล้ว

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดเวลาทำงานของตนเองในแต่ละวันได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดกำหนดแผนการทำงานในแต่ละเดือนได้
3. เพื่อให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของงานต่างๆที่จะทำได้

3. สาระการเรียนรู้

การกำหนดเวลาทำงานในแต่ละวัน แผนการทำงานในแต่ละเดือน ตามลำดับความสำคัญของงาน จะทำให้การทำงานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานในแต่ละวัน แต่ละเดือน รวมถึงจัดลำดับความสำคัญของงาน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

4.3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปงานแต่ละวัน แต่ละเดือน ตามที่สนทนากัน

4.3.3 ครูแจกใบงานแผนการทำงานต่างๆให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญ

4.3.4 ให้แต่ละกลุ่มรายงานผลการทำงานของตนหน้าชั้นเรียน และร่วมอภิปรายเสนอแนะซึ่งกันและกันกับกลุ่มอื่นๆ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

5.2 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

5.3 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

7.2 ใบงาน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปงานแต่ละวัน แต่ละเดือน ตามที่สนทนากัน
4. ให้นักเรียนบันทึกงานที่ช่วยกันคิดได้ลงในใบงานที่ครูแจกให้ โดยให้นักเรียนจัดลำดับ

ความสำคัญให้เรียบร้อย

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานผลการทำงานของตนหน้าชั้นเรียน และร่วมอภิปราย เสนอแนะซึ่งกันและกันกับกลุ่มอื่นๆ

6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ
7. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

8. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เป็นการคิดที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ความคิดที่รอบคอบ สมเหตุสมผล ผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกลลึกซึ้ง และผ่านการพิจารณากลับกรอง ไตร่ตรอง ทั้งทางด้านคุณและโทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้น

ผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจะมีความสามารถดังนี้

1. สามารถกำหนดเป้าหมายในการคิดอย่างถูกต้อง
2. สามารถระบุประเด็นในการคิดได้อย่างชัดเจน
3. สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และเลือกข้อมูลที่ใช้ในการคิดได้
4. สามารถประเมินข้อมูลได้
5. สามารถใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูล และเสนอคำตอบ / ทางเลือกที่

สมเหตุสมผลได้

6. สามารถเลือกทางเลือก / ลงความเห็นในประเด็นที่คิดได้

นอกจากนี้ยังมีวิธีการคิด คือ

1. มีการตั้งเป้าหมายในการคิด
2. มีการระบุประเด็นในการคิด
3. มีการวิเคราะห์จำแนกแยกแยะข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูล และเลือกข้อมูลที่จะ

นำมาใช้

4. ประเมินข้อมูลที่จะใช้ในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอและความน่าเชื่อถือ
5. เลือกทางเลือกที่เหมาะสม โดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมาและคุณค่า หรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น
6. ประเมินทางเลือกและลงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด

บรรณานุกรม

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจน์. (2544). สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ :

บริษัทจำกัด ก. พล (1996).

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ลำดับดีมีความสำเร็จ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.ข้อใดกล่าวถึงกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานได้ถูกต้องที่สุด ก. เป็นการคิดเพื่อให้ได้คำตอบมากมาย ข. เป็นการคิดเพื่อให้ได้ความคิดที่สมเหตุสมผล ค. เป็นการคิดอย่างรวดเร็ว ง. เป็นการคิดสร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ	4.เด็กหญิงอุ๋งจะสอบวิชาคณิตศาสตร์วันนี้ แต่ยังไม่ได้อ่านหนังสือ ผลสอบออกมาปรากฏว่าสอบตก นักเรียนคิดว่าข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้สอบตก ก. เด็กหญิงอุ๋งดูโทรทัศน์มากเกินไป ข. เด็กหญิงอุ๋งขาดการวางแผนล่วงหน้า ค. เด็กหญิงอุ๋งไม่ตั้งใจเรียน ง. เด็กหญิงอุ๋งไปเที่ยวทะเลบ่อยๆ
2.ข้อใดเป็นลักษณะของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. กำหนดเป้าหมายในการคิดอย่างถูกต้อง ข. ระบุประเด็นในการคิดได้อย่างชัดเจน ค. ใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูล ง. ถูกทุกข้อ	5.หากนักเรียนอยากสอบให้ได้เกรด 4 ทุกวิชา นักเรียนควรจะต้องเตรียมตัวในข้อใด ก. วางแผนการดูโทรทัศน์ทุกวัน ข. วางแผนการลอกข้อสอบเพื่อน ค. วางแผนการอ่านหนังสือในแต่ละวัน ง. วางแผนการไปเที่ยวกับเพื่อน
3.ข้อใดเป็นวิธีการคิดของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. ตั้งเป้าหมายในการคิด ข. วิเคราะห์แยกแยะจำแนกข้อมูล ค. เลือกทางเลือกที่เหมาะสม ง. ถูกทุกข้อ	6.ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการคิดวางแผนการใช้เวลาในแต่ละวัน ก. ทำให้มีเวลาเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากขึ้น ข. ทำให้ใช้เวลาว่างอย่างมีประสิทธิภาพ ค. ทำให้มีเวลาเรียนแบบตารางหนังสือมากขึ้น ง. ทำให้มีเวลาไปเดินเที่ยวกับพี่สาว

7.ข้อใดจัดว่ามีลักษณะของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมากที่สุด ก. ต้มน้ำเปล่าดีกว่าต้มน้ำอัดลม ข. กินผักมีวิตามินสูงกว่ากินลูกอม ค. กินแดงโมดีกว่ากินลำไย ง. กินข้าวดีกว่ากินก๋วยเตี๋ยว	9.บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้ที่มีการคิดวางแผนโดยใช้กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. นาย ก สอบได้ที่ 1 เพราะลอกข้อสอบเพื่อน ข. นาย ข อยากจะเรียนเก่ง จึงตั้งใจเรียนทุกวัน ค. นาย ค อยากจะเห็นเพื่อนร้องไห้ จึงแกล้งเพื่อน ง. นาย ง อยากให้ครูชม จึงใส่ร้ายเพื่อน
8.ข้อใดเป็นลักษณะของผลงานที่เกิดจากการคิดการวางแผนล่วงหน้าอย่างมีระบบ ก. เป็นผลงานที่มีคุณภาพ ข. เป็นผลงานที่ดีเยี่ยมคุณภาพ ค. เป็นผลงานที่ไม่สมบูรณ์ ง. เป็นผลงานที่ได้แบบสุกเอาเผากิน	10.การเป็นคนที่คิดกว้าง คิดอย่างกลั่นกรอง ไตร่ตรองทั้งด้านคุณและโทษ เพื่อให้ได้คุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้นมา เรียกว่าเป็นการคิดแบบใด ก. การคิดคล่องแคล่ว ข. การคิดอย่างสร้างสรรค์ ค. การคิดแบบยืดหยุ่น ง. แบบกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง ลำดับที่มีความสำเร็จ

1. ข

2. ง

3. ง

4. ข

5. ค

6. ข

7. ข

8. ก

9. ข

10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้รู้จักคิดกำหนดแผนการทำงานตามลำดับความสำคัญ					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้รู้จักคิดเวลาทำงานของตนในแต่ละวัน แต่ละเดือน					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ลำดับดีมีความสำเร็จ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเอง ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 1
เรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อเรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อกิจกรรม ทายท่า ... คำพังเพย

เทคนิค บทบาทสมมุติ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดริเริ่มในการคิด
 2. เพื่อให้นักเรียนค้นหาท่าทางการแสดงจากคำพังเพยที่ได้รับอย่าง
 เหมาะสม และสามารถทายท่าคำพังเพยได้รวดเร็ว

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ได้

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม ทายทำ ... คำพังเพย

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม ทายทำ ... คำพังเพย

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม ทายทำ ... คำพังเพย ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม

3.2.3 ครูแจกซองปริศนาคำพังเพยให้นักเรียนคนละ 1 ซอง ภายในซองจะมีคำพังเพยหรือคำสุภาษิตอยู่ซองละ 1 คำ

3.2.4 ครูให้นักเรียนแต่ละคนแอบเปิดดูคำที่ตนได้รับ พร้อมทั้งคิดทำทางไม้ประกอบคำๆนั้น

3.2.5 ครูให้นักเรียนแต่ละคนลุกขึ้นแสดงทำทางไม้ประกอบคำที่ตนเองได้รับ

3.2.6 สมาชิกคนใดตอบได้ให้รับตอบ ถ้าตอบถูกจะได้บัตรคำพังเพยนั้นเป็นของตนเอง

3.2.7 ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ทีละคนจนครบ

3.2.8 นักเรียนคนใดได้บัตรคำมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

3.2.9 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย

3.2.10 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย

3.2.12 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย

4. สิ่งที่เราต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

4.3 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

4.4 บัตรคำพังเพย ได้แก่ กบในกะลาครอบ กระจกใต้น้ำ กระจกสันหลังของชาติ กระจาดชาเดียว กระจาดตีนตุ่ม กิ่งทองใบหยก เกลือจิ้มเกลือ ไก่เห็นตีนงู – งูเห็นนมไก่ ขมิ้นกับปูน ชิงกาว – ขำก็แรง ชีข้างจับตักแตน เขียนเสือให้วัวกลัว คอหอยกับลูกกระเดือก จู๊ดได้ดำตอ ช้างตายทั้งตัวเอาไปบัวมาปิด ดินพอกหางหมู ตักน้ำใส่กะโหลกชะโงกดูเงา ตีวัวกระทบคราด นกสองหัว น้ำขึ้นให้รีบตัก น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า ปลาหมอตายเพราะปาก ปากปราศรัยใจเหือดคอ ผักชีโรยหน้า ผ้าขี้ริ้วห่อทอง ฝนทั่งให้เป็นเข็ม มือถือสาก – ปากถือศีล ไม้ไผ่ล้ผึ้ง ยกตนข่มท่าน ลีซอให้ควายฟัง สุณัชนตรอก เล่นผมบังภูเขา หน้าเนื้อใจเสือ หัวล้านได้หัว เห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นขี้ดีกว่าไส้ เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง เขี่ยบขี้ไก่ไม่ฝ่อ

ตัวอย่างบัตรคำพังเพย

ดินพอกหางหมู

4.5 นกหวีด

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดริเริ่มเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล เป็นลักษณะความคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งอาจเกิดจากการคิดปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิมให้เป็นความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างจากความคิดเดิม เป็นงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดริเริ่มในการคิด
2. เพื่อให้นักเรียนคิดหาท่าทางการแสดงจากคำพังเพยที่ได้รับได้อย่างเหมาะสม และสามารถทายท่าคำพังเพยได้รวดเร็ว

3. สารการเรียนรู้

ในการทำงานร่วมกัน สมาชิกทุกคนต้องรู้จักสังเกตคำพูด ท่าทาง ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับรู้ความรู้สึกซึ่งกันและกัน จะทำให้การทำงานราบรื่นและประสบความสำเร็จ

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นตอนก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูให้ผู้หนึ่งได้ออกมาแสดงท่าทางไป และให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าหมายถึงอะไร และครูก็อธิบายถึงประโยชน์ของการรู้จักสังเกตท่าทางที่คนแสดงออกมา

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม

4.3.2 ครูแจกของปริศนาคำพังเพยให้นักเรียนคนละ 1 ของ ภายในซองจะมีคำพังเพยหรือคำสุภาษิตอยู่ของละ 1 คำ

4.3.3 ครูให้นักเรียนแต่ละคนแอบเปิดดูคำที่ตนได้รับ พร้อมทั้งคิดท่าทางไปประกอบคำๆนั้น

4.3.4 ครูให้นักเรียนแต่ละคนลุกขึ้นแสดงท่าทางไปประกอบคำที่ตนเองได้รับ

4.3.5 สมาชิกคนใดตอบได้ให้รับตอบ ถ้าตอบถูกจะได้บัตรคำพังเพยนั้นเป็นของตนเอง

4.3.6 ครูดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ทีละคนจนครบทุกคน

4.3.7 นักเรียนคนใดได้บัตรคำมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 จากการตอบคำถามเกี่ยวกับคำพังเพย

5.2 ดูจากการแสดงท่าทางไปประกอบคำของนักเรียนแต่ละคน

5.3 ดูจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับการทายท่าจากคำพังเพยที่เพื่อนแสดง

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

7.3 บัตรคำพังเพย ได้แก่ กบในกะลาครอบ กระต่ายได้น้ำ กระตูกสันหลังของชาติ กระต่ายขาเดียว กระต่ายตื่นตูม กิ่งทองใบหยก เกล็ดจิ้มเกล็ด ไก่เห็นตีนงู – งูเห็นนมไก่ ขมิ้นกับปูน ชิงกาว – ขากี้แรง ชีข้างจับตักแตน เขียนเสือให้วัวกลัว คอหอยกับลูกกระเดือก จู๊ดได้ตำตอ ข้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด ดินพอกหางหมู ตักน้ำใส่กะโหลกชะโงกดูเงา ตีวัวกระทบคราด นกสองหัว น้ำขึ้นให้รีบตัก น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า ปลาหมอตายเพราะปาก ปากปราศรัยใจเหือดคอ ผักขีโรยหน้า ผ้าขี้ริ้วห่อทอง ฝนทั่งให้เป็นเข็ม มือถือสาก – ปากถือศีล ไม้ไผ่ลัดฟาง ยกตนข่มท่าน สีขอให้ควายฟัง สุนัขจวนตรอก เส้นผมบังภูเขาน้ำหน้าเนื้อใจเสือ หัวล้านได้หัว เห็นกงจักรเป็นดอกบัว เห็นขี้ดีกว่าไส้ เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง เขียวขี้ไก่ไม่ผอม

ตัวอย่างบัตรคำพังเพย

ดินพอกหางหมู

7.4 นกหวีด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย
 2. ให้นักเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลม
 3. ให้นักเรียนรับซองจากครูคนละ 1 ซอง ภายในซองจะมีคำพังเพยหรือคำสุภาษิตอยู่ของละ 1 คำ
 4. ให้นักเรียนแต่ละคนแอบเปิดดูคำที่ตนได้รับ พร้อมทั้งคิดทำทางไปประกอบคำนั้นๆ
 5. ให้นักเรียนแต่ละคนลุกขึ้นแสดงทำทางไปประกอบคำที่ตนเองได้รับจนครบทุกคน
 6. ในการแสดงทำทางไปประกอบคำ ถ้านักเรียนคนใดตอบได้ให้รับตอบ หากตอบถูกจะได้บัตรคำพังเพยนั้นเป็นของตน
 7. นักเรียนคนใดได้บัตรคำมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
 8. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย
 9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย
 10. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย

ชื่อ-นามสกุล _____	ชั้น _____	เลขที่ _____
ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด		
เรื่อง การคิดริเริ่ม _____	ภาคเรียนที่ 2 _____	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 _____

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทายทำ ... คำพังเพย

การคิดริเริ่มเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล เป็นลักษณะความคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งอาจเกิดจากการคิดปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิมให้เป็นความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างจากความคิดเดิม เป็นงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์

ลักษณะของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มี 3 ประการคือ

1. เป็นความคิดหรือการกระทำที่แปลกใหม่
2. เป็นความคิดหรือการกระทำที่แก้ปัญหาได้
3. เป็นความคิดริเริ่มที่ต้องมีความคงทน และสามารถพัฒนาไปจนถึงจุดที่สมบูรณ์

หลักเกณฑ์พิจารณาผลผลิตที่จัดเป็นผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์

1. เป็นผลผลิตที่แปลกใหม่ และมีค่าต่อผู้คิด สังคมและวัฒนธรรม
2. เป็นผลผลิตที่ไม่เป็นไปตามปรากฏการณ์นิยมในเชิงที่ว่ามีการคิดดัดแปลง หรือยกเลิกผลผลิต หรือความคิดที่เคยยอมรับกันมาก่อน
3. เป็นผลผลิตที่ได้รับจากการกระตุ้นอย่างสูงและมั่นคง ด้วยระยะยาว
4. เป็นผลผลิตที่ได้จากการประมวลปัญหา ซึ่งค่อนข้างคลุมเครือและไม่แจ่มชัด

บรรณานุกรม

กลุ่มสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. (2542). การคิดและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : บริษัทคอมฟอร์ม จำกัด.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.การคิดริเริ่ม หมายถึง ก. การคิดยกย่องน วาไปวนมา ข. การคิดแปลกใหม่ไม่ลอกเลียนแบบ ค. การคิดให้ได้หลายคำตอบ ง. การคิดที่มุ่งไปที่จุดใดจุดหนึ่ง	4.เด็กหญิงโบเคยแสดงท่าทางไปชอบทะเลาะวิวาทกันกับเด็กชายผกชมอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้กัน (ไม่ถูกกัน) ตรงกับคำพังเพยในข้อใด ก. ชิงกักรา ชำกัแรง ข. ขมมผลมน้ำยา ค. ขม้นกับปุ่น ง. ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่
2.ข้อใดเป็นลักษณะของการคิดริเริ่ม ก. เป็นการคิดหรือการกระทำที่แปลกใหม่ ข. เป็นการคิดหรือการกระทำที่แก้ปัญหาได้ ค. เป็นการคิดที่มีความคงทน สามารถพัฒนาต่อไปได้ ง. ถูกทุกข้อ	5.ข้อใดแสดงท่าทางไปประกอบคำพังเพยที่ว่า .. ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น .. ได้ถูกต้องที่สุด ก. แสดงท่าทางไปเป็นแกะดำที่หลงเข้าไปอยู่ในฝูงแกะขาว ข. แสดงท่าทางไปเป็นลูกนั่งอ่านหนังสือที่โต๊ะ ส่วนพ่อแม่ก็นั่งอ่านหนังสือที่โซฟา ค. แสดงท่าทางไปเป็นคน 2 คนที่เป็นเพื่อนกันทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันทุกอย่าง ง. แสดงท่าทางไปเก็บลูกพุทราที่หล่นลงมาอยู่ใต้ต้นพุทรา
3.ผลผลิตที่เกิดจากการคิดริเริ่ม ควรมีลักษณะอย่างไร ก. เป็นสิ่งที่มีคนทำมาก่อนและคงทนถาวร ข. เป็นสิ่งที่แปลกใหม่ มีค่าต่อผู้คิดและสังคม ค. เป็นสิ่งที่มีคนทำมาแล้วแต่เลิกทำ ง. เป็นสิ่งที่มีสีสันแปลกเหมือนในหนังสือ	6.เด็กชายอ๋นแสดงท่าทางไปไม่ยอมเสียเปรียบกับกับเด็กชายแดงโม ชอบแกล้งเผ็ดให้สาสมกัน ตรงกับคำพังเพยข้อใด ก. ขม้นกับปุ่น ข. รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา ค. เกลือจิ้มเกลือ ง. ร่ำไม่ตาย ขายไม่ขาด

7. ข้อใดแสดงท่าทางไปประกอบคำพิงเพยที่ว่า ...เข็นครกขึ้นภูเขา ... ได้ถูกต้อง ก. แสดงท่าทางไปการนำครกเดินขึ้นเขา ข. แสดงท่าทางไปต้องการที่จะทำงาน ค. แสดงท่าทางไปกำลังทำงานที่ยาก ต้องใช้ความอดทน และความเพียรพยายาม ง. แสดงท่าทางไปกำลังทดสอบความอดทนของร่างกาย	9. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการเป็นผู้รู้จักสังเกต คำพูด ท่าทาง และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก. ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ข. ทำให้เป็นที่รักของคนอื่น ค. ทำให้เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน ง. ถูกทุกข้อ
8. การเป็นผู้รู้จักสังเกตคำพูด ท่าทาง และรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตรงกับข้อใดมากที่สุด ก. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง ข. เอาใจเขามาใส่ใจเรา ค. ยกตนข่มท่าน ง. น้ำนิงไหลลึก	10. บุคคลใดที่มีการคิดริเริ่ม ก. เด็กหญิงดินสอหน้ากะทิเทใส่หลอดชงก่อนกิน ข. เด็กชายกบนนำขวดพลาสติกมาทำกระถางต้นไม้ ค. เด็กหญิงปากกาปลอกเปลือกมะม่วงก่อนกิน ง. เด็กชายยางลบนำมะม่วงมากินกับน้ำปลาหวาน

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน
เรื่อง ทายท่า ... คำพังเพย

1. ข

2. ง

3. ข

4. ค

5. ข

6. ค

7. ค

8. ข

9. ง

10. ข

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดริเริ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดริเริ่ม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้มีความริเริ่มในการคิด					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดการ คิดริเริ่ม และแสดงท่าทางจากคำหึงเพยที่ได้รับ					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ทายท่า ... คำหึงเพย มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติ ตนเป็นผู้ที่มีการคิดริเริ่ม					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 2
 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล
เทคนิค	แบบใช้คำถาม
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดหาเหตุผล 2. เพื่อให้นักเรียนเลือกวิธีแก้ปัญหาและบอกเหตุผลได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูแจกใบงาน “ เราจะแก้ปัญหาอย่างไร ” ให้นักเรียนทุกคนตอบ พร้อมบอกเหตุผลที่แต่ละคนเลือกวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง

3.2.3 ครูให้นักเรียนแต่ละคนเล่าถึงข้อดี ข้อเสีย และเหตุผลในการเลือกตามใบงาน

3.2.4 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

3.2.5 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.6 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4.2 ใบงาน เรื่อง เราจะแก้ปัญหาอย่างไร

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4.5 รูปภาพข่าวในหนังสือพิมพ์

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดที่ดีสามารถนำไปสู่ผลสำเร็จในการเรียนรู้ ขณะเดียวกันการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนาทักษะการคิด โดยเฉพาะกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ประกอบด้วย การรับรู้ การระลึกถึงความรู้ที่สะสมมา การผสมผสานความรู้ด้วยการย่อยข้อมูลและสร้างข้อมูลขึ้นมาใหม่ เพื่อหาคำตอบว่าความหมายของสิ่งที่คิดคืออะไร กระบวนการคิดผสมผสานความรู้จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา และทักษะเฉพาะหลายๆอย่างเข้าด้วยกัน

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดหาเหตุผล
2. เพื่อให้นักเรียนเลือกวิธีแก้ปัญหาและบอกเหตุผลได้

3. สารการเรียนรู้

การเลือกวิธีแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง จะต้องสามารถอธิบายเหตุผลประกอบการเลือกได้

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูนำสภาพชีวิตประจำวันที่เป็นปัญหาของคนเราในด้านต่างๆมายกตัวอย่างให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนคิดว่าคนเรามีโอกาสเจอปัญหาด้วยกันทุกคน อาจจะเล็กน้อยต่างกัน

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูแจกใบงาน " เราจะแก้ปัญหาอย่างไร " ให้นักเรียนทุกคนตอบ พร้อมบอกเหตุผลที่แต่ละคนเลือกวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง

4.3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละคนเล่าถึงข้อดี ข้อเสีย และเหตุผลในการเลือกตามใบงาน

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4.5 ขั้นตอนสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

4.6 ขั้นตอนประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 จากการสอบถามเหตุผล เกี่ยวกับการเลือกวิธีแก้ปัญหา

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

7.2 ใบงาน เราจะแก้ปัญหาอย่างไร

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

7.4 รูปภาพข่าวในหนังสือพิมพ์

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล
2. ให้นักเรียนรับใบงาน “ เราจะแก้ปัญหาอย่างไร ” คนละ 1 แผ่นจากครู
3. ให้นักเรียนทุกคนเขียนตอบใบงาน พร้อมบอกเหตุผลที่แต่ละคนเลือกวิธีแก้ปัญหา
4. ให้นักเรียนแต่ละคนเล่าถึงข้อดี ข้อเสีย และเหตุผลในการเลือกตามใบงาน
5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล
7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก

เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบงาน เรื่อง เราจะแก้ปัญหาอย่างไร

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจกับหัวข้อที่เป็นปัญหา และตอบลงในช่องที่กำหนดให้

หัวข้อที่เป็นปัญหา	ผลดี	ผลเสีย	หลังจากซึ่งนำนักผลดี – ผลเสีย แล้วคิดว่าเลือกแก้ปัญหาอย่างไร
1. (ให้นักเรียนเขียนปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองในวงนี้)			
2. ไปเที่ยวเรือนะที่มีน้ำ ท่วมและไหลเชี่ยวมากแล้ว			
3. ยกมือตอบปัญหาในชั้น เรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่ยาก และตนไม่สนใจ			
4. เข้าไปกินอาหารในร้าน ใหญ่ๆทั้งที่มีเงินในกระเป๋า 20 บาท			
5. ไม่ดูหนังสือเลยก่อนสอบ			
6.นอนค้างนอกบ้านในหมู่ เพื่อน ๆ เพศเดียวกัน			

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ประกอบด้วย การรับรู้ การระลึกถึง ความรู้ที่สะสมมา การผสมผสานความรู้ด้วยการย่อยข้อมูลและสร้างข้อมูลขึ้นมาใหม่ การคิด ผสมผสานความรู้จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา และทักษะหลายๆอย่างเข้าด้วยกัน

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน มีส่วนประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1. กระบวนการทำงานของการคิด มี 2 ส่วน คือ

1.1 กระบวนการผสมผสานความรู้ เป็นการใช้ทักษะพื้นฐานต่างๆในการย่อยข้อมูล และ ใช้ยุทธวิธีต่างๆในการสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่

1.2 กระบวนการจัดการและควบคุมความคิด กระบวนการนี้สะท้อนให้เห็นถึงความคิด ซึ่งมีขั้นตอนการทำงาน คือ ขั้นวางแผน ขั้นประเมินผล และขั้นควบคุมกระบวนการทำงานของ ความคิด

2. การก่อเกิดการคิด การคิดเกิดจากกระบวนการทำงานของการคิดทั้งในส่วนของ กระบวนการผสมผสานความรู้ และส่วนของกระบวนการจัดการและควบคุมความคิด ซึ่งมียุทธวิธีที่ สนับสนุนให้เกิดการคิดและพฤติกรรมที่ฉลาดและเกิดผลดี ได้แก่ รู้จักเลือกใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มอง หาทักษะสนับสนุน เปิดใจกว้างและรับฟังความคิดเห็น เปลี่ยนความคิดเห็นเมื่อมีเหตุผลที่ควรรับ ฟัง ไม่ค่อยตัดสินความหากยังมีหลักฐานไม่เพียงพอ

3. ความรู้ ความรู้เป็นสิ่งที่เราได้รับรู้ซึ่งอาจจะมาจากการจำ มาจากการนำความรู้ใหม่ ผสมผสานกับความรู้เดิม ในขณะที่การรู้เป็นกระบวนการรับรู้ซึ่งสมองได้รับรู้ ความรู้ในที่นี้หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์โดยตรง ความรู้ที่เป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล และความรู้ที่เกี่ยวกับ เนื้อหาของความคิด รู้ว่าตนเองกำลังคิดอะไรอยู่

การคิดที่ดีสามารถนำไปสู่ผลสำเร็จในการเรียนรู้ ขณะเดียวกันการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยพัฒนา ทักษะการคิดโดยเฉพาะกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. (2545). ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ. สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมมนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ก. การคิดค้นสิ่งใหม่ ข. การคิดหาเหตุผล ค. การคิดที่รวดเร็ว ง. การคิดหาคำตอบที่หลากหลาย	4.ข้อใดกล่าวถึงความรู้ที่นำมาใช้ในกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานได้ถูกต้อง ก. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์โดยตรง ข. เป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล ค. เป็นเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาของความคิด ง. ถูกทุกข้อ
2.ข้อใดจัดเป็นส่วนประกอบของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. กระบวนการทำงานของการคิด ข. การก่อเกิดความคิด ค. ความรู้ ง. ถูกทุกข้อ	5.ข้อใดจัดเป็นลักษณะของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เป็นกระบวนการคิดที่ผสมผสานความรู้และทักษะหลายๆอย่างเข้าด้วยกัน ข. เป็นกระบวนการคิดที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำซ้อน ค. เป็นกระบวนการคิดที่ได้คำตอบรวดเร็ว ง. เป็นกระบวนการคิดที่มีแนวโน้มที่จะเข้าข้างผู้ใดผู้หนึ่ง
3.วิธีการในข้อใดเป็นการแสดงว่าเกิดกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. รู้จักเลือกใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ข. มองหาหลักฐานสนับสนุน ค. เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น ง. ถูกทุกข้อ	6.ขณะที่นักเรียนเล่นฟุตบอลอยู่ที่สนาม มีคนมาบอกว่ามีเพื่อนไม่สบาย นักเรียนจะเลือกปฏิบัติในข้อใดต่อไปนี้ ก. รีบไปดูเพื่อนว่าจะช่วยเหลืออะไรได้บ้าง ข. ให้เพื่อนกลับไปดูก่อน รอให้เล่นฟุตบอลจบเกมก่อนค่อยไปดู ค. เล่นฟุตบอลต่อเพราะคงจะมีคนดูอยู่แล้ว ง. ฝากยาไปให้เพื่อนกิน เมื่ออาการจะดีขึ้น

7. ด้วยวัยของนักเรียนในขณะนี้ นักเรียนคิดว่าข้อใดสำคัญที่สุดที่ควรปฏิบัติก่อน ก. ไปทำงานทำเพราะอยากมีรายได้ ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ ค. เลี้ยงพ่อแม่เมื่อแก่เฒ่า ง. ไปสมัครเป็นดาราเด็กเพราะได้เงินเยอะ	9. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. ไม่ค่อยตัดสินใจหากยังมีหลักฐานไม่เพียงพอ ข. เปลี่ยนความคิดเห็นยาก ค. ตัดสินใจได้โดยไม่ต้องอาศัยข้อมูล ง. ไม่ค่อยประสบความสำเร็จในงาน
8. หากนักเรียนไปกินอาหารที่ร้าน แต่ลืมนำกระเป๋าสเงินไปด้วย นักเรียนจะเลือกปฏิบัติในข้อใดต่อไปนี้ ก. ร้องให้ ขอความเห็นใจ ข. ตะโกนว่ามีคนขโมยกระเป๋าสเงิน ค. บอกเจ้าของร้านตรงๆ และกลับไปนำเงินมาให้ ง. บอกเจ้าของร้านว่าไม่มีเงินจ่าย	10. บุคคลใดที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมากที่สุด ก. เด็กหญิงจันทร์ร้องไห้ไม่ยอมเช็ดน้ำตาเพราะกลัวแม่ไม่สงสาร ข. เด็กชายแจ้ช่วยแม่เลี้ยงน้องเพราะกลัวแม่ดุ ค. เด็กหญิงแจ่มกินมะม่วงน้ำปลาหวานไม่มากเพราะกลัวท้องเสีย ง. เด็กชายโจกินขนมของน้องไม่มากเพราะกลัวแม่ตี

เจดยแบบฝีกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล

1. ข	2. ง	3. ง	4. ง	5. ก
6. ก	7. ข	8. ค	9. ก	10. ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิดหาเหตุผล					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้รู้จักเลือกวิธีแก้ปัญหา และบอกเหตุผลได้					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ทางเลือกนี้ ... มีเหตุผล มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 3
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	บอกเรื่อง
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้ กิจกรรม บอกเรื่อง และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม บอกเรื่อง

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม บอกเรื่อง ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 ให้นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลากจากครูกุ่มละ 1 แผ่น

หลังจากนั้นให้อ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟังว่ากลุ่มของตนได้เรื่องที่เท่าไร เกี่ยวกับอะไร และให้สมาชิกแต่ละคนพูดตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับโดยใช้เวลา 2 นาทีในการพูด พร้อมให้เหตุผลประกอบ

เรื่องที่ 1 ถ้านักเรียนสามารถเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ 1 วัน นักเรียนจะเป็นสัตว์อะไร

เรื่องที่ 2 นักเรียนชอบดูการ์ตูนอะไรมากที่สุด

เรื่องที่ 3 ถ้าพรุ่งนี้นักเรียนสามารถทำอะไรต่าง ๆ ได้ นักเรียนจะทำอะไร

เรื่องที่ 4 ของใช้ที่นักเรียนรักที่สุดคืออะไร

เรื่องที่ 5 วันหยุดนักเรียนชอบไปเที่ยวที่ไหน

เรื่องที่ 6 ถ้านักเรียนเป็นคนที่มิชื่อเสียงได้ นักเรียนจะเป็นใคร

หลังจากที่นักเรียนพูดจบแล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบเพื่อส่งครู

3.2.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปให้เพื่อน ๆ ในชั้นฟังตาม

หัวข้อ

1. สิ่งที่ได้จากการพูด

2. ใครน่าจะมีเหตุผลที่ดีที่สุดในกลุ่ม

- 3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง
- 3.2.6 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้
- 3.2.7 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง บอกเรื่อง
- 3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้

คิด เรื่อง บอกเรื่อง

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง บอกเรื่อง
- 4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง
- 4.3 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง บอกเรื่อง
- 4.4 รายชื่อเรื่องที่จะพูด 6 เรื่อง คือ
 - เรื่องที่ 1 ถ้านักเรียนสามารถเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ 1 วัน นักเรียนจะเป็นสัตว์อะไร
 - เรื่องที่ 2 นักเรียนชอบดูการ์ตูนอะไรมากที่สุด
 - เรื่องที่ 3 ถ้าพรุ่งนี้นักเรียนสามารถทำอะไรต่าง ๆ ได้ นักเรียนจะทำอะไร
 - เรื่องที่ 4 ของใช้ที่นักเรียนรักที่สุดคืออะไร
 - เรื่องที่ 5 วันหยุดนักเรียนชอบไปเที่ยวที่ไหน
 - เรื่องที่ 6 ถ้านักเรียนเป็นคนที่มียศเสียงได้ นักเรียนจะเป็นใคร

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบหนึ่งของการคิดที่สามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ด้วยการเรียนรู้ ในปัจจุบันเป็นโลกของยุคข้อมูลข่าวสารที่ให้ความสำคัญอย่างมากกับการคิดโดยเฉพาะ กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ทุกคนควรจะมีทักษะนี้เพื่อใช้เรียนรู้ ใช้คิดวิเคราะห์ พิจารณาแยกแยะ และหาเหตุผลอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าอีกด้วย

2. จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

3. สารการเรียนรู้

ในชีวิตประจำวันของแต่ละคนจะต้องมีเหตุการณ์ผ่านเข้ามาให้ต้องเลือก และตัดสินใจอยู่เสมอ หากทางเลือกเป็นสิ่งที่คิดอย่างรอบคอบแล้ว ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จอย่างที่เราหวังได้

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องต่างๆที่ต้องการการตัดสินใจ โดยในการตัดสินใจนั้น ต้องมีการคิดถึงข้อดีข้อเสีย เปรียบเทียบแล้วจึงตัดสินใจ กิจกรรมนี้จะกำหนดหัวข้อเรื่องให้ ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มจับสลากเลือก 1 หัวข้อ ให้เวลา 2 นาที พร้อมกับแสดงเหตุผลประกอบ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-6 คน

4.3.2 ให้นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาจับสลากจากครูกุ่มละ 1 แผ่น

หลังจากนั้นให้อ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟังว่ากลุ่มของตนได้เรื่องที่เท่าไร เกี่ยวกับอะไร และให้สมาชิกแต่ละคนพูดตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับโดยใช้เวลา 2 นาที ในการพูด พร้อมให้เหตุผลประกอบ

เรื่องที่ 1 ถ้านักเรียนสามารถเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ 1 วัน นักเรียนจะเป็นสัตว์อะไร

เรื่องที่ 2 นักเรียนชอบดูการ์ตูนอะไรมากที่สุด

เรื่องที่ 3 ถ้าพรุ่งนี้นักเรียนสามารถทำอะไรต่างๆได้ นักเรียนจะทำอะไร

เรื่องที่ 4 ของใช้ที่นักเรียนรักที่สุดคืออะไร

เรื่องที่ 5 วันหยุดนักเรียนชอบไปเที่ยวที่ไหน

เรื่องที่ 6 ถ้านักเรียนเป็นคนที่มีความเสี่ยงได้ นักเรียนจะเป็นใคร

หลังจากที่นักเรียนพูดจบแล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบเพื่อส่งครู

4.3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปให้เพื่อนๆในชั้นฟังตาม

หัวข้อ

1. สิ่งที่ได้จากการพูด

2. ใครน่าจะมีเหตุผลดีที่สุดในกลุ่ม

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง บอกเรื่อง

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง บอกเรื่อง

5. การวัดและการประเมินผลงาน

สังเกตการใช้เหตุผลของนักเรียนเกี่ยวกับการตอบคำถามจากเรื่องในฉลาด

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง บอกเรื่อง

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง

7.3 รายชื่อเรื่องที่จะพูด

เรื่องที่ 1 ถ้านักเรียนสามารถเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ 1 วัน นักเรียนจะเป็นสัตว์อะไร

เรื่องที่ 2 นักเรียนชอบดูการ์ตูนอะไรมากที่สุด

เรื่องที่ 3 ถ้าพรุ่งนี้นักเรียนสามารถทำอะไรต่างกันได้ นักเรียนจะทำอะไร

เรื่องที่ 4 ของใช้ที่นักเรียนรักที่สุดคืออะไร

เรื่องที่ 5 วันหยุดนักเรียนชอบไปเที่ยวที่ไหน

เรื่องที่ 6 ถ้านักเรียนเป็นคนที่มีความเสี่ยงได้ นักเรียนจะเป็นใคร

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง บอกเรื่อง
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
3. ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกหัวข้อที่จะพูด 1 หัวข้อ จากกล่องฉลากที่ครู แล้วอ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟังว่ากลุ่มของตนได้เรื่องที่เหมาะไหน เกี่ยวกับอะไร และให้สมาชิกแต่ละคน พูดตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับ ให้เวลา 2 นาทีในการพูด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

เรื่องที่ 1 ถ้านักเรียนสามารถเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ 1 วัน นักเรียนจะเป็นสัตว์อะไร

เรื่องที่ 2 นักเรียนชอบดูการ์ตูนอะไรมากที่สุด

เรื่องที่ 3 ถ้าพรุ่งนี้นักเรียนสามารถทำอะไรต่างกันได้ นักเรียนจะทำอะไร

เรื่องที่ 4 ของใช้ที่นักเรียนรักที่สุดคืออะไร

เรื่องที่ 5 วันหยุดนักเรียนชอบไปเที่ยวที่ไหน

เรื่องที่ 6 ถ้านักเรียนเป็นคนที่มีชื่อเสียงได้ นักเรียนจะเป็นใคร

หลังจากที่นักเรียนพูดจบแล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบเพื่อส่งครู

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปให้เพื่อนๆในชั้นฟังตาม

หัวข้อ

1. สิ่งที่ได้จากการพูด

2. ใครน่าจะมีเหตุผลดีที่สุดในกลุ่ม

5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง

6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง บอกเรื่อง

7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง บอกเรื่อง

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บอกเรื่อง

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบหนึ่งของการคิดที่สามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ด้วยการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นโลกของยุคข้อมูลข่าวสารที่ให้ความสำคัญอย่างมากกับการคิดโดยเฉพาะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทุกคนควรมีทักษะนี้เพื่อใช้เรียนรู้ ใช้คิดวิเคราะห์ พิจารณาแยกแยะและหาเหตุผลอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าอีกด้วย

ทักษะสำคัญที่ใช้ในกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน มี 3 ประการ ดังนี้

1. รู้จักคิดวิเคราะห์
2. หาเหตุผลที่ถูกต้อง
3. สืบค้นหาความจริงออกมาได้

ทักษะทั้ง 3 ประการ ช่วยให้เราเห็นว่า อะไรคือความจริง และรู้ด้วยว่าสิ่งที่คนอื่นบอกเป็นความจริงหรือไม่ ส่วนทักษะที่เป็นตัวสนับสนุนกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. ความจำ
2. ความสามารถที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
3. ความสามารถในการตัดสินใจ
4. ความสามารถที่จะจับประเด็นสำคัญขณะมีการถกเถียง – อภิปรายกัน
5. ความสามารถที่จะหาความจริงในการถกเถียง
6. ความสามารถในการเข้าใจเรื่องของความเป็นไปได้
7. ความสามารถที่จะชี้ให้เห็นถึงอคติที่เกิดขึ้น
8. ความสามารถในการสร้างหรือคิดสิ่งใหม่ๆ

สรุปแล้วกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมีส่วนสัมพันธ์กับการใช้ทักษะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการคิดของสมองหลายๆรูปแบบผสมผสานเข้าด้วยกันนั่นเอง

บรรณานุกรม

คันสนีย์ จัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. (2545). ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง บอกเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดกล่าวถึงกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานถูกต้อง ก. เป็นการคิดตอบโต้คนอื่นอย่างรวดเร็ว ข. เป็นการคิดที่คิดจะหาประโยชน์เข้าตนเอง ค. เป็นการคิดวิเคราะห์ แยกแยะหาเหตุผลอย่างเหมาะสม ง. เป็นการคิดเพื่อเลือกในสิ่งต่างๆ	4. หากมีคนยื่นขนมให้นักเรียน 1 กล่อง นักเรียนจะเลือกปฏิบัติในข้อใดต่อไปนี้ ก. ยกมือไหว้ขอบคุณ แต่ไม่รับของ ข. ยกมือไหว้ขอบคุณ รับของไว้ ค. เดินผ่านเฉยๆ ง. สายหัว หันหลังให้คนนั้นทันที
2. ข้อใดเป็นทักษะที่ต้องใช้ในกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. การรู้จักคิดวิเคราะห์ ข. การหาเหตุผลที่ถูกต้อง ค. การสืบค้นหาความจริงออกมาได้ ง. ถูกทุกข้อ	5. หากนักเรียนมีเงินในกระเป๋า 30 บาท นักเรียนจะเลือกซื้อสินค้าในข้อใด ก. ลูกอมรสชาเขียว ข. ตัวต่อรูปการ์ตูน ค. ยางลบดินสอตัวการ์ตูน ง. แม่เหล็กดูดสิ่งของ
3. ข้อใดเป็นทักษะที่ควรมีในกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. ความสามารถในการตัดสินใจ ข. ความสามารถที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ค. ความสามารถในการใช้เหตุผล ง. ถูกทุกข้อ	6. หากมีคนมาบอกว่า สุนัขที่นักเรียนเลี้ยงไว้ตายแล้ว นักเรียนจะเลือกปฏิบัติในข้อใด ก. ร้องไห้ทันที ข. รีบกลับไปดู ค. ถามว่าเป็นอะไรถึงตาย ง. ชื่นหน้าค่าคนที่มาบอก

7. หากมีคนมาขอสุนัขตัวที่นักเรียนรักมากที่สุดไปเลี้ยง นักเรียนจะเลือกปฏิบัติในข้อใด ก. ปฏิเสธพร้อมบอกว่า อยากได้ของคนอื่นน่าจะไ้ใหม่ ข. ปฏิเสธพร้อมบอกว่า รักมากคงให้ไม่ได้จะเลือกเอาตัวอื่นใหม่ ค. ปฏิเสธพร้อมกับด่าว่าคนที่มาขอ ง. ปฏิเสธพร้อมกับบอกว่า กลัวว่าคุณจะเลี้ยงไม่ดี	9. ข้อใดเป็นลักษณะของผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เด็กหญิงจันทร์ซื้อปากกาตามเพื่อน ข. เด็กหญิงอังคารซื้อปากกาเพราะปากกาสีสวย ค. เด็กหญิงพุดซื้อปากกาเพราะอันเก่าหมดหมึก ง. เด็กหญิงพุดซื้อปากกาเก็บสะสม
8. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เป็นผู้ที่ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ข. เป็นผู้ที่ได้ชื่อว่ามีความคิดรอบคอบ ค. เป็นผู้ que คิดสิ่งใหม่ได้เสมอ ง. เป็นผู้ que คิดฟังผู้อื่นตลอดเวลา	10. เด็กชายแดงคิดว่าแม่รักน้องมากกว่าตนเองจึงโกรธน้อง หากนักเรียนเป็นเด็กชายแดงจะเลือกกระทำในข้อใดต่อไปนี้ ก. แม่รักน้อง เพราะน้องเรียกร้องความสนใจเก่ง ข. แม่รักน้อง เพราะน้องอ่อนเก่ง ค. แม่ควรจะรักเรามากกว่าน้อง เพราะเราเกิดก่อน ง. แม่รักน้อง เพราะน้องตัวเล็กกว่าเรา

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง บอกเรื่อง

1. ค

2. ง

3. ง

4. ก

5. ค

6. ค

7. ข

8. ข

9. ค

10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิด และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้รู้จักการคิดอย่างมีเหตุผล					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม บอกเรื่อง มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
ครั้งที่ 1
เรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อเรื่อง	การคิดริเริ่ม
ชื่อกิจกรรม	บทลูกโซ่
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาการคิดริเริ่มอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับตัว 2. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม บทลูกโซ่ และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม บทลูกโซ่

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม บทลูกโซ่ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน

3.2.3 กำหนดให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มพูดถึงเรื่องอะไรก็ได้คนละ 1 นาที และเมื่อคนที่ 2 พูดต่อ จะต้องเริ่มต้นด้วยคำเดียวกันกับคำที่ลงท้ายของคนก่อน โดยคนที่ 2 ไม่จำเป็นต้องพูดเรื่องเดียวกับคนที่ 1 ดำเนินกิจกรรมเช่นเดียวกันนี้กับคนต่อไป

3.2.4 ก่อนการพูดให้แต่ละกลุ่มมีการวางแผนร่วมกัน กลุ่มละ 5 นาที

3.2.5 ให้นักเรียนพูดทีละกลุ่ม เริ่มจากคนที่ 1 จนถึงคนที่ 6 จากนั้นจึงให้กลุ่มต่อไปพูดจนครบทุกกลุ่ม

3.2.6 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนพูดสรุปหน้าชั้นในประเด็นต่อไปนี้

- เล่าเรื่องการวางแผนของกลุ่ม
- ผลการพูดของสมาชิกในกลุ่ม มีข้อบกพร่องและต้องแก้ไขอะไร
- สิ่งที่นักเรียนได้จากกิจกรรมนี้คืออะไร

3.2.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่

3.2.8 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง บทลูกโซ่

3.2.10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้

คิด เรื่อง บทลูกโซ่

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทลูกโซ่

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่

4.3 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง บทลูกโซ่

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดริเริ่มเป็นความสามารถทางสมองในการคิดที่มีลักษณะแปลกใหม่ แตกต่างไปจากการคิดธรรมดา ไม่ซ้ำความคิดที่มีอยู่ทั่วไป และ / หรือมีลักษณะเป็นการสรุปผล โดยให้ออกเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น หรือสืบเนื่องจากเหตุการณ์ที่สมมุติขึ้น เช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนจะเกิดอะไรขึ้น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นครั้งแรก ต้องอาศัยความกล้าคิด กล้าลอง กล้าประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นผลงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาการคิดริเริ่มอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับตัว
2. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร

3. สารการเรียนรู้

การคิดริเริ่มของคนเราเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมี และยังเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสิ่งต่างๆต่อไป

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องผลงานการคิดริเริ่มอย่างสร้างสรรค์ต่างๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง และอธิบายว่าสิ่งต่างๆที่เป็นผลงานเกิดขึ้น ล้วนเกิดจากการคิดริเริ่ม

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-6 คน

4.3.2 ครูกำหนดให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มพูดถึงเรื่องอะไรก็ได้คนละ 1 นาที และเมื่อคนที่ 2 พูดต่อ จะต้องเริ่มต้นด้วยคำเดียวกันกับคำที่ลงท้ายของคนที่ 1 โดยคนที่ 2 ไม่จำเป็นต้องพูดเรื่องเดียวกับคนที่ 1 ดำเนินกิจกรรมเช่นเดียวกันนี้กับคนต่อไป

4.3.3 ก่อนการพูดให้แต่ละกลุ่มวางแผนร่วมกัน กลุ่มละ 5 นาที

4.3.4 ครูให้นักเรียนพูดทีละกลุ่ม เริ่มจากคนที่ 1 จนถึงคนที่ 6 จากนั้นจึงให้กลุ่มต่อไปพูดจนครบทุกกลุ่ม

4.3.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนพูดสรุปหน้าชั้นในประเด็นต่อไปนี้

- เล่าเรื่องการวางแผนของกลุ่ม
- ผลการพูดของสมาชิกในกลุ่ม มีข้อบกพร่องและต้องแก้ไขอะไร
- สิ่งที่นักเรียนได้จากกิจกรรมนี้คืออะไร

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง บทลูกโซ่

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง บทลูกโซ่

5. การวัดและการประเมินผลงาน

- 5.1 สังเกตจากการใช้ภาษาในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องที่พูด
- 5.2 สังเกตจากความต่อเนื่องของการพูด
- 5.3 สังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล
- 5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

- 6.1 ห้องแนะแนว
- 6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง บทลูกโซ่
- 7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง บทลูกโซ่
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
3. ให้นักเรียนพูดทีละกลุ่ม เริ่มจากคนที่ 1 ไปจนถึงคนที่ 6 จากนั้นจึงให้กลุ่มต่อไปพูด จนครบทุกกลุ่ม
4. ก่อนการพูดให้แต่ละกลุ่มมีการวางแผนร่วมกัน กลุ่มละ 5 นาที
5. ในการพูดจะพูดถึงเรื่องอะไรก็ได้คนละ 1 นาที และเมื่อให้คนที่ 2 พูดต่อ จะต้องเริ่มต้นด้วยคำเดียวกันกับคำที่ลงท้ายของคนที่ 1 โดยคนที่ 2 ไม่จำเป็นต้องพูดเรื่องเดียวกับคนที่ 1 ใช้วิธีการเดียวกันนี้กับคนต่อไป
6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนพูดสรุปหน้าชั้นในประเด็นต่อไปนี้
 - เล่าเรื่องการวางแผนของกลุ่ม
 - ผลการพูดของสมาชิกในกลุ่ม มีข้อบกพร่องอะไร จะต้องแก้ไขอะไร สิ่งที่นักเรียนได้จากกิจกรรมนี้คืออะไร
7. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่
8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง บทลูกโซ่
9. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง บทลูกโซ่

ชื่อ-นามสกุล _____	ชั้น _____	เลขที่ _____
ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด		
เรื่อง การคิดริเริ่ม _____	ภาคเรียนที่ 1 _____	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 _____
ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง บทลูกโซ่		

การคิดริเริ่มจัดเป็นลักษณะสำคัญของการคิดที่ทำให้เกิดการเริ่มต้น การคิดริเริ่มจึงเป็นลักษณะการคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากการคิดง่ายๆธรรมดาๆ และเป็นการคิดที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม การคิดริเริ่มอาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลง และประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การคิดเครื่องบินได้สำเร็จ ก็ได้แนวคิดจากการทำเครื่องร่อน เป็นต้น

การคิดริเริ่มสามารถอธิบายได้ตามลักษณะ กล่าวคือ

1. ลักษณะทางกระบวนการ คือ เป็นกระบวนการคิด และสามารถแตกความคิดจากของเดิมไปสู่ความคิดแปลกใหม่ ที่ไม่ซ้ำกับของเดิม
2. ลักษณะของบุคคล คือ บุคคลที่มีความคิดริเริ่ม จะเป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์ของตนเองเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ไม่ขาดกลัวต่อความไม่แน่นอน คลุมเครือ แต่เต็มใจและยินดีที่จะเผชิญ และเสี่ยงกับสภาพการณ์ดังกล่าว บุคคลที่มีการคิดสร้างสรรค์จึงเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีด้วย
3. ลักษณะทางผลิตผล ผลงานที่เกิดจากการคิดริเริ่ม จึงเป็นงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อน มีคุณค่าทั้งต่อตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยส่วนรวม คุณค่าของงานจึงมีตั้งแต่ระดับต้น เช่น เป็นผลงานที่เกิดจากความต้องการการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจของตนเอง ทำเพื่อสนองความต้องการความพอใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของงาน และค่อยพัฒนาขึ้น โดยเพิ่มทักษะบางอย่าง ต่อมาจึงเป็นขั้นของงานประดิษฐ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่คิดค้นใหม่ ไม่ซ้ำใคร และจากนั้นก็พัฒนางานประดิษฐ์ให้ดีขึ้นจนเป็นขั้นสูงสุด คืองานที่เกิดจากความคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด เป็นทฤษฎีหรือหลักการใหม่ๆ

บรรณานุกรม

อารี รังสินนท์. (2527). รวมบทความการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง บทลูกโซ่

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดจัดเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการคิดริเริ่ม ก. กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ข. มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ค. กล้าเผชิญต่อความไม่แน่นอน ง. ถูกทุกข้อ	4. บุคคลในข้อใดต่อไปนี้จะจัดว่าเป็นผู้ที่มีการคิดริเริ่ม ก. นาย ก. ไม่กล้าพูดในสิ่งที่ตัวเองคิด เพราะกลัวว่าจะแตกต่างจากคนอื่น ข. นาย ข. มีความเชื่อมั่นว่าไม่มีอะไรที่จะทำไม่ได้ หากมีความตั้งใจ ค. นาย ค. ชอบทำตามนาย ฮ. เพราะนาย ฮ. เป็นคนเก่ง ง. นาย ง. มักจะอ่านหนังสือเฉพาะหน้าที่ครูบอก
2. ลักษณะข้อใดที่ถือว่าเป็นผลผลิตจากการคิดริเริ่ม ก. ต้องเป็นผลผลิตที่มีคุณค่าต่อตนเอง ข. ต้องเป็นผลผลิตที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม ค. ต้องเป็นงานที่แปลกใหม่ ไม่เคยมีปรากฏมาก่อน ง. ถูกทุกข้อ	5. เด็กหญิงปฐพุดว่า “ เห็นนกตัวหนึ่งมีปีกสีแดงและสีเขียว สวยงามมาก ” ประโยคของใครต่อไปนี้ที่พูดต่อจากเด็กหญิงปฐพุด ซึ่งถือว่าการคิดริเริ่มมากที่สุด ก. เด็กชายกบบอกว่า นกตัวนั้นยังมี 2 ขาคู่ด้วย ข. เด็กหญิงไก่บอกว่า นกชอบกินตัวหนอน ค. เด็กชายเป็ดบอกว่า เสียงนกร้องเหมือนกับเสียงกำลังตะโกนเรียกเพื่อนนกด้วยกัน ง. เด็กหญิงหมูบอกว่า นกบินไปเกาะบนต้นมะม่วง
3. นักวิทยาศาสตร์ที่ประดิษฐ์สิ่งต่างๆให้เราได้ใช้ในปัจจุบัน นักเรียนคิดว่านักวิทยาศาสตร์มีการคิดแบบใดมากที่สุด ก. การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ข. การคิดริเริ่ม ค. การคิดหาจุดเด่นจุดด้อย ง. การคิดอย่างละเอียดลออ	6. การส่งยานอวกาศออกไปสำรวจนอกโลก หากนักเรียนจะตั้งสมมุติฐานจะตั้งว่าได้นวัตกรรมมาจากเรื่องใดต่อไปนี้ ก. การจุดโคมไฟ ข. การจุดธูป ค. การจุดประทัด ง. การจุดเทียน

7. หากนักเรียนได้ฟังประโยคของคนคุยกัน 4 คน นักเรียนฟังแล้วคิดว่าประโยคในข้อใดที่มีการคิดริเริ่มมากที่สุด ก. เออ ... นายว่าถ้าหากเราตัดสินใจจะตัดผม เส้นผมน่าจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้นะ เช่น นำไปทำเป็นผมของตุ๊กตา ข. นายควรจะไปตัดผมนะ เพราะผู้ชายไว้ผมยาวแล้วจะเหมือนผู้หญิง ค. เออ ... เราว่าตัดผมก็ดีเหมือนกันนะ จะได้มีหน้าตาหล่อเหมือนวิลลี่ ง. แต่ ... เราว่าไว้ผมยาวก็ดีเหมือนกัน จะได้เหมือนนักร้องวงไอน้ำ	9. บุคคลที่มีการคิดริเริ่ม คือบุคคลที่ไม่พลาดกลัวต่อความไม่แน่นอน นักเรียนคิดว่าตรงกับข้อใดมากที่สุด ก. เป็นบุคคลที่กล้าจะได้เถียง ข. เป็นบุคคลที่กล้าลองดี ค. เป็นบุคคลที่กล้าเผชิญกับความจริง ง. เป็นบุคคลที่กล้าเป็นผู้นำ
8. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการเป็นผู้มีการคิดริเริ่ม ก. ทำให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ข. ทำให้เป็นผู้ที่ชอบคิดเข้าไปเข้ามา ค. ทำให้เป็นผู้ที่คิดถึงแต่ประโยชน์ที่ตนจะได้รับ ง. ทำให้เป็นผู้ที่คิดเข้าข้างตนเองเก่ง	10. ข้อใดจัดเป็นผลผลิตจากการคิดริเริ่ม ก. ไหม่ม่วง ข. ไหม่ฝรั่ง ค. ไหม่ยาง ง. ไหม่ดัด

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง บทลูกโซ่

1. ง

2. ง

3. ข

4. ข

5. ค

6. ข

7. ก

8. ก

9. ค

10. ง

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดริเริ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดริเริ่ม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้เกิดการคิดริเริ่มอย่างสร้างสรรค์ขึ้นกับตัว					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนเหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้มี ความสามารถในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนและเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม บทลูกโซ่ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักตนเอง ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
 ครั้งที่ 2
 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	คิดดีมีประโยชน์
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์ ข้อเสีย ของสิ่งที่คิดได้	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ประโยชน์ โทษ ข้อดี 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และผู้อื่นได้ 3. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเองที่สามารถคิดในสิ่งที่เลือก
ประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวมได้	

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูนำโฆษณาต่างๆมาติดให้นักเรียนดู

ตัวอย่างเช่น การบินไทย รักคุณเท่าฟ้า

รถยนต์ ทุกชีวิตปลอดภัยในวอลโว่

เครื่องดื่ม เป๊ปซี่ดีที่สุด

ให้นักเรียนบอกความรู้สึกเมื่อได้ฟังคำโฆษณานี้ (เช่น อยากขึ้นเครื่องบินของการบินไทย อยากนั่งรถวอลโว่ อยากดื่มเป๊ปซี่)

3.2.3 ครูซักถามนักเรียนถึงเหตุผลที่บริษัทใช้คำเหล่านี้โฆษณา (เพื่อให้คนรู้จัก อยากใช้ อยากได้ และซื้อสินค้าของตนมากๆ)

3.2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการโฆษณาสินค้าในรูปแบบต่างๆ

3.2.5 ครูนำเสนอถึงสินค้าต่างๆในตลาดว่ามีคุณภาพเฉพาะด้านต่างกัน ขณะเดียวกันก็มีสิ่งสมควรพิจารณาควบคู่กันไปด้วย เช่น

สายการบินไทย บริการลูกค้าได้ดีเยี่ยม เป็นที่รู้จักและนิยมของทั่วโลก แต่ค่าโดยสารก็แพงด้วยเช่นกัน

รถยนต์ฮอวลโว ใช้เหล็กแข็งแรงมาก เวลาเกิดอุบัติเหตุเสียหายน้อยกว่ารถยนต์อื่นๆ คนนั่งก็บาดเจ็บน้อยไปด้วย แต่ราคาก็แพง

เป๊ปซี่เป็นเครื่องดื่ม ที่รสชาติดี อร่อย น่าดื่ม แต่คุณค่าทางอาหารน้อยกว่านม หรือน้ำผลไม้

3.2.6 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

3.2.7 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4. สิ่งที่ครูต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4.3 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4.4 โปสเตอร์โฆษณาสินค้า ได้แก่ การบินไทย รถยนต์ เครื่องดื่มน้ำอัดลม

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เป็นความสามารถทางกระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความจำ ความเข้าใจ จนถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เพื่อนำกระบวนการคิดมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เจอในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นทักษะสำคัญของการแก้ปัญหา เป็นการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ประโยชน์ โทษ ข้อดี ข้อเสีย ของสิ่งที่คิดได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และผู้อื่นได้
3. เพื่อให้นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเองที่สามารถคิดในสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวมได้

3. สารการเรียนรู้

ข่าวสารข้อมูลที่พบเห็นอยู่ในชีวิตประจำวันมีทั้งมีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ มีทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและไม่ใช่ ผู้ที่รับข้อมูลจำเป็นต้องพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุผล แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสียให้ได้ ทั้งยังต้องมองให้เห็นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง ผู้เกี่ยวข้องด้วย เพื่อจะได้ไม่ตัดสินใจผิดพลาด เกิดความเสียหายต่อตนเองและสังคม

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

4.2.1 ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องข่าวต่างๆจากหนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ และเล่าให้นักเรียนฟังว่า ในชีวิตประจำวันเราได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆมากมาย การโฆษณาสินค้า การชวนเชื่อในรูปแบบต่างๆจากสื่อสารมวลชน ซึ่งได้รับความสำเร็จจากผู้บริโภค เพราะผู้บริโภคส่วนหนึ่งที่ไม่ได้รับการฝึกคิด ไตร่ตรอง เมื่อรับข้อมูลเหล่านั้นไปแล้วก็เชื่อในทันที เหตุการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบเชิงลบต่อผู้ที่ไม่รู้เท่าทัน ครูจึงจำเป็นต้องฝึกเด็ก / เยาวชนให้คิดเป็น แยกแยะให้ได้ว่าจะอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นความเห็น ข้อมูลส่วนใดจริง ส่วนใดเท็จ หรือมีข้อมูลเพียงพอไหม ก่อนที่จะลงความเห็น และตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตามหรือปฏิเสธ ทั้งนี้ผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้นจะต้อง

คำนึงถึงผลได้ผลเสียที่จะเกิดกับตนเองและสังคมด้วย ผู้ที่ตัดสินใจดีย่อมเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมส่วนรวม

4.2.2 ครูให้นักเรียน 2-3 คน มาเล่าเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้า การชวนเชื่อในรูปแบบต่างๆ หรือเรื่องราวต่างๆที่นักเรียนได้ฟังมา

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูนำโฆษณาต่างๆมาติดให้นักเรียนดู

ตัวอย่างเช่น	การบินไทย	รักคุณเท่าฟ้า
	รถยนต์	ทุกชีวิตปลอดภัยในวอลโว่
	เครื่องดื่ม	เบียร์ที่ดีที่สุด

ให้นักเรียนบอกความรู้สึกเมื่อได้ฟังคำโฆษณานี้ (เช่น อยากขึ้นเครื่องบินของการบินไทย อยากนั่งรถวอลโว่ อยากดื่มเบียร์)

4.3.2 ครูซักถามนักเรียนถึงเหตุผลที่บริษัทใช้คำเหล่านี้โฆษณา (เพื่อให้คนรู้สึกอยากใช้ อยากได้ และซื้อสินค้าของตนมากๆ)

4.3.3 ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงผลดี ผลเสีย ของการโฆษณาสินค้าในรูปแบบต่างๆ

4.3.4 ครูนำเสนอถึงสินค้าต่างๆในตลาดว่ามีคุณภาพเฉพาะด้านต่างกัน แต่ขณะเดียวกันก็มีสิ่งที่คุณควรพิจารณาควบคู่กันไปด้วย เช่น

สายการบินไทย บริการลูกค้าได้ดีเยี่ยม เป็นที่รู้จักและนิยมของทั่วโลก แต่ค่าโดยสารก็แพงด้วยเช่นกัน

รถยนต์วอลโว่ ปลอดภัยแข็งแรงมาก เวลาเกิดอุบัติเหตุเสียหายน้อยกว่ารถยนต์อื่นๆ คนนั่งก็บาดเจ็บน้อยไปด้วย แต่ราคาก็แพง

เบียร์เป็นเครื่องดื่ม ที่รสชาติดี อร่อย น่าดื่ม แต่คุณค่าทางอาหารน้อยกว่านม หรือน้ำผลไม้

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม ดังนี้

- การตัดสินใจที่ดีต้องคำนึงถึงประโยชน์ โทษ ข้อดีข้อเสีย ข้อเท็จจริง และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นด้วย

- คนที่คิดโดยคำนึงถึงสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวมด้วยย่อมมีความสุข

ครูสรุปข้อคิด

“ คิดก่อนจึงค่อยทำงานจำไว้
ทำอะไรต้องคิดทั้งหน้าหลัง
อย่าปล่อยตัวให้ทำตามลำพัง
ต้องเอาใจเหนียวรั้งเสมอไป
ก่อนจะทำอะไรใจจงคิด
ถูกหรือผิดทำอย่างนี้ดีหรือไม่
ถ้าหากเห็นว่าไม่ดีมีโทษภัย
จงหาทางทำใหม่ทำให้ดี ”

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4.5 ขั้นตอนหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 สังเกตความสนใจของนักเรียนในการร่วมทำกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

5.2 ตรวจสอบความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์และเป็นเหตุเป็นผลจากคำตอบ

5.3 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการร่วมทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

7.2 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

7.3 ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสารต่างๆ

7.4 คำโฆษณา ได้แก่

การบินไทย รักคุณเท่าฟ้า

รถยนต์ ทุกชีวิตปลอดภัยในล้อไว้

เครื่องดื่ม เปิบชีดีที่สุด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง คิดดีมีประโยชน์
 2. ให้นักเรียนบอกความรู้สึกเมื่อได้ฟังคำโฆษณาจากที่ครูนำมาอ่านให้ฟังและดู
 3. ให้นักเรียนค้นหาเหตุผลที่บริษัทใช้เหล่านั้นโฆษณา
 4. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการโฆษณาสินค้าในรูปแบบต่างๆ
 5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์
 6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง คิดดีมีประโยชน์
 7. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ภาคเรียนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจัดเป็นกระบวนการคิดที่ผู้คิดต้องคิดกว้าง คิดลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้องอย่างมีเหตุผล กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับการคิดแก้ปัญหา โดยกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นทักษะสำคัญของการแก้ปัญหา กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานจึงเป็นการคิดอย่างมีเหตุผล

ประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

1. ช่วยให้เราสามารถปฏิบัติในการทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผล และได้งานที่มี

ประสิทธิภาพ

2. ช่วยให้เราสามารถประเมินงานโดยใช้เกณฑ์ที่สมเหตุสมผล
3. ส่งเสริมให้รู้จักประเมินตนเองอย่างมีเหตุผล รวมทั้งฝึกการตัดสินใจ
4. ช่วยให้เราเข้าใจอย่างมีความหมายและเป็นประโยชน์
5. ช่วยฝึกทักษะการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
6. ช่วยฝึกการกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ค้นหาความรู้ ทฤษฎี หลักการ

ตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมายและลงข้อสรุป

7. ช่วยให้เราคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มชัด คิดอย่างกว้าง และคิดอย่าง

ลุ่มลึก ตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล

8. ช่วยให้เป็นผู้มีปัญญา มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตา และเป็นผู้มี

ประโยชน์

9. ช่วยให้เราสามารถอ่าน เขียน พูด ฟังได้ดี
10. ช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคข้อมูลข่าวสารสนเทศ

บรรณานุกรม

ศิริกาญจน์ โกศลุมภ์ และดารณี คำวังนัง. (2544). *สอนเด็กให้คิดเป็น*. กรุงเทพฯ : บริษัทจำกัด
ก. พล (1996).

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง คิดดีมีประโยชน์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดกล่าวถึงกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานได้ถูกต้องที่สุด ก. เป็นความคิดที่มุ่งไปในแง่มุมเดียว ข. เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ค. เป็นความสามารถที่จะคิดได้ในปริมาณมาก ง. เป็นความคิดสร้างสิ่งใหม่ๆขึ้นมา	4. ... คิดเน้น ทนนาน ต้องตราข้าง ... ข้อความข้างต้นกล่าวถึงอะไร ก. แผ่นกระเบื้อง ข. กาว ค. แผ่นกรองแสง ง. สี
2. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. ช่วยให้ทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผล ข. ช่วยให้สามารถอ่าน เขียน พูด ฟังได้ดี ค. ช่วยให้รู้จักประมาณตนเองอย่างมีเหตุผล ง. ถูกทุกข้อ	5. หากมีคนมาบอกนักเรียนว่า เพื่อนที่สนิทเป็นคนชอบขโมย นักเรียนจะเลือกปฏิบัติข้อใด ก. เชื่อตามก่อน แล้วค่อยไปสังเกตดู ข. ยังไม่เชื่อต้องสังเกตดูก่อน ค. ยังไม่เชื่อและเล่าให้เพื่อนสนิทฟัง ง. เชื่อ และเลิกคบ
3. ข้อใดเป็นสถานการณ์ที่น่ากระบวนการคิดขั้นพื้นฐานไปใช้ ก. สถานการณ์ที่ต้องการการตัดสินใจ ข. สถานการณ์ที่ต้องการการแก้ปัญหา ค. สถานการณ์ที่มีการศึกษาวิจัย ง. ถูกทุกข้อ	6. ... ลูกอมวิเศษ ช่วยเพิ่มความจำ อมแล้วเรียนเก่ง ... นักเรียนได้ฟังแล้วจะเลือกปฏิบัติในข้อใด ก. เจาะๆไม่สนใจ ข. แนะนำเพื่อนๆต่อ ค. อยากรู้ว่าจริงหรือไม่รับหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ ยืนยัน ง. อยากรู้ว่าจริงหรือไม่รับซื้อมากินดู

7. หากนักเรียนเป็นผู้มีลักษณะกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน แสดงว่านักเรียนมีลักษณะการคิดข้อใด ก. คิดอย่างมีเหตุมีผล ข. คิดอย่างละเอียดลออ ค. คิดได้หลายๆความคิด ง. คิดอย่างรวดเร็ว	9. ข้อใดจัดเป็นประเภทแยกย่อยของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. คิดอย่างกว้าง ข. คิดอย่างแจ่มแจ้ง ค. คิดอย่างลุ่มลึก ง. ถูกทุกข้อ
8. ... กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ช่วยให้พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ... คำที่ขีดเส้นใต้ตรงกับข้อความใดมากที่สุด ก. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสาเหตุส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ข. ทุกคนต้องเข้าโรงเรียนตลอดชีวิต ค. ตลอดชีวิตทุกคนรักการเรียนรู้ ง. ในชีวิตประจำวันของคนมีการเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดเวลาอยู่แล้ว	10. ข้อใดจัดเป็นบุคคลที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เด็กชายบี ไปเดินป่ากับเพื่อนๆในห้อง ข. เด็กชายซี เดินไปซื้อขนมที่ร้านค้า ค. เด็กชายเอ เตรียมเงินไปจ่ายค่าเกมคอมพิวเตอร์ ง. เด็กชายเค กลัวครูทำโทษเลยลอกการบ้านเพื่อนส่ง

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง คณิตมีประโยชน์

1. ข

2. ง

3. ง

4. ข

5. ข

6. ค

7. ก

8. ง

9. ง

10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ประโยชน์ โทษ ข้อดี ข้อเสียได้					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้สามารถค้นหาเหตุผลถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่นได้					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม คิดดีมีประโยชน์ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และเข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่างแท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
ครั้งที่ 1
เรื่อง การคิดริเริ่ม

ชื่อเรื่อง	การคิดริเริ่ม
ชื่อกิจกรรม	เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์ ความคิดเดิม	เพื่อให้ นักเรียนสามารถที่จะคิดสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น แตกต่างจาก

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ดี

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรมเมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

2.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรมเมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักคิด เรื่อง การคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรมเมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

3.2.3 ครูแจกใบงานให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มๆละ 1 แผ่น

3.2.4 ให้แต่ละกลุ่มพยายามคิดและเขียนให้เร็วที่สุดโดยตอบคำถามแล้วบันทึกลงในใบงาน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีดวงอาทิตย์ (เวลา 5 นาที)

กิจกรรมที่ 2 จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีน้ำ (เวลา 5 นาที)

3.2.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอวิธีคิดแก้ปัญหา โดยนักเรียนสามารถคิดได้อย่างอิสระ และใช้ความรู้ในวิชาต่างๆแก้ปัญหา

3.2.6 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวความคิดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆในชั้นฟังเกี่ยวกับสิ่งที่กลุ่มคิดได้

3.2.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

3.2.8 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

3.2.10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4. สิ่งที่ต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4.2 ใบงาน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สารสำคัญ

การคิดริเริ่มเป็นความสามารถที่อยู่ในตัวบุคคล เป็นลักษณะความคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งอาจเกิดจากการคิดปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิมให้เป็นความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างจากความคิดเดิม เป็นงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนสามารถที่จะคิดสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น แตกต่างจากความคิดเดิม

3. สารการเรียนรู้

การรู้จักคิดหาวิธีแก้ปัญหา หาทางแก้ไขใหม่หลายๆทาง จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดมาก่อน

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ภัยพิบัติของคลื่นสึนามิ ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ใน 6 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย เพื่อสร้างบรรยากาศ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

4.3.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มๆละ 1 แผ่น

4.3.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพยายามคิดและเขียนให้เร็วที่สุดโดยตอบคำถามแล้ว

บันทึกลงในใบงาน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีดวงอาทิตย์ (เวลา 5 นาที)

กิจกรรมที่ 2 จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีน้ำ (เวลา 5 นาที)

4.3.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอวิธีคิดแก้ปัญหา โดยนักเรียนสามารถคิดได้

อย่างอิสระ และใช้ความรู้ในวิชาต่างๆแก้ปัญหา

4.3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวความคิดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆในชั้นฟังเกี่ยวกับสิ่งที่กลุ่มคิด

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 จากการตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีคิดแก้ปัญหา

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

5.3 สังเกตจากการทำงานกลุ่มและรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

7.2 ใบงาน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง การคิดริเริ่ม ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด
2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
3. ให้ตัวแทนกลุ่มรับใบงานจากครูกลุ่มละ 1 แผ่น
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพยายามคิดและเขียนให้เร็วที่สุด โดยตอบคำถามบันทึกลงในใบงาน

ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีดวงอาทิตย์ (เวลา 5 นาที)

กิจกรรมที่ 2 จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีน้ำ (เวลา 5 นาที)

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอวิธีการคิดแก้ปัญหา โดยนักเรียนสามารถคิดได้อย่างอิสระ และใช้ความรู้ในวิชาต่างๆแก้ปัญหา
 6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวความคิดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนๆในชั้นฟังเกี่ยวกับสิ่งที่กลุ่มคิด
 7. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด
 8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด
 9. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม

1. _____ 4. _____
 2. _____ 5. _____
 3. _____ 6. _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง การคิดริเริ่ม

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตอบจากโจทย์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีดวงอาทิตย์ (5 นาที)

สิ่งที่จะทำ	แนวทางแก้ไข

2. จะเกิดอะไรขึ้นถ้าโลกเราไม่มีน้ำ (5 นาที)

สิ่งที่จะทำ	แนวทางแก้ไข

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง การคิดริเริ่ม ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

การคิดริเริ่มเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล เป็นลักษณะการคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนแบบ มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งอาจเกิดจากการคิดปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิมให้เป็นความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างจากความคิดเดิม เป็นงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์

ลักษณะของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มี 3 ประการคือ

1. เป็นการคิดหรือการกระทำที่แปลกใหม่
2. เป็นการคิดหรือการกระทำที่แก้ปัญหาได้
3. เป็นการคิดริเริ่มที่ต้องมีความคงทน และสามารถพัฒนาไปจนถึงจุดที่สมบูรณ์

หลักเกณฑ์พิจารณาผลผลิตที่จัดเป็นผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์

1. เป็นผลผลิตที่แปลกใหม่ และมีค่าต่อผู้คิด สังคมและวัฒนธรรม
2. เป็นผลผลิตที่ไม่เป็นไปตามปรากฏการณ์นิยมในเชิงที่ว่ามีการคิดดัดแปลง หรือยกเลิกผลผลิต หรือความคิดที่เคยยอมรับกันมาก่อน
3. เป็นผลผลิตที่ได้รับจากการกระตุ้นอย่างสูงและมั่นคง ด้วยระยะยาว
4. เป็นผลผลิตที่ได้จากการประมวลปัญหา ซึ่งค่อนข้างคลุมเครือและไม่แจ่มชัด

บรรณานุกรม

กลุ่มสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. (2542). การคิดและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : บริษัทคอมฟอร์ม จำกัด.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.ผลิตภัณฑ์ OTOP (หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์) ผลงานส่วนใหญ่เกิดจากการเป็นผู้มีวิธีการคิดแบบใด ก. แบบยึดหยุ่น ข. แบบริเริ่ม ค. แบบละเอียดลออ ง. แบบคล่องแคล่ว	4.ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของการคิดริเริ่ม ก. ทำให้เป็นบุคคลที่รักสวยรักงาม ข. ทำให้เป็นบุคคลที่รักความสะดวก ค. ทำให้เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ง. ทำให้เป็นบุคคลที่พูดอย่างมีหลักการ
2.มีผู้กล่าวว่าโลกเราเจริญก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยีมากมาย หากขาดซึ่งการคิดแบบริเริ่มของพวกนี้จะมีน้อย นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้อหรือไม่ ก. เห็นด้วย ข. ไม่เห็นด้วย ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ	5.การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการคิดในแบบเดิมให้เป็นการคิดแบบใหม่ เรียกว่าการคิดแบบใด ก. แบบยึดหยุ่น ข. แบบริเริ่ม ค. แบบวิจารณ์ญาณ ง. แบบละเอียดลออ
3.เมื่อนักเรียนใช้ไม้สอยมะม่วงบนต้นที่สูงมากปรากฏว่าไม้สอยไม่ถึง นักเรียนจะอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่ามี การคิดริเริ่ม ก. เรียกคุณอามาสอยให้ ข. ปีนต้นมะม่วงไปเก็บเอง ค. เรียกเพื่อนมาช่วยสอย ง. ยื่นบนเก้าอี้ที่มั่นคงให้สูงขึ้น	6.นายปัญญานำน้ำหอมจากประเทศฝรั่งเศสมาขายในประเทศไทย ถือว่านายปัญญามีการคิดริเริ่มหรือไม่ ก. ไม่มี ข. มี ค. ไม่แน่ใจ ง. แล้วแต่ใครจะคิด

7.นางสาวเรณุน่าจะละมั่งเก่าใบใหญ่ๆที่ไม่ใช่แล้ว มาทำเป็นแปลงปลูกผักสวนครัว ถือว่านางสาวเรณู มีการคิดริเริ่มหรือไม่ ก. ไม่มี ข. มี ค. ไม่แน่ใจ ง. แล้วแต่ความคิดของแต่ละคน	9.ข้อใดกล่าวถูกที่สุดเกี่ยวกับการคิดริเริ่ม ก. เด็กหญิงแดงผอมยาวเลยใช้ยางรัดผมไปโรงเรียน ข. เด็กชายมดทางเกวขาตจึงไปเปลี่ยนกางเกง ค. เด็กหญิงเขียวรักการวาดรูปจึงใช้สีจากดอกไม้สด เพราะปลอดภัยดี ง. เด็กชายตึกแต่นรักเด็กหญิงแดงจึงซื้อกบปักษ์ผมให้
8.คุณตาชมหลานหนูว่า ... แหม.. เก่งจังที่เปิดขวด น้ำเองได้ แสดงว่ามีการคิดริเริ่ม นักเรียนคิดว่าคุณตาพูดถูกหรือไม่เกี่ยวกับการคิดริเริ่ม ก. ถูก ข. ไม่ถูก ค. ไม่แน่ใจ ง. แล้วแต่ความต้องการที่จะพูด	10.บุคคลใดถือว่ามีลักษณะการคิดริเริ่ม ก. ชอบทำตามคนอื่นที่เห็นว่าดี ข. ก่อนจะทำอะไรคิดหาแต่เหตุผล ค. ไม่เลียนแบบ เป็นตัวของตัวเอง ง. รักใครรักมากยอมทุกอย่าง

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน
เรื่อง เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด

1. ข

2. ก

3. ง

4. ค

5. ข

6. ก

7. ข

8. ก

9. ค

10. ค

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง การคิดริเริ่ม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดริเริ่ม					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้สามารถคิดสิ่งที่แปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดเดิม					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้มีการ คิดไม่ซ้ำผู้อื่น เป็นการคิดที่แปลกใหม่					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม เมื่อโลกไร้ซึ่งน้ำและมีแต่ความมืด มุ่งปลุกฝังให้นักเรียน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีการคิดริเริ่ม					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบบาน อ่านง่าย คำสั่งชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบบานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
 ครั้งที่ 2
 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
ชื่อกิจกรรม	ช่วยกันหน่อย
เทคนิค	แบบอภิปราย
เวลา	1 ชั่วโมง
จุดประสงค์	เพื่อให้ นักเรียนฝึกทักษะการคิด คิดหลายๆด้าน คิดอย่างมีเหตุผล

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อ และอุปกรณ์การสอน

คำชี้แจง

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน และทำความเข้าใจให้ได้

1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2. การสอนกิจกรรม

2.1 ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ช่วยกันหน่อย และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน

3. บทบาทของครู

3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ช่วยกันหน่อย

3.2 ดำเนินการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน โดยใช้กิจกรรม ช่วยกันหน่อย ตามลำดับดังนี้

3.2.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

3.2.3 ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น

3.2.4 ครูให้ตัวแทนกลุ่มหยิบบัตรคำถามกลุ่มละ 1 ชุด แล้วคว่ำบนโต๊ะ

3.2.5 ครูให้นักเรียนในกลุ่มเปิดบัตรคำถามขึ้น แล้วให้เวลาเขียนตอบ 15 นาที ครูจะเป่าเสียงนกหวีดเมื่อเริ่มต้นและตอนจบ

3.2.6 ครูให้แต่ละกลุ่มรายงานให้เพื่อนๆ ในชั้นฟังเกี่ยวกับคำตอบของกลุ่ม

3.2.7 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย

3.2.8 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

3.2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

3.2.10 ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4. สิ่งที่คุณต้องเตรียม

4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.2 ใบงาน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.4 ใบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.5 บัตรคำถาม 6 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย ชาวจากหนังสือพิมพ์ 1 เรื่อง และคำถาม 5

ข้อ (ชื่อข่าว เนื้อหา ข้อคิด ข้อควรระวัง และข้อเสนอแนะ)

4.6 นกหวีด

คู่มือครู

สำหรับการสอนกิจกรรมแนะแนว ในชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับเวลา 1 ชั่วโมง ครูควรศึกษาเพื่อเตรียมการสอนดังนี้

1. สาระสำคัญ

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เป็นความสามารถของกระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความจำ ความเข้าใจ จนถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า กระบวนการอาจจะเริ่มจากสัญลักษณ์ทางภาษาจนโยงเป็นความคิดรวบยอด พร้อมทั้งจะประมวลความคิดมาสู่การปฏิบัติต่อไป

2. จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด คิดหลายๆด้าน คิดอย่างมีเหตุผล

3. สาระการเรียนรู้

ลักษณะเด่นของยุคโลกาภิวัตน์ คือ ข่าวสารมีมากมาย มาจากทุกทิศทุกทางและเปลี่ยนแปลงเร็วมาก มนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์ได้ใช้ข่าวสารเหล่านี้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน เพื่อปรับเปลี่ยนชีวิตอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกทักษะการคิดและรับรู้อย่างไตร่ตรองไว้

4. ขั้นตอนการสอนกิจกรรม

4.1 ขั้นทดสอบก่อนกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.2 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าวอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน พร้อมยกตัวอย่างว่า ช่ววนั้นสมควรจะอยู่ตรงไหน ชี้แจงให้นักเรียนได้เข้าใจ

4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน

4.3.2 ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น

4.3.3 ครูให้ตัวแทนกลุ่มหยิบบัตรคำถามกลุ่มละ 1 ชุด แล้วคว่ำบานโต๊ะ

4.3.4 ครูให้นักเรียนในกลุ่มเปิดบัตรคำถามขึ้น แล้วให้เวลาเขียนตอบ 15 นาที

ครูจะเป่าเสียงนกหวีดเมื่อเริ่มต้นและตอนจบ

4.3.5 ครูให้แต่ละกลุ่มรายงานให้เพื่อนๆในชั้นฟังเกี่ยวกับคำตอบของกลุ่ม

4.4 ขั้นสรุปกิจกรรม

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

4.4.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.5 ขั้นทดสอบหลังกิจกรรม

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

4.6 ขั้นประเมินชุดการสอน

ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ช่วยกันหน่อย

5. การวัดและการประเมินผลงาน

5.1 จากการตอบคำถามและการใช้เหตุผลเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากข่าว

5.2 ตรวจผลจากใบงาน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

5.3 สังเกตจากการทำงานกลุ่มและรายบุคคล

5.4 สังเกตจากการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ กิจกรรม

6. แหล่งการเรียนรู้

6.1 ห้องแนะแนว

6.2 ห้องสมุด

7. สื่อการเรียนรู้

7.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

7.2 ใบงาน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

7.3 ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย

7.4 บัตรคำถาม 6 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย ข่าวจากหนังสือพิมพ์ 1 เรื่อง และคำถาม 5

ข้อ (ชื่อข่าว เนื้อหา ข้อคิด ข้อควรระวัง และข้อเสนอแนะ)

7.5 นกหวีด

คู่มือนักเรียน

การเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ใช้เวลาเรียน 1 คาบ เท่ากับ 1 ชั่วโมง นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน เรื่อง ช่วยกันหน่อย
 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-6 คน
 3. ให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มรับใบงานจากครูกลุ่มละ 1 ใบ
 4. ให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มรับบัตรคำถามจากครูกลุ่มละ 1 ชุด แล้วคว่ำไว้บนโต๊ะ
 5. ให้นักเรียนเปิดบัตรคำถามขึ้นเมื่อครูเป่านกหวีด แล้วให้ช่วยกันคิดตอบคำถามและบันทึกลงในใบงาน ให้เวลาเขียนตอบ 15 นาที และหยุดเขียนเมื่อได้ยินเสียงครูเป่านกหวีด
 6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานให้เพื่อนๆ ในชั้นฟังเกี่ยวกับคำตอบของกลุ่ม
 7. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย
 8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน เรื่อง ช่วยกันหน่อย
 9. ให้นักเรียนทำแบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียน
- ช่วงชั้นที่ 2 เรื่อง ช่วยกันหน่อย

ชื่อกลุ่ม

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

4. _____	4. _____
5. _____	5. _____
6. _____	6. _____

ใบงานประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด

เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ภาคเรียนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงาน เรื่อง ช่วยกันหน่อย

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันคิดตอบคำถามจากบัตรคำที่ครูแจกให้

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ประกอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบความรู้ประกอบกิจกรรม เรื่อง ช่วยกันหน่อย

กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน เป็นความสามารถของกระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความจำ ความเข้าใจ จนถึงขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เป็นกระบวนการเริ่มจากสัญลักษณ์ทางภาษาจนโยงเป็นความคิดรวบยอด เป็นกฎเกณฑ์และนำกฎเกณฑ์ไปใช้ การพัฒนากระบวนการคิดในขั้นพื้นฐานนี้ สามารถใช้เทคนิคดังต่อไปนี้

1. สังเกต เน้นการให้ทำกิจกรรมรับรู้แบบปรนัยจนเกิดความเข้าใจ ได้ความคิดรวบยอด สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และสรุปเป็นใจความสำคัญครบถ้วนตรงตามหลักฐานข้อมูล
2. อธิบาย ให้ทำกิจกรรมตอบคำถามแสดงความคิดเห็นเชิงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่กำหนด เน้นการใช้เหตุผล ด้วยหลักการ กฎเกณฑ์ หรือหลักฐานข้อมูลประกอบให้น่าเชื่อถือ
3. การฟัง เน้นการปรับเปลี่ยนความคิดเดิมของตนตามเหตุผลหรือข้อมูล โดยไม่ใช้อารมณ์หรือดีดแพ่งต่อความคิดเดิม
4. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่าง และความคล้ายคลึงของสิ่งต่างๆ ให้สรุปจัดกลุ่มสิ่งที่เป็นพวกเดียวกัน เชื่อมโยงเหตุการณ์เชิงหาเหตุผลและหากฎเกณฑ์การเชื่อมโยงในลักษณะอุปมาอุปไมย
5. วิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์ คำกล่าว แนวคิด หรือการกระทำแล้วให้จำแนกหาจุดเด่น – จุดด้อย ส่วนดี – ส่วนเสีย ส่วนสำคัญ – ไม่สำคัญ ด้วยการยกเหตุผล หลักการมาประกอบการพิจารณา
6. สรุป เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของการกระทำหรือข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน แล้วให้สรุปผลอย่างตรงและถูกต้องตามหลักฐานข้อมูล

บรรณานุกรม

ทิตนา แชมณี และคณะ. (2544). วิทยาการด้านการคิด. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.).
กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นต์ จำกัด.

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

แบบฝึกหัด เรื่อง ช่วยกันหน่อย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับบนข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.การที่จะเป็นผู้มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยกระบวนการคิดข้อใด ก. การรับฟัง ข. การอธิบายเหตุผล ค. การวิเคราะห์ วิจารณ์ ง. ถูกทุกข้อ	4.ครูถามนักเรียนว่า ... เห็นด้วยหรือไม่กับมาตรการรักษาความสะอาดของโรงเรียน ... นักเรียนจะเลือกปฏิบัติในข้อใดจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. นั่งเฉยๆ ข. แสดงความคิดเห็น ค. มองดูเพื่อนว่าคนไหนจะตอบ ง. คอยปรบมือให้เพื่อนๆที่ตอบ
2.หากมีคนพูดว่านักเรียนเป็นผู้มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน แสดงว่านักเรียนมีการคิดแบบใด ก. คิดจับผิดคนอื่นได้มาก ข. คิดได้อย่างหลายแง่หลายมุม ค. คิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ง. คิดประดิษฐ์สิ่งของแปลกใหม่	5.ข้อใดถูกต้อง ก. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานเป็นการคิดที่ดีที่สุด ข. กระบวนการคิดให้ได้สิ่งประดิษฐ์ใหม่ขึ้นมาเรียกว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ค. ควรพัฒนาการคิดอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดขึ้นในตัวเท่านั้น ง. กระบวนการคิดขั้นพื้นฐานและวิธีการคิดอื่นๆ ล้วนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มี
3.นักเรียนเชื่อหรือไม่ว่า การเล่นเป่ากบ ทำให้ตายได้ ก. เชื่อเพราะมีคนเคยเล่าให้ฟัง ข. ไม่เชื่อเพราะยังไม่เคยเห็น ค. เชื่อหรือไม่ขอเวลาศึกษาหาข้อมูลก่อน ง. เชื่อหรือไม่แล้วแต่เพื่อนพาคิด	6. ... ข้าวดีมาแล้วจ้า ไขหวั่นจนหมดไปจากประเทศไทยแล้ว ... นักเรียนได้ฟังแล้วจะเลือกคิดแบบกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานในข้อใด ก. กินไก่ได้อย่างสบายใจได้แล้ว ข. ยังไงก็ต้องกินไก่ที่สุกแล้วจริงๆ ค. เดี่ยวจะบอกแม่ทำแกงไก่ให้กิน ง. ข้าวเย็นกินลาบไก่ก็ดีนะ

7.ข้อใดจัดเป็นวิธีการทางกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. การคิดที่เน้นการปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนตามเหตุผลหรือข้อมูล ข. การคิดเชื่อมโยงเหตุการณ์เชิงหาเหตุผลและหากฎเกณฑ์ ค. การคิดที่ยกเหตุผล หลักการมาประกอบการวิจารณ์ ง. ถูกทุกข้อ	9.บุคคลใดเป็นผู้มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. เด็กชายเปิดไม้ต๋มน้ำอัดลมเพราะไม่ดี ข. เด็กหญิงนกแต่งตัวตามแฟชั่นในโทรทัศน์ ค. เด็กชายห่านรักที่จะออกกำลังกาย เพราะทำให้ร่างกายแข็งแรง ง. เด็กหญิงไก่เกลียดสัตว์เลื้อยคลาน
8.ข้อใดจัดเป็นประโยชน์ของกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน ก. ทำให้เป็นคนคิดรอบคอบ ข. ทำให้เป็นคนคิดรวดเร็ว ค. ทำให้เป็นคนคิดหลากหลาย ง. ทำให้เป็นคนคิดเข้าข้างตนเองเก่ง	10. ... นี่เธอรู้ไหมว่าคุณมานีนอกจากไม่สวยแล้ว ... ยังมีฐานะยากจนอีก ... นักเรียนได้ฟังแล้วคิดว่าคนพูดมีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานหรือไม่ ก. ไม่มี ข. มี ค. ไม่แน่ใจ ง. ไม่ทราบ

เฉลยแบบฝึกหัดก่อน และหลังเรียน

เรื่อง ช่วยกันหน่อย

1. ง

2. ค

3. ค

4. ข

5. ง

6. ข

7. ง

8. ก

9. ค

10. ก

แบบประเมินชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1.	หลังทำกิจกรรมนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
2.	เนื้อหาในกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนให้มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล คิดหลายๆด้าน					
3.	เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะ การคิดหาเหตุผล					
4.	เวลาที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหา					
5.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และ กล้าแสดงความคิดเห็น					
6.	กิจกรรม ช่วยกันหน่อย มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้ที่มีกระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน					
7.	ข้อความในใบความรู้ ใบงาน อ่านง่าย คำสังชัดเจน และ เข้าใจง่าย					
8.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมมีความน่าสนใจมีความหลากหลาย					
9.	ใบงานที่ให้นักเรียนทำไม่ยากเกินไปและสามารถทำได้ทันเวลา					
10.	การวัดและประเมินผลเป็นการวัดจากการกระทำของนักเรียนอย่าง แท้จริง					
11.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
12.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้					

ภาคผนวก ข

- [illegible]

ภาคผนวก ข (ต่อ)

- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การคิดริเริ่ม
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 13 เรื่อง การคิดริเริ่ม
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 14 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 15 เรื่อง การคิดริเริ่ม
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 16 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

ตาราง 7 คะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของกลุ่มตัวอย่าง

ชุดที่ คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3		ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	6	10	8	9	8	9	7	8	7	8	8	10
2	8	10	8	10	9	10	8	9	8	9	8	10
3	8	10	8	10	9	10	9	10	8	9	7	10
4	2	4	8	9	7	10	6	8	7	10	5	10
5	1	10	6	9	8	10	7	8	6	10	7	8
6	9	10	7	10	9	10	8	9	6	9	7	10
7	9	10	6	8	7	10	7	10	8	10	7	10
8	0	8	7	9	7	10	8	10	8	10	7	10
9	9	10	8	9	8	10	4	6	7	9	6	10
10	9	10	7	8	9	10	9	10	5	9	8	8
11	8	9	8	9	9	10	8	9	7	10	9	10
12	9	10	5	7	9	10	9	10	8	10	9	10
13	9	10	7	9	9	10	6	7	6	9	8	10
14	9	10	8	9	8	9	7	10	7	9	9	10
15	9	10	8	9	5	7	7	8	6	10	8	10
16	9	10	6	8	4	6	4	10	5	9	7	9
17	9	10	7	9	4	7	6	7	4	9	4	10
18	6	10	5	7	4	7	5	6	5	9	6	9
19	9	10	6	7	9	10	7	8	9	10	5	9
20	9	10	5	7	1	7	6	7	6	8	5	9
21	6	10	7	10	7	10	9	10	7	9	5	8
22	6	10	7	10	8	10	7	8	8	10	9	8
23	2	10	8	9	7	10	6	8	7	10	7	10
24	2	10	8	9	7	10	8	9	6	9	8	9
25	4	10	6	8	7	10	9	10	5	9	9	9

ตาราง 7 (ต่อ)

จุดที่ คนที่	จุดที่ 1		จุดที่ 2		จุดที่ 3		จุดที่ 4		จุดที่ 5		จุดที่ 6	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
26	8	9	8	10	8	10	6	8	9	10	9	10
27	4	9	8	10	8	10	8	10	8	9	8	10
28	8	10	8	10	8	10	9	10	8	10	8	10
29	4	7	8	9	7	10	9	10	8	10	9	10
30	6	8	8	10	7	10	8	9	7	9	8	10
31	9	10	8	10	8	10	8	9	8	10	8	10
32	7	10	8	10	7	10	8	10	9	10	8	10
33	9	10	8	10	8	10	6	7	4	9	8	10
34	9	10	7	10	9	10	8	9	7	8	6	10
35	9	10	8	10	9	10	7	10	8	9	7	9
36	9	10	8	10	3	7	3	4	6	7	6	8
37	5	6	8	10	5	7	7	9	7	8	8	9
38	8	10	8	10	8	10	9	10	8	10	8	10
39	9	10	8	10	7	10	8	9	7	10	8	9
40	9	10	7	10	8	10	6	7	9	10	9	10
รวม	280.00	380.00	292.00	368.00	289.00	376.00	287.00	346.00	279.00	372.00	296.00	381.00
$\bar{X}$	7.00	9.50	7.30	9.20	7.23	9.4	7.18	8.65	6.98	9.30	7.40	9.53
S.D.	2.67	1.26	0.97	0.99	1.87	1.22	1.50	1.44	1.33	0.76	1.34	0.72

ตาราง 7 (ต่อ)

จุดที่ คนที่	จุดที่ 7		จุดที่ 8		จุดที่ 9		จุดที่ 10		จุดที่ 11		จุดที่ 12	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	8	9	8	10	8	9	7	8	7	10	8	9
2	6	9	8	9	6	9	7	8	7	9	7	8
3	7	8	8	9	9	10	8	9	9	10	8	9
4	8	9	9	10	9	10	8	9	9	10	9	10
5	8	9	6	7	8	9	7	9	8	9	7	8
6	6	8	6	8	7	8	9	10	7	9	9	10
7	8	10	9	10	9	10	4	5	8	9	7	8
8	7	9	7	9	9	10	6	7	7	9	6	8
9	8	9	6	9	9	10	8	9	7	8	7	8
10	8	9	7	8	8	9	5	8	6	7	9	10
11	7	8	7	8	9	10	8	9	9	10	7	8
12	8	9	8	9	7	10	7	8	9	10	8	10
13	9	10	8	10	9	10	9	10	9	10	7	8
14	9	10	7	9	8	9	7	8	9	10	8	9
15	8	10	6	9	9	10	9	10	8	9	8	10
16	9	10	7	10	9	10	9	10	8	10	8	9
17	6	9	7	9	8	10	7	9	9	10	9	10
18	8	10	5	8	9	10	6	8	9	10	9	10
19	8	9	7	8	9	10	6	7	7	9	8	9
20	7	9	8	9	9	10	9	10	7	9	7	8
21	6	8	5	8	7	10	7	8	8	9	9	10
22	8	10	7	8	9	10	9	10	8	10	8	9
23	9	10	7	8	8	10	7	9	9	10	8	9
24	7	8	9	10	9	10	9	10	9	10	9	10
25	6	8	8	9	8	10	7	9	8	10	9	10

ตาราง 7 (ต่อ)

จุดที่	จุดที่ 7		จุดที่ 8		จุดที่ 9		จุดที่ 10		จุดที่ 11		จุดที่ 12	
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
26	9	10	7	10	7	10	9	0	9	10	8	9
27	8	9	8	10	9	10	8	9	9	10	7	9
28	8	9	9	10	8	9	8	9	8	10	8	10
29	9	10	7	9	9	10	8	9	9	10	8	9
30	8	9	7	9	9	10	9	10	9	10	8	9
31	7	10	6	8	9	10	7	8	9	10	6	7
32	6	8	8	9	7	10	8	9	9	10	6	7
33	9	10	8	9	8	9	9	10	8	10	9	10
34	8	10	9	10	8	9	7	9	8	10	8	10
35	6	10	8	9	8	9	8	9	8	9	7	9
36	6	8	5	9	8	10	8	9	8	10	7	9
37	7	9	9	10	9	10	7	8	9	10	7	10
38	8	9	7	8	8	10	7	8	7	9	8	9
39	9	10	7	8	9	10	9	10	9	10	9	10
รวม	297.00	358.00	285.00	349.00	325.00	379.00	297.00	344.00	320.00	374.00	305.00	354.00
$\bar{X}$	7.62	9.18	7.31	8.95	8.33	9.72	7.62	8.82	8.21	9.59	7.82	9.08
S.D.	1.04	0.76	1.13	0.83	0.81	0.51	1.21	1.07	0.86	0.68	0.91	0.90

ตาราง 7 (ต่อ)

จุดที่ คนที่	จุดที่ 13		จุดที่ 14		จุดที่ 15		จุดที่ 16	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	8	9	9	10	7	8	8	10
2	6	7	8	9	7	8	5	8
3	6	9	7	9	8	9	7	8
4	8	10	7	9	7	8	8	9
5	8	9	9	10	8	9	7	9
6	9	10	6	9	6	8	8	9
7	8	10	8	9	7	8	4	7
8	8	9	7	8	8	10	7	9
9	7	9	8	10	7	8	6	7
10	8	9	8	10	7	8	9	10
11	7	9	7	8	7	8	9	10
12	7	9	8	10	8	9	9	10
13	7	10	9	10	7	8	9	10
14	8	9	7	9	7	9	8	9
15	7	9	7	9	7	8	8	9
16	7	9	7	9	8	9	8	9
17	8	10	7	10	6	7	8	10
18	9	10	8	9	7	8	7	8
19	7	9	5	8	8	9	8	9
20	9	10	8	9	6	7	9	10
21	7	8	8	9	6	7	6	7
22	8	9	8	10	8	9	9	10
23	9	10	8	10	8	9	6	8
24	8	9	8	9	9	10	7	8
25	7	8	8	9	9	10	8	10

ตาราง 7 (ต่อ)

ชุดที่ คนที่	ชุดที่ 13		ชุดที่ 14		ชุดที่ 15		ชุดที่ 16	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
26	9	10	7	10	8	9	9	10
27	8	10	8	9	6	7	8	9
28	8	9	6	8	7	8	9	10
29	9	10	8	9	7	9	9	10
30	6	8	7	9	6	8	9	10
31	6	9	8	9	7	9	9	10
32	9	10	8	9	8	9	8	9
33	6	8	8	9	6	7	7	9
34	7	10	7	8	9	10	9	10
35	6	8	8	9	8	9	8	9
36	5	7	9	10	8	9	8	9
37	9	10	9	10	7	8	6	7
38	9	10	9	10	7	9	9	10
รวม	288.00	348.00	292.00	350.00	277.00	322.00	296.00	345.00
$\bar{X}$	7.58	9.16	7.68	9.21	7.29	8.47	7.79	9.08
S.D.	1.11	0.86	0.90	0.66	0.87	0.86	1.26	1.00

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดต่อทั้ง 16 ชุด

ชุดที่		คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)		t - value
		ก่อนใช้ชุด	หลังใช้ชุด	
1	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	7.00	9.50	6.78
2	การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)	7.30	9.20	19.00
3	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	7.23	9.40	12.98
4	การคิดสร้างสรรค์ (คิดคล่องแคล่ว)	7.18	8.65	9.71
5	การคิดสร้างสรรค์ (คิดยืดหยุ่น)	6.98	9.30	12.19
6	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	7.40	9.53	13.55
7	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	7.62	9.18	12.96
8	การคิดสร้างสรรค์ (คิดละเอียดลออ)	7.31	8.95	12.16
9	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	8.33	9.72	12.15
10	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	7.62	8.82	16.05
11	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	8.21	9.59	15.91
12	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	7.82	9.08	15.75
13	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	7.58	9.16	14.25
14	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	7.68	9.21	13.69
15	การคิดสร้างสรรค์ (คิดริเริ่ม)	7.29	8.47	18.58
16	กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน	7.79	9.08	14.07
รวมทุกชุด		120.34	146.84	219.78

ตาราง 9 ผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว

เพื่อพัฒนาการรู้จักคิด ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	44	54	10	100
2	49	58	9	81
3	49	59	10	100
4	35	49	14	196
5	35	57	22	484
6	46	58	12	144
7	44	58	14	196
8	37	57	20	400
9	42	52	10	100
10	47	57	10	100
11	49	57	8	64
12	49	57	8	64
13	45	55	10	100
14	48	57	9	81
15	43	53	10	100
16	35	53	18	324
17	34	51	17	289
18	31	48	17	289
19	45	54	9	81
20	32	47	15	225
21	41	57	16	256
22	45	58	13	169
23	37	56	19	361
24	39	56	17	289
25	40	57	17	289
26	48	57	9	81

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	44	58	14	196
28	49	60	11	121
29	45	57	12	144
30	44	56	12	144
31	49	59	10	100
32	47	60	13	169
33	43	56	13	169
34	46	57	11	121
35	48	58	10	100
36	35	46	11	121
37	40	49	9	81
38	49	60	11	121
39	47	58	11	121
40	48	57	9	81
รวม	1723.00	2223.00	$\sum d = 500.00 \quad \sum d^2 = 6752.00$	
$\bar{X}$	43.08	55.58		
S.D.	5.43	3.62		

ตาราง 10 ผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 39 คน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	46	55	9	81
2	41	52	11	121
3	49	55	6	36
4	52	58	6	36
5	44	51	7	49
6	44	53	9	81
7	45	52	7	49
8	42	52	10	100
9	45	53	8	64
10	43	51	8	64
11	47	53	6	36
12	47	56	9	81
13	51	58	7	49
14	48	55	7	49
15	48	58	10	100
16	50	59	9	81
17	46	57	11	121
18	46	56	10	100
19	45	52	7	49
20	47	55	8	64
21	42	53	11	121
22	49	57	8	64
23	48	56	8	64
24	52	58	6	36
25	46	56	10	100
26	49	59	10	100

ตาราง 10 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	49	57	8	64
28	49	57	8	64
29	50	57	7	49
30	50	57	7	49
31	44	53	9	81
32	44	53	9	81
33	51	58	7	49
34	48	58	10	100
35	45	55	10	100
36	42	55	13	169
37	48	57	9	81
38	45	53	8	64
39	52	58	6	36
รวม	1829.00	2158.00	$\sum d=329.00$	$\sum d^2=2886.00$
$\bar{X}$	46.90	55.33		
S.D.	3.02	2.40		

ตาราง 11 ผลรวมคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 38 คน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	32	37	5	25
2	26	32	6	36
3	28	35	7	49
4	30	36	6	36
5	32	37	5	25
6	29	36	7	49
7	27	34	7	49
8	30	36	6	36
9	28	34	6	36
10	32	37	5	25
11	30	35	5	25
12	32	38	6	36
13	32	38	6	36
14	30	36	6	36
15	29	35	6	36
16	30	36	6	36
17	29	37	8	64
18	31	35	4	16
19	28	35	7	49
20	32	36	4	16
21	27	31	4	16
22	33	38	5	25
23	31	37	6	36
24	32	36	4	16
25	32	37	5	25

ตาราง 11 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
6	33	39	6	36
27	30	35	5	25
28	30	35	5	25
29	33	38	5	25
30	28	35	7	49
31	30	37	7	49
32	33	37	4	16
33	27	33	6	36
34	32	38	6	36
35	30	35	5	25
36	30	35	5	25
37	31	35	4	16
38	34	39	5	25
รวม	1153.00	1365.00	$\sum d = 212.00$	$\sum d^2 = 1222.00$
$\bar{X}$	30.34	35.92		
S.D.	2.00	1.76		

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 1 เรื่อง การคิดวิเริ่ม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	6	10	4	16
2	8	10	2	4
3	8	10	2	4
4	2	4	2	4
5	1	10	9	81
6	9	10	1	1
7	9	10	1	1
8	0	8	8	64
9	9	10	1	1
10	9	10	1	1
11	8	9	1	1
12	9	10	1	1
13	9	10	1	1
14	9	10	1	1
15	9	10	1	1
16	9	10	1	1
17	9	10	1	1
18	6	10	4	16
19	9	10	1	1
20	9	10	1	1
21	6	10	4	16
22	6	10	4	16
23	2	10	8	64
24	2	10	8	64
25	4	10	6	36
26	8	9	1	1

ตาราง 12 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	4	9	5	25
28	8	10	2	4
29	4	7	3	9
30	6	8	2	4
31	9	10	1	1
32	7	10	3	9
33	9	10	1	1
34	9	10	1	1
35	9	10	1	1
36	9	10	1	1
37	5	6	1	1
38	8	10	2	4
39	9	10	1	1
40	9	10	1	1
รวม	280.00	380.00	$\sum d = 100.00$	$\sum d^2 = 462.00$
$\bar{X}$	7.00	9.50		
S.D.	2.67	1.26		

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่อง การคิดละเอียดลออ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	8	10	2	4
3	8	10	2	4
4	8	9	1	1
5	6	9	3	9
6	7	10	3	9
7	6	8	2	4
8	7	9	2	4
9	8	9	1	1
10	7	8	1	1
11	8	9	1	1
12	5	7	2	4
13	7	9	2	4
14	8	9	1	1
15	8	9	1	1
16	6	8	2	4
17	7	9	2	4
18	5	7	2	4
19	6	7	1	1
20	5	7	2	4
21	7	10	3	9
22	7	10	3	9
23	8	9	1	1
24	8	9	1	1
25	6	8	2	4
26	8	10	2	4

ตาราง 13 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	10	2	4
28	8	10	2	4
29	8	10	2	4
30	8	10	2	4
31	8	10	2	4
32	8	10	2	4
33	8	10	2	4
34	7	10	3	9
35	8	10	2	4
36	8	10	2	4
37	8	10	2	4
38	8	10	2	4
39	8	10	2	4
40	7	10	3	9
รวม	292.00	368.00	$\sum d = 76.00$	$\sum d^2 = 160.00$
$\bar{X}$	7.30	9.20		
S.D.	0.97	0.99		

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 3 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	9	10	1	1
3	9	10	1	1
4	7	10	3	9
5	8	10	2	4
6	9	10	1	1
7	7	10	3	9
8	7	10	3	9
9	8	10	2	4
10	9	10	1	1
11	9	10	1	1
12	9	10	1	1
13	9	10	1	1
14	8	9	1	1
15	5	7	2	4
16	4	6	2	4
17	4	7	3	9
18	4	7	3	9
19	9	10	1	1
20	1	7	6	36
21	7	10	3	9
22	8	10	2	4
23	7	10	3	9
24	7	10	3	9
25	7	10	3	9
26	8	10	2	4

ตาราง 14 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	10	2	4
28	8	10	2	4
29	7	10	3	9
30	7	10	3	9
31	8	10	2	4
32	7	10	3	9
33	8	10	2	4
34	9	10	1	1
35	9	10	1	1
36	3	7	4	16
37	5	7	2	4
38	8	10	2	4
39	7	10	3	9
40	8	10	2	4
รวม	289.00	376.00	$\sum d =$ 87.00	$\sum d^2 =$ 233.00
$\bar{X}$	7.23	9.40		
S.D.	1.87	1.22		

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 4 เรื่อง ความคล่องในการคิด

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	7	8	1	1
2	8	9	1	1
3	9	10	1	1
4	6	8	2	4
5	7	8	1	1
6	8	9	1	1
7	7	10	3	9
8	8	10	2	4
9	4	6	2	4
10	9	10	1	1
11	8	9	1	1
12	9	10	1	1
13	6	7	1	1
14	7	10	3	9
15	7	8	1	1
16	4	10	6	36
17	6	7	1	1
18	5	6	1	1
19	7	8	1	1
20	6	7	1	1
21	9	10	1	1
22	7	8	1	1
23	6	8	2	4
24	8	9	1	1
25	9	10	1	1

ตาราง 15 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
26	6	8	2	4
27	8	10	2	4
28	9	10	1	1
29	9	10	1	1
30	8	9	1	1
31	8	9	1	1
32	8	10	2	4
33	6	7	1	1
34	8	9	1	1
35	7	10	3	9
36	3	4	1	1
37	7	9	2	4
38	9	10	1	1
39	8	9	1	1
40	6	7	1	1
รวม	287.00	346.00	$\Sigma d = 59.00$	$\Sigma d^2 = 123.00$
$\bar{X}$	7.18	8.65		
S.D.	1.50	1.44		

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 5 เรื่อง การคิดยืดหยุ่น

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	7	8	1	1
2	8	9	1	1
3	8	9	1	1
4	7	10	3	9
5	6	10	4	16
6	6	9	3	9
7	8	10	2	4
8	8	10	2	4
9	7	9	2	4
10	5	9	4	16
11	7	10	3	9
12	8	10	2	4
13	6	9	3	9
14	7	9	2	4
15	6	10	4	16
16	5	9	4	16
17	4	9	5	25
18	5	9	4	16
19	9	10	1	1
20	6	8	2	4
21	7	9	2	4
22	8	10	2	4
23	7	10	3	9
24	6	9	3	9
25	5	9	4	16
26	9	10	1	1

ตาราง 16 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	9	1	1
28	8	10	2	4
29	8	10	2	4
30	7	9	2	4
31	8	10	2	4
32	9	10	1	1
33	4	9	5	25
34	7	8	1	1
35	8	9	1	1
36	6	7	1	1
37	7	8	1	1
38	8	10	2	4
39	7	10	3	9
40	9	10	1	1
รวม	279.00	372.00	$\sum d = 93.00$	$\sum d^2 = 273.00$
$\bar{X}$	6.98	9.30		
S.D.	1.33	0.76		

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 6 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	10	2	4
2	8	10	2	4
3	7	10	3	9
4	5	8	3	9
5	7	10	3	9
6	7	10	3	9
7	7	10	3	9
8	7	10	3	9
9	6	8	2	4
10	8	10	2	4
11	9	10	1	1
12	9	10	1	1
13	8	10	2	4
14	9	10	1	1
15	8	9	1	1
16	7	10	3	9
17	4	9	5	25
18	6	9	3	9
19	5	9	4	16
20	5	8	3	9
21	5	8	3	9
22	9	10	1	1
23	7	9	2	4
24	8	9	1	1
25	9	10	1	1
26	9	10	1	1

ตาราง 17 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	10	2	4
28	8	10	2	4
29	9	10	1	1
30	8	10	2	4
31	8	10	2	4
32	8	10	2	4
33	8	10	2	4
34	6	10	4	16
35	7	9	2	4
36	6	8	2	4
37	8	9	1	1
38	8	10	2	4
39	8	9	1	1
40	9	10	1	1
รวม	296.00	381.00	$\sum d = 85.00$	$\sum d^2 = 219.00$
$\bar{X}$	7.40	9.53		
S.D.	1.34	0.72		

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 7 เรื่อง การคิดริเริ่ม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	6	9	3	9
3	7	8	1	1
4	8	9	1	1
5	8	9	1	1
6	6	8	2	4
7	8	10	2	4
8	7	9	2	4
9	8	9	1	1
10	8	9	1	1
11	7	8	1	1
12	8	9	1	1
13	9	10	1	1
14	9	10	1	1
15	8	10	2	4
16	9	10	1	1
17	6	9	3	9
18	8	10	2	4
19	8	9	1	1
20	7	9	2	4
21	6	8	2	4
22	8	10	2	4
23	9	10	1	1
24	7	8	1	1
25	6	8	2	4
26	9	10	1	1

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	9	1	1
28	8	9	1	1
29	9	10	1	1
30	8	9	1	1
31	7	10	3	9
32	6	8	2	4
33	9	10	1	1
34	8	10	2	4
35	6	10	4	16
36	6	8	2	4
38	8	9	1	1
39	9	10	1	1
รวม	297.00	358.00	$\sum d = 61.00$	$\sum d^2 = 117.00$
$\bar{X}$	7.62	9.18		
S.D.	1.04	0.76		

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จัก
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 8 เรื่อง การคิดละเอียดลออ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	10	2	4
2	8	9	1	1
3	8	9	1	1
4	9	10	1	1
5	6	7	1	1
6	6	8	2	4
7	9	10	1	1
8	7	9	2	4
9	6	9	3	9
10	7	8	1	1
11	7	8	1	1
12	8	9	1	1
13	8	10	2	4
14	7	9	2	4
15	6	9	3	9
16	7	10	3	9
17	7	9	2	4
18	5	8	3	9
19	7	8	1	1
20	8	9	1	1
21	5	8	3	9
22	7	8	1	1
23	7	8	1	1
24	9	10	1	1
25	8	9	1	1
26	7	10	3	9

ตาราง 19 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	10	2	4
28	9	10	1	1
29	7	9	2	4
30	7	9	2	4
31	6	8	2	4
32	8	9	1	1
33	8	9	1	1
34	9	10	1	1
35	8	9	1	1
36	5	9	4	16
37	9	10	1	1
39	7	8	1	1
รวม	285.00	349.00	$\sum d = 64.00$	$\sum d^2 = 132.00$
$\bar{X}$	7.31	8.95		
S.D.	1.13	0.83		

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 9 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	6	9	3	9
3	9	10	1	1
4	9	10	1	1
5	8	9	1	1
6	7	8	1	1
7	9	10	1	1
8	9	10	1	1
9	9	10	1	1
10	8	9	1	1
11	9	10	1	1
12	7	10	3	9
13	9	10	1	1
14	8	9	1	1
15	9	10	1	1
16	9	10	1	1
17	8	10	2	4
18	9	10	1	1
19	9	10	1	1
20	9	10	1	1
21	7	10	3	9
22	9	10	1	1
23	8	10	2	4
24	9	10	1	1
25	8	10	2	4
26	7	10	3	9

ตาราง 20 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	9	10	1	1
28	8	9	1	1
29	9	10	1	1
30	9	10	1	1
31	9	10	1	1
32	7	10	3	9
33	8	9	1	1
34	8	9	1	1
35	8	9	1	1
36	8	10	2	4
37	9	10	1	1
38	8	10	2	4
39	9	10	1	1
รวม	325.00	379.00	$\sum d =$ 54.00	$\sum d^2 =$ 94.00
$\bar{X}$	8.33	9.72		
S.D.	0.81	0.51		

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 10 เรื่อง การคิดวิเคราะ

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	7	8	1	1
2	7	8	1	1
3	8	9	1	1
4	8	9	1	1
5	7	9	2	4
6	9	10	1	1
7	4	5	1	1
8	6	7	1	1
9	8	9	1	1
10	5	8	3	9
11	8	9	1	1
12	7	8	1	1
13	9	10	1	1
14	7	8	1	1
15	9	10	1	1
16	9	10	1	1
17	7	9	2	4
18	6	8	2	4
19	6	7	1	1
20	9	10	1	1
21	7	8	1	1
22	9	10	1	1
23	7	9	2	4
24	9	10	1	1
25	7	9	2	4
26	9	10	1	1

ตาราง 21 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	9	1	1
28	8	9	1	1
29	8	9	1	1
30	9	10	1	1
31	7	8	1	1
32	8	9	1	1
33	9	10	1	1
34	7	9	2	4
39	9	10	1	1
รวม	297.00	344.00	$\sum d = 47.00$	$\sum d^2 = 65.00$
$\bar{X}$	7.62	8.82		
S.D.	1.21	1.07		

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 11 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	7	10	3	9
2	7	9	2	4
3	9	10	1	1
4	9	10	1	1
5	8	9	1	1
6	7	9	2	4
7	8	9	1	1
8	7	9	2	4
9	7	8	1	1
10	6	7	1	1
11	9	10	1	1
12	9	10	1	1
13	9	10	1	1
14	9	10	1	1
15	8	9	1	1
16	8	10	2	4
17	9	10	1	1
18	9	10	1	1
19	7	9	2	4
20	7	9	2	4
21	8	9	1	1
22	8	10	2	4
23	9	10	1	1
24	9	10	1	1
25	8	10	2	4
26	9	10	1	1

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	9	10	1	1
28	8	10	2	4
29	9	10	1	1
30	9	10	1	1
31	9	10	1	1
32	9	10	1	1
33	8	10	2	4
34	8	10	2	4
35	8	9	1	1
36	8	10	2	4
37	9	10	1	1
38	7	9	2	4
39	9	10	1	1
รวม	320.00	374.00	$\sum d =$ 54.00	$\sum d^2 =$ 86.00
$\bar{X}$	8.21	9.59		
S.D.	0.86	0.68		

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 12 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	7	8	1	1
3	8	9	1	1
4	9	10	1	1
5	7	8	1	1
6	9	10	1	1
7	7	8	1	1
8	6	8	2	4
9	7	8	1	1
10	9	10	1	1
11	7	8	1	1
12	8	10	2	4
13	7	8	1	1
14	8	9	1	1
15	8	10	2	4
16	8	9	1	1
17	9	10	1	1
18	9	10	1	1
19	8	9	1	1
20	7	8	1	1
21	9	10	1	1
22	8	9	1	1
23	8	9	1	1
24	9	10	1	1
25	9	10	1	1
26	8	9	1	1

ตาราง 23 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	7	9	2	4
28	8	10	2	4
29	8	9	1	1
30	8	9	1	1
31	6	7	1	1
32	6	7	1	1
33	9	10	1	1
34	8	10	2	4
35	7	9	2	4
36	7	9	2	4
37	7	10	3	9
38	8	9	1	1
39	9	10	1	1
รวม	305.00	354.00	$\sum d = 49.00$	$\sum d^2 = 71.00$
$\bar{X}$	7.82	9.08		
S.D.	0.91	0.90		

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 13 เรื่อง การคิดริเริ่ม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	9	1	1
2	6	7	1	1
3	6	9	3	9
4	8	10	2	4
5	8	9	1	1
6	9	10	1	1
7	8	10	2	4
8	8	9	1	1
9	7	9	2	4
10	8	9	1	1
11	7	9	2	4
12	7	9	2	4
13	7	10	3	9
14	8	9	1	1
15	7	9	2	4
16	7	9	2	4
17	8	10	2	4
18	9	10	1	1
19	7	9	2	4
20	9	10	1	1
21	7	8	1	1
22	8	9	1	1
23	9	10	1	1
24	8	9	1	1
25	7	8	1	1
26	9	10	1	1

ตาราง 24 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	10	2	4
28	8	9	1	1
29	9	10	1	1
30	6	8	2	4
31	6	9	3	9
32	9	10	1	1
33	6	8	2	4
34	7	10	3	9
35	6	8	2	4
36	5	7	2	4
37	9	10	1	1
38	9	10	1	1
รวม	288.00	348.00	$\sum d = 60.00$	$\sum d^2 = 112.00$
$\bar{X}$	7.58	9.16		
S.D.	1.11	0.86		

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 14 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	9	10	1	1
2	8	9	1	1
3	7	9	2	4
4	7	9	2	4
5	9	10	1	1
6	6	9	3	9
7	8	9	1	1
8	7	8	1	1
9	8	10	2	4
10	8	10	2	4
11	7	8	1	1
12	8	10	2	4
13	9	10	1	1
14	7	9	2	4
15	7	9	2	4
16	7	9	2	4
17	7	10	3	9
18	8	9	1	1
19	5	8	3	9
20	8	9	1	1
21	8	9	1	1
22	8	10	2	4
23	8	10	2	4
24	8	9	1	1
25	8	9	1	1
26	7	10	3	9

ตาราง 25 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	9	1	1
28	6	8	2	4
29	8	9	1	1
30	7	9	2	4
31	8	9	1	1
32	8	9	1	1
33	8	9	1	1
34	7	8	1	1
35	8	9	1	1
36	9	10	1	1
38	9	10	1	1
39	9	10	1	1
รวม	292.00	350.00	$\sum d = 58.00$	$\sum d^2 = 106.00$
$\bar{X}$	7.68	9.21		
S.D.	0.90	0.66		

ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 15 เรื่อง การคิดริเริ่ม

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	7	8	1	1
2	7	8	1	1
3	8	9	1	1
4	7	8	1	1
5	8	9	1	1
6	6	8	2	4
7	7	8	1	1
8	8	10	2	4
9	7	8	1	1
10	7	8	1	1
11	7	8	1	1
12	8	9	1	1
13	7	8	1	1
14	7	9	2	4
15	7	8	1	1
16	8	9	1	1
17	6	7	1	1
18	7	8	1	1
19	8	9	1	1
20	6	7	1	1
21	6	7	1	1
22	8	9	1	1
23	8	9	1	1
24	9	10	1	1
25	9	10	1	1
26	8	9	1	1

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	6	7	1	1
28	7	8	1	1
29	7	9	2	4
30	6	8	2	4
31	7	9	2	4
32	8	9	1	1
33	6	7	1	1
34	9	10	1	1
35	8	9	1	1
36	8	9	1	1
37	7	8	1	1
38	7	9	2	4
รวม	277.00	322.0	$\sum d =$ 45.00	$\sum d^2 =$ 59.00
$\bar{X}$	7.29	8.47		
S.D.	0.287	0.86		

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิด
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชุดที่ 16 เรื่อง กระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
1	8	10	2	4
2	5	8	3	9
3	7	8	1	1
4	8	9	1	1
5	7	9	2	4
6	8	9	1	1
7	4	7	3	9
8	7	9	2	4
9	6	7	1	1
10	9	10	1	1
11	9	10	1	1
12	9	10	1	1
13	9	10	1	1
14	8	9	1	1
15	8	9	1	1
16	8	9	1	1
17	8	10	2	4
18	7	8	1	1
19	8	9	1	1
20	9	10	1	1
21	6	7	1	1
22	9	10	1	1
23	6	8	2	4
24	7	8	1	1
25	8	10	2	4
26	9	10	1	1

ตาราง 27 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนใช้ชุดการสอน	คะแนนหลังใช้ชุดการสอน	d	d ²
27	8	9	1	1
28	9	10	1	1
29	9	10	1	1
30	9	10	1	1
31	9	10	1	1
32	8	9	1	1
33	7	9	2	4
34	9	10	1	1
35	8	9	1	1
36	8	9	1	1
37	6	7	1	1
38	9	10	1	1
รวม	296.00	345.00	$\sum d = 49.00$	$\sum d^2 = 75.00$
$\bar{X}$	7.79	9.08		
SD	1.26	1.00		

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/2666

วันที่ ๒๘ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวจิตวิไล ประไมย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนฯให้ นางสาวจิตวิไล ประไมย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/1265

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๘ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนามแดง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวจิตวิไล ประมัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์เอี่ยมเดือน กิจบำรุงรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนฯให้ นางสาวจิตวิไล ประมัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6171647 มือถือ 06-0043121

ที่ ศธ 0519.12/ ๒๕๕๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๑ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนบัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ชุดการสอนฯ

เนื่องด้วย นางสาวจิตวิไล ประมัย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวจิตวิไล ประมัย ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

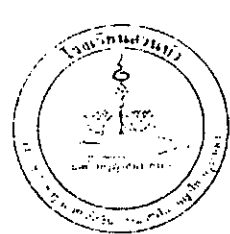
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6171647 มือถือ 06-0043121

โรงเรียนสวนบัว

เลขที่ 16/1 ซอยราชครู ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02-2784847 , 02-2783772

ที่ ร.ส.บ. ๔๓ / ๒๕๔๘

๒๗ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะผู้บริหารโรงเรียน

ตามหนังสือที่ ศธ. ๐๕๑๙ / ๑๒ / ๑๒๖๘๗ ลว. ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์
เพื่อการวิจัย ของนางสาวจิตวิไล ประมัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาการรู้คิดของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๒ กับนักเรียนโรงเรียนสวนบัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖
จำนวน ๓ ห้องเรียน ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ บัดนี้ นางสาวจิตวิไล ประมัย
ได้มาทำการเก็บข้อมูลในการวิจัยตามวันและเวลาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ สกุล	นางสาวจิตวิไล ประไมย์
วันเดือนปีเกิด	27 กันยายน 2513
สถานที่เกิด	อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	331 ถ. พระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การแพทย์แผนไทยประยุกต์) โรงเรียนอายุรเวทวิทยาลัย (ชีวโกมารภักดี)
พ.ศ. 2540	คศ.บ. (โภชนาการชุมชน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ